

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT: 46

**112'nci Birleşim
11 Temmuz 2020 Cumartesi**

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	9
II.- GELEN KÂĞITLAR	16
III.- YOKLAMALAR	48,49,113,115
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	26
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>26:30</i>
1.- İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu'nun, engellilerin yaşadığı sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması	26:27
2.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, 10 Temmuz Ali İsmail Korkmaz'ın vefatının 7'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	27:28
3.- Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey'in, Balıkesir ilindeki tarımsal faaliyetlere ve ülkeye katkılarına ilişkin gündem dışı konuşması	28:30

V.- AÇIKLAMALAR**30,61,98,118,128,133,135**

- 1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ve Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 30:31
- 2.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 31
- 3.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ve Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 31
- 4.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ilişkin açıklaması 31:32
- 5.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Srebrenitsa'da katledilen soydaşlara Allah'tan rahmet dilediğine ve Mersin ili Çeşmeli-Taşucu otobanı ile vaad edilen yatırımların tamamlanması gerektiğine ilişkin açıklaması 32
- 6.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ilişkin açıklaması 32
- 7.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, coronavirüs nedeniyle zor durumda olan okul servisi sahipleri ile çalışanlarının mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 32
- 8.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, okullarda uzmanlık isteyen derslerde olduğu gibi beden eğitimi derslerine de branş öğretmenlerinin girmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 33
- 9.- Mersin Milletvekili Ali Cumhuri Taşkın'ın, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ilişkin açıklaması 33
- 10.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in, sosyal medyanın saldırı aracı olarak kullanılması nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanı Berak Albayrak'ın eşi Esra Albayrak'a yönelik paylaşımın ardından İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın eşi Semiha Yıldırım'a yönelik paylaşımı üzüntüyle karşıladıklarına ve değerlere sahip çıkılarak mücadele edileceğine ilişkin açıklaması 33
- 11.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ve Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 34
- 12.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Ayasofya'nın seksen altı yıl sonra tekrar ibadete açılmasına vesile olan başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ettiğine, eski Başbakan Binali Yıldırım'ın eşi Semiha Yıldırım'a sosyal medya aracılığıyla yapılan saldırıyı kınadığına, İYİ PARTİ milletvekilinin Burdur İl Kongresinde yaptığı konuşması nedeniyle özür dilemesi gerektiğine ilişkin açıklaması 34:35

13.- Balıkesir Milletvekili Yavuz Subaşı'nın, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ilişkin açıklaması	35
14.- Antalya Milletvekili Atay Uslu'nun, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ilişkin açıklaması	35
15.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Balıkesir ilinin markası olan Yörsan için iflas kararı verildiğine ve iktidarın süt üreticilerine, işçilere verdiği "Kimseyi mağdur etmeyeceğiz." sözünü yerine getirmesi gerektiğine ilişkin açıklaması	35
16.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ve Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması	36
17.- Çorum Milletvekili Erol Kavuncu'nun, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ilişkin açıklaması	36
18.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, coronavirus salgını nedeniyle iflas noktasına gelen esnafın mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması	36
19.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, yer üstü madencilikte yaşanan kazalar ve meslek hastalıkları sebebiyle yer üstü maden iş yerleri için düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması	37
20.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması	37
21.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne, Ayasofya Camii'nin bundan böyle ibadete açık siyasi istismara kapalı olacağına, Türk milletine hayırlı olmasını dilediğine ve emeği geçen herkesi tebrik ettiğine, Andımız konusundaki idari yargı kararı uygulandığında da teşekkür edeceklerine, 27'nci Dönem Üçüncü Yasama Yılında milletin çözüm bekleyen ihtiyaçlarına yer verilmediğine, İYİ PARTİ Genel Başkanı Meral Akşener'in liderliğinde milletin sorunlarını gündeme getirmeye ve takipçisi olmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması	37:38
22.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne, 8 Temmuz tarihinde Sakarya ili Hendek ilçesindeki havai fişek fabrikasında meydana gelen patlamanın araştırılması amacıyla verdikleri Meclis araştırması önergesinin kabul edilmediğine ve 9 Temmuz 2020 tarihinde Sakarya ilinde ikinci bir patlamanın meydana geldiğine, sorumlularının yargılanması ve gerekli önlemlerin alınabilmesi için siyasi parti gruplarının birlikte hareket etmesi gerektiğine ilişkin açıklaması	39
23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümü vesilesiyle katledilen binlerce Bosnalıyı ve Aliya İzzetbegović'i rahmetle andığına ilişkin açıklaması	39:40

24.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümü vesilesiyle hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, 2007 yılında Srebrenitsa katliamının Uluslararası Adalet Divanı tarafından soykırım olarak tanımlandığına ve sorumlularının mahkûm edildiğine, TESK Genel Başkanı Bendeve Palandöken'in pandemi döneminde esnafın yaşadığı sorunları ve taleplerini ifade ettiği mektubuna, DİSK Araştırma Merkezi tarafından yayımlanan İşsizlik ve İstihdamın Görünümü Raporu'na ve Amerikan İlerleme Merkezinin "Türkiye Medyasındaki Değişim" başlıklı araştırmasına ilişkin açıklaması

40:41

25.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Ayasofya'nın seksen altı yıllık aradan sonra tekrar cami statüsüne kavuştuğuna, Danıştay kararının Ayasofya'nın ilelebet cami olarak kalacağının tespiti olduğuna ve 24 Temmuz tarihinde kılınacak cuma namazıyla fiili olarak ibadete açılacağına, Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümü vesilesiyle katledilen mazlumlara Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

42:43

26.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, MHP olarak CHP, HDP ve İYİ PARTİ grup önerilerine destek vermediklerine ve siyasi anlayış çerçevesinde çalışmaların yürütüldüğüne, Sakarya ilinde meydana gelen ikinci patlamanın tüm yönleriyle araştırılması amacıyla verilen önergeye destek vermemelerinin kazaya ilgisiz kaldıkları anlamını taşımadığına ve her platformda meselenin takipçisi olduklarına ilişkin açıklaması

61:62

27.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Sakarya Milletvekili Recep Uncuoğlu'nun CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

62:63

28.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

63:64

29.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 27'nci Yasama Döneminde verilen toplam 370 grup önerisinin çoğunluğunun önem atfettikleri konular üzerinde olduğuna, araştırma komisyonu kurulmasına ilişkin kabul edilen grup önerilerinin 5 siyasi parti grubunun ortak mutabakatıyla kabul edildiğine ve grup önerilerine ilişkin İç Tüzük düzenlemesine ihtiyaç olduğuna ilişkin açıklaması

64:65

30.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Sakarya ilindeki patlamalarda hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine ve yargıya intikal eden bu konunun olgunlaşmasının, yetkili makam ve mercilerin çalışmalarının beklenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

65:66

- 31.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 66
- 32.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 66:67
- 33.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, sorun yaşanmadan önleminin alınması gerektiğine, toplumun tamamını ilgilendiren konularda ortak önergeyle araştırma komisyonu kurulması konusunda mutabakat sağlanmasının politik kültür açısından doğru olacağına ilişkin açıklaması 67:68
- 34.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Sakarya ili Hendek ilçesinde meydana gelen olayda Türk milletinin acısının ve endişesinin bir olduğuna, siyasi parti gruplarının ortak kararıyla varsa ihmali olanların araştırılmasının bundan sonra meydana gelebilecek hadiseler için caydırıcı olacağına ilişkin açıklaması 68
- 35.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un görüşülmekte olan 223 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 98
- 36.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un görüşülmekte olan 223 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 99:100
- 37.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın ve Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 101:102
- 38.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, uzman erbaşlara kadro verilip verilmeyeceğini, harp okulları ve askerî liselerin yeniden açılıp açılmayacağını, askerî hastanelerin ve GATA'nın eski hâline getirilip getirilmeyeceğini, F-35 ve S-400'lerin son durumunun ne olduğunu, ordudaki liyakatin yeniden sağlanıp sağlanamayacağını, uzman er ve erbaşlara 3600 ek gösterge verilmesinin düşünülüp düşünülmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 118
- 39.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, Birleşmiş Milletlerin 2020 yılını Farabi Yılı ilan ettiğine ilişkin açıklaması 119
- 40.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, askerî okul öğrencilerinin haklarının iade edilip edilmeyeceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 119
- 41.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Özyavuz'un, Şanlıurfa ilinde DEDAŞ'ın uygulamaları nedeniyle yaşanan mağduriyetin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 119

- 42.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyinin 2018 yılından beri niçin toplanmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 119
- 43.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, öğrencilerin kredi borçları ve faizlerinin akıbetinin ne olacağını, çiftçilerin ve esnafların borçlarının yeniden yapılandırılıp yapılandırılmayacağını, BAĞ-KUR, motorlu taşıtlar vergisi ve sigorta prim borçlarına yönelik bir affın düşünüldüğünü öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 120
- 44.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, ülkenin ağır bir ekonomik krize sürüklendiğine, işsizlik ve yoksullukla baş başa bırakılan yurttaşların sesi olan Halk TV ve Tele1'in susturulmak istenmesini kabul etmediklerine ilişkin açıklaması 120
- 45.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde iline yeniden acemi birliği kurulması yönünde bir çalışmanın olup olmadığını, darbe girişimi gerekçesiyle ihraç edilen askerî öğrenci ve uzmanların mağduriyetinin giderilmesi için bir çalışmanın yapılıp yapılmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 120
- 46.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli ilinde yaşanan doğal afet nedeniyle zarar gören çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması 121
- 47.- Bursa Milletvekili Mustafa Esgin'in, AK PARTİ'ye muhalefet etmek kastıyla Türkiye'ye muhalefet etmenin izana zarar vereceğine ilişkin açıklaması 121
- 48.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Gaziantep ilinin Covid-19 vaka sayısındaki artışta ilk 5 şehir içerisinde bulunduğuna, Sağlık Bakanlığının 7 Temmuz tarihli tebliğinden kaynaklanan mağduriyetin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 121
- 49.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın satışa nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 128:129
- 50.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Van ilinde çığ, deprem ve sel felaketleri yaşanan bölgelerin afet bölgesi ilan edilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması gerektiğine ilişkin açıklaması 133
- 51.- Millî Savunma Komisyonu Başkanı İsmet Yılmaz'ın, Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadeleri ile görüşülmekte olan 223 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in İYİ PARTİ Grubu adına, Denizli Milletvekili Haşim Teoman Sancar'ın CHP Grubu adına ve Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in şahsı adına yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 133:134

- 52.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Millî Savunma Komisyonu Başkanı İsmet Yılmaz'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 135
- 53.- Millî Savunma Komisyonu Başkanı İsmet Yılmaz'ın, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 135:136
- 54.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 136:137
- 55.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 2011, 2015 ve 2018 yıllarında söz verilmesine rağmen Şanlıurfa ilinin su ve elektrik sorunlarının çözülmediğine ilişkin açıklaması 137
- 56.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, normalleşme süreciyle birlikte kısıtlı şekilde hizmet sunmaya çalışan kahvehanelerin ve kiraathanelerin mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 137:138

VI.- ÖNERİLER

43,50

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

43:48,50:61

- 1.- İYİ PARTİ Grubunun, Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 20 milletvekili tarafından, ülkede imtiyaz hakkı ve özelleştirme uygulamalarının Anayasa ve kanunlara uygun yapılıp yapılmadığının ve araç muayene hizmetleri başta olmak üzere bazı kamu hizmetlerinin tekeli yapıya dönüşmesinin sebeplerinin araştırılması, özel sektöre devredilen kamu hizmetlerinden vatandaşların daha kaliteli ve ucuz hizmet alabilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 9/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Temmuz 2020 Cumartesi günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 43:48,50
- 2.- HDP Grubunun, Batman Milletvekili Necdet İpekyüz ve arkadaşları tarafından, normalleşme sürecinin ardından bölge illerinde artış gösteren Covid-19 vakalarının araştırılması amacıyla 11/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Temmuz 2020 Cumartesi günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 50:56
- 3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç tarafından, Sakarya ilinde 9 Temmuz 2020 tarihinde meydana gelen ikinci patlamanın tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 11/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Temmuz 2020 Cumartesi günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 56:61

VII.- SEÇİMLER**69***A) KOMİSYONLARA ÜYE SEÇİMİ*

69:85

1.- Adalet; Anayasa; Avrupa Birliği Uyum; Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; Çevre; Dışişleri; Dilekçe; Güvenlik ve İstihbarat; İçişleri; İnsan Haklarını İnceleme; Kadın Erkek Fırsat Eşitliği; Kamu İktisadi Teşebbüsleri; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Milli Savunma; Plan ve Bütçe; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji; Tarım, Orman ve Köyişleri komisyonlarına üye seçimi

69:85

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**86,103,115,122,130,139***A) KANUN TEKLİFLERİ*

86:98,103:113,115:118,

122:126,130:133,139

1.- Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekilinin Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2985) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 221)

86

2.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu ve 56 Milletvekilinin Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3002) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 223)

86:98,103:113,115:118,

122:126,130:133,139

3.- İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 128 Milletvekilinin Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2735) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 216)

139

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR**102,127**

1.- Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

102:103

2.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Denizli Milletvekili Haşim Teoman Sancar'ın görüşülmekte olan 223 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

127:128

X.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI**134**

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, FETÖ meselesiyle ilgili "O dönemde, bu dönemdi." tartışmalarına girilmesinin FETÖ'ye hizmet etmekten öteye gitmeyeceğine ilişkin açıklaması

134:135

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.05'te açılarak beş oturum yaptı.

Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk, Kırıkkale ilinin sorunlarına,

Muğla Milletvekili Süleyman Girgin, Soma'daki maden işçilerinin kıdem tazminatı alacaklarına,

İzmir Milletvekili Necip Nasır, ülkenin içinde bulunduğu deprem riskine,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu, Ücretsiz veya İndirimli Seyahat Kartları Yönetmeliği'ne göre kamu araçlarından ücretsiz yararlanma hakkı olan engellilerin yeni normalde bu haklarından yararlanamadığına,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, Srebrenitsa soykırımın 25'inci yıl dönümüne,

Bursa Milletvekili Mustafa Esgin, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a milletin Ayasofya'nın yeniden cami olarak açılması arzusuna tercüman olması nedeniyle minnet ve şükranlarını sunduklarına,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, Tunceli ilinde kutsal kabul edilen ve koruma altına alınması gereken 17 dağ keçisinin avlanması için Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından ihale açıldığına,

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, TÜİK'in açıkladığı işsizlik rakamlarına,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Covid-19 pandemisi nedeniyle iflasın eşliğinde olan esnafın mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine,

Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu, Tunceli ili Düzgün Baba ziyaretgâhına düzenlenen saldırıyı kınadığına, kutsal kabul edilen ve koruma altına alınması gereken 17 dağ keçisinin avlanması yolunun açılması yanılsından dönülmesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, 1 Temmuz 2020 tarihi itibarıyla Avrupa Birliği Konseyi Dönem Başkanlığına Almanya'nın geçmesiyle iyimser beklentilere girmeden önce iktidarın yerine getirmesi gerekenlere,

Hatay Milletvekili Sabahat Özgürsoy Çelik, İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın eşi Semiha Yıldırım'a sosyal medya aracılığıyla yapılan hakareti kınadığına ve bu alanda yasal düzenlemenin zaruri hâle geldiğine,

İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar, İzmir ilinin kronik sorunlarının devam ettiğine,

Bursa Milletvekili Yüksel Özkan, Bursa ili Yunuseli Havalimanı arazisinin imara açılacağı ve lojistik havalimanı olma statüsünün kaldırılacağı iddialarının doğru olup olmadığını öğrenmek istediğine,

Muğla Milletvekili Süleyman Girgin, MUÇEV'in yapı kayıt belgesi alıp almadığını, sahil ve koyların işletme hakkını ihalesiz olarak üçüncü şahıslara devredip devretmediğini öğrenmek istediğine,

Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya, milletin dertlerine çare olunması ve fındık alım fiyatlarının açıklanarak alan bazlı gelir desteği başvuru sürelerinin uzatılması gerektiğine,

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap, Türkiye Futbol Federasyonunun Bölgesel Amatör Lig'e yönelik aldığı tescil kararının Anadolu takımlarını mağdur ettiğine, Atatürk Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesinde yaz okulu eğitiminin açılması gerektiğine,

Konya Milletvekili Halil Etyemez, 10 Temmuz Nurettin Topçu'yu vefatının 45'inci yıl dönümünde rahmetle andığına,

Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz, 10 Temmuz Dünya Hukuk Günü'ne,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, Mersin ili Tarsus ilçesinde yapımı devam eden Çukurova Bölgesel Havalimanı inşaatının iki yıl içinde tamamlanmasının hedeflendiğine,

Yalova Milletvekili Özcan Özel, hakkında yargı kararı yokken Yalova Belediye Başkanının görevden uzaklaştırılmasının millet iradesine darbe olduğuna ve konunun takipçisi olacaklarına,

İzmir Milletvekili Bedri Serter, İzmir ili Bergama ilçesi halkının Sümerbank Tekstil Fabrikasının bulunduğu araziye Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesi birimlerinin getirilmesini beklediğine,

Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir, ülkenin salgının yıkıcı etkilerine karşın zirve yürüyüşüne devam ettiğine, dünya hava kargo pazarındaki küçülmeye rağmen Turkish Cargo'nun dünyanın beşte 1'lik yükünü taşıdığına,

Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin, Çankırı Devlet Hastanesinde yaşanan ve teftiş raporuyla tespit edilen yolsuzluğun sorumlularının görevden uzaklaştırılmalarını Çankırı halkı adına talep ettiğine,

Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere, normalleşme süreciyle birlikte kısıtlı da olsa hizmet sunmaya çalışan kiraathane, kahvehane, çay bahçesi, dernek lokalleri, oyun salonları ve internet kafelerin mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, 7 kişinin vefat ettiği Sakarya ili Hendek ilçesindeki havai fişek fabrikasında meydana gelen patlamanın ardından Adapazarı ilçesi Taşkırsığı Mahallesi'nde meydana gelen patlamada 3 jandarma personelinin şehit olduğuna, hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, olayda ihmali olanlar hakkında hukuki ve cezai yaptırımların uygulanması gerektiğine,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, 10 Temmuz Nurettin Topçu'yu vefatının 45'inci, Şamil Basayev'i şehadetinin 14'üncü yıl dönümünde rahmetle andığına ve Dünya Hukuk Günü'nü kutladığına, TÜİK'in açıkladığı nisan ayı işsizlik rakamlarına,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, 10 Temmuz Dünya Hukuk Günü'ne,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, 10 Temmuz Ali İsmail Korkmaz'ın ölümünün 7'nci, 7 Temmuz Vedat Aydın'ın ölümünün 29'uncu yıl dönümüne, Suriyeli Ali El Hemdan'ın öldürülmesine dair açılan davanın ilk duruşmasının Adana 9. Ağır Ceza Mahkemesinde görüldüğüne ve adil yargılanma taleplerini yinelediklerine, Tunceli ilinde kutsal kabul edilen ve koruma altına alınması gereken 17 dağ keçisinin avlanması için açılan ihaleden vazgeçilmesi gerektiğine, salgın koşullarında okullarda eğitimin nasıl sürdürüleceğini Milli Eğitim Bakanından öğrenmek istediklerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, 10 Temmuz Ali İsmail Korkmaz'ın ölümünün 7'nci, 13 ve 14'üncü Dönem İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Aybar'ın ölümünün 25'inci, 11 Temmuz Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne, 7 kişinin vefat ettiği Sakarya ili Hendek ilçesindeki havai fişek fabrikasında meydana gelen patlamanın ardından Adapazarı ilçesi Taşkırsığı Mahallesi'nde meydana gelen patlamada 3 askerin şehit olduğu olaya yönelik sorulması gerekenlere, TÜİK'in açıkladığı nisan ayı işsizlik rakamlarına,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, 10 Temmuz Nurettin Topçu'yu vefatının 45'inci yıl dönümünde rahmetle andığına, 11 Temmuz Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda siyasi parti grubu mensubu olmayan milletvekillerine düşen birer üyelik için aday olmak isteyen siyasi parti grubu mensubu olmayan milletvekillerinin yazılı olarak müracaat etmelerine ilişkin duyuruda bulunuldu.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının,

Plan ve Bütçe Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne,

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne,

Dilekçe Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne,

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne,

İlişkin tezkereleri kabul edildi.

Manisa Milletvekili Özgür Özel, dilekçe hakkının anayasal ve dünya parlamentolarında özel şekilde gözetilen bir hak olduğuna, avukatların Meclise gelerek Dilekçe Komisyonuna çoklu baro düzenlemesine karşı dilekçe verme haklarının engellendiğine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, baro başkanlarının ve avukatların Meclise gelerek Dilekçe Komisyonuna dilekçe verme hakkını kullanmalarının engellenmemesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır'ın ve Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan, Grup Başkan Vekilleri tarafından kapsamlı açıklamalarda bulunulmasının çalışma süresinin uzamasına neden olduğuna ve bu durumun salgın nedeniyle risk oluşturduğuna, gündeme geçilmesine imkân tanınması gerektiğine ilişkin açıklamada bulundu.

İYİ PARTİ Grubunun, 9/7/2020 tarihinde Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 23 milletvekili tarafından, Çin Halk Cumhuriyeti yönetimi tarafından Doğu Türkistan'da Uygur Türklerine yönelik uygulanan sistematik baskı, zulüm ve asimilasyon politikalarından kaynaklanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin,

HDP Grubunun, 10/7/2020 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan ve arkadaşları tarafından, Türkiye'de Covid-19 pandemisiyle birlikte daha da yakıcı bir hâl alan işsizliğin yarattığı sorunların etraflıca tespiti ve çözüm yollarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (8093 sıra no.lu),

CHP Grubunun, 10/7/2020 tarihinde Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel ve arkadaşları tarafından, fındık üreticilerinin sorunlarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (1908 sıra no.lu),

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 10 Temmuz 2020 Cuma günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Çin Halk Cumhuriyeti yönetimi tarafından Doğu Türkistan'da Uygur Türklerine yönelik uygulanan sistematik baskı, zulüm ve asimilasyon politikalarından kaynaklanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilen İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde hamasi tartışmalar yapılmasına son verilmesini istirham ettiğine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Abdullah Güler, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel, Mersin Toroslar Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi kimya laboratuvarında meydana gelen patlamada hayatını kaybeden öğretmen Ramazan Şahin'e ve Sakarya ili Adapazarı ilçesi Taşkısığı Mahallesi'nde meydana gelen patlamada şehit olan askerlere Allah'tan rahmet dilediğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Doğu Türkistan'da Uygur Türklerine yapılan sistematik baskı ve zulmü lanetlediklerine, Uygur Türklerinin taleplerinin sadece yaşama, temel insan haklarının ve inanç haklarının garanti altına alınması olduğuna,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Uygur Türklerinin sorunlarının araştırılması amacıyla ortak bir önergeyle komisyon kurulmasına yönelik gruplara çağrıda bulunduğuna, İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve çoklu baro düzenlemesine karşı 354 imza içeren dilekçenin Dilekçe Komisyonuna verildiğine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel, Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt CHP grup önerisi üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt, Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel, Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Satışması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Cumhurbaşkanının, İstanbul ili Fatih ilçesinde bulunan Ayasofya Camii'nin müzeye çevrilmesi hakkındaki 24/11/1934 tarihli ve 2/1589 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Danıştay Onuncu Dairesinin 2/7/2020 tarihli ve E:2016/16015, K:2020/2595 sayılı Kararı ile iptal edildiğinden, Ayasofya Camii'nin yönetiminin 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kurulu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 35'inci maddesi gereğince Diyanet İşleri Başkanlığına devredilerek ibadete açılmasına ilişkin kararı Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Danıştayın vermiş olduğu kararla Ayasofya Camii'nin Diyanet İşleri Başkanlığının bünyesinde bütün inananlar için ibadet alanı olarak hayatına devam edeceğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Ayasofya'nın tekrar cami hüviyetiyle ibadete açılmasına vesile olan başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a ve Danıştaya şükranlarını sunduğuna,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, tarihî bir ana şahitlik ettiklerine, seksen altı yıl devam eden mücadelenin sonucu olarak Ayasofya Camii'nin tarihe Fatih Sultan Mehmet Han'ın miras bıraktığı şerhle kaydedildiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, yönetiminin devredildiği Diyanet İşleri Başkanlığının Ayasofya'nın tarihsel, kültürel ve mimari özelliklerine zarar verilmemesi yönünde hassasiyet göstermesi noktasında talepleri olduğuna,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, insanlık mirası olan Ayasofya'nın toplumu bütünleştiren bir amaca hizmet etmesini dilediğine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi, dünya fındık üretiminin dörtte 3'ünü gerçekleştiren Türkiye'nin fiyatının dünya fiyatı olduğuna ve kilogramda 6 doları bulacak şekilde politika izlenmesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Mustafa Demir, mimarisi ve yüklendiği anlam itibarıyla dünyanın en önemli eserlerinden olan Ayasofya'nın cami olarak ibadete açıldığına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan, bağımsız, ezanı hür, bayrağı hür Türk devletini kurmuş Gazi Meclisin kürsüsünden Ayasofya'nın camiye dönüşmesi kararını açıkladığı için Cenab-ı Allah'a şükrettiğine,

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan, Ayasofya'nın tartışmasız Türk milletine ait olduğuna,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Gündem'in "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 177 Milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 222) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

2'nci sırasında yer alan, Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 milletvekilinin Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2985) ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 221) görüşmeleri, Komisyon temsilcileri Genel Kurul'da hazır bulunmadığından ertelendi.

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Şanlıurfa ilinde elektrik kesintilerinden kaynaklanan mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın görüşülmekte olan 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Zeynel Emre, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Sakarya ili Hendek ilçesindeki havai fişek fabrikasında meydana gelen patlamanın ardından Adapazarı ilçesi Taşkırsığı Mahallesi'nde yaşanan patlamaya sebep olan süreci Genel Kurulun bilgisine sunmak istediğine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Sakarya ili Adapazarı ilçesi Taşkırsığı Mahallesi'nde yaşanan elim kazayla ilgili başlatılan hukuki ve idari soruşturmaları yakinen takip edeceklerine,

Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver, Türkiye Futbol Federasyonunun Bölgesel Amatör Lig'e yönelik aldığı tescil kararının Karaman Belediyespor'u mağdur ettiğine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun görüşülmekte olan 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Afyonkarahisar Milletvekili Gültekin Uysal, Ayasofya Camii'nin yönetiminin Diyanet İşleri Başkanlığına devredilerek ibadete açılması kararına imza atan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a minnet duygularını ifade etmek istediğine ve 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Anayasa Mahkemesi kararlarına aykırı bir düzenleme olduğuna,

Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman, Ayasofya'nın cami olarak ibadete açılmasına vesile olan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a ve emeği geçen herkese teşekkür ettiğine, Sakarya ili Adapazarı ilçesi Taşkırsığı Mahallesi'nde meydana gelen patlamada şehit olan askerlere Allah'tan rahmet dilediğine, Erzincan ilinde şiddetli yağışların sel felaketine neden olduğuna,

Ağrı Milletvekili Abdullah Koç, Ağrı ilinde meydana gelen sel felaketinin yol açtığı zararların karşılanmasını talep ettiklerine,

Yozgat Milletvekili Ali Keven, Sakarya ilindeki patlamalarda hayatını kaybeden yurttaşlara ve şehit olan askerlere Allah'tan rahmet dilediğine, Yozgat ili Boğazlıyan ilçesinde yaşanan dolu afetinde zarar gören çiftçilere geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna ve çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın görüşülmekte olan 222 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle ilgili oyunun rengini belirtmek üzere lehte yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Sataşması nedeniyle birer koşuma yaptılar.

Gündemde başka bir iş bulunmadığından, 11 Temmuz 2020 Cumartesi günü saat 13.00'te toplanmak üzere 02.36'da birleşime son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

Nurhayat ALTACA KAYIŞOĞLU

Bursa

Kâtip Üye

İshak GAZEL

Kütahya

Kâtip Üye

Burcu KÖKSAL

Afyonkarahisar

Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**No: 181****11 Temmuz 2020 Cumartesi****Milletvekili Teklifleri**

1.- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un; 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3025) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2020)

2.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun; 222 sayılı İlk öğretim ve Eğitim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3026) (Plan ve Bütçe ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2020)

3.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un; Karşılıksız Çek ve Protestolu Senetler ile Kredi ve Kredi Kartları Borçlarına İlişkin Kayıtların Dikkate Alınmaması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3027) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2020)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri**Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)**

1.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, çatışma sonucu ölen kişilerin cenazelerine kötü muamelede bulunduğu ve mezarlıkların tahrip edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30550)

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, 2017-2020 yılları arasındaki ulusal ve yerel gazete verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30552)

Adalet Bakanlığı

3.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Bünyan Cezaevinde kalan bir kişiye cezaevi yönetimi ve gardiyanlar tarafından kötü muamelede bulunduğu iddiasına ve cezaevlerinde koronavirüse karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30554)

4.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, bir televizyon kanalının genel yayın yönetmeni olan bir kişiye yönelik infaz koruma memurları tarafından kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30555)

5.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Kırşehir E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna yönelik işkence ve kötü muamele iddialarına ve bazı mahkumların açlık grevine başlamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30556)

6.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Adalet Bakanlığı tarafından avukatlık ruhsat başvurularına verilen görüşlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30557)

7.- Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, cezaevlerindeki hasta tutuklu ve hükümlülerin sağlık durumlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30559)

8.- Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü kadrosunda çalışan kişilerin unvanlarına ve kadro ihtiyacı duyulan pozisyonların belirlenme yöntemine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30560)

9.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, gözaltına alınan iki gazetecinin telefonlarının dinlendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30561)

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

10.- Kayseri Milletvekili Dursun Atas'ın, 696 sayılı KHK ile taşerondan kadroya geçen işçilerin özlük haklarında iyileştirme yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30562)

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 15 Temmuz Dayanışma Kampanyası kapsamında toplanan bağışlara ve yapılan yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30563)

12.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, Tip 1 SMA hastalarına uygulanan Zolgensma gen terapisinin SGK bedeli ödenecek ilaç ve tedaviler kapsamına alınmasına yönelik çalışma olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30564)

13.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, 2020 yılında intihar eden kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30565)

14.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Bakanlığın mükerrer atamalardan kaynaklı boş kalan sosyal çalışmacı, fizyoterapist, psikolog, sosyolog kadrolarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30566)

15.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocuk yaşta yapılan evliliklerin ve 18 yaş altı doğumun önlenmesi konusunda yapılan eğitici çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30567)

16.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, emekli maaşı asgari ücretin altında olan ve çalışmaya devam eden kişilere dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30568)

17.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, İşsizlik Sigortası Fonu'na dair bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30569)

18.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, öğretmen, polis, hemşire ve din görevlilerine 3600 ek gösterge verilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30570)

19.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, 2000 yılından sonra emekli olanlar için intibak düzenlemesi çalışması yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30571)

20.- Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, ülkemizde bulunan engelli vatandaşların sayısına ve engelliliğin nedenlerinin tespit edilmesi ile etkilerinin en aza indirilmesi amacıyla yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30572)

21.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, Bakanlığın 2019/6 atamalarına başvuran ve ataması yapılanlardan göreve başlatılan ve başlatılmayan kişilerin sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30573)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

22.- İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in, İstanbul ilinde bir sit alanının içinde bulunan bir arazinin imar planının değiştirildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30574)

23.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Van Gölü Havzası'nın korunmasına ve kirliliğin önlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30575)

24.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözge'ünün, İzmir ili Karaburun ilçesinde yer alan tarım ve mera alanı olarak kullanılan bir bölgede bir şirketin rüzgar enerji santrali kurmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30576)

25.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Adana'nın Yumurtalık ilçesi Sugözü sahilinde yapımı devam eden Hunutlu Kömürlü Termik Santral projesinin etkilerine ve projeye ÇED olumlu kararı verilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30577)

26.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri ili Develi ilçesinde bulunan ve hakkında yıkım kararı verilen bir bölgeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/30578)

27.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Mersin ilinde bulunan Silifke Cennet ve Cehennem Örenyeri'ne yapılan asansör ve seyir terasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30579)

28.- Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, plastik, cam ve metalik madde gibi katı atıkların bertaraf edilmesi hususunda yeni bir çalışma olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30580)

29.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Sincan Saraycık Mahallesi Toplu Konut Projesi için yapılan kura sonucu hak sahipliği kazanan kişilere hak sahipliğinin bulunmadığı bildirimi yapılmasına ve TOKİ'nin 2002-2020 yılları arasındaki toplu konut projelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30581)

30.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş ilinin çeşitli ilçelerinde yaşanan içme suyu ve kanalizasyon altyapısı sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30582)

31.- Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, Erzurum ili ve ilçelerine bağlı bazı mahalle ve sokaklarda bulunan toprak yolların asfaltlanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30583)

32.- Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, Giresun ili Çanakçı ilçesinde bulunan Çanakçı Deresi üzerinde yapılacağı iddia edilen HES projesine ve projenin çevreye vereceği olası zararlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30584)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

33.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ili Yusufeli ilçesinde yapılması planlanan viyadük inşaatının başlama tarihinin ileri bir tarihe ertelenmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30585)

34.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Yusufeli Barajı için yapılan kamulaştırma işlemleriyle ilgili bazı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30586)

35.- Siirt Milletvekili Sıdkı Taş'ın, Siirt ilinde ve Ilısu Barajı'nda boğulma vakalarını engellemek ve can güvenliğini sağlamak adına alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30587)

36.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu'nun termik santral kurma şartlı rüdevans sahası tahsis ettiği şirketlerden 2017-2018-2019 yıllarında elde ettiği rüdevans gelirlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30588)

37.- Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, Mardin'in Derik ve Kızıltepe ilçelerine bağlı bazı mahallelerinde DEDAŞ tarafından çiftçilerin elektrik borçları gerekçe gösterilerek yapıldığı iddia edilen elektrik ve su kesintilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30589)

38.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Organize Sanayi Bölgelerinde faaliyet gösteren sanayicilerin elektrik maliyetleri nedeniyle yaşadıkları sorunların çözümüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/30590)

39.- Tekirdağ Milletvekili Enez Kaplan'ın, Mardin'in Derik ve Kızıltepe ilçelerinde yaşanan elektrik ve su kesintileri ile ödemelerin ertelenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30591)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

40.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat iline yeni bir şehir stadyumu yapılması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30593)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

41.- Muş Milletvekili Mensur Işık'ın, yeni kredi paketi kapsamında sunulan düşük faiz oranlarının önceden kredi çekmiş olan kişiler için yapılandırılması ile kredilerin finansmanına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30595)

42.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2019 yılının tamamı ile 2020 yılının ilk 5 ayında borçlarını ödeyemediği gerekçesiyle bankalar tarafından kara listeye alınan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30596)

43.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Milli Piyango İdaresinin Biz Bize Yeteriz Türkiye kampanyasına katkı sağlamak üzere bir holding ile iş birliği yaparak eşya piyangosu düzenlemesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30597)

İçişleri Bakanlığı

44.- Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, kiliselere yönelik gerçekleştirilen saldırılara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30598)

45.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, zorla kaybetme vakalarıyla ilgili resmî kayıtlara ve bu konudaki BM sözleşmesinin imzalanıp imzalanmayacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30599)

46.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Gaziantep Vefa Sosyal Destek grubunda bulunan bir kişinin sosyal medya paylaşımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30600)

47.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, bir valinin sağlık çalışanları hakkındaki söylemlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30601)

48.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Tokat'ın Erbaa ilçesinde dur ihtarına uymayan bir gencin kolluk güçleri tarafından darp edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30602)

49.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Tatvan Belediyesinde yaşanan sorunlar ile bir milletvekilinin adının ildeki bir caddeye verilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30603)

50.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, 1994 yılında Mardin'in Midyat ilçesinde kaybolan bir kişinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30604)

51.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri ili Develi ilçesinde bulunan ve hakkında yıkım kararı verilen bir bölgeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/30605)

52.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Covid-19 salgını ile olası İstanbul depremi nedeniyle alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30606)

53.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Vefa Sosyal Destek Grubu'nda yer alan kurum, kuruluş ve STK'lara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30607)

54.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2017-2020 yılları arasında yıllara göre gözaltına alınan ve tutuklanan belediye başkanlarıyla ilgili verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30609)

55.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bir siyasi partinin genel başkanının koruma müdürünün emekliliğe sevk edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30610)

56.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Mersin'in Çamlıyayla ilçesinde kaymakamla yapılan görüşmelerin kaydedildiği iddiasıyla kolluk kuvvetleri tarafından 17 ailenin evine operasyon yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30611)

57.- Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral'ın, Türk Hava Kurumunun kayyum yönetimindeki faaliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30612)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

58.- Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, Mardin ilinde bulunan Rabat Kalesi'nin korunmasına ve defineciliğin önlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30613)

59.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Mersin ilinde bulunan Silifke Cennet ve Cehennem Örenyeri'ne yapılan asansör ve seyir terasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30614)

60.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, Devlet Tiyatroları ile Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüklerinde sözleşmeli olarak çalışan personelin sözleşmelerinin iptal edilmesine ve kısa süreli sözleşmeler yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30615)

61.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa genelinde ve İznik Müzesi ile Emirsultan Camii'nde Bakanlık tarafından yürütülen restorasyon çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30616)

Milli Eğitim Bakanlığı

62.- Muş Milletvekili Mensur Işık'ın, açıklanan tarihten daha önceki bir tarihte gerçekleştirileceği duyurulan YKS'ye ve öğrencilerin yaşadığı mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/30617)

63.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, özel eğitim kurumlarında yaz döneminde telafi eğitimi yapılıp yapılmayacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30618)

64.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne ilinde bulunan bir okul binasının depreme dayanıksız olduğu gerekçesiyle alınan yıkım kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30619)

65.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Antalya ilinde bulunan bir okul müdürünün yapmış olduğu paylaşımlardan dolayı hakkında soruşturma açılıp açılmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30620)

66.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, 22-30 Haziran 2020 tarihlerinde öğretmenler için düzenlenecek hizmet içi eğitimin internet üzerinden yapılması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30621)

67.- Edirne Milletvekili Orhan Çakırlar'ın, Edirne ilinde bulunan Gazi İlkokulu hakkında verilen yıkım kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30622)

68.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, memuriyetten önce özel öğretim kurumlarında uzman öğretici olarak görev yapanların çalıştıkları sürenin intibakının yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30623)

69.- Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral'ın, PIKTES Projesi'ne ve bu kapsamda çalışan öğretmenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30624)

Milli Savunma Bakanlığı

70.- Muş Milletvekili Mensur Işık'ın, askerlik görevini yapmaktayken yaşamını yitiren kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30625)

71.- İstanbul Milletvekili Ahmet Çelik'in, askeri birliklerde koronavirüs salgınına karşı alınan önlemler ile birliklerde görülen vakalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30626)

72.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, koronavirüs salgını önlemleri kapsamında askerlik, terhis ve celplerin durdurulmasından doğan mağduriyetlerin giderilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30627)

Sağlık Bakanlığı

73.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, bazı sağlık mesleği kadroları için atama yapılıp yapılmayacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30628)

74.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri Şehir Hastanesinde görevli bir hemşirenin mobbinge uğradığı ve görev yerinin isteği dışında değiştirildiğine dair iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30629)

75.- Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, Şırnak ilinin Cizre ilçesindeki koronavirüs vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30630)

76.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, Hatay ili Payas ilçesine devlet hastanesi yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30631)

77.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı ilinde koronavirüse karşı alınan tedbirler kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30632)

78.- Hatay Milletvekili Barış Atay Mengüllüoğlu'nun, Hatay ili Arsuz ilçesinde devlet hastanesi bulunmamasına ve bu ihtiyacın giderilmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30633)

79.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Covid-19 salgını ile olası İstanbul depremi nedeniyle alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30634)

80.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Mersin ilinde görülen koronavirüs vakalarına ve vaka artışlarına yönelik alınacak tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30635)

81.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, 1 Haziran'dan itibaren başlayan normalleşme sürecinde Diyarbakır ilinde koronavirüs vakalarının artması ile bu konuda alınabilecek önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30636)

82.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, son 5 yılda ülkemizde tespit edilen Tip 0, Tip 1, Tip 2, Tip 3 ve Tip 4 SMA hastalarına dair bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30637)

83.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, koronavirüsle mücadele sürecinde 65 yaş üstü vatandaşlara uygulanan kısıtlamaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/30638)

84.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğüne ait Biber Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele kitapçığında yer alan bilgilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30639)

85.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Bakanlığın Kırım Kongo Kanamalı Ateşi hastalığını önlemek amaçlı aldığı tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30640)

86.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Covid-19 vaka verilerine, elisa testlerine ve hidroksiklorokin kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30641)

87.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, 9 Haziran 2020 tarihi itibarıyla ülkemizdeki sağlık çalışanlarından koronavirüse yakalananlara dair verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30642)

88.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Aile Sağlığı Merkezi çalışanlarının özlük haklarına ve bazı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30643)

89.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, aile hekimlerinin iş yüküne ve ücretlerinde kesinti olmadan vekaletsiz izne ayrılabilmelerine yönelik düzenleme önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30644)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

90.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, Batı Karadeniz Kalkınma Projesinin hayata geçirilmeme gerekçelerine ve kalkınma projelerine Hazine'den aktarılan kaynak miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30645)

Tarım ve Orman Bakanlığı

91.- Konya Milletvekili Esin Kara'nın, Konya'da gerçekleşen dolu nedeniyle mağdur olan çiftçilerin zararlarının karşılanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30646)

92.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan'ın, Türkiye genelinde ve Nevşehir ilinde hava sıcaklıkları, poyraz, yağış ve dolu nedeniyle zarar eden çiftçilerin desteklenmesi adına yapılan çalışmalara ve TARSİM'in kapsamının genişletilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30647)

93.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırloğlu'nun, ülkemizdeki zeytin ağaçlarını hastalıktan korumak için alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30648)

94.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Yusufeli Barajı için yapılan kamulaştırma işlemleriyle ilgili bazı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30649)

95.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2002-2020 yılları arasında tarım arazilerinde meydana gelen kirlenmeye ve arazilere dökülen atıklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30650)

96.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Yozgat ilinde tarım yapılmak üzere hazine arazisi dağıtılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30651)

97.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizde sığınmacı olarak bulunan ve tarımla uğraşan yabancı uyruklu kişilere ve bu kişiler tarafından satın alınan veya kiralanan tarım alanı miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30652)

98.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, koronavirüs salgını döneminde balık tüketiminin artırılması konusundaki çalışmalara ve Türkiye'deki balık tüketimi oranlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30653)

99.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye'de gözlem bahçesi yapılması önerisine ve ithal edilen fidan türlerinde görülen hastalıklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30654)

100.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, genç evrede olan fasulye ve patates gibi ürünlerde amino asit ve yaprak gübresi kullanımının tavsiye edilip edilmediğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30655)

101.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, limanların çevresinde bulunan ormanların denetimine ve bu denetimler sonucunda görülen ağaç hastalıklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/30656)

102.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırloğlu'nun, Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği iştiraki olan bir şirketle ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30657)

103.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizdeki Suriyeli sığınmacılara tarım eğitimi verilip verilmediğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30658)

104.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, hobi bahçelerinin hukuki statüsüne ve yapılan denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/30659)

105.- Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Mersin'de 2020 yılı Ocak ayında meydana gelen hortum nedeniyle üreticilerin mağduriyetinin giderilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30660)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

106.- İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı'nın, yapımı tamamlanan ve Hazine garantisi verilen kamu özel işbirliği projelerinde yabancı para birimlerinin belirlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/30664)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül ve 22 milletvekilinin, HSK'nın 2020 Yaz Kararnamesi ile kırım ve liyakata uygun olmayan bir şekilde görev yeri değişiklikleri yaptığı iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3067) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.06.2020)

2.- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 19 milletvekilinin, ÖSYM sınavlarında yaşanmış ve yaşanacak olası mağduriyetlerin önlenerek bu mağduriyetlerin giderilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3068) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2020)

3.- Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 19 milletvekilinin, Türkiye’de tekstil ve konfeksiyon sektörünün sorunlarının araştırılarak çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3069) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2020)

4.- Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 19 milletvekilinin, salgın nedeniyle zor durumda kalan mahalle esnafının sorunlarının araştırılacak mağduriyetlerinin giderilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3070) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2020)

5.- Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 milletvekilinin, kiraz üreticilerinin yaşadığı sorunların tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3071) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2020)

6.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen ve 29 milletvekilinin, Biz Bize Yeteriz kampanyasında toplanan bağışların ihtiyaç sahiplerine gidip gitmediğinin araştırılması ve kamuoyunun aydınlatılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3072) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2020)

7.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu ve 20 milletvekilinin, 5 Temmuz 1993 tarihinde Erzincan’da gerçekleşen olayların tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3073) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.07.2020)

8.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 milletvekilinin, Sakarya’nın Hendek ilçesinde bulunan havai fişek fabrikasında meydana gelen patlamanın sebeplerinin araştırılarak olası sorumluların ortaya çıkarılması ve yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3074) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.07.2020)

9.- Konya Milletvekili Esin Kara ve 21 milletvekilinin, Türk atı olarak isimlendirilen at cinslerinin genlerinin korunarak nesillerinin devam etmesi için kapsamlı çalışmalar yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3075) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.07.2020)

10.- Konya Milletvekili Esin Kara ve 20 milletvekilinin, pestisit kullanımı sonucunda oluşabilecek sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3076) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.07.2020)

11.- Konya Milletvekili Esin Kara ve 20 milletvekilinin, sokakta yaşayan ve çalışan çocukların topluma kazandırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3077) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.07.2020)

12.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 21 milletvekilinin, koronavirüsün cezaevlerinde etkisi, yayılım hızı ve alınan tedbirlerin işlevselliğinin tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3078) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2020)

13.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz ve 25 milletvekilinin, Milli Piyango İdaresi tarafından düzenlenen şans oyunlarında şaibe olduğuna dair iddiaların incelenmesi ve kurumun güvenilirliğinin yeniden sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3079) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2020)

14.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya ve 25 milletvekilinin, pandemi sürecinde yapılan sınavlarda yaşanan mağduriyetlerin tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3080) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2020)

15.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, RTÜK kararlarının eşitlik ve tarafsızlık ilkelerine aykırı olduğu iddialarının incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3081) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2020)

16.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Sakarya'nın Hendek ilçesinde bulunan havai fişek fabrikasında meydana gelen patlamanın sebeplerinin araştırılarak olası sorumluların ortaya çıkarılması ve yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3082) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2020)

17.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 28 milletvekilinin, elma üretiminde ortaya çıkan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3083) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2020)

18.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 29 milletvekilinin, kamuda kadrolu ve sözleşmeli olarak çalışan personel arasındaki sorunların tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3084) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2020)

19.- Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu ve 21 milletvekilinin, Tunceli'nin Ovacık ilçesinde bulunan Munzur Gözeleri'nin yapılaşmaya açılmasının doğa ve canlı yaşamı üzerinde oluşturabileceği olumsuz etkilerin tüm boyutlarıyla incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3085) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2020)

20.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, 2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta ve 5 Temmuz 1993'te Erzincan'da gerçekleşen olayların tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3086) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2020)

21.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 20 milletvekilinin, göçmen ve sığınmacıların sorunlarının tespiti ve bu sorunlara yönelik alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3087) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2020)

22.- Şanlıurfa Milletvekili Nusrettin Maçın ve 20 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının tespit edilerek bu sorunlara çözümler üretebilmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3088) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2020)

23.- İzmir Milletvekili Bedri Serter ve 20 milletvekilinin, ülkemizde çeşitli bölgelerde yaşanan kaçak göçmen sorununun araştırılması ve mülteci ölümlerinin önüne geçilebilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3089) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2020)

24.- İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç ve 26 milletvekilinin, MASAK'ın FETÖ/PDY terör örgütünün faaliyetlerinin finanse edilmesini önleme konusundaki etkinliğinin tespit edilerek bu konudaki eksikliklerin giderilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3090) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2020)

25.- Antalya Milletvekili Aydın Özer ve 24 milletvekilinin, Antalya'nın Serik ilçesindeki günübirlik tesis işletmeleriyle ilgili rüşvet iddialarının incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3091) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2020)

26.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, kamu ihaleleriyle ilgili gündemde bulunan iddiaların araştırılması ve ihaleler neticesinde kamunun zarara uğratılıp uğratılmadığının tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3092) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2020)

27.- Elazığ Milletvekili Gürsel Erol ve 19 milletvekilinin, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde hayvancılık alanında yaşanan sorunların tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3093) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2020)

28.- Elazığ Milletvekili Gürsel Erol ve 19 milletvekilinin, Elazığ'da deprem sonrası yaşanan mağduriyetlerin tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3094) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2020)

29.- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 19 milletvekilinin, kamu yönetiminde yaşanan sorunların tespit edilerek etkin ve verimli bir kamu bürokrasisi oluşturmak için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3095) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2020)

30.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 20 milletvekilinin, ülkemizde imtiyaz hakkı ve özelleştirme uygulamalarının anayasa ve kanunlara uygunluğunun denetlenerek yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3096) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2020)

31.- Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 23 milletvekilinin, Çin'de Doğu Türkistan bölgesinde yaşayan Uygur Türklerine yönelik olumsuz uygulamaların incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3097) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2020)

32.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel ve 20 milletvekilinin, fındık üreticilerinin sorunlarının incelenerek bu sorunlara karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3098) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2020)

33.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya ve 20 milletvekilinin, Başakşehir Futbol Kulübü ile ilgili çeşitli iddiaların araştırılması ve yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3099) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2020)

34.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan ve 20 milletvekilinin, TÜİK tarafından açıklanan işsizlik verilerinin doğruluğunun tespit edilmesi ve işsizlik sorununa yönelik çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3100) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2020)

11 Temmuz 2020 Cumartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112’nci Birleşimini açıyorum.(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, engellilerin sorunları hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Piroğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu’nun, engellilerin yaşadığı sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması

MUSA PİROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, salgın sürecinde kimi zorunlu uygulamalar, kimi keyfi dayatmalar, engellilerin hayatında ciddi sorunların oluşmasına yol açtı. Ne yazık ki, normalleşme sürecine girildiği hâlde salgın, iktidarın ve yöneticilerin elinde, ezilenlerin haklarını gasbetmek ve hak arayışlarını durdurmak için kullanışlı bir enstrüman olarak kullanılmaya devam ediyor. Dün bunu sıcak örneğiyle yaşadık; salgın bahanesiyle baro başkanlarının buraya alınmadığı süreçte biz, milyonlarca insanın, öğrencinin, sınava girdiğine, milyonlarca işçinin çalıştığına tanıklık ettik. Bu uygulamalardan biri de Ulaştırma Bakanlığına bağlı yüksek hızlı tren idaresi tarafından yürürlüğe konuldu; yüksek hızlı tren uygulamasında engellilerin yasal düzenlemelerle kazanmış olduğu ücretsiz ulaşım hakkı askıya alınmış durumda. İşletme, engelli yolcular hakkında: “Engelli yolcularımız trenlere binerken ve inerken yardım almakta, bu esnada yardımcı personelle kişisel temasları olmakta; ayrıca, ortak kullanılan yüzeylere de fazlaca temas etmektedir. Bu yüzden de engellilerin trene binmesi yasaktır.” demiştir; bu ayrımcılıktır. O trenlere binmesi yasaklanan engelliler, 20 Mayıs’tan bu yana metrobüslere, İstanbul’da Marmaray’a, burada metroya, bütün belediye otobüslerine, vapurlara ve şehirlerarası otobüslere binebilmektedir. Yüksek hızlı tren uygulamasının engellilere yönelik bu açılımının Türkçesi şudur: “Engelliler vebalıdır, engelliler virüs taşıyor, engelliler hastalık taşıyor, onlardan uzak durmak gerekir.” Bu, engellileri düşmanlaştırma politikasıdır; bu, engellileri ötekileştirme politikasıdır.

Ben dün hızlı tren garına gittim ve 1 bilet istedim. Paramı ödedim ve İstanbul’a gidiş için engelli vagonundan 1 bilet satın aldım. Sonra engelli kartımı çıkardım ve uzattım, dedim ki: Dönüş için engelli kartımla bilet almak istiyorum. Bana söylenen şu: “Biz engellilerin ücretsiz ulaşım hakkını kaldırdık.” Yani engellilerin ulaşımı kullanma hakkında bir sorun yok. Kaldırılan, salgın bahanesiyle, engellilerin ücretsiz ulaşım hakkıdır ve bu düzenleme, engellilere ücretsiz ulaşım hakkı düzenlemesi yasayla yapılmıştır ve ülke çapında uygulanır. Yüksek hızlı tren yönetimi, belediyelerde, vapurlarda ve özel sektörün bütün şehirlerarası otobüslerinde geçen bu hakkı kendi keyfine göre kaldırmıştır. Ben ısrar ettiğimde bana söylenen şu: “Paranızı verdiğiniz sürece biletinizi alabilirsiniz.” Yani burada engellilere yönelik sağlık iddiaları koca bir yalandan ibaret. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar) Sağlığı bahane edip engellilerin bütün haklarını gasbetmeye devam ediyorlar.

(x) 7/4/2020 tarihli 78’inci Birleşimden itibaren coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu’ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Bütün engelli dernekleri bu konuda kampanya başlattı, bu Meclisten de bu desteği istiyorlar. Biz diyoruz ki: Bu üçkâğıtçı, bu yalancı, bu engellilerin haklarına yönelik uygulamaya son verilsin. Devlet ve devlet kurumları engellilerin önünde engel olmaktan vazgeçsin.

Engellilerin önünde bir başka engel de kadro atamalarında gündeme geliyor. Binlerce engelli sağlık personelinin atanması bir türlü yapılmıyor çünkü sağlık personeli olan engellilerin Çalışma Bakanlığı tarafından atanmaları isteniyor ama onlar sağlıkta çalışıyorlar, üniversitede çalışıyorlar. 3 bin engelli personel var, 3 kişi atanıyor, öğretmenler atanmıyor. Ben kanun hükmünde kararnameyle işinden atılan engellileri sordum bakanlığa, bana verdikleri cevap: “Gidin, yönetmeliğe bakın.” Bu, yaklaşık 13 milyon engelliyle alay etmektir. Bu, yaklaşık 13 milyon engelliye yok saymaktır. Bu, açlığa ve sefaletle itilen, kanun hükmünde kararnameyle işinden atılan engellileri ölüme terk etmektir. Bu, ötekileştirmektir. Ben bu uygulamanın son bulmasını ve engellilere yönelik hem kadro açılımının sağlanması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, sözlerinizi tamamlayın Sayın Piroğlu.

MUSA PİROĞLU (Devamlı) – ...hem de bu yüksek hızlı tren ve bütün uygulamalardaki ayrımcılığın son bulmasını talep ediyorum. Meclisi de bu konuda göreve çağırıyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Ali İsmail Korkmaz’ın vefatının 7’nci yılı münasebetiyle söz isteyen Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur’a aittir.

Buyurun Sayın Güzelmansur. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur’un, 10 Temmuz Ali İsmail Korkmaz’ın vefatının 7’nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Ali İsmail Korkmaz’ın aramızdan ayrılışının 7’nci yıl dönümü nedeniyle gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve hak, hukuk, adalet mücadelesinde evlatlarını yitirmiş tüm aileleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi Ali İsmail Korkmaz Eskişehir’de, Gezi Parkı direnişi sırasında, 2 Haziran 2013 tarihinde darp edilerek beyin kanaması geçirdi ve otuz sekiz günlük yaşam mücadelesinin ardından hayatını kaybetti. Ali İsmail verdiği ifadesinde: “Neden vurduklarını bilmiyorum.” demişti.

Şimdi, ben size Ali İsmail’i anlatmak ve “Böylesine örnek, sorumluluk sahibi, bilinçli, aydın bir genç neden öldüresiye dövülerek bu hayattan koparılır?” sorusunu vicdanlarınıza bırakmak istiyorum.

Ali İsmail’i tanımak için, öncelikle kıymetli annesi Emel Korkmaz’ın sözlerine kulak verelim. Emel anne diyor ki: “Ali İsmail; hayvanlara, doğaya, toprağa, çocuklara hayran bir çocuktur; gerçek bir vatanseverdi. Ali İsmail, imkânı olmayan çocuklara gönüllü eğitim desteği veren, engelli çocuklar tekerlekli sandalyeye kavuşsun diye çuvalarca kapak toplayan, köy okullarına kitap götüren, huzurevinde sevgisini ve saygısını hiç eksik etmediği yaşlılara kitap okuyan, eşitlik temelinde daha özgür, demokratik ve refah içinde bir Türkiye istiyordu. Gençliğin geleceğe umutla bakması gerektiğine inanıyordu. Gökkuşakğı gibi tüm renklerin bir arada, ahenk ve barış içinde yaşadığı bir Türkiye düşlüyordu ve bu taleplerini iletmek için anayasal bir hakkını kullanarak demokratik ve barışçıl bir eylemde yer aldı. Maalesef ülkemizde yaygınlaştırılan nefret söylemiyle kalpleri ve zihinleri kararmış bir grup tarafından bizden koparıldı Ali İsmail. Ali İsmail davasında, inanıyorum ki ilahî adalet, tedavi etmeyenlerden, ‘Arkadaşları yapmıştır.’ diyenlerden, emri verdiğini söyleyenlerden gün gelecek hesap soracaktır.”

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Ali İsmail Korkmaz'ın, Gezi'ye katılan gençlerin ve ülkemiz gençliğinin çözümü için mücadele ettiği, gerçekleşmesini istediği talepleri var: Gençler özgürlük istiyor, gençler adil bir rekabet ortamı istiyor. Türkiye'nin gençleri, küresel bir şehre dönmüş bu dünyanın arka mahallesi olmak istemiyor. Gençler çevreye saygı istiyor; ırkçılığın, cinsiyetçiliğin tamamıyla son bulmasını istiyor, en önemlisi de gençler çalışmak, üretmek istiyor. Bunlar gençlerimizin talepleri, bir de sorunları var.

On yedi yılda öylesine bozuk bir düzen inşa edildi ki bugün ülkemizde ne yazık ki her 4 gencimizden biri işsiz. Dün, TÜİK işsizlik verilerini açıkladı, Türkiye'de hem işsizlik hem istihdam düşmüş. Neden? Çünkü ümidini kaybettiği için iş aramaktan vazgeçen genç sayısı sürekli artıyor. Her yıl üniversitelerden 900 bin civarında gencimiz mezun oluyor. Özel sektörde iş imkânları daraldı; kamuda her yıl ortalama 50-60 bin atama yapılıyor, burada da liyakat değil sadakat aranıyor. İşte, tam da bu noktada, gençlik fırsat pencerelerinin layık olana değil, sadık olana açılmasına isyan ediyor. 12,5 milyon gencin yüzde 40'ına yakını Türkiye'den gitmek istiyor; 15-29 yaş arası gençlerde ne işte ne eğitimde olan nüfusun oranı yüzde 26,5. Bu 6-7 milyon genç kardeşimize tekabül ediyor, bu rakamla da Türkiye 36 OECD ülkesinde 1'inci sırada. Dolayısıyla, iktidara tavsiyem, popülist tartışmalarla zaman öldürmeyi bırakın, gençlere odaklanın beyler, gençlere. Gençlerin öldürdüğünüz umutlarını canlandırın, gençlerin artık bu ülkeden kaçmalarını önleyin, iş sahalarını açın; istedikleri adil, özgür ve refah bir Türkiye için kollarınızı sıvayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi Sayın Güzelmansur.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – Biliyorum, bunlar sizlere çok uzak konular ama kaçışınız da yok artık. Sorunların dile getirilmesinden ne gençleri yaftalayarak ne sosyal medya yorumlarını kapatarak ne de yasakları artırarak kurtulabilirsiniz. Tek bir çıkışınız var, o da çözüm üretmek. Çözüm üretmek zorundasınız, çözüm üretmek zorundayız.

Konuşmama son verirken Ali İsmail Korkmaz'ın ve Gezi'de yitirdiğimiz tüm canların hayallerini gerçekleştirmek için mücadelemiz sonuna kadar devam edecek diyorum, hepsini rahmetle anıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Balıkesir'in tarımsal faaliyetleri ve ülkemize katkıları hakkında söz isteyen Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey'e aittir.

Buyurun Sayın Canbey. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey'in, Balıkesir ilindeki tarımsal faaliyetlere ve ülkeye katkılarına ilişkin gündem dışı konuşması

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dün Daniştay Ayasofya'nın Cami olması yönünde tarihî bir karar verdi. Gururluyuz, mutluyuz, heyecanımız tarifsiz. Böylesine tarihî bir günde bu kutsal çatı altında hizmet etmenin şerefini ve onurunu yaşıyorum. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a bize bu gururu yaşattığı için de şükranlarımı sunuyorum.

Diğer yandan bugün 11 Temmuz, 1995 yılında meydana gelen Srebrenitsa soykırımının yıl dönümü. İnsanlık tarihinin en utanç verici hadiselerinden biri olan Srebrenitsa'da hayatını kaybeden kardeşlerimize Allah'tan rahmet, Bosna halkına başsağlığı diliyorum.

Bugün Balıkesir'imizden bahsedeceğim sizlere. Balıkesir'in tarımsal faaliyetlerinden ve ülkemize katkılarından söz etmek istiyorum. Balıkesir hem Marmara hem de Ege'de denizine kıyısı olan, ciddi bir turizm ve tarım potansiyeli taşıyan, çevreye ve doğaya saygılı, Türkiye'nin en güzel şehridir.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Bravo, doğru.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Yağcıbedir halısı, kolonyası, kaymaklısı, Balıkesir kuzusu, Kozak üzümü, Ayvalık tostu, Susurluk ayranı, saçaklı mantısı, hoşmerim tatlısı, Erdek mor soğanı, Gönen iğne oyası, kendine özgü 50 çeşit peyniri ve daha sayamadığım niceleriyle, adım attığımız her bölgede başka bir güzelliğiyle sizleri karşılar.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Görmüyoruz ama onları.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Gelir Başkanım, gelir.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Pırıl pırıl denizi, denizle bütünleşen yeşili, verimli toprakları, tarihi ve doğal güzellikleriyle tüm vatandaşlarımızı Balıkesir’imizi görmeye davet ediyoruz, bekliyoruz inşallah.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; içinde bulunduğumuz pandemi süreci tarımın ve tarımsal üretimin ne kadar stratejik bir alan olduğunu artık bizlere bir kez daha göstermiştir. Sektörel dağılıma baktığımızda Balıkesir’in yüzde 64’ü tarımla uğraşmaktadır ve nüfusumuzun yüzde 50’si 65 yaşı altındadır.

Balıkesir; bamya, buğday, çavdar, süpürge otu üretiminde Türkiye 1’incisi; mısır, bakla, dereotu, Macar fiği, kuşkonmaz, maydanöz ve yulaf üretiminde Türkiye 2’ncisi; yağlık zeytin, taze sarımsak, sorgun, yemlik bezelye, çarliston biber, çeltik, silajlık mısır, patlıcan, yem şalgamı üretiminde de Türkiye 3’üncüsüdür. Tarımsal üretim içerisinde hayvansal üretimin ağırlıklı olarak yer işgal ettiği Balıkesir’imiz, Türkiye’de 2019 yılında et tavuğu üretiminde 3’üncü, yumurtacı tavuk üretiminde 6’ncı sırada, büyükbaş hayvan üretiminde 7’nci, küçükbaş hayvan üretiminde de 8’inci sıradadır.

İlimiz, jeotermal enerji bakımından Türkiye’nin en önde gelen illerinden bir tanesidir. Bugün, gerçekten, Balıkesir’in birçok yerinde jeotermal alanda imkânlar vardır. Türkiye’de de jeotermal enerjinin ısıtma amaçlı kullanıldığı ilk ilçe Gönen’dir. Edremit ve Bigadiç ilçelerimizde, Sındırgı ilçemizde bu anlamda çalışmalar yapılmaktadır ve geçtiğimiz hafta jeotermal enerjiyle ısıtma yöntemiyle Sındırgı’da muz üretimi de yapılmıştır.

Hükûmetimiz döneminde tarımsal sulamaya önemli yatırımlar yapılmış olup sulama imkânlarının gelişmesi için barajlar ve göletler yapmaya devam ediyoruz. Bugün Balıkesir’imizde 9 adet barajımız, 45 adet göletimiz vardır. Sındırgı Çaygören Barajı, Merkez İkizcetepeler Barajı, Savaştepe Sarıbeyler Barajı, Gönen Barajı, Madra Barajı ve Çamköy Bigadiç Barajı, Manyas Havran Ardıçtepe Barajı, İvrindi Ardıçtepe Barajı; bunlar şu anda hizmet veren, bizim, AK PARTİ’miz döneminde yatırımları yapılan barajlardır. Yine, Dursunbey, Kepsut, Gömeç, Karesi ve Altıeylül’deki çalışmalar da devam etmektedir.

Balıkesir’de 9 adet büyük ova bugün sit alanı hâlinde, tarım alanı olarak korunmaktadır. Bunlar; Balıkesir Ovası, Bandırma Ovası, Gönen Ovası, Manyas Ovası, Altınova Ovası, Bigadiç Ovası, Burhaniye Ovası, Gökçeyazı Ovası ve Sındırgı Ovası’dır. Balıkesir’imize 2002-2020 yılları arasında bitkisel, hayvansal ve tarımsal üretim anlamında Hükûmetimiz tarafından 3,1 milyar lira destek ödemesi gerçekleştirilmiştir. Yine, TKDK tarafından desteklenen 235 projenin toplam tutarı 245,5 milyon liradır. AK PARTİ hükûmetleri döneminde tarımsal üretim alanında Balıkesir’imize gerçekten çok ciddi yatırımlar yapılmıştır. Bu yatırımlar devam etmektedir. Bugün “Teknolojik ağırlıklı tarımsal üretimi nasıl yapabiliriz?” sorularına kafa yoruyoruz; “Tarımsal arazilerimizi nasıl genişletebiliriz ve nasıl imkânlar oluşturabiliriz?” sorularıyla kafamızı meşgul ediyoruz.

Büyükbaş, küçükbaş hayvancılık ve arıcılık açısından Balıkesir gerçekten çok imkânlar sunuyor. Özellikle yatırımcıların dikkatini çekmek istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı.)

BAŞKAN – Sayın Canbey, sözlerinizi tamamlayın.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Başkanım iki dakika da benim için...

BAŞKAN – Sayın Ahmet Bey, sen de kendi sıranda konuşacaksın. Bir dakika söz vereceğim size yerinizden.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Balıkesirli olunca, Sayın Başkanım.

Bitkisel ve hayvansal üretimin yoğunluğuyla birlikte tarıma dayalı sanayinin gelişmekte olması, sahip olduğu iklim koşulları, sulama imkânları ve uzun hasat süresiyle tohum yetiştiriciliği için en uygun bölge olması, mikroklima bölgelerinin varlığı sayesinde çok çeşitli meyve türlerinin yetiştirilebilmesi, organik tarım için uygun arazilerin var olması, ilde sözleşmeli üretim modelinin başarıyla uygulanıyor olması, hem Ege hem de Marmara Denizi'ne kıyısı olan ilimizde su ürünleri yetiştiriciliğine uygun deniz kıyılarının ve iç suların varlığı, bölgenin yoğun jeotermal kaynaklara sahip olması, jeotermal su kaynaklarının sıcaklık ve debisinin seracılık için uygun olması gibi avantajlar nedeniyle Balıkesir'imize yatırım yapmak isteyen yatırımcıları davet ediyoruz ve önümüzdeki dönemde tarımsal anlamda Balıkesir'in öne çıkan illerden bir tanesi olacağı müjdesini şimdiden buradan veriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı.)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ettim Sayın Canbey.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Bir cümle daha Sayın Başkanım, son.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım o zaman.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Doğru söylüyor, üç buçuk yıl sonra.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Ülkemizin kalkınması için Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde 2023, 2053 ve 2071 hedefleri doğrultusunda yılmadan, yorulmadan çalışmaya devam edeceğimizi belirterek Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Canbey, Sayın Akın'la birlikte bizleri de bu bahsettiğiniz Balıkesir'in lezzetleriyle buluşturacağınıza olan inancımız da tamdır tabii. Bunu da araya sokalım.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Başkanım, bir de alkışladık yani.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Borçlandık Başkanım, yapacak bir şey yok.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekili arkadaşımıza yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz, Sayın Şeker'in.

Buyurun Sayın Şeker.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ve Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, ecdadın vasiyeti seksen altı yıl sonra tekrar yerine geldi, zincirler kırıldı, Ayasofya Camisi özgürlüğüne kavuştu, hamdolsun.

Bugün Srebrenitsa soykırımının 25'inci yıl dönümü. Sırplar tarafından binlerce Boşnak Müslüman katledildi yani Avrupa'nın ortasında vahşice soykırım katliamı yapıldı. Bu katliam asla unutulmayacaktır.

Bosna Hersek'in bağımsızlığına önderlik eden ve ilk Cumhurbaşkanı olan merhum Bilge Kral Aliya İzzetbegović'in vefatından bir gün önce kendisini ziyaret eden Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a "Tayyip, siz evladıfatihansınız, buralar size emanet, onun için bu emaneti koruyun." diyerek Bosna Hersek'e sahip çıkılmasını isteyen Bilge Kral, mekânın cennet olsun. Türkiye, Bosna Hersek'in her zaman yanındadır ve her zaman da katkı sağlamaya devam edecektir. Srebrenitsa soykırımında şehit olan Bosnalı kardeşlerimize Allah'tan rahmet diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gündoğdu...

2.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün Srebrenitsa katliamının 25'inci yılı. Sözde medeniyetlerin beşiği Avrupa'nın göbeğinde yirmi beş yıl önce yaşanan katliama, soykırıma göz yumup daha sonra da bunları gerçekleştirenleri bir kez daha Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında lanetliyoruz. Soykırımda hayatını kaybeden Bosnalı kardeşlerimizi saygı ve rahmetle bir kez daha anıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Güneş.

3.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ve Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bundan tam yirmi beş yıl önce medeni ve demokrat olduğunu iddia eden Avrupa'nın ortasında yani Bosna'da, Srebrenitsa'da bir vahşet, bir insanlık dramı yaşandı. NATO askerlerinin güvenlik sınırları içindeki alanda Sırp askerleri tarafından tam 8.372 Boşnak kardeşimiz şehit edildi. Boşnak kardeşlerimizin acısını paylaşıyorum, şehitlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Değerli milletvekilleri, 1453 yılında Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethinden beri cami olan ve yaklaşık beş yüz yıl cami olarak hizmet veren Ayasofya Camisi maalesef 1934 yılında haksız yere müzeye çevrilmiştir, ve seksen altı yıllık bu yanlış uygulamaya... Dün, Danıştayın kararıyla, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde, tekrar cami olarak hizmet vermeye başlamış olması aziz milletimizin vicdanında çok büyük bir rahatlama yaratmış ve adalet yerini bulmuştur.

BAŞKAN – Sayın Gültekin.

4.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ilişkin açıklaması

SELİM GÜLTEKİN (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

İnsanlığın ortak mirası Ayasofya dün itibarıyla müze statüsünden çıkarılarak Sayın Cumhurbaşkanımızın onayıyla camiye dönüştürülmüş ve böylece büyük bir heyecanla bekleyen milyonların duası karşılık bulmuştur, hamdolsun. Atamız Fatih Sultan Mehmet Han'ın beş yüz altmış yedi yıl önce bizlere miras bıraktığı Ayasofya Camisi yeniden hak ettiği hürriyete kavuşmuş, seksen altı yıllık esaret bitmiş, hasret sona ermiştir. Alınan tarihî kararlar hem bir hakkın iadesi sağlanmış hem de bizlere "Ayasofya'yı cami yapamazsınız." diyen tüm dünyaya âdeta ikinci bir fetih yaşatarak bağımsızlığımızın bir kez daha tescili yapılmıştır.

Ayasofya Camisi artık bilet alarak değil, 24 Temmuz 2020'de, cuma namazı vaktiyle, hak ettiği şekilde abdestimizi alarak gireceğimiz, hep birlikte secdeye varıp ellerimizi semaya açarak dua edeceğimiz bir kutsal mekân olacaktır. Ayasofya'yı müze olma zulmünden kurtararak yeniden "Ayasofya Camisi" yapan, milletimizin sesine ses, gönlündeki duygulara tercüman olan, bize bu sevinci yaşatan

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a aziz milletimiz ve Niğdeli hemşehrilerimiz adına teşekkür ediyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, pandeminin sonlanmadığı malumlarıdır, o yüzden de lütfen, Genel Kurul içerisinde maske kullanımı ve sosyal mesafeye dikkat etmenizi hassaten rica ediyorum. Sesinizi maskenin arkasından da duyabiliyoruz, konuşma yapacak arkadaşlara da onu ifade edeyim.

Sayın Gökçel, buyurun.

5.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Srebrenitsa'da katledilen soydaşlara Allah'tan rahmet dilediğine ve Mersin ili Çeşmeli-Taşucu otopanı ile vaad edilen yatırımların tamamlanması gerektiğine ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Sayın Başkan, Srebrenitsa'da, Avrupa'nın göbeğinde katledilen soydaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum.

Mersin Çeşmeli-Taşucu otoyol çilesi devam ediyor. Yaz aylarında Mersin'e diğer illerden çok sayıda turist ve yazlıkçı geliyor, Mersin'in hızlı artan nüfusuna yazlıkçılar da eklenince trafik çileye dönüyor, normal zamanda yarım saatte gidilen mesafe iki saate çıkıyor. Ölümlü ve maddi hasarlı kazalar meydana geliyor, ambulanslar ilerleyemiyor. İktidar on bir yıldır verdiği sözü tutmuyor, Çeşmeli-Taşucu otopanına yıllardır bir çivi bile çakılmıyor. Mersin'e vad edilen yatırımları bir an önce bitirin, Mersinli hemşehrilerimin çilesine son verin.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

6.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ayasofya'nın yeniden ibadete açılması, Sultan Alparslan'dan Fatih'e ve Abdülhamit'e kadar ecdadımızın tamamına vefamızın gereğidir. Ayasofya'nın dirilişi, Fatih'in fetih ruhunu şad etme yanında, Akşemsettin'in maneviyatını, Mimar Sinan'ın estetiğini ve zevkini de yeniden günümüzde canlandırmaktadır. Ayasofya'nın dirilişi, insanlığın özlemle beklediği, temeli adalet, vicdan, ahlak, tevhit ve kardeşlik olan medeniyet güneşimizin yeniden yükselişinin sembolüdür.

Ayasofya'yı camiye dönüştürerek seksen altı yıllık hasretin bitirilmesine, Fatih Sultan Mehmet Han'ın vasiyetinin ve milletimizin arzusunun gerçekleştirilmesine vesile olan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a teşekkür ediyor, verilen kararın milletimize ve tüm insanlığa hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

7.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, coronavirüs nedeniyle zor durumda olan okul servisi sahipleri ile çalışanlarının mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Coronavirüs nedeniyle 16 Marttan beri çalışmayan, evine ekmek götüremeyen, hiç hatırlamadığınızı bir kesim var: Okul servisleri. Şimdi soruyorum: Okul servislerinin sahipleri ve çalışanları için ne yaptınız? Cevap veriyorum: Hiçbir şey yapmadınız. Hâlbuki çalışmasalar da araçlarının borçlarını ödüyorlar, motorlu taşıtlar vergisini ödüyorlar, sigorta ödüyorlar, belediyeye harç veriyorlar. 16 Mart 2020'den beri servisler kontak kapatıldı ve okul servis taşımacılığı dışında bir iş yapmaları da mümkün değil. Öğrenci servis hizmeti veren servisçilere herhangi bir devlet desteği de yapılmadığından, bu sektörden ekmek yiyen birçok aile çok zor durumda. Başka gelirleri yok. Servisçilerin sesini duyun.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

8.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, okullarda uzmanlık isteyen derslerde olduğu gibi beden eğitimi derslerine de branş öğretmenlerinin girmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün “Türk gençliği sağlıklı yetişip spor yaparsa ulusumuzun geleceği güvence altındadır.” sözünün gereğini yerine getirebilmek için gençlerimize küçük yaştan itibaren spor eğitimi verilmesi gerekmektedir. Bu alanda yetersizliğimiz herkesin malumu. Uluslararası arenada da kalıcı, büyük bir başarımız yok. Bunun en önemli nedenlerinden biri de okullardaki beden eğitimi derslerine yeteri kadar önem verilmemesi. İlkokullarda 1'inci, 2'nci ve 3'üncü sınıflarda beş saat, 4'üncü sınıfta ise iki saat beden eğitimi ve oyun dersi var ancak bu dersler de beden eğitimi öğretmenleri tarafından değil sınıf öğretmenleri tarafından veriliyor. Bu derslere beden eğitimi öğretmenlerinin girmesi lazım. Hem beden eğitimi öğretmenleri için bir istihdam kapısı olacaktır hem de çocuklarımız daha doğru bir spor oyunu eğitimi alacaktır. Unutmayalım ki ağaç yaşken eğilir. Millî Eğitim Bakanına sesleniyorum: Yabancı dil ve din kültürü gibi uzmanlık isteyen derslere branş öğretmenleri giriyor, bu doğru bir karardır; beden eğitimi dersleri için de aynı uygulamayı yapın, atama bekleyen öğretmen...

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

9.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye, dün, tarihi günlerinden birini yaşadı. Danıştay, Fatih'in emaneti Ayasofya için “Müze değil, camidir.” kararını verdi. Ayasofya'nın seksen altı yıllık esareti sona erdi, milletimizin vicdanında kanayan yaranın kapanması sağlandı. Kararın aziz milletimize, İslam âlemine, tüm insanlığa hayırlı olmasını diliyorum. Bu tarihi kararın mimarı Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a minnet ve şükranlarımı arz ediyorum. Ayasofya'nın cami olmasıyla, bu coğrafyada hiçbir şey eskisi gibi olmadıysa, artık bundan sonra da hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır. Ayasofya'nın ibadete açılması, aziz milletimizin geçmişte olduğu gibi tarihin nesnesi değil öznesi olacağına en açık ifadesidir. Ayasofya'nın ibadete açılması, aziz milletimizin egemenlik haklarına yeniden sahip çıkmasıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Demir...

10.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in, sosyal medyanın saldırı aracı olarak kullanılması nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanı Berak Albayrak'ın eşi Esra Albayrak'a yönelik paylaşımın ardından İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın eşi Semiha Yıldırım'a yönelik paylaşımı üzüntüyle karşıladıklarına ve değerlere sahip çıkılarak mücadele edileceğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Son günlerde, ülkemizin, milletimizin en temel değeri olan aile ve aile değerlerine karşı sosyal medyayı âdeta bir saldırı aracı olarak kullananlar var. Bir eşe, bir anneye söylenen çirkin sözlerle karşı tepki ortaya koyanlar bile yine bu mecradan âdeta linç ediliyorlar. Sayın Bakanımız Berat Albayrak'ın eşi Sayın Esra Albayrak Hanım'a, hem de masum bebeği üzerinden yapılan saldırının üzerinden daha birkaç gün geçmeden, bu sefer Sayın Binali Yıldırım'ın eşi Sayın Semiha Yıldırım Hanım'ın uğradığı utanmaz saldırıyla karşılaştık. Hepimiz, gün geçmeden yapılan bu saldırıları üzüntüyle izliyoruz. Tüm değerlerimizi, özellikle de aile değerlerimizi saldırılara karşı savunmak zorundayız. Bu mecralarda insanlara hakaret edenlere ve insanları linç edenlere karşı, etik tutum ve tepkilerle değerlerimize sahip çıkacak ve mücadele edeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

11.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ve Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Asla unutmamak, asla unutmayacağız. Batı'nın gerçek yüzünü, Srebrenitsa'da NATO askerlerinin gözü önünde yapılan katliamı asla unutturmayacağız. Özgürsün Ayasofya! Gök şahit, toprak şahit, Hak şahit. Zincirlerini kıran cihan lideri Cumhurbaşkanım, on sekiz yıldır aldığın duaları misline katladın. Allah binlerce kez razı olsun. Yahya Kemal Beyatlı, Arif Nihat Asya, Necip Fazıl Kısakürek, Osman Yüksel Serdengeçti, Necmettin Erbakan, Alparslan Türkeş, Turgut Özal, Adnan Menderes, Muhsin Yazıcıoğlu, Kadir Mısıroğlu, Mehmet Şevket Eyyi... (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, rica ediyorum. Lütfen...

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – ...Abdülrahim Karakoç, Cahit Zarifoğlu, Bediüzzaman Said Nursi hazretleri ve ismini saymadığım binlerce şair, yazar, âlim ve devlet adamlarının, Peygamberimizin müjdesine mazhar olan Fatih Sultan Mehmet Han hazretlerinin kabirlerinde ruhlarının şad...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Atatürk düşmanını övüyorsun, Kadir Mısıroğlu'nu övüyorsun, tepki gösterince de bir de bağırıyor musun? Utanmıyor musun ya!

KANİ BEKO (İzmir) – Ben de Makedonyalıyım. Mustafa Kemal'den de bahset!

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz, bakın...

KANİ BEKO (İzmir) – Anlattıklarını anladım. Ben Makedonyalıyım, ben Üsküp'te doğdum, o toprakların insanıyım, evet, Türk'üm ama o topraklarda Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın lideri Mustafa Kemal de var!

BAŞKAN – Sayın Beko, lütfen yerinize oturun.

Değerli arkadaşlar, yani, bir hoşgörü içerisinde milletvekillerimizi dinlemek mecburiyetindeyiz. Başka türlü bizim bu müzakereleri sürdürebilme şansımız yok arkadaşlar.

Evet, Sayın İkinci buyurun.

12.- Sivas Milletvekili Semiha İkinci'nin, Ayasofya'nın seksen altı yıl sonra tekrar ibadete açılmasına vesile olan başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ettiğine, eski Başbakan Binali Yıldırım'ın eşi Semiha Yıldırım'a sosyal medya aracılığıyla yapılan saldırıyı kınadığına, İYİ PARTİ milletvekilinin Burdur İl Kongresinde yaptığı konuşması nedeniyle özür dilemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Dün, yine, tarihî bir ana şahitlik ettik. Ayasofya seksen altı yıl sonra tekrar ibadete açılıyor. İlk namazın kılınması 24 Temmuzda, tarihimizde önemli bir tarih. Ben bunda emeği geçen başta Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere herkese teşekkür ediyor, şükranlarımı sunuyorum.

Evet, sosyal medyada, özellikle son dönemlerde, kadınlarımıza karşı şiddetin arttığını görüyoruz. Kadın haklarını savunanların kadınları sosyal medya üzerinden ezmelerine tepki göstermek istiyoruz. Burada, geçen gün Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım'ın kıymetli eşleri Semiha Yıldırım Hanımefendi'ye yapılan çirkin saldırıyı kınıyorum ve şöyle demek istiyorum: “Girdim ilim mektebine / Eyledim kıldım talep / Dediler ilim geride / İlla edep, illa edep.” Ve Ulu Önder Atatürk'ün bir sözü var, diyor ki: “Ben sporcunun zeki, çevik, aynı zamanda ahlaklısını severim.” Evet, biz de başta siyaset olmak üzere tüm toplumun ahlaklısını seviyoruz. Herkesi ahlaklı olmaya davet ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – İYİ PARTİ milletvekili geçen gün kürsüye çıktı; Burdur’daki konuşmasından dolayı da bir özür dilemesini beklerdim ama dilemedi. İnşallah, bugün çıkarsa bir özür bekliyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Subaşı...

13.- Balıkesir Milletvekili Yavuz Subaşı’nın, Ayasofya’nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ilişkin açıklaması

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bazı eserler vardır ki bunlar milletlerin ve devletlerin sembolüdür. Ayasofya da işte, bu sembollerimizden biridir. Yahya Kemal 1922 yılında yazdığı bir makalede şöyle diyordu: “Bu devletin iki manevi temeli vardır; Fatih’in Ayasofya minaresinden okuttuğu ezanlar ki hâlâ okunuyor, Selim’in Hırka-i Saadet önünde okuttuğu Kur’an ki hâlâ okunuyor.” 10 Temmuz 2020, tarihî bir gün olarak kayıtlara geçti. Seksen altı yıl sonra Ayasofya’nın yeniden cami olarak hizmet vermeye başlayacağı gündür bugün. İnsanlığın ortak mirası, fethin sembolü ve Fatih Sultan Mehmet’in emaneti Ayasofya, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın 10 Temmuz tarihli Kararnamesi’yle yeniden özlediği cemaatine kavuşuyor.

Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Uslu...

14.- Antalya Milletvekili Atay Uslu’nun, Ayasofya’nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ilişkin açıklaması

ATAY USLU (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Tekrar hoş geldin Ayasofya. Bizim için Ayasofya, her şeyden evvel, müjdelenmiş emir, Fatih Sultan Mehmet ile onun askerlerinin emanetidir, kılıç hakkıdır. Ayasofya’nın Fatih’in vakfiyesine uygun hâle döndürülmesi bir vazifeydi. Dolayısıyla onu yeniden açmak bu vazifeyi ifadır ve kılıcımızın keskinliğinin işaretidir. Evet, Ayasofya Osmanlı’nın bakiyesi, fethin hediyesi, Fatih Sultan Mehmet’in vakfiyesi bir camidir; bir vakıf olarak da Türkiye topraklarındadır ve bize emanettir. Verilen kararla Ayasofya gerçek kimliğine kavuşmuştur, elhamdülillah.

Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a bu hususta ortaya koyduğu irade için şükranlarımızı sunarız. Hayırlı olsun. Tekrar hoş geldin Ayasofya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akın...

15.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın, Balıkesir ilinin markası olan Yörsan için iflas kararı verildiğine ve iktidarın süt üreticilerine, işçilere verdiği “Kimseyi mağdur etmeyeceğiz.” sözünü yerine getirmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

AHMET AKIN (BALIKESİR) – Sayın Başkan, teşekkürler.

Sayın Başkan, Balıkesirli süt üreticilerinin 16,5 milyon lira alacaklı olduğu ve 300 işçinin çalıştığı Balıkesir’in markası Yörsan için mahkeme iflas kararı verdi. Süt üreticileri, firmanın tedarikçi esnafı, süt birlikleri, işçiler iktidarın verdiği “Kimseyi mağdur etmeyeceğiz.” sözünü kandırdılar. Buradan defalarca seslendim, bu insanlarımızı mağdur etmeyin diye söyledim. İktidarın Balıkesir’deki il yöneticisinden belediye başkanına, milletvekilinden bakanına hepsi: “Kimse mağdur olmayacak.” dedi ama şimdi, insanlarımız ortada kaldı, yüzüstü bırakıldı. Söz verenler şimdi nerede? Söz verenler suspus.

Bu kriz alacak verecek davası olmaktan çok insani bir durumdur ve görmezden gelinmiştir. Söz verip tutmadınız, bunun vebali büyüktür. Bu üreticinin karşısına nasıl çıkacaksınız, ne söyleyeceksiniz? İnsanlarımızın ekmeğiyle, rızkı adına sözleri tutmamak vicdanları sızlattıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gözgeç...

16.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ve Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Bugün 11 Temmuz, Srebrenitsa soykırımının 25'inci yılı; acısı hâlâ yüreğimizde. Dünyanın gözü önünde katledilen 8.372 canın adıdır “Srebrenitsa”. Bilge lider Aliya İzzetbegović'in dediği gibi: “Batı'nın refahı; döktüğü kan, akıttığı gözyaşı üzerine kuruludur.” Oysa bizim medeniyetimiz; imar, ihya, inşa, fetih medeniyetidir ve dün, Fatih Sultan Mehmet Han'ın mirası, fethin sembolü Ayasofya Camisi'nin özgürlüğüne kavuşmasına şahit olduk. Çok şükür ki bizi biz yapan değerlerimizle koparılmaya çalışılan bağın yeniden kurulmasına şahit oluyoruz. Ayasofya, gaffet yüklerinden sıyrılıp bu dünyada var olmanın hakiki manasıyla buluşmadır.

Ayasofya'nın dirilişiyle, Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde, tüm dünyaya yeni sözlerimiz var diyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kavuncu...

17.- Çorum Milletvekili Erol Kavuncu'nun, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açıldığına ilişkin açıklaması

EROL KAVUNCU (Çorum) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Hamdolsun biz hep Ayasofya'yı yeniden cami olarak görme arzusuyla “Zincirler kırılsın, Ayasofya açılsın!” haykırışıyla büyümüş kuşaklarız. Kendisiyle aynı mefkûreyle donanmış bir nefer olarak iftihar ettiğimiz kutlu Ayasofya davasının mimarlarından merhum Necmettin Erbakan Hocamı rahmet ve minnetle yâd ediyorum.

Anadolu kıtası büyüklüğündeki dava taşından Ayasofya'yı da ibadete açarak tarih yazan, tarihe geçen Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'la aynı kutlu hedefe yürüdüğümünden dolayı tarifsiz onur ve şeref duyuyorum. Rabb'im kendisinden ebediyen razı olsun. Rabb'imden, bu kutlu dava yolunda önden giden nice isimsiz kahramanlara rahmet, dünya lideri Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a hayırlı, bereketli, sağlıklı ömürler, nice başarılar, fetihler niyaz ediyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

18.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, coronavirüs salgını nedeniyle iflas noktasına gelen esnafın mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Sayın Başkan, esnaf kan ağlıyor. Coronavirüs salgınıyla beraber devlet tarafından iş yerlerinin geçici olarak kapatılıp açılmasıyla esnaf iflas noktasına geldi. Esnafa Hükûmet tarafından doğrudan gelir desteği sağlanmadı. Geliri olmamasına rağmen kirası devam eden, stopaj gideri süren, faturası eksik olmayan esnaf kara kara düşünüyor. Kırk yıldır devlete vergi veren esnaf haklı olarak devlet tarafından destek görmek istiyor.

İş yeri kapalı olan esnaftan ve işletmelerden kira stopajı, çevre temizlik vergisi, eğlence vergisi, tabela reklam vergisi, SGK primleri alınmaktadır. Telefon, elektrik, su, internet, doğal gaz ve GSM operatörlerine olan mevcut borçları ertelenmediği gibi ödenmediği takdirde açma-kapama bedeli tahsil edilmektedir. Hazine ve Maliye Bakanlığının, normalleşme döneminde, çalışmayan iş yerlerinin birikmiş olan vergi ve prim borçlarını yeniden yapılandırması adına gerekli düzenlemeleri bir an önce yapması gerekir.

İşletmeler kapanırsa işsizlik artar, ekonomi daha da kötüye gider. İşletmelerin ayakta durması ve devletin vergi gelirlerinin sürekliliği adına esnafımız acil çözüm bekliyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

19.- *Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, yer üstü madencilikte yaşanan kazalar ve meslek hastalıkları sebebiyle yer üstü maden iş yerleri için düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması*

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Başkan.

Yer altı madenciliği kadar yıpratıcı olmamakla birlikte, yer üstünde çalışan madenciler de birçok tehlike ve riskle karşı karşıyadır. Yer üstü madencilikte yaşanan kazalar ve meslek hastalıkları sebebiyle iş göremeyen işçi sayısı oldukça fazladır. Elbistan Çöllolar ve Siirt Şirvan'da açık ocaklarda yaşanan maden kazaları da tehlikenin ne boyutta olduğunu en büyük iki örneğidir. Heyelan, şev kayması, patlayıcı kullanımı, kayma, düşme gibi birçok riski barındıran bu sektörde, meslek hastalıklarına sebebiyet veren ve kanser vakalarını artıran toz ve kimyasalların solunması da ayrı bir risk faktörüdür.

Yer üstü maden iş yerleri için de bir düzenleme yapılmalı ve bu iş yerlerinde çalışan işçilere yılda en az doksan gün fiilî hizmet zammı süresi uygulanmasıyla adil bir çerçeve oluşturulmalıdır. 160 bin açık ocak madencilerinin bu talebine kulak verilsin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Beko...

20.- *İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması*

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; temmuz ayı Bosna halkının ve yaşadığı ağır travmada onunla gönüldaşlık içinde olan herkes için bir matem günüdür. İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana Avrupa Kıtası'nda yaşanmış olan en büyük katliam olarak nitelendirilen Srebrenitsa katliamının 25'inci yılındayız. Tüm dünyanın gözü önünde, uluslararası kamuoyunun şahitliğinde yaşanmış olan bir katliamının ağır yükü altındayız. Hatırlayalım, 11 Temmuz 1995 günü otobüs ve kamyonlara bindirilerek eşlerinden, ailelerinden, çocuklarından sonsuza dek koparılan sivil Boşnak kardeşlerimizin anısı hâlâ tazedir. Sırf kimliklerinden ötürü, inançlarından ötürü, varoluşlarından ötürü ormanlık alana götürülerek katledilmelerinin üzerinden geçen çeyrek asra rağmen acımız dün gibi tazedir. İnsanlık tarihine bir utanç sayfası olarak kaydedilmiş olan Srebrenitsa'yı andığımız bugün vesilesiyle bir kez daha dile getirmek istiyorum: Bütün insanlık suçlarına, bütün soykırımlara karşı durmak; farklının, ötekinin hakkını savunmak insan olmaktan kaynaklanan sorumluluğun gereğidir. İnsanlığa karşı işlenmiş tüm suçları hatırlamaya ve hatırlatmaya ihtiyacımız var. Dolayısıyla, Srebrenitsa'yı anmak sadece kendimize yakın hissettiklerimizin haklarını ve özgürlüklerini savunmanın ötesine geçme sorumluluğumuzun bir aracıdır. Muhtemel başka suçların, katliamların, soykırımların da önüne geçebilmek için zaruri bir adımdır. Hepimizin göz rengi farklı ama göz yaşlarımız aynıdır. Bosna'da katledilen tüm insanları, kimliklerinin ötesinde, sevgi ve saygıyla anıyorum. Bölünürsek yok oluruz, birleşirsek var oluruz. Bu katliamı unutursak kalbimiz kurusun. Bosna'da yaşanan bu katliamı ne unuttur ne de unuttururuz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerimizin söz taleplerini karşılayacağım.

İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Erel buyurun.

21.- *Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne, Ayasofya Camii'nin bundan böyle ibadete açık siyasi istismara kapalı olacağına, Türk milletine hayırlı olmasını dilediğine ve emeği geçen herkesi tebrik ettiğine, Andımız konusundaki idari yargı kararı uygulandığında da teşekkür edeceklerine, 27'nci Dönem Üçüncü Yasama Yılında milletin çözüm bekleyen ihtiyaçlarına yer verilmediğine, İYİ PARTİ Genel Başkanı Meral Akşener'in liderliğinde milletin sorunlarını gündeme getirmeye ve takipçisi olmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması*

AYHAN EREL (Aksaray) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

İnsanlık tarihinin en utanç verici hadiselerinden bir olan 11 Temmuz Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümü. Bundan tam yirmi beş yıl önce Bosna Hersek'in Srebrenitsa kentinde ağır silahlı Sırp Ordusu tarafından 8.372 Boşnak kardeşimiz katledildi. Acısını hâlâ yüreklerimizde hissettiğimiz yaşanan bu vahşeti unutmamak, unutturmayacağız çünkü Aliya İzzetbegović'in dediği gibi "Unutulan soykırım tekrarlanır." Bosna'da Sırp'lar tarafından yapılan soykırım sırasında vurulan 4 yaşındaki bir çocuğun ölmeden önce annesine sorduğu "Çocukları küçük kurşunla öldürürler, değil mi anne?" sorusu gözlerimizi buğulandırıp yüreklerimizi hâlâ yakmaktadır. Masum bir çocuğun ağzından çıkmış bu soruyu, bugün, Doğu Türkistan'da ve dünyanın kim bilir kaç yerinde, yüz binlerce çocuk sormaktadır. Bosna Hersekli kardeşlerimizin acılarını paylaşıyor, katledilen binlerce Bosnalı kardeşimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Hükûmetin alacağı idari bir kararla açılabilir Ayasofya Camisi, nihayet, Danıştay kararı üzerine dün ibadete açıldı. Bundan böyle Ayasofya Camisi ibadete açık, siyasi istismara kapalı olacaktır. Aziz Türk milletine hayırlı olsun. Emeği geçen herkesi, Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener gibi, ben de tebrik ediyorum. Siyasi iradenin Andımız konusunda da idari yargı kararına uyarak "Varlığımız Türk varlığına armağan olsun." ülküsüyle yetişen ve bu uğurda can veren, bedel ödeyen Türk milletinin arzusuna da duyarsız kalmayacağını ve bu kararı uyguladığında da, bir de bunun için teşekkür edeceğimizi duyurmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

AYHAN EREL (Aksaray) – Şimdi, ülke sorunlarına baktığımız da 27'nci Dönem Üçüncü Yasama Yılı boyunca Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletimizi doğrudan ilgilendiren ve çözüm bekleyen acil ihtiyaçlara maalesef yer veremedik. Polisimizin, öğretmenlerimizin, sağlık çalışanlarımızın ve din görevlilerimizin uzun yıllardır beklediği 3600 ek gösterge sorununu, kamuda aynı işi yapan çalışanlarımızın farklı ücret almasını dile getirdik. Ayrıca EYT sorunu, uzman erbaş ve jandarmanın mali ve sosyal haklarını alması, berberinden terzisine, taksicisinden oto tamircisine kadar 2 milyon esnaf ve sanatkârlarımızın, ayrı ayrı, mesleklerine ait sorunları, çiftçimizin üretimden kopmaması için borç erteleme ve yüksek elektrik fiyatları gibi birçok sorun, maalesef, çözümsüz kaldı. Gençlerimizin beklenti ve ümitlerine duyarsız kaldık, hayallerinin katili olduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

Buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Bunları çözmek ve konuşmak yerine, tali gündem ve tali gündem konularıyla, maalesef, meşgul edildi. İYİ PARTİ olarak milletimizin çözüm bekleyen bu sorunları için getirdiğimiz tüm önergeler, maalesef, kabul edilmedi, gündeme dahi alınmadı. Dedik ki: Bizden geldi diye kabul etmiyorsanız siz getirin, biz tüm varlığımızla size destek olalım; yeter ki milletimizi birinci derecede ilgilendiren bu temel sorunları çözelim, vatandaşımız nefes alsın; vatandaşımız huzura, refaha kavuşsun.

Bilin ki milletimize verdiğimiz sözü tutacağız. İYİ PARTİ Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in liderliğinde, milletimizin sorunlarını gündeme getirmeye ve takipçisi olmaya ısrarla devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, son cümlelerinizi alayım.

Buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Bu sorunları çözmeye enerjiniz ve vaktiniz yetmezse, Türk milletine sözümüzdür, İYİ PARTİ iktidarında, İYİ PARTİ olarak Türk milletinin tüm sorunlarını çözeceğiz.

Teşekkür ederim Başkan.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

22.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümüne, 8 Temmuz tarihinde Sakarya ili Hendek ilçesindeki havai fişek fabrikasında meydana gelen patlamanın araştırılması amacıyla verdikleri Meclis araştırması önergesinin kabul edilmediğine ve 9 Temmuz 2020 tarihinde Sakarya ilinde ikinci bir patlamanın meydana geldiğine, sorumlularının yargılanması ve gerekli önlemlerin alınabilmesi için siyasi parti gruplarının birlikte hareket etmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bugün 11 Temmuz, Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümü.

İnsanlığın utancı olarak tarihe kaydolan bu acı olayda 8 binden fazla Bosnalı Müslüman kardeşimiz hunharca katledilmiştir. Tüm dünyada adalet arayışının ve acının sembolü olan katliam, hâlâ açık bir yaradır. Kimlik tespitleri hâlâ devam etmektedir. Buradan tüm kardeşlerimize bir kez daha Allah'tan rahmet, tüm Bosnalılara başsağlığı diliyorum.

Giden masum canlar, geride kalan yarım hayatlar ne yazık ki her toplumun adalet ve hak arayışının temelinde yer alır. Bir hafta içinde memleketim Sakarya'da üst üste gelen patlamalar, parçalanmış hayatlar ateşin düştüğü yeri yaktığını bir kez daha göstermektedir. Her 2 olayda da olay yerlerini gördüm; hastaneleri, yaralıları gördüm; anneleri, eşleri, çocukları, bu büyük ve tarifsiz acıları gördüm. Yaşamını yitiren evlatlarımıza son görevlerimizi yerine getirdik. Onların anısına ve ailelerine, geride kalan tüm işçi kardeşlerimize söz verdik: “Acılarını unutturmayacağız, peşini bırakmayacağız.” dedik. Bir kez daha yaşanmaması için tüm gücümüzü ortaya koymalıyız. Bugün Meclise bir araştırma önergesi daha getiriyorum; tüm Meclisin, bütün siyasi parti gruplarının, değerli milletvekili arkadaşlarımın vicdanına sesleniyorum. İlk önergemiz 8 Temmuz 2020'de kabul edilse, olayın üzerine titizlikle gidilmiş olsa 2'nci patlama belki de bir gün sonra, 9 Temmuz 2020'de gerçekleşmeyebilirdi. “Kaza” diye kayda geçirilen tüm bu iş cinayetleri ihmallerle, iş bilmezliklerle, umursamamazlıkla birlikte geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Biz o evlatlarımıza hep birlikte sahip çıkmalıyız. Patronunun kâr hırsına, ucuzluğa, iş bilmezliğe teslim edemeyiz evlatlarımızı. Kayıp giden hayatların önüne geçmeliyiz; çocukların gözyaşının, yarım kalmış hayatların önüne geçmeliyiz; acıların önüne geçmeliyiz. Tüm siyasi parti grupları bir olalım, temsilcilerimizle bir komisyon oluşturalım; bu patlamalardan hareketle sorumluların yargılanması, önlemlerin alınması için hep birlikte harekete geçelim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akçay, buyurun.

23.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümü vesilesiyle katledilen binlerce Bosnalıyı ve Aliya İzzetbegović'i rahmetle andığına ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tarih, çeyrek asır evvel, Avrupa'nın göbeğinde, acısını hâlâ yüreklerimizde hissettiğimiz bir soykırıma tanıklık etmişti. 11 Temmuz 1995'te, Sırp devlet adamları Karacić ve Milosević'in emirleriyle, katil Mladić komutasındaki Sırplar yaklaşık 8.500 Boşnak'ı vahşice katletmişti. Sözde uygar Batı, gözleri önünde cereyan eden bu kıyıma sessiz kalmış ve insanlık tarihinin en utanç verici vahşetine tanık olmuştur. 11-16 Temmuz 1995 tarihleri arasında Srebrenitsa'da yaklaşık 2 milyon 200 bin kişinin evini terk etmek zorunda kaldığı, 100 binin üzerinde insanın toplama kamplarında işkenceye uğradığı, 25 binden fazla Boşnak kadının tecavüze uğradığı, Boşnakların kültürel varlığını yansıtan camilerden

985'inin yok edildiği Bosna Savaşı'nın en trajik günleri yaşanmıştır. Katil Mladić “Türklerden intikam almanın vakti geldi.” sözüyle Batı'nın Türk milletine olan asırlık kinini ortaya koymuştur. Osmanlı'nın nizamiâlem ülküsüyle adaletle yönettiği topraklar Batı'nın ırkçı, Darwinist, sömürgeci ve materyalist zihniyetiyle kana bulanmıştır. Acısı hâlâ yüreklerimizi yakan bu utanç vesikası, insanlığın vicdanına yapılmış bir saldırdır. Bütün dünya kamuoyunun önünde gerçekleşen katliam, 20'nci yüzyılın en büyük insanlık suçlarından biridir.

Bu vesileyle, Srebrenitsa'da katledilen binlerce Bosnalıyı ve Aliya İzzetbegović'i bir kez daha rahmetle anıyorum. İnsanlığın bir kez daha böyle acılar yaşamamasını temenni ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

24.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümü vesilesiyle hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, 2007 yılında Srebrenitsa katliamının Uluslararası Adalet Divanı tarafından soykırım olarak tanımlandığına ve sorumlularının mahkûm edildiğine, TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken'in pandemi döneminde esnafın yaşadığı sorunları ve taleplerini ifade ettiği mektubuna, DİSK Araştırma Merkezi tarafından yayımlanan İşsizlik ve İstihdamın Görünümü Raporu'na ve Amerikan İlerleme Merkezinin “Türkiye Medyasındaki Değişim” başlıklı araştırmasına ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, 11-18 Temmuz 1995 tarihleri arasında Sırp askerleri ve bağlı paramiliter gruplar Birleşmiş Milletlerin güvenli bölge ilan ettiği Srebrenitsa kasabasında, tüm dünyanın gözleri önünde, 8 binden fazla Boşnak Müslüman'ı katletti. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa coğrafyasında yaşanan en büyük katliam olarak tarihe geçen bu vahşet, günümüzde de yüz binlerce insanın yaşamına sebep olan, kendi millî veya dinsel kimliğinden farklı olan hiç kimseye hayat hakkı tanımayan soykırımcı zihniyetin çarpıcı örneklerinden biri olarak tarihe geçti. Maalesef, benzer vahşetler, son kırk yılda, Orta Doğu'nun birçok bölgesinde de yaşanmıştır ve hâlen de yaşanmaktadır.

Srebrenitsa katliamı 2007 yılında Uluslararası Adalet Divanı tarafından “soykırım” olarak tanımlandı, birinci dereceden sorumlular mahkûm edildi. Bugün hâlâ yirmi beş yıl önce öldürülen cenazelerin defin işlemleri yapılmaktadır.

25'inci yıl dönümünde Srebrenitsa soykırımının sorumlularını tarih önünde bir kez daha lanetliyoruz. Bu katliamda hayatını kaybeden binlerce insana Allah'tan rahmet diliyor ve Bosna halkının acılarını paylaşıyoruz.

Aliya İzzetbegović'in “Soykırımı unutmayın. Unutulan soykırım tekrarlanır.” sözünü de herkese bir kez daha hatırlatıyoruz.

Sayın milletvekilleri, geçtiğimiz günlerde Türkiye'deki esnafların temsilcisi olan TESK Başkanı Bendevi Palandöken bir mektup yayınladı ve esnafların yaşadığı sorunları ifade etti ve taleplerini sıraladı. Bu talepler içinde özellikle bazı konular, esnafların gerçekten pandemi döneminde karşı karşıya kaldıkları sorunların ne kadar büyük olduğunu gösterdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Ve taleplerin içine baktığımızda esnaf ve sanatkarlarımız ile yollarında çalışanların ödeyecekleri SGK primleri yıl sonuna kadar devlet tarafından karşılanmalı gibi, esnaf ve sanatkarlarımızca ödenen iş yeri kira stopajı uygulamasına son verilmeli gibi, temel gıda maddeleri ile temizlik ürünlerinden katma değer vergisi alınmamalı ya da oran yüzde 1'e indirilmeli gibi birçok talep vardı. Ve bu taleplerin tamamına baktığımız zaman şunu görüyoruz ki pandemi

döneminde iktidarın “Esnaflara çok büyük imkânlar tanındı ve bu pandemi dönemindeki krizi çok iyi atlattılar.” yönündeki bütün iddiaları, aslında, TESK Başkanı Bendeve Palandöken’in yazdığı mektupla beraber ortadan kalkmış oldu. Esnaf büyük sıkıntı yaşıyor pandemiden kaynaklı olarak ve bu sıkıntıların çözümleri doğrultusunda iktidar adım atmıyor, sadece palyatif tedbirlerle geçiştiriyor. Ama sadece bununla sınırlı değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Yine, dün, DİSK Araştırma Merkezi (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi) TÜİK’in Nisan 2020 hane halkı iş gücü araştırması verilerini değerlendirdi. Bu, mart, nisan ve mayıs aylarını kapsayan bir değerlendirme yani yine pandemi dönemiyle ilgili ve bu değerlendirmeye göre İşsizlik ve İstihdamın Görünümü Raporu’nu yayınladı. Bu rapora baktığımız zaman da iktidarın iddia ettiğinin, özellikle Hazine ve Maliye Bakanın iddia ettiğinin tam tersi bir tabloyla karşı karşıya bulunduğumuzu görüyoruz ve TÜİK’in bütün hormonlu verilerine dayanarak bile baktığımızda, aslında durum vahim. “Covid-19 nedeniyle revize edilmiş geniş tanımlı işsizlik ve iş kaybı 17,7 milyonu aştı.” diyor DİSK-AR raporunda. “Covid-19, 11 milyona yakın yeni iş kaybı ve işsiz yarattı.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın artık, lütfen.

Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Kadın iş gücü sayısında yüzde 13,9, kadın istihdam sayısında ise yüzde 11,9 azalma olduğunu vurguluyor. “İstihdam bir yılda 2 milyon 585 bin kişi düştü.” diyor rapor. “İş başında olanların sayısı 7,1 milyon düştü.” diyor rapor ve “Ümitsiz işsizlerin sayısı da 553 binden 1 milyon 310 bine yükseldi.” diyor. Aslında, bütün bu veriler Türkiye’deki işsizlik meselesinin ne kadar yakıcı bir hâle geldiğini bir kez daha gösteriyor ve iktidarın çizdiği pembe tabloların aslında gerçekle en ufak bir ilişkisi olmadığını çok açık ve net biçimde vurguluyor. Bunlara değinmek istemişim.

Tabii, bir konu daha var, çok kısaca -izin vererseniz- üç cümleyle ona da değinmek istiyorum: Bir araştırma yayınlanmıştı, Amerikan İlerleme Merkezinin “Türkiye Medyasındaki Değişim” başlıklı bir araştırması.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen, rica ediyorum.

Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Tamamlıyorum efendim.

O araştırmaya göre halkın yüzde 70’i Türkiye’deki basının taraflı ve güvenilmez bilgi sunduğu, yüzde 56’sı ise basının Hükümet kontrolünde olduğu, özgürce kendisini ifade edemediği görüşünde. İlginç olan şu: Bu araştırmaya göre MHP seçmenlerinin çoğunluğu “Türkiye’de medya özgür değil.” derken ankete katılan Adalet ve Kalkınma Partisi seçmenlerinin yüzde 50’si, MHP seçmenlerinin ise yüzde 63’ü Türkiye’deki basın taraflı ve güvenilmez buluyor. Elbette ilginç, anketin bütün verilerine de bakmak gerekiyor fakat iktidarın işsizlik ve hayat pahalılığı konusundaki çizmeye çalıştığı pembe tablolar ile basın konusundaki bu verileri karşılaştırdığımızda kamuoyunda hiçbir inandırıcılığı olmadığı da bir kez daha ortaya çıkmış oluyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

Cahit Bey, buyurun.

25.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Ayasofya'nın seksen altı yıllık aradan sonra tekrar cami statüsüne kavuştuğuna, Danıştay kararının Ayasofya'nın ilelebet cami olarak kalacağını tespiti olduğuna ve 24 Temmuz tarihinde kılınacak cuma namazıyla fiilî olarak ibadete açılacağına, Srebrenitsa katliamının 25'inci yıl dönümü vesilesiyle katledilen mazlumlara Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün, Ayasofya, cami statüsüne seksen altı yıllık aradan sonra kavuştu ve böylelikle güneşe ilk uyandığı gün. Bu noktada Danıştay kararı çok önemli çünkü Danıştayın hukuki olarak tespit ettiği durum, bundan sonra ilelebet Ayasofya'nın cami olarak kalacağını da tespitidir, karardır. Hemen akabinde, Cumhurbaşkanımızın Kültür ve Turizm Bakanlığından Diyanet İşleri Başkanlığına devriyle ilgili aldığı karar da hamdolsun, aradan geçen süre zarfında, o yokluk yıllarını ortadan kaldırmış ve Ayasofya Cami, Fatih Sultan Mehmet Vakfının vakfiyesine uygun bir şekilde cami hüviyetine kavuşmuştur.

İnsanlığın ortak mirası olan Ayasofya, yeni statüsüyle Müslüman, gayrimüslim, bütün insanlığın bütün ziyaretçilerine açık olacaktır. İnşallah, 24 Temmuz tarihinde cuma namazıyla beraber ibadete fiilî olarak da açılacaktır. Türkiye Cumhuriyeti bayrağı neyse başkenti neyse, 81 ili neyse Fatih Sultan Mehmet'in vakfiyesine uygun bir şekilde Ayasofya'nın cami hüviyetine kavuşturulması da aynı anlamı ifade etmektedir.

Aziz milletimizin farklı siyasi düşüncelerden, inançlardan, yaşam tarzı tercihlerinden... Herkesin üzerinde ittifakla mutabakata vardığı bir konu varsa o da Ayasofya'dır. Yahya Kemal "Bu devletin iki manevi temeli vardır: Fatih'in Ayasofya minaresinden okuttuğu ezan, Selim'in Hırka-i Saadet önünde okuttuğu Kur'an'dır." der. Ve yine Nazım Hikmet:

"İslam'ın beklediği en şerefli gündür bu;

Rum Konstantiniyye'si oldu Türk İstanbul'u!"

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlar mısınız sözlerinizi?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – "Cihana karşı koyan bir ordunun sahibi,

Türk'ün genç padişahı bir gök yarılır gibi

Girdi 'Eğrikapı'dan kır atının üstünde;

Fethetti İstanbul'u sekiz hafta üç günde!

O ne mutlu, mübarek bir kuluymuş Allah'ın...

'Belde-i Tayyibe'yi fetheden padişahın,

Hak yerine getirdi en büyük niyazını:

Kıldı Ayasofya'da ikinci namazını."

Yani sağdan, soldan, bütün milletimizin üstünde ittifak ettiği Ayasofya, Necip Fazıl'ın, Osman Yüksel Serdengeçti'nin, Nihal Atsızların arzusuna, aziz milletimizin talebine uygun şekilde aslına irca etmiştir; hayırlı, mübarek olsun.

Tabii, diğer taraftan da biz milletçe medeniyet olarak bütün dünyaya, bütün insanlığa hoşgörüyü, farklı düşünce ve inançlara saygıyı, mazlumlara açtığımız kucağı bütün tarihimiz boyunca gösterirken Avrupa'nın göbeğinde yirmi beş yıl, çeyrek asır önce...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...Srebrenitsa’da, her yıl onlarca, yüzlerce insan hakları bildirgelerinin yayınlandığı bir dönemde, maalesef, yüz binlerce insan katledilmiş; kadınlara tecavüz edilmiş, insanlar açlık ve yoklukla kırılmıştır.

Şimdi, bunlara baktığımız zaman, devletlerin ve milletlerin, medeniyetlerin genlerinde ne varsa o tezahür ediyor. Köylü isyanları, Yüz Yıl Savaşları, Birinci ve İkinci Dünya Savaşları ve Otuz Yıl Savaşlarıyla Avrupa geçmişte nasıl kan ve gözyaşına boğulmuşsa, maalesef, aynı kültür yeniden Srebrenitsa’da nüksetmiştir. Bu anlamda, özellikle o günlerde Boşnak halkın lideri olan Aliya İzzetbegović’in sözleri manidardır çünkü acıyı bizzat kendisi yaşamıştır. “Batı hiçbir zaman uygar olmamıştır ve bugünkü refahı, devam edegelen sömürgeciligi; döktüğü kan, akıttığı gözyaşı ve çektirdiği acılar üzerine kuruludur.”

Maalesef, coğrafyamızda yaşanan, Suriye’deki dramlar da petrol, para ve silah üzerinden Batı uygarlığının yürüttüğü emperyalist hedeflerin neticesinde meydana gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu emperyalist hedeflere karşı milletçe mazlumların ve gönül coğrafyasının âdetâ sığındığı bir liman olduk ve bundan sonra da olmaya devam edeceğiz.

Sözlerimi tamamlarken bir kez daha Srebrenitsa’da katledilen bütün o mazlumlara Allah’tan rahmet diliyor, mekânları cennet olsun diyor; tarih nezdinde, bütün insanlığın, bunların hesabını sorması gerektiğini ve soracağını bir kez daha ifade ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN – Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 20 milletvekili tarafından, ülkede imtiyaz hakkı ve özelleştirme uygulamalarının Anayasa ve kanunlara uygun yapıp yapılmadığının ve araç muayene hizmetleri başta olmak üzere bazı kamu hizmetlerinin tekelsel yapıya dönüşmesinin sebeplerinin araştırılması, özel sektöre devredilen kamu hizmetlerinden vatandaşların daha kaliteli ve ucuz hizmet alabilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 9/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Temmuz 2020 Cumartesi günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

11/7/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 11/7/2020 Cumartesi günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Orhan Çakırlar

Edirne

Öneri:

Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 20 milletvekili tarafından “ülkemizde imtiyaz hakkı ve özelleştirme uygulamalarının Anayasa ve kanunlara uygun, şeffaf, adil ve amacına yönelik yapılıp yapılmadığının, araç muayene hizmetleri başta olmak üzere bazı kamu hizmetlerinin tekeli yapıya dönüşmesinin sebeplerinin araştırılması, özel sektöre devredilen kamu hizmetlerinden vatandaşımızın daha kaliteli ve ucuz hizmet alması için yapılması gerekenlerin araştırılması” amacıyla 9/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 11/7/2020 Cumartesi günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Arslan Kabukcuoğlu.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; başta TÜVTÜRK olmak üzere, kamu hizmetlerinin tekeli yapıya dönüşmesiyle ilgili partimizin verdiği önerge üzerinde söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Türkiye’de araç muayene istasyonlarını özelleştirme macerası 2002 yılında başlamıştır. O tarihte özelleştirilen araç muayenesi, daha sonra AK PARTİ iktidarı tarafından bozulmuş ve bir dizi adli işlemlerden sonra 2007 yılında TÜVTÜRK’e devredilmiştir. Bu neyi hatırlatıyor dersiniz sayın milletvekilleri?

Medarıiftiharımız olan bir haberleşme firmasını bir Arap firmasına devretmiştik. Ben de dâhil pek çok milletvekili buradaki yolsuzlukların, kayıpların üzerinde konuşmuştuk, dikkatlerinizi çekmek istemiştik. Burada, gerçekler gözlerinizin önüne serildi, Arap firmasıyla içli dışlı oldunuz. Firma gayrimenkulleri sattı, seyrettiniz; bakır telleri sattı, seyrettiniz, 20 milyar dolar kadar zarara neden oldu. Şimdi, TÜRK TELEKOM Türk vergi mükelleflerinin gözüne bakmaktadır.

TÜVTÜRK’le anlaşmada, firma birtakım yatırımlarda bulunacak, araç muayene ücretlerini Ulaştırma Bakanlığı belirleyecektir. İmtiyaz süresi yirmi yıldır. Burada, firmaya devlet eliyle Türk vatandaşları teslim edilmekte, yıllar içerisinde değişik oranlarda hasıla paylaşılmaktadır. Devletin hasıladan alacağı pay yıllara göre şöyledir: Üç yıl yüzde 30, yedi yıl yüzde 40 ve son on yıl da yüzde 50’dir. Firmanın açıkladığına göre, kendisine kalan pay, şimdiye kadar olan zaman zarfında 3 milyar 846 milyon dolardır.

2019 yılında enflasyon yüzde 11,8 olduğu hâlde, ağır vasıta ve otomobil ücretlerindeki muayene fiyatlarında artış yüzde 22 olmuştur. Tekrar ediyorum: Araç muayene ücretlerindeki artış, enflasyonun 2 mislidir. Bir ülke, vatandaşlarını bir firmayla bir olup kazıklayamaz. Eğer motorlu taşıtlardan bir gelir elde etmek istiyorsanız Hükümetin elinde vergi almak gibi bir enstrüman var. Ülkemizde pek çok sosyal sınıf kan ağlıyor. Ağır vasıta şoförleri, ağır vasıta sahipleri nafakasını çıkarmakta zorlanmaktadır; hatta, bazıları bu yolda canlarına kıyıyorlar. Muayene ücretlerine yüzde 22 zam yapıyorsunuz, bu, vatandaşa reva mıdır? Ayrıca, firma burnundan kıl aldırıyor. En çok bir ay beklemeye dahi tahammülü yok, kredi kartlarını kabul etmiyor.

Sayın milletvekilleri, AK PARTİ Hükümeti, vatandaşlarını bir firmaya teslim etmiştir, gözünün yaşına bakmıyor. Firmaya bu kadar avantaj sağlarken Hükümetle aralarında ne tür irtibat var, doğrusu bu da merak konusudur.

Burada, işin sahibi kamu otoritesidir. Kamu otoritesi, belli kriterlere dayalı, rekabete açık ve bu rekabeti gerçekleştirme kabiliyetlerine sahip firmalara işi ihale edebilir. Yirmi yıllık imtiyaz sözleşmesi çok uzun bir süredir. Devlet, vatandaşlarına kaliteli hizmeti ucuza satmanın yollarını aramalıdır. Firmanın şimdiye kadar kazandığı para, yatırımlarının ve masraflarının kat kat üzerindedir. Ne demek çağdaş bir ödeme aracı olan kredi kartlarıyla ödemeyi kabul etmemek? Firma bu kadar cesurdur, bu kadar gözü karadır.

TÜVTÜRK-Ulaştırma Bakanlığı sözleşmesi iptal edilmeli, kaliteli ve ekonomik bir hizmet vatandaşa verilmelidir. Eğer devletin amacı araç vergisi ise bunu açıkça uygulamalı ve bu kalemde vergisini toplamalıdır, bir özel firmayla vatandaştan aldığı parayı paylaşmamalıdır.

Milletimizin hak ve menfaatlerini korumakla görevli yüce Meclisimiz, araç muayene hizmetleri başta olmak üzere kamu hizmetlerindeki tekelleri yapıya dönüştürmenin önüne geçmeli, özel sektöre devredilen kamu hizmetlerinden vatandaşlarımızın daha kaliteli ve ucuz yararlanması için yapılması gerekeni yapmalı ve araştırmalıdır.

Hepinize saygılar sunarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Rıdvan Turan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Metnin gerekçe bölümü biraz geçmiş referans almış -yani 1910'lerden- bunu çok anlamış olmamakla birlikte, içeriğinde anlatılmış olan şeyin son derece haklı olduğunu ifade etmek isterim. Aslında bir özelleştirme sürecinden bahsedilecekse, özellikle kamu kaynaklarının sermayeye devri biçiminde gerçekleşen bir süreçten bahsedilecekse 80'leri, daha doğrusu 86'yı referans almak daha doğru olacak. 86 ile günümüz arasında aşağı yukarı 68 milyar dolarlık bir özelleştirme gerçekleştirildi. Bunun 60 milyar doları AKP döneminde, son on sekiz yıl içerisinde gerçekleştirildi. Yani şöyle söylemek mümkün: Esasen cumhuriyetin kuruluşundan bu zamana kadarki bütün kamusal birikimler, ederi 68 milyar dolara sermayeye devredildi. Bugün, demir çelik fabrikalarından gıda üreten, piyasayı regüle eden devlet kurumlarına kadar, elektrik firmalarına kadar, telekomünikasyon firmalarına kadar, bunları 68 milyar dolara yeniden yapabilmek mümkün değil, en az 10-15 katı daha fazla para harcamanız gerekir. Aslında bu arzi bir durum değil arkadaşlar, yani özelleştirme yapılırken “Ya bu özelleştirmenin iyisini yapsaydık.” diye bir şey söz konusu olmaz. Özelleştirmenin esası, kamu kaynaklarının özelleştirilmesinin esası, bir, sermayeye aktarım biçimidir; kamunun elindeki kaynakların, sermayeye, daha genel bir ifadeyle patronlara peşkeş çekilmesidir. O nedenle hayırlı özelleştirme falan yoktur.

Ben çok yakından biliyorum, SEKA özelleştirildiğinde 2 tane makinanın fiyatı özelleştirmeden alınan paraya denk geliyordu. SEKA'nın Kocaeli'deki olağanüstü arazisiyse patronun cebine kâr kaldı.

Şimdi, kamu kaynakları özelleştiriliyor, hâlâ da bu süreç devam ediyor. Bunlardan bir tanesi – metinde de ifade edildiği gibi- araç muayene istasyonları. Ya bu TÜVTÜRK denilen yapı bir kara delik gibi. Özellikle, çalıştırdığı insanlara karşı tutumu, çalışma koşulları kesinlikle ve kesinlikle insani ölçütlerin dışında. Her türlü örgütlenme özgürlüğü askıya alınıp sefalet ücretiyle insanlar orada çalıştırılıyor. Ayrıca, bu fiyatların, ücretlerin tümünün de yani bizden talep edilen, araç sahiplerinden talep edilen ücretlerin tümünün de fahiş olduğunu biliyoruz.

Kamu kaynaklarının özelleştirilmesi denilince mutlaka konuşulması gereken şeylerden bir tanesi de elektriğin özelleştirilmesi. UEDAŞ'ından DEDAŞ'ına kadar arkadaşlar, bunlar üzerinde yeterli denetim yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

RIDVAN TURAN (Devamla) – Bakın, DEDAŞ'la uğraşıyoruz haftalardır. Bölgede, özellikle Mardin ve Urfa bölgesinde elektrik kesintisine bağlı olarak hayvanlar telef olmakta, tarımsal alanlar kurumakta. Firmayla da görüştük ama firmanın makul bir izahatı bu konuda yok. Elektriğini ödemeyenlerin elektriğini keserken ödemiş olanların elektriğinin niye kesildiğine dair zerreyimiskal kadar bir izahat yok.

Yani, uzun lafın kısısı şu: Siz kamu kaynağını özelleştirdiğinizde, birine bundan kâr et, bundan para kazan diye verdiğinizde onların bütün amacı bir sosyal hizmet sunmak, bir kamusal hizmet sunmak değil, ceplerini doldurmak. Devlet de bu sürece AKP iktidarıyla birlikte seyirci kalmış durumda. Dolayısıyla bu meselenin bütün veçheleriyle -özelleştirmenin ve kamu kaynaklarının özelleştirilmesinin- yeniden ele alınması, değerlendirilmesi ve aslında özelleştirmelerin tekrar kamulaştırılması gerekir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Çetin Osman Budak, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

2002 yılında iktidara gelişinizle birlikte, dönemin Maliye Bakanı tarafından sizin bir sloganınız oldu: “Babalar gibi satırım.” Gerçekten de babalar gibi sattınız. On sekiz yıl boyunca yaptığınız özelleştirmelerin sayısı 273’e ulaştı yani 273 kamu kurumunu, yüzde 1 bile kamunun hissesi olmayacak şekilde özelleştirdiniz.

Bakın neler olmuş? O günden bu güne on sekiz yılda yapılan özelleştirmelerin sonucunda tekelleşmeler oluşmuş. Örnek vermek gerekirse; 2003 yılında, gelir gelmez ayağınızın tozuyla TEKEL’i, özellikle de alkollü içecekleri öyle bir fiyata sattınız ki o dönemin -hatta bugün de adı sizlerle anılan- müteahhitlerine verdiniz yani üretici değil, sanayici değil, müteahhitlere verdiniz ve 200 milyon dolar gibi çok komik bir paraya -ki bir yıllık satış değeri 900 milyon dolar o zamanlarda- 200 milyon dolara verdiniz. Arkasından, iki sene gibi bir süre içinde TEKEL’in alkollü içecekleri o özelleştirmeyi alanlar tarafından 800 milyon dolara satıldı. Daha sonrası uzun hikâye.

Peki, tütünle ilgili olan konuda ne oldu? Tütünle ilgili olan konuda ilk önce -tabii, 80’li yıllarda başladı- yabancı sigaraların Türkiye’ye ithalatının serbestleşmesiyle birlikte tüketicinin ağız tadını değiştirdiniz, sonra TEKEL’i özelleştirdiniz, sonra bütün tütün üretimine kotalar getirdiniz. Türkiye’de 450 bin ton civarında tütün üretilirken şu anda 50 bin ton bile tütün üretilmiyor. Aynı zamanda, herkesin cebinde şu anda bir tek Türk markası yok, bir tek Türk markası yok ve bunun içinde de artık Türk tütünü yok, Şark tipi Türk tütünü yok. Orada da müthiş bir tekelleşmeye götürdünüz ülkeyi ve şu anda oradan elde ettiğiniz vergilerle ancak Türkiye ekonomisini ayakta tutmaya çalışıyorsunuz yani dolaylı vergilerle.

Bunun dışında, SEKA’yla ilgili de bir örnek vereceğim: Yazı tabı kâğıdında artık Türkiye bir tek tabaka kâğıt üretilmiyor. Gazete kâğıdında tamamen kendi gazetelerimizin ihtiyacını karşılayan SEKA, 1’incisi Balıkesir SEKA, 2’ncisi Giresun Aksu SEKA haraç mezat satıldı. Ki Balıkesir’dekini örnek vermek gerekirse Albayraklar grubuna 1 milyon 100 bin dolardan satıldı ve mahkeme bozmasına rağmen şu anda hâlâ Albayraklar orada üretim de yapmadan araziyi koruyorlar ve gazetelerimiz şu anda ithal kâğıtla basılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Teşekkür ederim.

Elektrik dağıtımını özelleştirdiniz sanki 1 kilovat fazla elektrik üretilcekmiş gibi... Dağıtımında öyle bir şey yaptınız ki 2020 yılında 3 defa indirim yaptınız, yüzde 63. Fakat elektrik dağıtım şirketleri yüzde 1 bile indirim yapmadı. Bu, özel sektöre gizli kaynak aktarmaktır ve siz bunu yaptınız, yüzde 63’ü dağıtım yapan şirketleri kurtarmak üzere onların cebinde bıraktınız.

Doğal gazı anlatmıyorum bile, bunları yaptınız ve tamamen rekabeti ortadan kaldırdınız. Doğu ve güneydoğuda özellikle tütün üretimi yapan köylüyü de köylerinden ettiniz ve büyükşehirlerimizde işsiz bir şekilde... Özellikle de işsizlik oranlarına da atıfta bulunacağız ama zaman kalmadı. Büyük işsiz kitleler yarattınız. Şekerde bunu yaptınız ve diğer özelleştirmelerinizle şu anda istihdamın üzerinde büyük baskılar oluşturdunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – 9,5 milyon civarında işsiz oluşumunda da bu özelleştirmelerin etkisi vardır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Ahmet Arslan.

Buyurun Sayın Arslan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ARSLAN (Kars) – Saygıdeğer Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

1064'te Anadolu'ya gelen Türklerin Anadolu'da yaptığı ilk cami olan Menuçehr Camisi bizim için ne kadar kıymetliyse kutlu bir fetih sonunda beş yüzyıl cami olarak hizmet etmiş olan Ayasofya Camisi de bir o kadar kıymetlidir. İşte, bu kıymet çerçevesinde, bugünden sonra ibadet yapma şansı tanıyan herkese ama herkese en derin saygılarımızı sunuyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere bu yolda emek sarf edenleri en derin saygılarımla selamlıyorum.

Srebrenitsa katliamını elbette ki unutmamak, unutturmamak lazım. Srebrenitsa katliamında hayatını kaybedenleri bir kere daha rahmetle, minnetle anıyorum.

İYİ PARTİ grup önerisi üzerine AK PARTİ adına birkaç şey söylemek isterim. Değerli arkadaşlar, klasik özelleştirmelerden veya yap-işlet-devretlerden farklı olarak imtiyaz sözleşmesiyle yapılmış bir ihaledir ki öncesinde Danıştayın uygun görüşü alınmıştır, 552 milyon dolar defaten para alınmıştır ve daha sonra da ilk üç yılında yüzde 30, ikinci yedi yılında yüzde 40, sonraki on yılda da yüzde 50 gelirler hazineye aktarılmaktadır ki bugüne kadar sadece 2019 yılında yaklaşık 2 milyar Türk lirası hazineye aktarılmıştır. 210 sabit istasyon, 74 seyyar istasyon, 14 seyyar traktör istasyonu, 5 motosiklet istasyonuulla ülke genelinde her yere bu hizmet yaygınlaştırılmıştır ve muayeneye giden araç sayısı oran anlamında yüzde 50 artırılmıştır. 2019 yılında 6,5 milyon araç muayeneye gitmiştir, bunların eksikliklerini tamamlamak üzere verilen sürede –ki bu ücretsiz yapılır- 9 milyonun üzerinde araç sadece geçen yıl muayeneye gitmiştir ve 4 bin istihdam sağlanmıştır ki bu önemli. İmtiyaz sözleşmelerinde kredi kartıyla ödeme yapamama kanuni bir düzenlemedir. Bu düzenlemenin değişmesi durumunda kredi kartıyla ödeme yapılabilir, bunu özellikle vurgulamak isterim. Teknik muayenede, teknik yeterlikte, donanımlı altyapı oluşmuştur, bu bir. Yetkin personelle bu hizmet verilmeye başlanmıştır, bu iki ve hizmet ücreti yani muayene ücreti imtiyaz sözleşmesinde belirlenmiş yeniden değerlendirme oranıyla artırılmaktadır. Burada Bakanlığın veya firmanın herhangi bir yetkisi yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi, buyurun.

AHMET ARSLAN (Devamla) – Her 10 araçtan 4'ü güvensiz iken tamamı güvenli hâle getirilmiş, yakıt ve işletme giderlerinde tasarruf sağlanmış; yedek parça, onarım disiplin altına alınmış; yola zarar veren, cana ve mala kasteden eksik muayeneli araçlar yoldan çekilmiştir.

Değerli arkadaşlar, bazı genç arkadaşlarımız bilmeyebilir ama araçlar muayeneye gitmiyordu, ruhsat muayeneye gidiyordu ve muayene oluyordu. O günlerden, bu günlere geldik. Bu hizmetin ne kadar kaliteli olduğunu özellikle vurgulamak isterim.

Sadece iki şey: TELEKOM, sattığı gayrimenkullerin 10 katını satın almıştır arkadaşlar. TÜRK TELEKOM, sattığı gayrimenkullerin 10 katını satın almıştır. Bir şey daha, evet, TÜVTÜRK'te çalışan arkadaşların sendikası var ve sendika da DİSK.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

AHMET ARSLAN (Devamla) – Değerli Başkanım, çok çok teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – Evet, bir yoklama talebi vardır, onu yapacağım.

Sayın Özel, Sayın Bingöl, Sayın Karabıyık, Sayın Ceylan, Sayın Yılmazkaya, Sayın Ünlü, Sayın Kaplan, Sayın Durmaz, Sayın Kaya, Sayın Şeker, Sayın Önal, Sayın Aksoy, Sayın Çelebi, Sayın Arık, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Tıgılı, Sayın Budak, Sayın Polat, Sayın Şaroğlu, Sayın Erbay.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.30

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.46****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – İYİ PARTİ grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi, yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için beş dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

Pusula veren arkadaşlar lütfen Genel Kurul salonundan ayrılmasınlar. Ayrıca, pusula vermeyen arkadaşlar da görüşmelerin sonuna kadar Genel Kuruldan ayrılmadan görüşmeleri takip ederlerse Divan olarak seviniriz.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen kimse Genel Kuruldan ayrılmamasın. Değerli milletvekilleri, rica ediyorum, lütfen...

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

(CHP sıralarından “Süre bitti.” sesleri, İYİ PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, müsaade edin. Şimdi pusula kontrolü yapacağım arkadaşlar, müsaade ederseniz. (CHP sıralarından “Hayır, hayır.” sesleri)

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Tamam, tamam, tamam arkadaşlar, tamam. (Gürültüler)

KÂTİP ÜYE BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Böyle bir şey olur mu ya? Burası Divan, ne demek “Sen kimsin?” Burası Divan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, yok, bir şey yok.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin, elektronikte zaten 196 çıktı.

KÂTİP ÜYE BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – “Sen kimsin?” diyor, sen kimsin? Ben, Başkanlık Divanı üyesiyim.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Ne bağırıyorsun?

BAŞKAN – Önceden gelmiş zaten 8-10 pusula var, kontrol edeceğim. Arkadaşlar, lütfen... (Gürültüler) Rica ediyorum, değerli milletvekilleri, lütfen herkes yerine otursun. Başkanlığın önünü boşaltın lütfen.

KÂTİP ÜYE BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Özgür Başkan, bana geldi “Sen kimsin?” diyor ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kim diyor onu?

KÂTİP ÜYE BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Kütahya Milletvekili Ahmet Tan “Sen kimsin?” diyor bana.

BAŞKAN – Başkanlığın önünü boşaltın lütfen.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Müdahale edin Başkanım. Divana sahip çıkın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Semih Yalçın? Burada.

Sayın Ahmet Erbaş? Burada.

Sayın Zülfü Tolga Açar? Burada.

Sayın Serkan Bayram? Burada.

Şu an itibarıyla geçti ama tekrar kontrole devam edeceğim.

Sayın Ziver Özdemir? Burada.

Toplantı yeter sayısı vardır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - En arkadakini de okusana Başkan, en arkadakini.

BAŞKAN – Çıkardım arkadaşlar, gerek yok, olanları vereceğim. Sisteme girdiğini söyledi, geri istedi, o yüzden okumadım arkadaşlar.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sorun yok.

BAŞKAN - Evet, toplantı yeter sayısı vardır.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 20 milletvekili tarafından, ülkede imtiyaz hakkı ve özelleştirme uygulamalarının Anayasa ve kanunlara uygun yapıp yapılmadığının ve araç muayene hizmetleri başta olmak üzere bazı kamu hizmetlerinin tekelleri yapıya dönüşmesinin sebeplerinin araştırılması, özel sektöre devredilen kamu hizmetlerinden vatandaşların daha kaliteli ve ucuz hizmet alabilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 9/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Temmuz 2020 Cumartesi günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - İYİ PARTİ grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır. Okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Değerli milletvekilleri, arka arkaya oylamalarımız olacak, sıkışık bir takvim var, çalışmalarımızla ilgili olarak, arkadaşlarımız Meclisten ve Genel Kuruldan lütfen ayrılmasınlar.

Öneriyi okutuyorum:

2.- HDP Grubunun, Batman Milletvekili Necdet İpekyüz ve arkadaşları tarafından, normalleşme sürecinin ardından bölge illerinde artış gösteren Covid-19 vakalarının araştırılması amacıyla 11/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Temmuz 2020 Cumartesi günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

11/7/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 11/7/2020 Cumartesi günü (bugün) toplanamadığından, Grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İçtüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

11 Temmuz 2020 tarihinde, Batman Milletvekili Sayın Necdet İpekyüz ve arkadaşları tarafından -8103 grup numaralı- normalleşme sürecinin ardından bölge illerinde artış gösteren Covid-19 vakalarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 11/7/2020 Cumartesi günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Necdet İpekyüz.

Buyurun Sayın İpekyüz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Mecliste bile Covid var mı yok mu, hastalık nasıl seyrediyor diye bir telaş içerisindeyiz. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türkiye’de en zor dönemde çalışmadı pandemi nedeniyle ve ilk açıldığında sadece güvenlik meselesini öne alıp pandemi meselesini tekrar öteleli ve açılmasıyla beraber, bütün Türkiye’de pandemi bitti, normalleşme başladı, “Yeni normalleşme başladı.” diye bir tanım çıktı fakat biz bakıyoruz, aslında “normalleşme” dediğimiz süreç çok da anormal seyrediyor.

“Bölge illeri” diyoruz, “Kürt illeri” diyoruz, “ora” diyelim, “olağanüstü hâl illeri” diyelim, “daha önce sıkıyönetim ilan edilmiş iller” diyelim, “faili meçhul cinayetlerin olduğu iller” diyelim, “yoksul iller” diyelim, “işsizliğin en fazla olduğu iller” diyelim; arkadaşlar, bu illerde hastalık artıyor, ölüm artıyor. Burada insanlardan söz ediyoruz, dezavantajlı kesimlerden söz ediyoruz. Bunu nereden söylüyoruz? Tartışmalar başladı, turistler gelecek mi gelmeyecek mi, dışarıdan insanlar gelecek mi gelmeyecek mi diye. Sağlık Bakanlığı bir harita açıkladı ve harita neydi? Güneydoğu Anadolu yüzde 24, Batı Marmara yüzde 2; hastalık bu bölgede 12 kat fazla görülüyor ve grafiğe şöyle bir baktığımızda, bu grafiğin en üstünde Güneydoğu Anadolu Bölgesi diye yazılmış, siyah olan Türkiye ortalaması, en altta Batı Marmara. Peki, ne oluyor burada da böyle oluyor? Başka bir harita göstereyim, 31 Mart seçimleri, HDP’nin aldığı yerler...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Yok artık ya.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – 31 Mart seçimleri, kayyum atanan yerler...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bilerek mi yapıyor? Ayıp artık.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Batman’da benim vekili olduğum ilde bir haftadır her gün beş saat su kesik. Sağlık Bakanı ve herkes diyor ki: “Ellerinizi suyla yıkayın, temizlenin.”

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Urfa’da da elektrik kesik.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Arkadaşımız diyor ki: “Elektrikler yok, DEDAŞ elektrikleri kesiyor.” Diyoruz ki: “Temizliğe dikkat edin.” Elektrik yok, su yok, kötü muamele var... Ve insanlar hasta oluyor.

Bakanlık ve yetkililer ne diyor? Kendinizi koruyun. Ya, iktidar nerede? Hükûmet nerede? Yetkililer nerede? Tüm yükü bireye veriyoruz. Bireye borç vermeye var... Bireye, kendini koru... Ama ne yapıyorsunuz? Yapmamanız gerekeni yapıyorsunuz, yapmanız gerekeni yapmıyorsunuz. Yapmamanız gereken nedir? İtirazlar olunca; susun, yürüyüş olunca; çıkmayın, basına demec verince; vermeyin, sosyal medyaya itiraz edince; yapmayın... Yapmanız gereken vatandaşla beraber olmak, yurttaşla beraber olmak, o insanlara sahip çıkmak, o insanların derterine ortak olmak. Ama yasağa gelince varsınız, yasağı kaldırmaya gelince yoksunuz. İnsanların daha iyi olması için çaba harcarken hiçbir yerde yoksunuz, insanların kötü olması için sanki çaba harcıyorsunuz.

Dört ay yüz yirmi bir gün geçti, sözde normalleşme deniliyor, Batman’da, Siirt’te, Mardin’de, Urfa’da, Antep’te hastanelerde yer yok, yoğun bakımlarda yer yok. İnsanlar sürekli hasta oluyor ve test yapılmıyor. Testi nasıl yapıyorlar biliyor musunuz, arkadaşlar? İnsanlar gittiğinde: “Biz sadece sizden emin olursak test yapıyoruz.” diyorlar, 65 yaşını geçenlere KOAH’ı olanlara. Test yapılsın ki hastalık öğrenilsin, test yapılsın ki filyasyon çalışması yapılsın, epidemiyoloji çalışması yapılsın. Ne yapılıyor? Bunun yanında insanlar itiraz edince, söz söyleyince soruşturma açılıyor, asıl soruşturulması gereken... Bu araştırma önergesine destek olmak... Uludağ Üniversitesinde Kayıhan Pala Türk Tabipleri Birliğinin Covid İzleme Merkezinde çalışıyor. Arkadaşımız bu pandemi süreciyle nasıl baş edilebileceğini anlatırken, hakkında, Bursa Cumhuriyet Savcılığı, Bursa Valiliği ve Bursa Uludağ Üniversitesi soruşturma açıyor. Siz bilim insanlarına böyle davranırsanız, değil pandemiyle baş etmek pandemiyi artırırsınız, hortlatırsınız, insanlar arasında daha beter hastalık çıkarırsınız.

Bir diğer konu: Toplumsal katılım yok. Her şeyde “Ben her şeyi bilirim.” diyorsunuz. Pandemi kurulları oluşturmuşsunuz, sivil toplum örgütleri içinde yok, meslek örgütleri içinde yok, demokratik kitle örgütleri içinde yok. Ama ne yapıyorsunuz? Liyakati olmayan, kendinize bağlı atanmış insanları o kurullara atıyorsunuz; bürokratlardan oluşturduğunuz kurullar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi Sayın İpekyüz.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Başka ne yok? O kurulların hiçbir zaman toplumla bütünleşmesi yok; toplumdan uzak ama toplum adına karar veren bir yapıları var. Sosyal destek denilen bir şey yok, hiçbir zaman insanları bu sürece katma yok, tabana yayılma yok, belli bir kesimi koruma var. Siz bu süreçte, “normalleşme” dediğiniz süreçte, insanlar hastanede kırıl kırıl kırılırken yasakta varsınız, gözaltında varsınız, köpekli işkencede varsınız, her türlü kötü muamelede varsınız ve atanmış kayyumlar yerel yönetimleri yok etmiş, toplumsal katılımı yok etmiş. Bu kayyumlar suyu kesiyorlar, elektriğin açılması için çalışmıyorlar, insanların sürece katılması için çalışmıyorlar. Ne için varlar? Sanki, siz bu hastalıkta kendi kendinize her şeyi çözeceksiniz. Biz kendi kendimize her şeyi çözebiliriz ama öteden beri biliyoruz, toplumsal katılımın olduğu, halkla beraber her şeyin üstesinden gelebiliriz.

Bugün birçok hastanede yer yok. Şimdi, Diyarbakır’dan örnek vereyim: Dicle Üniversitesi hastanelerinde, Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesinde, birçok hastanede yer yok ve normal onkolojik cerrahi için, kemik iliği için birçok yerde çaba da yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın İpekyüz.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Teşekkür ediyorum, sağ olun. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Aylin Cesur... (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, Covid-19’u konuşuyoruz, Covid-19’u yaşamaya devam ediyoruz hep beraber. Covid-19 çok büyük sıkıntı hâlinde artarak devam ediyor. Önergede söylenenleri destekliyorum.

Dünyaya bir bakalım, ne oldu da bugünlere geldik, hap gibi bazı bilgileri size vermek istiyorum. Lütfen o hapları iyi alıp onların sonuçlarını iyi düşünelim. Eminim bu Geneld Kuruldaki herkes Covid-19 sürecinin uzamamasını istiyor ve bu durumdan hepimiz mağdudur.

Dünyada toplam 12 milyon 651 bin vaka var, toplam ölüm 563 bin. Türkiye’ye bakalım: Türkiye’de toplam vaka 210 bin ve toplam ölüm de 5.323. Dünya nüfusunun yüzde 1’iyiz, hani çok iyi falan yönettik ya biz bu işi, nüfusa baktığımız zaman 2 katına yakın vakamız var. Ölüm sayısı konusunda da birçok kere anlattığımız gibi, şu şu sebeplerle, Dünya Sağlık Örgütünün sistemini kullanmamamız sebebiyle, sadece Covid pozitifleri kaydettiğimiz için -bu rakamları da- Covid pozitif olmayan Covid tanılarını maalesef biz kayıt altına almıyoruz yani iyi falan değil durumumuz.

Peki, ne yapıyoruz? Dedik ki: Neler yapalım? Test yapalım, testleri artıralım, herkese yapalım; filyasyonu iyi yapalım ki, bu yayılan bir hastalık, yayılmasın daha fazla. Maalesef test konusunda ilk başta çok gecikilmesine rağmen daha sonra bir noktaya gelmiştik, testler 55 bindi. 55 binken 46 binlerde şimdi ve günlük sayı 10 bin azalmasına rağmen günlük vaka sayısında azalma olmadı. Bu demek oluyor ki Covid-19 hızla artarak devam ediyor, yayılıyor. İkinci pik konuşuluyordu ama ikinci pike geçemedik çünkü birinci piki biz hâlâ tamamlayamadık, toparlayamadık aslında. Dünyada iyi örnekleri var, onları da biliyorsunuz. Mesela, Güney Kore’de 13 bin vaka var, toplam 288 ölüm var. Japonya’da 20 bin vaka var, 982 ölüm var ve Çin, 18 kat fazla nüfusuyla 83 bin vakası var, 4.600 -bizden daha az- ölümü var ve ölüm yok artık uzun zamandır çünkü dünya normalleşti ve toparladı.

Şimdi, ülkelerdeki son bir aylık normalleşme dönemindeki vakalara bakalım: Günlük vaka sayısı Türkiye’de 1.231, İngiltere’de 829, Fransa’da 506, Almanya’da 426, bu süreci çok kötü yöneten İtalya’da artık 208 ve İspanya’da 345. Yani onlar normalleşme kararları alırken aldığı önlemlerle artık olayı baskı altına alabilmişler, biz bu konuda maalesef bu manada hâlen bir başarıya ulaşamadık. Önlemleri gevşetirken birçok şeyi eksik yaptık. 6 Haziranda vaka sayısı 878, yoğun bakımdaki hasta sayımız ise 591’di. O zaman dedik ki: Normalleşiyorsunuz, normalleşme kararları veriyorsunuz, aman ha dikkat, bakın komşumuz İran’da buna karar verildikten sonra iki üç hafta içerisinde vaka sayısı, yoğun bakım ve ölüm sayısı 2 kat arttı. Türkiye’de de aynen öyle oldu. Biz maalesef tam doğru yapılması gerekenleri yapmadan normalleştiğimiz için gerçekten de yoğun bakımdaki hasta sayımız 1.182’ye, entübe hasta sayımız da 402’ye ulaştı yani bir ayda tam 2 katına çıktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

AYLİN CESUR (Devamla) – Bağlayacağım Sayın Başkan.

Peki, bu durumda diğer ülkelerdeki yoğun bakımlara bakalım? Mesela, İtalya’da artık 65 yoğun bakım hastası var. Bu sonuçlar gösteriyor ki biz bu durumda maalesef iyi değiliz, şu anda iyi değiliz. Normalleşme kararları alırken yapılması gerekenleri iyi yapamadık. Neleri iyi yapamadık? Test yapma kriterlerini daralttık, oysaki genişletmemiz lazımdı. Mesela, ameliyata giden hastalara mutlaka yapılan testler daraltıldı, çok büyük yanlış. Mesela, polikliniklerde doktor “network”umuz çok var, polikliniklerde çalışan ve hastayı direkt gören doktorlardan artık tanı kriteri olarak test değil de -kaldı ki test ülkemizde yapılabilen ve bize maliyeti olmayan bir şey- BT’yle tanı konması isteniyor. Neden bu isteniyor, anlaşılmaz bir şey. Ameliyata giren hastalara ya da bir şekilde kontamine olmuş, Covid’le temas etmiş yakınlarına testler yapılmıyor. Bütün bunların sonuçları olarak maalesef gerçekten de normalleşme sürecini iyi yönetemediğimiz bir Covid-19’la karşı karşıyayız. Çok fazla toplantılar, basın toplantıları yaptık, her şekilde yapılması gerekenleri söyledik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN CESUR (Devamla) – Sürem bitti ama ben buradan bir cümle sesleneceğim size.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Cesur.

AYLİN CESUR (Devamla) – Hepinize sesleniyorum ki, hepinizin ne kadar üzüldüğünü biliyorum.

BAŞKAN – Sayın Cesur, teşekkür ettim.

AYLİN CESUR (Devamla) – Bu önemli bir konu Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Cesur.

AYLİN CESUR (Devamla) – Genel Kurula sesleniyorum: Lütfen, normalleşme sürecinde, yapılış dediklerimizin yapılması için sizler de katkı sağlayın. Yakınlarımız ölüyor, insanlar ölüyor.

Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Bayram Yılmazkaya.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; HDP grup önerisi için partim adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bir hekim olarak Covid’le ilgili burada, nasıl, ne tür bir teklif verilirse verilsin üzerinde özenle ve önemli bir şekilde durmamız gerektiğini hepinize söylemek istiyorum. Ne acıdır ki ne söylenirse söylensin, ne kadar iyimser bir tablo bakışı yaratılırsa yaratılsın ülke olarak Covid-19’la mücadelede başarılı bir durumda değiliz. Maalesef, Dışişleri Bakanımız “Güvenli ülkeyiz, bizlere turist gönderebilirsiniz.” söylemiyle Avrupa’da ikna turuna çıkmışken biz ülkenin göbeğinde, Ankara’da “Covid salgını tehdidi fazla.” diye avukat arkadaşların Kızılay’a yürümesini ve toplanmalarını dahi yasaklıyoruz. Bu durumda, kimi, neden kandırmaya çalışıyoruz, anlamış değiliz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, günlük ortalama 1.000 ila 1.300 arası yeni vaka sayısı, 15 ila 18 arası vefat sayısı ve gittikçe artan yoğun bakım yatış sayısı ve solunum cihazına bağlanma sayısı... Bakın, vefat sayısı ve günlük vakadan daha da önemlisi, yoğun bakıma yatmak zorunda kalan sayının fazlalığı ve solunum cihazına bağlanmış olmanın fazlalığı -bu çok önemli- arkadaşlar. Çünkü bu hastalık öyle illet bir şekilde yakalıyor ki, o hâle getirdiği takdirde, yoğun bakıma ve solunum cihazına bağlanma pozisyonuna düşürdüğü anda, o insanların neredeyse yüzde 70-80’i bütün müdahalelere rağmen -bütün ilaçlara rağmen- kurtarılamayabiliyor. Biz, maalesef, bu önlemleri almadığımız sürece bu sayı da gittikçe artıyor değerli arkadaşlar.

Şimdi, bazı illerimizde artık salgınla hiç baş edilemiyor. İllerde, insanlarımız artık hastanelerde yer bulamıyor. Şikâyeti olan ve testi pozitif olan, o an için genel durumu iyi olan hasta doğrudan evine gönderiliyor ve orada izole olması söyleniyor, hastaneye yatırılmıyor. Beklemenin verdiği stres ya da hafif şikâyetler olunca da evinde bekleyen insanlarımız panik ve korkuya kapılıyor. Sonuçta ölüm korkusu hâkim oluyor. Beni bile şahsen, bu sıkıntı nedeniyle, gece, çeşitli defalar ilimdeki insanlar aradılar. Hemen 112’yi gönderip bir şekilde hastaları gözlem altına almaya çalışıyoruz.

Değerli arkadaşlar, sizlerin de bildiği gibi defalarca söylememize rağmen malum sebeplerle, maalesef, normalleşme dönemi erken başlatıldı. Batırmış olduğunuz kötü ekonomi nedeniyle güya çarklar dönsün diye başlattığınız normalleşme, bu tablonun en önemli sebebidir. Sırf turizm canlı kalsın diye yaptığınız sınavlarla gençlerimizi tehlikeye attınız. Bu gidişle artışı ve ölümlerin önüne geçemeyiz. Yoğunluğu artan illerde ölümler daha da artacaktır, bunlardan biri de benim ilim Gaziantep. Gelin, önlemleri ülke genelinde alalım. Ülke genelinde gerekirse Bilim Kurulunu tekrar düzenleyelim, madem iyi bir sonuç alamıyoruz tekrar düzenleyelim. Bu yoğun illerdeki pandemi kurullarını yeniden düzenleyelim. Başka akıllar, başka fikirler, başka insanların tekliflerini dinleyelim. Çünkü mevcut durumda kesinlikle bir başarı söz konusu değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

BAYRAM YILMAZKAYA (Devamla) – Ve gerekiyorsa –ki bence gerekiyor- bu tedbirleri tekrar alalım arkadaşlar. 65 yaş üstüne belirli günlerde, belli zamanlarda yeniden sokağa çıkma yasağı gibi, ulaşımındaki yüzde 50 oranının korunması gibi veya diğer nedenleri tekrar düşünerek bu önlemleri almamız gerekiyor, aksi takdirde... Ülkemiz gerçekten iyi değil. Bakın, şu an bir başarı yok. Ben ölüm oranlarında değilim. Yoğun bakım ve entübe hasta sayısı çok önemli. Bu insanlarımız şu an sonuç itibarıyla iyi bir durumda değiller. Biz de Meclis olarak bu tür önergelerin hepsine sonuna kadar destek vermemiz gerektiğini söylüyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Vildan Yılmaz Gürel.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA VİLDAN YILMAZ GÜREL (Bursa) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 1 Hazirandan itibaren başlayan normalleşme süreciyle birlikte bazı illerimizde görülen vaka artışları sebebiyle HDP tarafından verilen araştırma önergesi hakkında söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, dünyada yüz yılda bir görülen pandemik bir salgınla karşı karşıyayız. Türkiye olarak bu büyük salgına karşı devlet ve millet el ele, güçlü, kararlı ve etkin bir mücadele gösteriyoruz. 3 milyon 881 bin 410 test sayısı, 210.965 vaka sayısına karşılık, 5.323 vefat ve 191.883 iyileşmiş hasta sayısı, 2,68 mortalite hızıyla dünyanın bu anlamda en başarılı ülkelerinden biriyiz. İngiltere’de bu oranın 14,1; İtalya’da 14,3; Fransa’da 15,5 olduğu düşünüldüğünde Türkiye dünyanın en güçlü sağlık altyapısına sahip ülkesi olduğunu tescillemiş durumdadır. Özetle, güçlü sağlık altyapımızla dünyadan pozitif ayrıştık. Hastane ve diğer yataklı tedavi kurumlarının sayısını 5.500’e yükselttik. Hastane toplam yatak sayımızı 3 kat artırarak 240 bine, nitelikli yatak sayımızı da 20 kat artırarak 145 bine, yoğun bakım yatak sayımızı 20 kat artırarak 40 binin üzerine çıkardık. Toplam sağlık çalışanımızı ise 3 kat artırarak 1 milyonun üzerine çıkardık. Salgın öncesinde 10 şehir hastanesini hizmete açmıştık, salgın sürecinde ise 1’i Başakşehir Şehir Hastanesi olmak üzere, 2 pandemi hastanesiyle birlikte toplam 5 hastanemizi milletimizin hizmetine sunmuş olduk. Böylece, iki yılda yaklaşık 20 bin yatağı halkımızın hizmetine sunmuş olduk.

Tarım ülkesi olarak hiçbir gıda, tarım ve ihtiyaç maddesinin bu süreçte yoksunluğunu hissettirmedik. Hastalıktan korunmak için attığımız adımlarla pozitif ayrıştık. Dünyada maske savaşları yaşanırken Türkiye Cumhuriyeti devleti 100 milyonlarca maskeyi vatandaşımızın kapısına kadar ücretsiz olarak dağıtarak dünyadan pozitif ayrıştı. Dünyada ilk vaka görüldükten hemen sonra Bilim Kurulunu toplayarak süreci çok iyi yönettik. Tedavide dünya tecrübesinin yanında Türkiye’ye mahsus özel algoritmalar geliştirdik, filyasyonda dünyanın en başarılı ülkelerinden birisi olduk; bunu gölgelemenize izin vermeyeceğiz.

Sosyal yardım ve desteklerde, yardım diplomasisinde, üretim ve tedarik zincirimizde dünyadan pozitif ayrıştık. Salgınla mücadele ederken mali disiplini bozmadan, ekonomi ve üretimi ayakta tutacak destek ve önlemleri devreye aldık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

VİLDAN YILMAZ GÜREL (Devamla) – Bugüne kadar atılan adımların toplam tutarı 300 milyar TL’ye ulaştı. 135 ülkenin yardım talebine cevap vererek gönül coğrafyamız başta olmak üzere, ihtiyaç duyan ülkelere ilaç ve tıbbi yardım ulaştırdık.

Kıymetli milletvekilleri, 1 Haziran itibarıyla geçtiğimiz normalleşme süreciyle birlikte bazı illerimizde vaka artışları gözlemlendi fakat buna rağmen hastanelerimizin yoğun bakım kapasitelerinde sorun yaşamıyoruz. Hastalarımızın iyileşme oranları da her geçen gün artıyor. Bununla beraber mortalite hızı da düşük seyrinde devam ediyor.

Türkiye, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki güçlü yönetimi ve ileri sağlık sistemiyle süreci başarılı bir şekilde yönetmektedir. Bu mücadelemiz salgın tamamen nihayete erene kadar devam edecektir. Lütfen Türkiye’ m, maske, mesafe ve hijyene daha dikkat edelim.

Sağlıkla kalalım diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, karar yeter sayısı istiyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınızı sunacağım ve karar yeter sayısını arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip Üyeler arasında anlaşmazlık var, oylamayı elektronik cihazla yapacağım.

İki dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ ün 19’ uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç tarafından, Sakarya ilinde 9 Temmuz 2020 tarihinde meydana gelen ikinci patlamanın tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 11/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Temmuz 2020 Cumartesi günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

11/7/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 11/7/2020 Cumartesi günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ ün 19’ uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Sakarya Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Engin Özkoç tarafından, “Sakarya’nın Hendek ilçesinde 9 Temmuz 2020 tarihinde meydana gelen ikinci patlamanın tüm yönleriyle araştırılması” amacıyla 11/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan -1933 sıra no.lu- Meclis Araştırma Önergesi’nin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 11/7/2020 Cumartesi günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Sayın Özkoç, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli arkadaşlarım, ilk önce, burada bulunan Adalet ve Kalkınma Partisinin milletvekillerinin ve diğer milletvekillerimizin de bilmesini istediğim bir konuyu konuşmamın içerisinde, bir dakika içinde değerlendireceğim.

Arkadaşlar, biz arkada Grup Başkan Vekilleriyle beraber bir araya geliyoruz, oturuyoruz, konuşuyoruz, tartışıyoruz. Arkadaşlarımız büyük bir hassasiyetle bize diyorlar ki: “Ya, bazı yasalar var, önemli -Askerlik Yasası var, Tarım Yasası var İstihdam Yasası var- bunları geçirelim.” Biz de anlayış gösteriyoruz arkadaşlar yani biz milleti, devleti yönetmek üzere buraya geliyoruz. Kavgı edecek hâlimiz, birbirimizi hep engelleyecek hâlimiz yok ama bizim de zaman içerisinde söyledığımız sözler oluyor, diyoruz ki: “Ya bakın, baroyı geçirdik, bunun üstüne günlerce arkadaşlar çalıştılar, sosyal medyayı da bize dayatmayın. Ekimde görüşelim, bunca yıldan beri bekledik yani bu, bir hafta içerisinde olmasa olmaz mı?” Arkadaşlar, burada bir kabahat mi işliyoruz yani? İstiyoruz ki gene görüşelim, gene tartışalım ama bunu böyle... Ya arkadaşlar, biz de insanız; sağlıkçılarla konuşuyoruz, “sağlıkçılar” diyoruz ama peki, milletvekillerinden kimse niye bahsetmiyor arkadaşlar? Hiçbir ayırım yapmadan söylüyorum: Arkadaşlar -konuşmuyoruz ama- arkadaşımızda, arkadaşlarımız arasında babasında çıkan var, annesinde çıkan var, temas eden var.

Şimdi şu maskemle buraya gelmek istemiyorum, neden biliyor musunuz? Bu maske buradayken, hava alıp verirken nemleniyor ve asıl oraya yapıyor, getiriyorum ben de onu buraya koyuyorum arkadaşlar ya. Yani ben de diyorum ki: Hakikaten birbirimizi anlayarak... Ya, beraberiz arkadaşlar ya! Biz burada bağırırız, çağırırız ama Türkiye Cumhuriyeti’nin milletvekilleriyiz arkadaşlar ya, beraberiz ya! (CHP sıralarından alkışlar)

Yüreğimdekinı söyleyeyim. Bu ikincisi: Arkadaşlar, bütün vicdanımla söylüyorum: Az önce Meclis Başkan Vekili beni çağırırken bu kürsiye “Sakarya Milletvekili” diye çağırdı. Seçtiğimiz andan itibaren biz illerimizin ve bu ülkenin milletvekiliyiz. Benim yaşadığım kentte -kendi kentinizi düşünün- bir fabrikada, usulüne uygun olmayan şekilde fabrika yapıldığı için -derinliğine girmiyorum, artık hepiniz vâkıfınız, kendi arkadaşlarımız da burada oturuyorlar- 7 kardeşimiz hayatını çok acı bir şekilde kaybetti.

Şimdi ben grup araştırma önergesi verdiğimde buraya çıktım, dedim ki: Arkadaşlar, elbette ki devlet bununla ilgili soruşturma yapıyor, yetkilileri gözaltına alıyor, uğraşıyor, bilmem ne yapıyor ama milletvekilleri olarak da milletimiz bizim gözümüzün içine bakıyor, “Siz ne yapıyorsunuz?” diyorlar. Bizim de elimizde soru önergesi var, araştırma önergesi var. Ne yapacağız? Bir komisyon kuralım beraber, hiç olmazsa “Ya, bunlar niye ihmal ediliyor, bunu denetlemeye gelen adam bunu niye böyle yaptı...” Bunun partisi olur mu arkadaşlar? Vallahi olmaz, billahi olmaz ya! Bunu yapan adam bu kadar canı niye tehlikeye atıyor?

Arkadaşlar, bir kere daha söylüyorum, son olayın son anını söylüyorum, orada olan bir kardeşimiz -adını vermiyorum- sesli, görüntülü kaydını almış, diyor ki: “Ya, ne yapalım? Emir kuluyuz. Geldi römork, ‘Uçurumun kenarına getirin.’ dediler, kapakları açmak istedik açılmadı. Ambalajlı, sarılı olması gerekiyordu, malzemeler çıplak vaziyettedi. Römorkun üzerinde bir branda olması gerekiyordu, yoktu. 2 patlayıcı maddenin -fitil ve patlayıcı maddelerin- bir arada olmaması gerekiyordu, bir aradaydı. Bize dediler ki: ‘Madem kapaklar açılmıyor, arka römorku açın, kapağı açın, uçurumdan aşağı dökelim.’” Gene yönetmelik gereği, “Çalışırken kesinlikle indirmeyin, sürtünmeden dolayı patlar.” diyor. Dampri, motoru çalıştırıyorlar, daha damper kalkarken patlıyor ve 3 can kardeşimiz orada vefat ediyor.

Ya, kurban olayım ya! Bir şey istemiyorum ki ya! Nasıl kendi illerinizin milletvekilleri iseniz ben de Sakarya’nın Milletvekili olarak diyorum ki: Hiç olmazsa bir arada, hep beraber bir şey oluşturalım, bir daha bu olmasın diye uğraşalım istiyorum.

Hakkınızı helal edin ama beni bu konuda destekleyin arkadaşlar, rica ediyorum sizden ya! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Sayın İbrahim Halil Oral, buyurun. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin Sakarya’da meydana gelen ikinci havai fişek patlaması üzerine verdiği araştırma önergesi hakkında İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Sözlerime Hendek’teki fabrikada yaşanan patlamada yaşamını yitiren 7 emekçimize ve sonraki imha sürecinde şehit olan 3 jandarmamıza Cenab-ı Allah’tan rahmet dileyerek başlamak istiyorum, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Sayın milletvekilleri, Sakarya şehrimizde neredeyse birkaç gün içerisinde havai fişek yüzünden 3’ü jandarma, 10 vatandaşımızı ve canımızı kaybettik. Hendek’te yaşanan ilk patlamanın akabinde, İYİ PARTİ olarak Mali İşler Başkanımız ve Sakarya Milletvekilimiz Sayın Ümit Dikbayır’ın öncülüğünde bir heyet bölgeye intikal etti ve incelemelerde bulundu, süreci takip etti. Akabinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yine konuyla alakalı Meclis araştırma önergeleri görüşüldü. AK PARTİ oylarıyla bunlar reddedildi, “Biz, konuyu takip edeceğiz, ediyoruz.” dediler ancak gördük ki çözmemişler ve takip etmemişler. Peki, ne için bu kadar canımızı kaybettik? Hiçbir anlamı olmayan havai fişekler için.

Değerli milletvekilleri, bu iş insan hayatını tehdit ediyor. Üstüne üstlük yaydıkları kimyasallar ve kullanımları sırasında çıkardıkları gürültüyle doğal yaşamı da tehdit ediyor. Kuşların havai fişek patlamalarından etkilendikleri, kalp krizleri geçirdikleri ya da korkularından bulundukları yuvalarını terk ettikleri biliniyor. O zaman, Türkiye Büyük Millet Meclisi tatile girmeden burada bir araştırma komisyonu kuralım ve sonuçlarına göre yasal düzenlemeye giderek havai fişek fabrikalarını tamamen kapatalım ve havai fişek kullanımını yasaklayalım. Bunu yaparken de buradaki yatırımların farklı alanlara kaydırılmasını, yatırımcı ve emekçilerin mağdur olmamasını devlet eliyle sağlayalım. Bu noktalarda pek çok belediyemiz gibi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı da bir karar almalı ve bünyesindeki hiçbir kutlamada havai fişek kullanılmayacağını ilan etmelidir.

Sayın İçişleri Bakanının ilgili fabrika hakkında verileceğini ifade ettiği kapatma kararı yerindedir. Ancak, bu kararın, 10 canımız gitmeden önce verilmesi gerekirdi. “Kaza” diyerek bu işin üstü kapatılmaz. Madenlerde hayatını kaybeden işçilerimize “Bu işin fitratında var.” diyerek üstünü örtmek isteyen zihniyet, havai fişek meselesinde de aynı şeyi yapmaya kalkmamalıdır. Hendek’de yaşanan bu iş, cinayettir.

Bütün sorumluları en ağır şekilde cezalandırılmalıdır diyor, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisine destek verdiğimizizi ifade ederek Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de öncelikle her 2 patlamada yaşamını yitirenleri rahmetle anıyor, acılı ailelerine başsağlığı diliyorum. Tabii, biz bu başsağlığını diliyoruz fakat iktidar partisinin de yaşanan bu iş katliamlarında gelip sadece başsağlığı dilemekle yetinmesini de açıkçası anlamakta zorluk çektiğimizi ifade etmemiz gerekiyor.

Bu Büyük Coşkunlar Havai Fişek Fabrikası, değerli arkadaşlar, on üç yıl içerisinde 8 patlama yaşamış. Evet, on üç yıl içerisinde 8 patlama olmuş ve -her seferinde- toplam 5 işçi hayatını kaybetmiş bu patlamalarda, 100’den fazla yaralı olmuş; bu son patlamadan bahsetmiyorum, tarihsel süreç içerisinde...

Peki, on üç yıl içerisinde 8 defa patlayan bir işletmeyi acaba niye kapatmadınız? Neden ruhsatını iptal etmediniz? Bu Büyük Coşkunlar Havai Fişek Fabrikası acaba bu ülkeye nasıl bir fayda sağlıyordu? İnsanları öldürmek dışında, insanların canına mal olmak dışında hiçbir şey sağlamıyordu! Niye kapatmadınız? Çünkü buranın sahibi Yaşar Coşkun; sizin adamınız, Sakarya MÜSİAD İl Başkanı, AKP'ye yakın birisi ve siz onu işçilerin canına rağmen korudunuz kolladınız.

İlk patlama olduğunda da burada önergeler verildi “Bu süreç araştırılsın, bütün eksiklikler ortaya konulsun.” denildi, siz ellerinizi kaldırdınız “Hayır.” dediniz. Sonuç; 3 işçi daha yaşamını kaybetti, 1 işçi ağır yaralı, toplam 11 işçi yeniden yaralandı. Zaten diğer süreci, yani aslında fabrikanın böyle bir patlayıcı madde imal etmek için uygun olmamasını, havai fişek, maytap gibi piroteknik oyuncakların bu ülkeye bir faydasının olmamasını, bunların ekolojik dengeyi bozmasını vesaire bir kenara koyuyorum; siz üretim sırasında bu fabrikayı denetlemediniz, denetimler sırasında müfettişleriniz gitti müdürün odasında çayını içti, yemeğini yedi “Eyvallah.” dedi gitti. Sonuç? Sonuç; insanlar öldü.

Bakın, size basit bir şey söyleyeyim: Burada çalışan bir işçinin anlatımı; Müzeyyen Topaloğlu, ne diyor biliyor musunuz? “Her gün o kapıdan ‘Allah’ım sana emanet.” diyerek giriyordum ve her akşam evime döndüğümde şükrediyordum.” Yani düşünebiliyor musunuz; her gün evden çıktığınızda, bir daha o kapıdan girmeyeceğinizi düşünerek iş yerine gidiyorsunuz her akşam evinize adım attığınızda “Allah’ım, çok şükür bugün de yaşıyorum.” diyorsunuz. Ya, böyle bir çalışma ortamı olabilir mi değerli arkadaşlar? Bunu bir düşünün.

Bakın, ne diyor: “2014 yılında da fabrikada patlama oldu; o gün mesaide olmadığım için kurtuldum. Kızım ile beraber aynı firmada çalışıyorduk. Bizim gitmediğimiz gün tadilat yapılan, bölüm komple uçtu; adam öldü. Ölüncü bize ne denildi: ‘Siz pazartesi gelin.’

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Biz o psikolojiyle, o bölüm uçmuş bir şekilde çalıştık. Ama ne yapalım? Bu, ekmek davası, geçim davası yoksa gerçekten ihtiyacı olmayan insan gidip orada çalışamaz.”

Evet, yoksulluk insanları çalışmaya mecbur ediyor ama bu öyle bir aşamaya gelmiş ki ölümüne bir çalışma koşuluna sürüklemiş durumda ve sizler bu çalışma koşullarını düzeltmek yerine, Türkiye’de her gün olan iş cinayetlerini durdurmak yerine, haziran ayındaki 188 iş cinayeti için önlem almak yerine ve 6331 sayılı Yasa’yı sahada etkin uygulamak yerine burada ne yazık ki sadece ve sadece hamaset yapıyorsunuz oysa ölen bu ülkenin insanları, ölen bu ülkenin evlatları ve siz yandaşınızı korumak adına her gün işçi kıyımına göz yuman bir iktidar olarak işçiler tarafından hatırlanacaksınız.

Önergeyi destekliyorum, teşekkür ediyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Recep Uncuoğlu.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RECEP UNCULOĞLU (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP Grubunun önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında buradan tekrar -hem yerinde bulunmuştuk hem de yanlarındaydık- milletin kürsüsünden 1’inci ve 2’nci patlamada hayatlarını kaybeden askerlerimize, hemşehrilerime, vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum. Yaralılarımız var, tedavileri devam ediyor; Cenab-ı Allah acil şifalar versin, ailelerine sabırlar diliyorum.

Tabii, hepimizin yüreğini dağlayan bu 1'inci patlama esnasında âdeta hepimizi şok eden böylesine büyük bir patlamanın nasıl gerçekleştiği, orada ne olup bittiğini anlamak için bütün imkânlar seferber edildi. 2.binden fazla UMKE ekibi, tüm bölge ve çevre itfaiyeleri, AFAD, bununla beraber Tarım Orman Bakanlığımızın yangın söndürme uçağından helikopterlerine kadar içerisinde birçok patlamamış patlayıcıyı, depolarda tonlarca patlayıcıyı barındıran o fabrikada, daha büyük bir kaybın yaşanmaması için, hem yaralıların çok hızlı bir şekilde tahliye edilmesi için, hem bölgenin güvenlik altına alınması için, hem 100'ü aşkın yaralımızın hastanelere bir an önce sevkini sağlamak, il dışına sevkini sağlamak için muazzam bir çalışma ortaya konuldu. Değerli Grup Başkan Vekili Engin Özkoç, Sakarya Milletvekilimiz de oradaydı ve çalışmaların ne kadar önemli bir destekle devam ettiğine ve bütün gelişmelerden anbean kamuoyunun bilgilendirildiğine kendisi de şahit oldu.

Tabii, bununla beraber, bütün bu çalışmalarda hem maddi hem manevi bütün destekler yaralılarımıza, ailelerine, vefat edenlerimizin acılı, kederli ailelerine yapıldı ve onların her türlü isteği, her türlü eksikliği, talebi karşılanmak üzere de çalışma sahada hâlâ devam ediyor.

Tabii, burada, fabrikada patlama meydana geldikten sonra hem enkaz içerisinde hem çevreye dağılmış -tahminlere göre, yapılan çalışmalara göre- 16,5 ton civarında patlamamış malzemenin, kimyasalların, havai fişek artıklarının, saniyeli fitillerin, fûnyelerin bulunduğu ve bunların diğer patlamamış ana patlayıcıların bulunduğu depolara kıvılcımlar yayarak sirayet etmemesi, bölge halkını tehdit etmemesi, bölgenin güvenli bir şekilde enkaz kaldırılmasına olanak sağlaması ve çevredeki ormanlık alanda bir yangına sebebiyet vermemesi için fabrika sahasından dışarıya taşınarak imhası kararlaştırıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız sözlerinizi Sayın Uncuoğlu.

RECEP UNCÜOĞLU (Devamla) – Bunun için de taş ocağının Jandarma sorumluluk bölgesinde bulunması nedeniyle 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu ve yönetmeliği gereği patlayıcıların imhasına yönelik tüm iş ve işlemlerin Jandarma tarafından ifa edilmesi 4536 sayılı Kanun'un gereği olan bir zorunluluktur. Olay bölgesinde patlamadan kaynaklanan ve yöre halkının can ve mal güvenliğini tehlikeye atabilecek çevreye dağılmış patlayıcı maddelerin toplanarak güvenli patlatılma işlemlerinin konunun uzmanı Jandarma personeli dışında başka herhangi bir kurum, kuruluş veya görevli bir birimin yerine getirmesi de söz konusu değildir.

Bu kapsamda, konunun hassasiyeti ve önemine binaen Ankara ve İstanbul İl Jandarma Komutanlıklarından özel eğitilmiş, konusunda uzman patlayıcı madde imha timi yani PAMİT personeli görevlendirilmiş; kontrolsüz sahaya yayılmış, kimyasal tutarlılığını kaybetmiş 15 tondan fazla patlayıcı bu personel tarafından eski, metruk taş ocağında imha edilmiştir ancak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Söz verin Başkanım.

BAŞKAN – Efendim?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Dinleyelim efendim, süre verin lütfen, önemli bir konu.

BAŞKAN – İlave süre verdim Sayın Uncuoğlu.

RECEP UNCÜOĞLU (Devamla) – Konunun önemine binaen...

BAŞKAN – Konunun önemine binaen bir dakika daha süre vereceğim.

Buyurun.

RECEP UNCÜOĞLU (Devamla) – Son kalan 1,5 tonluk fûnye ve benzeri malzemenin imhasında bu elim patlama, bu kaza meydana gelmiştir. Hepimizin yüreği yandı; hepimiz anlayamadık, hepimiz kahrolduk ancak bu konuda da soruşturma devam etmekte.

Burada, sorumluluk bölgesinde bu patlama meydana geldiğinde yapılması gereken tüm adli, idari iş ve işlemler, mevzuat gereği zaten Valiliğimiz ve cumhuriyet başsavcılığımızın talimatı ve takibi altında İl Jandarma Komutanlığımız tarafından gerçekleştirilmekteydi. Bu yönüyle, olayla ilgili tüm hususlar hem idari hem adli yönden soruşturulurken 3 iş müfettişi, 1 mülkiye başmüfettişi, 2 polis müfettişi, 1 Jandarma müfettişi ve cumhuriyet başsavcılığımızın kurduğu 11 kişilik uzman bilirkişi heyeti olayı her yönüyle incelemekte. Fabrikanın işletme ruhsatı askıya alındı ve iptal edilecek, aynı zamanda Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız tarafından da fabrika arazisinin imar izni de resen iptal edilecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RECEP UNCÜOĞLU (Devamla) - Hepimizin yüreği yanıyor; Sakarya'nın evladı olarak ilimizde yaşanan bu faciadan bizler de çok üzüldük, etkilendik ama inanıyoruz, biliyoruz ki olay bütün yönleriyle araştırılıyor, soruşturuluyor ve ihmali olanlar hakkında da gereğinin yerine getirileceği konusunda da inancımız tamdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Meclis araştırsın, kaçak güreşmeyin!

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Meclis araştırsın.

BAŞKAN – Müsaade ederseniz, Sayın Bülbul'ün bir söz talebi var.

Sayın Bülbul, buyurun lütfen.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, MHP olarak CHP, HDP ve İYİ PARTİ grup önerilerine destek vermediklerine ve siyasi anlayış çerçevesinde çalışmaların yürütüldüğüne, Sakarya ilinde meydana gelen ikinci patlamanın tüm yönleriyle araştırılması amacıyla verilen önergeye destek vermemelerinin kazaya ilgisiz kaldıkları anlamını taşımadığına ve her platformda meselenin takipçisi olduklarına ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şu anda görüşülmekte olan CHP Grubunun önerisi üzerinde biz kürsüden söz almadık. Bu öneriler sürecinde, CHP'nin, İYİ PARTİ'nin, HDP'nin grup önerilerinde bildiğiniz gibi söz almıyoruz ancak bu meselenin önemine binaen ben de Sakarya Milletvekili olarak, ilk 2 patlamanın, yaşanan patlamaların tamamında bizzat orada, bölgede meseleyle alakadar olan ve orada hadisenin mağdurlarıyla beraber olan, yaralılarımızla, cenazelerimizle birlikte olan bir bölge milletvekili olarak, bu meselede, bu araştırma önergesinde ortaya çıkacak olan tavır üzerinden bir suçlu suçsuz ayırımına gidilmesinin isabetsiz olacağı kanaatimi burada ifade etmek istiyorum. Çünkü burada mesele, herkes kendi siyasi anlayışı çerçevesinde çalışmalarını yürütür, bu çalışmaların içerisinde kendisine destek olan veya olmayanlar üzerinden bir iyi kötü ayırımı yapmak doğru olmaz.

Ben şahsen bu 2 patlamanın öncesindeki patlamalarda avukat olarak, o işletmeye karşı hem yaralılar hem vefat edenlerle ilgili olarak hukuk mücadelesi vermiş ve bunu kazanmış biri olarak burada konuşuyorum. Bundan sonraki süreçte de, bu patlamalarda da bu işletmenin kapanması için elinden gelen bütün gayreti sarf etmiş bir kardeşiniz olarak ifade ediyorum, bu vefat eden kardeşlerimizin ailelerine teslim edilmesi için elinden gelen bütün çabayı sarf etmiş birisi olarak söylüyorum: Biz vatandaşımızla beraberiz; şehrimizin, milletimizin menfaatleri için mücadele ediyoruz.

Bu noktada, şimdi burada bir grup önerisi oylanacak. Sizler muhalefet olarak iktidarın çıkardığı bazı kanun düzenlemelerine destek olmanıza rağmen nasıl burada el kaldırıp destek oyu vermediğiniz, kabul oyu vermediğiniz gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - ...burada siyasi olarak yapmış olduğunuz çalışmalarda Milliyetçi Hareket Partisi olarak, en net şekilde, başından itibaren rezerv koyduğumuz şekilde, biz bu grup önerilerine destek vermediğimizi ifade ediyoruz. Ancak, buna destek vermememiz bu kazayla alakalı olarak bigâne kaldığımız; bu kazaya alaka göstermediğimiz anlamını taşımaz; bununla ilgili her platformda hukuken, idari olarak ve siyasi olarak meselenin takipçisi olduğumuzu buradan ifade etmek istiyor, saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, buyurun Sayın Özkoç.

27.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Sakarya Milletvekili Recep Uncuoğlu'nun CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben bu konuşan milletvekili arkadaşlarımla aynı kentin çocuklarıyım; biz birbirimizin cenazesine, düğününe gideriz. Biz birbirimizle tartışırız ama yeri geldiği zaman onlar “ağabey” der, ben de “kardeşim” derim. Ben kardeşimin bu konuşmasına katılmıyorum. O benim kardeşim ama ben kardeşimin bu konuşmasına katılmıyorum.

Burada birlikte yaptığımız kanunlarda yeri geldiği zaman arkadaşlarımız, Grup Başkan Vekillerimiz “Bu, ülke için çok acil geçmesi gerekiyor, birlikte karar alalım.” dediklerinde, hiç bakmadan elimizi kaldırıyoruz ister muhalefet olalım ister iktidar olalım, hiç, hiç önemli değil. Ben hem Adalet ve Kalkınma Partisinde konuşan kardeşimin yüreğini bilirim hem de buradaki Levent kardeşimin yüreğini bilirim. Onların tenine bıçak değerse –Sakarya, böyledir- bizim kanımız akar. Biz Sakarya’da hangi görüşte olursak olalım, hangi şekilde davranırsak davranalım birlik ve beraberlik içerisindeyiz; bizim burada söylediğimiz bu. Kardeşlerimiz şöyle diyor: “Yeteri kadar inceleniyor ve araştırılıyor.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Ben öyle demiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Az önce...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Ben öyle demiyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Size değil, Adalet ve Kalkınma Partisindekilere söylüyorum. “Yeteri kadar inceleniyor ve araştırılıyor.” diyorlar. Ben de buradan diyorum ki: Öyle olmuş olsaydı bu patlama defaatle olup ondan sonra bu kadar can kaybı olur muydu?

Her patlamadan sonra İçişleri Bakanlığı denetleme yapıyor, müfettişler araştırıyor ama demek ki ne olmuş; göz yumulmuş. Buna kim izin vermeyecek? Hepsinin üstünde olan Türkiye Büyük Millet Meclisi izin vermeyecek.

Kardeşim, bu, bizim birbirimizle yarış hâlinde olduğumuz bir mesele değil. Bu, daha iki gün içerisinde, bir gün önce ortaklaşa “Dikkat edin.” deyip de bir gün sonra başımıza gelen bir felaket. Bunu araştıranlar; İçişleri Bakanlığına bağlı olan Jandarması, Valisi, denetleme uzmanları zamanında gereğini yapmadıkları için bu oldu. Oraya “uzman arkadaş” diye gönderdiğiniz kişi “Aç römorku, bir şey olmaz.” diye patlattığı için bu oldu, denetlemelere giden İçişleri Bakanlığının müfettişleri fabrika sahibinin isteklerine göz yumduğu için bu iş oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O yüzden rica ediyorum arkadaşlarımdan; onlara muhalefet yapmıyorum. Az önce de söyledim; yüreğim de bir kendi kentimde yaşadığım kardeşlik duygusu da bir. Ama sizden rica ediyorum; buna birlik ve beraberlik içerisinde bakın, bir siyasi mesele olarak bakmayın. Yüreğimi koyarak söylüyorum, kendi vicdanımla size sesleniyorum: Bir ilki başlatalım ve birlikte, kardeşçe bir karar alalım burada.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

28.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Değerli Engin ağabeyimizin -Engin ağabeyim derim ben burada- Sayın Özkoç'un burada ifade ettiği hususlar tabii ki birliğimiz, beraberliğimiz var Sakarya Milletvekili olarak; eyvallah, ona bir diyeceğimiz yok fakat bu araştırma önergesi buraya verilmeden önce şehirde yapılan açıklamalar falan da bizim bilğimiz dâhilinde oluyor. Bu noktada biz de üzülüyoruz yani şimdi bu araştırma önergesi buradan geçmezse bunun sorumlusu AK PARTİ ve MHP'dir, bu bizim üzerimizde kalır, bunun kanları üzerimizde kalır gibi bir mantık geliştirilirse -ki sosyal medyada bu linçler çok kolay yapılıyor- bu da haklı değildir, insafı değildir; bunu Allah da kabul etmez, kul da kabul etmez. Cumhuriyet Halk Partisi olarak siz bunu yapabilirsiniz, size destek olanlar şunlardır, olmayanlar... Eyvallah da ama biz de bir şey yaptığımız zaman sizin desteğinizi beklemiyoruz ki. Bu noktada, burada bir siyasi faaliyet yürütüyoruz, bir yasama faaliyeti yürütüyoruz. Biz Cumhur İttifakı olarak beraber hareket ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Kaldı ki bu Mecliste araştırma önergelerinin bütün partilerin ittifakıyla olduğu, araştırma komisyonlarının böyle teşekkül ettiği hepinizin malumudur. Bu noktada, daha gündem önümüze geldiği zaman öğrenmiş olduğumuz araştırma önergesine karşı tavrımız burada bu şekilde sorgulandığı zaman bizler farklı bir duruma düşmüş oluyoruz ve bundan dolayı da rahatsızlığımızı ifade ediyoruz. Burada şehidimiz var; burada benim Hendek Belediyemde ayaklarından olmuş olan, vücudu paramparça olmuş kardeşlerim var; yaralılarımız var, cenazelerimiz var; burada en ufak parçalara bölünmüş, cenazesi toparlanmaya çalışılan çocuklar var, aileleri var; bunların hepsiyle muhatabız biz. Ben şimdi nasıl böyle bir duruma düşebilirim? Ben nasıl bunların karşısında bir pozisyon alabilirim? Böyle bir şey akıl kârı mıdır? Vicdan, Allah kabul eder mi bunu? Bunu kabul etmez. (CHP sıralarından “Kabul edin o zaman.” sesleri)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kabul edin o zaman.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Kabul et o zaman.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bizim yerimiz belli. Sizin araştırma önergesiyle temin etmeye çalıştığınız şeyin belki fazlasını temin etmek için şu an mücadele veriyoruz biz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu konuda şimdi, biz bir şey yapmıyoruz, siz bir şey yapmıyorsunuz... Ben adli, idari soruşturmadan bahsetmiyorum; siyasi olarak diyorum size.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Biz bir şey yapmıyormuşuz gibi gözükürsek Allah kabul etmez bunu, bizi bu şekilde itham ederseniz Allah da kulları da affetmez bunu; bunu ifade etmek istiyorum. Canımız yandı, şehidimiz var; onu demek istiyorum ya!

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

29.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 27'nci Yasama Döneminde verilen toplam 370 grup önerisinin çoğunluğunun önem attıkları konular üzerinde olduğuna, araştırma komisyonu kurulmasına ilişkin kabul edilen grup önerilerinin 5 siyasi parti grubunun ortak mutabakatıyla kabul edildiğine ve grup önerilerine ilişkin İç Tüzük düzenlemesine ihtiyaç olduğuna ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben bu konuyu bir başka veçhesinden de değerlendirmekte yarar olduğu kanaatindeyim. Grup Başkan Vekilimiz Sayın Levent Bülbül Bey'in hissiyatını çok iyi anlamak lazım, bunun empatisini kurmak lazım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, 27'nci Dönemde Cumhuriyet Halk Partisi, İYİ PARTİ ve HDP tarafından verilen grup önerilerinin toplam sayısı 370, dünkü bilgilere göre. Bu verilen grup önerilerine saygımız var ve hemen hemen büyük çoğunluğu da önem attığımız, edebileceğimiz konulardır.

Şimdi, bu grup önerilerinin neden verildiğini hepimiz biliyoruz, birbirimizi kandırmayalım. Biz biliyoruz da halka yanlış aksettirme söz konusu oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım mikrofonu...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 27'nci Dönemde araştırma komisyonu kurulmasına ilişkin kabul edilen bütün grup önerileri 5 siyasi parti grubunun ortak mutabakatıyla ve birlikte kabul edilmiştir ve sayısını da 6 araştırma komisyonu olarak hatırlıyorum; kiminin raporu çıktı, raporu çıkmayan bir iki komisyon da olabilir.

Şimdi, bizim milletimiz bilmelidir ki bütün 5 parti grubunun ortaklaştığı önergeler birleştirilerek kabul ediliyor. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Peki, diğerleri ne oluyor? Diğerleri de her parti o gün hangi konuyu gündeme getirecekse –bu da gayet doğaldır çünkü her partinin kendine göre bir gündemi vardır. Bugün de 3 siyasi parti kendi gündemini ayrı ayrı konularda getirdi- getirir, buna ilişkin görüşlerini bütün parti grupları ifade eder etmez, kabul oyu verir, ret oyu verir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım mikrofonu.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Fakat bunu bir siyasi istismar konusu yapmayı, hem bir siyasi nezaketsizlik ve hem de halkı yanıltmaya yönelik bir manivela olarak kullanmaya yönelik bir istismarcı tutum olarak anlarız.

Biz de yüzlerce grup önerisi verdik bugüne kadar. Yani, kabul edilmeyeceği bile veriliyor bunlar ve saygı da duyuyoruz, fevkalade de önemli bir konudur fakat hiç kimse “Niye ret oyu verdi?” diye suçlama getiremez; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak bundan ziyadesiyle rahatsız olduğumuzu da ifade ediyoruz.

Dediğim gibi, biz nasıl bu grup önerilerine saygı duyuyoruz, zaman zaman görüşlerimizi de ifade ediyoruz, zaman zaman çekimser kalıyoruz, zaman zaman ret oyu veriyoruz Milliyetçi Hareket Partisinin tutumu da saygıyla karşılanmak zorundadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, son olarak ifade ediyorum: Artık burada bu grup önerilerine ilişkin daha makul bir şekilde bir çekidüzen vermek, bir İç Tüzük düzenlemesi yapma gereğini de hissettiğimi ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Yasaklasınlar!..

BAŞKAN – Sayın Özkan...

Arkadaşlar, müsaade edin lütfen.

30.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Sakarya ilindeki patlamalarda hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine ve yargıya intikal eden bu konunun olgunlaşmasının, yetkili makam ve mercilerin çalışmalarının beklenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) –Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, 3 ve 9 Temmuz tarihlerinde Sakarya'nın Hendek ilçesinde meydana gelen patlamada maalesef canlarımızı kaybettik; hayatını kaybeden vatandaşlarımıza, işçilerimize ve daha sonra enkaz kaldırma çalışmalarını yürütürken hayatını kaybeden askerî personelimize Allah'tan rahmet niyaz ediyorum, şehitlerimize de rahmet niyaz ediyorum.

Tabii, bizim bir Parlamento hukukumuz var, bir de Anayasa'mız var. Bir taraftan, Anayasa'mızın ilgili hükümleri çerçevesinde yargıya intikal etmiş bir süreç var ve her şeyden önce, olay ilk meydana geldiği andan itibaren hem bu noktada yasal görevli ve sorumlu olan Jandarma yetkilileri ve yine burada grubu bulan tüm siyasi partilerin yetkilileri ve milletvekilleri bölgede incelemelerde bulundular, çalışmalara devam ettiler.

Tabii, olay çok hassas bir konu; niçin? Konunun içerisinde bir havai fişek üretimi var ve üretimde kullanılan malzeme de tehlikeli bir malzeme. Bu noktada da yasa, yetkiyi ve görevi Jandarmaya vermiş, ki 9 Temmuz tarihinde meydana gelen patlamaya da baktığımız zaman, konunun uzmanı olan teknik personel bu noktada donanımlı olmasına rağmen, maalesef yeni vaka ve patlama da meydana geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Parlamento hukukumuzda, malum olduğu üzere -Milliyetçi Hareket Partisinin Sayın Grup Başkan Vekilleri de biraz önce ifade ettiler- grup önerileri olabilir; herkes, kendi siyasi yaklaşımı çerçevesinde, Türkiye'nin gündemine taşımak istediği konuyu getirir, grup önerileriyle bunu taşır. Ancak bu noktada bir araştırma komisyonu kurulması meselesine gelince, bugüne kadarki teamüllerimize göre bu öneriler verilirken bütün siyasi parti gruplarının uzlaşısı aranır. Bu noktada -Jandarmanın faaliyetleri, çalışmaları bir taraftan devam ederken- yargıya intikal etmiş olan bu konunun olgunlaşmasını ve çalışmaların devam etmesini beklememiz gerekir. Diğer taraftan da bütün siyasi partilerin uzlaşısıyla -orada, alanda yargısal ve idari işlemler bittikten sonra- buna daha sonraki süreçte bakar, değerlendirebiliriz.

Bu anlamda, özellikle biz de AK PARTİ Grubu olarak, yine Hükûmet olarak, yine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu da zaten sahada ve diğer siyasi parti grupları da çalışmalarını devam ettiriyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

Sayın Grup Başkan Vekilleri'yle kifyayetimüzakere diyeceğim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Bu noktada yaramız ortaktır, acımız ortaktır, bu acımıza ilişkin çalışmalar yapılmaktadır. Bunun Türkiye kamuoyunda tartışılmasıyla ilgili amaç da hasıl olmuştur ancak yetkili makam ve mercilerin çalışmasının beklenmesi gerektiğini düşünüyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Özkoç.

31.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, saygılar sunuyorum.

Milliyetçi Hareket Partisinin her iki Grup Başkan Vekili de -birisi büyüğüm, birisi de kardeşimdir- benim böyle bir meseleyi siyasi bir mesele hâline getirmeyeceğimi bilecek kadar beni çok yakından tanırlar; bugüne kadar kardeşliğimiz ve birbirimize olan saygımız konusunda hiç kimsenin söyleyebileceği bir şey yoktur.

Adalet ve Kalkınma Partisi sırasında oturan kişi de benim kardeşim sayılır, söylediği sözlerin ne anlama geldiğini ben de biliyorum. Ben, böyle bir şeyi bir siyasi malzeme hâline getirmem, getirilmesine de izin vermem. Yeri ve zamanı geldiği zaman beni aramışlardır, “Bu konuda böyle bir hassasiyet var, gözünü seveyim, bununla ilgili tedbirini al.” demişlerdir. Ben yeri ve zamanı geldiği zaman ne gerekiyorsa onu yapmış birisiyim, bunu burada herkes biliyor.

Şu mudur mesele: Birlikte mi karar alalım? Birlikte karar almak için konuşuyoruz. O zaman, sizden rica ediyorum, gene bunu bir siyasi manivela olarak görmeyin, ben amaca ulaşmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O zaman, on dakika ara verirsiniz, arkaya gideriz, Grup Başkan Vekillerimizle otururuz, ben araştırma önergemi geri çekerim. Benim adım geçmesin, partimin adı geçmesin, hiçbir şey istemiyorum; bir tek şey istiyorum bu Meclisten: Sakarya'yla ilgili, yargıda yapılanlar demek ki bugüne kadar doğru yapılmamış. “Uzman” dediğimiz kişiler eğer uzman olsalardı o römorku kaldırtıp onu patlattırmazlardı, cahil bir çocuk dahi bunu yapmaz. Bir yerde bir hata var, bu hatayı milletvekilleri objektif olarak görmeliler ve buna müdahale etmeliler. Bu Meclisin çatısı altında ben de öğrenmeye çalışıyorum, belki büyüklerim kadar tecrübeli değilim ama ben de öğrenmeye çalışıyorum. Bu çatı altında birlikte aldığımız grup önerisi kararı vardır -az önce kendilerinin ifade ettiği gibi- ortaklaşa almışızdır. Burada birbirimizin hatasına, eksikine değil; ortaklaşa bu kararı nasıl alabiliriz, ona bakarak bir karar verelim istiyorum. Bu, benim ricamdır.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Akçay.

32.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle şunu tekrar açıklığa kavuşturayım: Sayın Engin Özkoç'un bu grup önerisini siyasi istismar maksadıyla verdiğini kesinlikle ifade etmiyoruz ve böyle bir anlayışı da reddederiz. Yani bu,

bundan ayrıdır; biraz evvel benim 27'nci Dönemde verilen toplam 370 adet grup önerisine ilişkin söylediğim hususlardır ki doğrudur, onda siyasi istismar konusu yapıldığı hususunda ısrarcıyım. Yalnız, Sayın Engin Özkoç'un, bunu bir siyasi istismar maksadıyla verdiği gibi bir kanaatimiz de asla yoktur, yani bizim de o konuda itimadımız tamdır.

BAŞKAN – Siz, sadece, sizin kararınız sorgulanmasın diyorsunuz?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet. Yani özetle, bizim kararımız sorgulanmasın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Milliyetçi Hareket Partisinin bu konuda aldığı tutum bu grup önerisi üzerinden sorgulanırsa buna itiraz ederiz yani sözümüz de geçerli.

BAŞKAN – Anlaşılmıştır.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Değerli arkadaşlar, bir de son olarak şunu ifade ediyorum: Bir kere, bu 370 grup önerisinden 370 komisyon kurma imkânımız var mı Meclis olarak? En az 15-20-25 milletvekilinin komisyon oluşturduğu ve en az üç ay çalıştığı bir komisyon da zaten fiilen mümkün değil. E, o zaman burada belli bir seçicilik yapmak lazım, o seçiciliği sağlayacak olan da 5 parti grubunun bir şekilde ortaklaşmasıyla olacak bir husustur. Yani bir parti grubunun onaylamadığı, kabul etmediği, imza vermediği bir komisyonun bugüne kadar Türkiye Büyük Millet Meclisinde kurulmadığını biliyoruz; bu durumu da dikkate alarak mümkün olduğunca uzlaşarak, birbirimizi ikna ederek, kırmadan ve dediğim gibi bir siyasi istismara da vesile etmeden kurulsun. Bunları söylemekte fayda vardır diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, son sözlerinizi alalım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Engin Özkoç'a -tekrar tekrar söylüyorum- bu grup önerisindeki samimiyeti konusunda itimadımız da tamdır, o konuda hiçbir anlayışımız da yoktur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Kürsü arkasında da konuştuk zaten bunları.

Buyurun Sayın Oluç.

33.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, sorun yaşanmadan önleminin alınması gerektiğine, toplumun tamamını ilgilendiren konularda ortak önergeyle araştırma komisyonu kurulması konusunda mutabakat sağlanmasının politik kültür açısından doğru olacağına ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, çok kısa değineceğim çünkü çoğu konuşuldu, sadece bir hatırlatma yapacağım. Rabia Naz konusunda neredeyse her parti çeşitli tartışmalar yapmıştı. Sonunda ortak bir araştırma komisyonu kuruldu, sanıyorum raporu da bitti, sonuçlandı. Yapılabilir böyle şeyler. Bu yaşanmış olan patlama böyle bir konu aslında.

Bir konu daha hatırlatacağım bu vesileyle, deprem konusunda herkes duyarlı olduğunu söyledi, hatta “Ortak bir önergeyle araştırma komisyonu kuralım.” diye konuşuldu ama unutuldu. Niye depremi hatırlatıyorum? Türkiye’de yani önlem almak... Hani, şöyle bir şey, bir sorun yaşanmadan önlem alınır ki o sorun yaşanmasın diye fakat bizde genellikle -toplumsal da bir sorun bu- bir şey yaşanıyor, önlemi almamış olduğumuz için sonradan önlemleri konuşuyoruz. Dolayısıyla, mesela deprem gibi,

bu gibi konularda ortak araştırma komisyonu kurulması konusunda bir mutabakat sağlanabilir ve bunu yapmamız, politik kültür açısından da doğru bir şeydir diye düşünüyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Erel...

34.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Sakarya ili Hendek ilçesinde meydana gelen olayda Türk milletinin acısının ve endişesinin bir olduğuna, siyasi parti gruplarının ortak kararıyla varsa ihmali olanların araştırılmasının bundan sonra meydana gelebilecek hadiseler için caydırıcı olacağına ilişkin açıklaması

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Hendek'te meydana gelen olayda ve buna benzer olaylarda Türk milletinin tamamının acısının bir, sancısının bir, endişesinin bir, kaygısının bir olduğuna dair şüphelerimiz yok. Bu tür olayların da siyasi istismar edileceğine dair de herhangi bir endişemiz yok ama ortada bir facia var. Şubat ayında da Van Bahçesaray'da meydana gelen çığ felaketinde 41 vatandaşımız -ve içinde askerlerimiz- şehit olmuştu. Yani bu tür olaylarda, Engin Bey'in söylediği gibi, Parlamentoda bulunan tüm grupların ortak bir karar alarak acılara ortak olması, varsa ihmali olan vatandaşların da soruşturularak bundan sonra meydana gelebilecek hadiseler, onların önüne bir caydırıcı güç olarak çıkmasının uygun olacağını düşünüyorum.

Engin Bey'in de açık yüreklilikle “Biz, önergemizi geri çekelim, kürsü arkasında toplanalım, bu konuyu 5 parti grubu olarak birlikte araştıralım; vatandaşlarımızın acısına ortak, dertlerine derman olmaya çalışalım.” önerisi bence yerinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan da ve diğer Grup Başkan Vekilleri de uygun görürse kürsü arkasında toplanarak bu konuyu herhangi bir siyasi istismara mahal vermeden çözümlerin faydalı olacağını düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, yapacağınız o çalışma bu önergeden bağımsızdır. Ben bu önergenin işlemini yapacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.04

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.16

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112’nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

VII.- SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARA ÜYE SEÇİMİ

1.- Adalet; Anayasa; Avrupa Birliği Uyum; Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; Çevre; Dışişleri; Dilekçe; Güvenlik ve İstihbarat; İçişleri; İnsan Haklarını İnceleme; Kadın Erkek Fırsat Eşitliği; Kamu İktisadi Teşebbüsleri; Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Millî Savunma; Plan ve Bütçe; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji; Tarım, Orman ve Köyîşleri komisyonlarına üye seçimi

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarına üye seçimi yapacağız. Komisyon üyelikleri için siyasi parti gruplarınca gösterilen adayların listesini İç Tüzük’ün 21’inci maddesine göre ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Adalet Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (26)

Adı Soyadı	Seçim Çevresi
Adalet ve Kalkınma Partisi (13)	
Muhammed Fatih Toprak	Adıyaman
Belgin Uygur	Balıkesir
Yılmaz Tunç	Bartın
Emine Yavuz Gözgeç	Bursa
Oğuzhan Kaya	Çorum
Sabri Öztürk	Giresun
Abdulkadir Özel	Hatay
Abdullah Güler	İstanbul
Mahmut Atilla Kaya	İzmir
Ramazan Can	Kırıkkale
Gülay Samancı	Konya
Orhan Kırçalı	Samsun
Mustafa Arslan	Tokat
Cumhuriyet Halk Partisi (6)	
Rafet Zeybek	Antalya
Süleyman Bülbül	Aydın
Tufan Köse	Çorum
Turan Aydoğan	İstanbul

TBMM	B: 112	11 . 7 . 2020	O: 3
Zeynel Emre		İstanbul	
Alpay Antmen		Mersin	
	Halkların Demokratik Partisi (3)		
Abdullah Koç		Ağrı	
Mehmet Ruştü Tiryaki		Batman	
Züleyha Gülüm		İstanbul	
	Milliyetçi Hareket Partisi (2)		
Halil Öztürk		Kırıkkale	
Yücel Bulut		Tokat	
	İYİ PARTİ (2)		
Ayhan Erel		Aksaray	
Hasan Subaşı		Antalya	
BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.			
Diğer listeyi okutuyorum:			
	Anayasa Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi		
	Üye Sayısı (26)		
Adı Soyadı		Seçim Çevresi	
	Adalet ve Kalkınma Partisi (13)		
İbrahim Halil Fırat		Adıyaman	
Ali Özkaya		Afyonkarahisar	
Cengiz Aydoğdu		Aksaray	
Mustafa Köse		Antalya	
Osman Mesten		Bursa	
Recep Özel		Isparta	
Ahmet Özdemir		Kahramanmaraş	
Metin Çelik		Kastamonu	
Emine Zeybek		Kocaeli	
İsmail Bilen		Manisa	
Zeynep Gül Yılmaz		Mersin	
Yusuf Beyazıt		Tokat	
Bekir Bozdağ		Yozgat	
	Cumhuriyet Halk Partisi (6)		
Murat Emir		Ankara	
Bülent Tezcan		Aydın	
Aysu Bankoğlu		Bartın	
İbrahim Özden Kaboğlu		İstanbul	
Ali Mahir Başarır		Mersin	

Halkların Demokratik Partisi (3)

Erdal Aydemir	Bingöl
Hüseyin Kaçmaz	Şırnak
Meral Danış Beştaş	Siirt

Milliyetçi Hareket Partisi(2)

Feti Yıldız	İstanbul
Muhammed Levent Bülbül	Sakarya

İYİ PARTİ (2)

Feridun Bahşi	Antalya
Ahmet Kamil Erozan	Bursa

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Diğer listeyi okutuyorum:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (26)

Adı Soyadı	Seçim Çevresi
------------	---------------

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Ahmet Zenbilci	Adana
Zehra Taşkesenlioğlu Ban	Erzurum
Halis Dalkılıç	İstanbul
Canan Kalsın	İstanbul
Zafer Sırakaya	İstanbul
Cemal Bekle	İzmir
İsmail Emrah Karayel	Kayseri
Ziya Altunyaldız	Konya
Selman Özboyacı	Konya
Ergün Taşcı	Ordu
Muhammed Avcı	Rize
Çiğdem Erdoğan Atabek	Sakarya
Mehmet Kasım Gülpınar	Şanlıurfa

Cumhuriyet Halk Partisi (6)

Fikret Şahin	Balıkesir
Özgür Karabat	İstanbul
Türabi Kayan	Kırklareli
Burak Erbay	Muğla
Özkan Yalın	Uşak

Halkların Demokratik Partisi (2)

Feleknas Uca	Batman
Zeynel Özen	İstanbul

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Cemal Çetin

İstanbul

Arzu Erdem

İstanbul

İYİ PARTİ (2)

İmam Hüseyin Filiz

Gaziantep

Aylin Cesur

Isparta

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (26)

Adı Soyadı

Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Ertunç Erkan Balta

Artvin

Metin Yavuz

Aydın

Jülide İskenderoğlu

Çanakkale

Burhan Çakır

Erzincan

Ahmet Uzer

Gaziantep

Şamil Ayrım

İstanbul

Mustafa Demir

İstanbul

Hulusi Şentürk

İstanbul

Necip Nasır

İzmir

İlyas Şeker

Kocaeli

Tahir Akyürek

Konya

Recep Uncuoğlu

Sakarya

Hamdi Uçar

Zonguldak

Cumhuriyet Halk Partisi (6)

Hüseyin Yıldız

Aydın

İsmet Tokdemir

Hatay

Gökhan Zeybek

İstanbul

Hasan Baltacı

Kastamonu

Mürsel Alban

Muğla

Ulaş Karasu

Sivas

Halkların Demokratik Partisi (3)

Mahmut Celadet Gaydalı

Bitlis

Dilşat Canbaz Kaya

İstanbul

Nuran İmir

Şırnak

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Ahmet Erbaş

Kütahya

Baki Şimşek

Mersin

İYİ PARTİ (2)

İbrahim Halil Oral

Ankara

Hayrettin Nuhoglu

İstanbul

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

Çevre Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (26)

Adı Soyadı

Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Barış Aydın

Ankara

Hacı Turan

Ankara

Muhammet Müfit Aydın

Bursa

Hacı Osman Akgül

Gümüşhane

Husret Dinç

Hakkâri

Eyüp Özsoy

İstanbul

Abdullah Ağralı

Konya

Mehmet Emin Şimşek

Muş

Yusuf Ziya Yılmaz

Samsun

Semiha Ekinci

Sivas

Ahmet Akay

Şanlıurfa

Muhammet Balta

Trabzon

Abdulahat Arvas

Van

Cumhuriyet Halk Partisi (6)

Aydın Özer

Antalya

Ednan Arslan

İzmir

Murat Bakan

İzmir

Mahir Polat

İzmir

Vecdi Gündoğdu

Kırklareli

Halkların Demokratik Partisi (3)

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

Muazzez Orhan Işık

Van

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Ayşe Sibel Ersoy

Adana

Sadir Durmaz

Ankara

İYİ PARTİ (2)

Zeki Hakan Sıdalı

Mersin

Metin Ergun

Muğla

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (26)

Adı Soyadı

Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Asuman Erdoğan

Ankara

Sena Nur Çelik

Antalya

Mustafa Canbey

Balıkesir

Atilla Ödünç

Bursa

Derya Bakbak

Gaziantep

Aziz Babuşcu

İstanbul

Ahmet Hamdi Çamlı

İstanbul

Ahmet Berat Çonkar

İstanbul

Akif Çağatay Kılıç

İstanbul

Zafer Sırakaya

İstanbul

Hasan Turan

İstanbul

Ceyda Bölünmez Çankırı

İzmir

Niyazi Güneş

Karabük

Cumhuriyet Halk Partisi (6)

Ahmet Haluk Koç

Ankara

Utku Çakırözer

Eskişehir

Mehmet Güzelmansur

Hatay

Ahmet Ünal Çeviköz

İstanbul

Yunus Emre

İstanbul

Oğuz Kaan Salıcı

İstanbul

Halkların Demokratik Partisi (3)

Tulay Hatımoğulları Oruç

Adana

Hişyar Özsoy

Diyarbakır

Serpil Kemalbay Pekgözeği

İzmir

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Kamil Aydın

Erzurum

İsmail Özdemir

Kayseri

İYİ PARTİ (2)

Aydın Adnan Sezgin

Aydın

Ümit Özdağ

İstanbul

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (12)

Adı Soyadı

Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (6)

Arzu Aydın

Bolu

Fehmi Küpçü

Bolu

Mihrimah Belma Satır

İstanbul

İsmail Tamer

Kayseri

Mustafa Kendirli

Kırşehir

Ahmet Salih Dal

Kilis

Cumhuriyet Halk Partisi (3)

Özcan Purçu

İzmir

Hüseyin Avni Aksoy

Karabük

Metin İlhan

Kırşehir

Halkların Demokratik Partisi (1)

Hüda Kaya

İstanbul

Milliyetçi Hareket Partisi (1)

Mehmet Taytak

Afyonkarahisar

İYİ PARTİ (1)

Behiç Çelik

Mersin

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (17)

Adı Soyadı

Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (9)

Adil Çelik

Balıkesir

Fetani Battal

Bayburt

Efkan Ala

Bursa

Serkan Bayram

İstanbul

Ahmet Sorgun

Konya

Murat Baybatur

Manisa

Ali Cumhur Taşkın

Mersin

Adnan Günnar

Trabzon

Mehmet Altay

Uşak

Cumhuriyet Halk Partisi (4)

Yüksel Özkan

Bursa

Yüksel Mansur Kılınç

İstanbul

Bedri Serter

İzmir

İsmail Atakan Ünver

Karaman

Halkların Demokratik Partisi (2)

Rıdvan Turan	Mersin
Şevin Coşkun	Muş

Milliyetçi Hareket Partisi (1)

Mustafa Hidayet Vahapoğlu	Bursa
İYİ PARTİ (1)	
Aytun Çıray	İzmir

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (26)

Adı Soyadı	Seçim Çevresi
------------	---------------

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Selim Yağcı	Bilecik
Sermin Balık	Elâzığ
Müslüm Yüksel	Gaziantep
Kadir Aydın	Giresun
Alev Dedegil	İstanbul
Fatih Süleyman Denizolgun	İstanbul
Celalettin Güvenç	Kahramanmaraş
Mustafa Hilmi Dülger	Kilis
Sami Çakır	Kocaeli
Cemil Yaman	Kocaeli
Ahmet Çakır	Malatya
Tamer Akkal	Manisa
Mustafa Yel	Tekirdağ

Cumhuriyet Halk Partisi (6)

Nihat Yeşil	Ankara
Ensar Aytekin	Balıkesir
Yaşar Tüzün	Bilecik
Erkan Aydın	Bursa
Ali Öztunç	Kahramanmaraş
Faruk Sarıaslan	Nevşehir

Halkların Demokratik Partisi (3)

Zeynel Özen	İstanbul
Mensur Işık	Muş
Hasan Özgüneş	Şırnak

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Ümit Yılmaz

Düzce

Sermet Atay

Gaziantep

İYİ PARTİ (2)

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Adana

Behiç Çelik

Mersin

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (26)

Adı Soyadı

Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

İbrahim Yurdunuseven

Afyonkarahisar

Atay Uslu

Antalya

Pakize Mutlu Aydemir

Balıkesir

Hakan Çavuşoğlu

Bursa

Erol Kavuncu

Çorum

Oya Eronat

Diyarbakır

Hüseyin Yayman

Hatay

Ahmet Salih Dal

Kilis

Radiye Sezer Katırcıoğlu

Kocaeli

Hakan Kahtalı

Malatya

Cengiz Demirkaya

Mardin

Osman Nuri Gülaçar

Van

Meliha Akyol

Yalova

Cumhuriyet Halk Partisi (6)

Ali Haydar Hakverdi

Ankara

Servet Ünsal

Ankara

İrfan Kaplan

Gaziantep

Mahmut Tanal

İstanbul

Mustafa Sezgin Tanrıkulu

İstanbul

Aziz Aydınlik

Şanlıurfa

Halkların Demokratik Partisi (2)

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Kocaeli

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Muş

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Metin Nurullah Sazak

Eskişehir

Memet Bülent Karataş

İstanbul

İYİ PARTİ (2)

Ümit Beyaz

İstanbul

Ahmet Çelik

İstanbul

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (26)

Adı Soyadı

Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Mustafa Levent Karahocagil

Amasya

Belgin Uygur

Balıkesir

Fatma Aksal

Edirne

Zülfü Demirbağ

Elâzığ

Sabahat Özgürsoy Çelik

Hatay

Tülay Kaynarca

İstanbul

İmran Kılıç

Kahramanmaraş

Hülya Nergis

Kayseri

Ceyda Çetin Erenler

Kütahya

Yelda Erol Gökcen

Muğla

Çiğdem Erdoğan Atabek

Sakarya

Çiğdem Koncagül

Tekirdağ

Bahar Ayyazoğlu

Trabzon

Cumhuriyet Halk Partisi (6)

Gamze Taşcier

Ankara

Jale Nur Süllü

Eskişehir

Suzan Şahin

Hatay

Saliha Sera Kadıgül Sütlu

İstanbul

Candan Yüceer

Tekirdağ

Halkların Demokratik Partisi (2)

Dirayet Dilan Taşdemir

Ağrı

Filiz Kerestecioglu Demir

Ankara

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Nevin Taşlıçay

Ankara

Arzu Erdem

İstanbul

İYİ PARTİ (2)

Şenol Sunat

Ankara

Muhammet Naci Cinisli

Erzurum

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (35)

Adı Soyadı

Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (17)

Tamer Dağlı

Adana

Nevzat Ceylan

Ankara

Kemal Çelik

Antalya

Mustafa Savaş

Aydın

Yavuz Subaşı

Balıkesir

Ziver Özdemir

Batman

Vildan Yılmaz Gürel

Bursa

Süleyman Karaman

Erzincan

Nevzat Şatıroğlu

İstanbul

Cumhur Ünal

Karabük

Selman Oğuzhan Eser

Karaman

Ahmet Tan

Kütahya

Metin Gündoğdu

Ordu

Mücahit Durmuşoğlu

Osmaniye

Mehmet Habib Soluk

Sivas

İrfan Kartal

Van

Polat Türkmen

Zonguldak

Cumhuriyet Halk Partisi (8)

Orhan Sümer

Adana

Mustafa Tuncer

Amasya

Sevda Erdan Kılıç

İzmir

Atıla Sertel

İzmir

Baha Ünlü

Osmaniye

Kemal Zeybek

Samsun

Ahmet Kaya

Trabzon

Deniz Yavuzıılmaz

Zonguldak

Halkların Demokratik Partisi (4)

Kemal Peköz

Adana

Mahmut Celadet Gaydalı

Bitlis

Sait Dede

Hakkâri

Murat Sarısaç

Van

Milliyetçi Hareket Partisi (3)

Mevlüt Karakaya

Ankara

Lütfi Kaşıkçı

Hatay

Esin Kara

Konya

İYİ PARTİ (2)

Yasin Öztürk

Denizli

Bedri Yaşar

Samsun

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (26)

Adı Soyadı

Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Hasan Çilez

Amasya

Emrullah İşler

Ankara

Orhan Yegin

Ankara

Zeynep Yıldız

Ankara

Cemal Taşar

Bitlis

Ahmet Mücahit Arınç

İstanbul

Habibe Öçal

Kahramanmaraş

Mehmet Akif Yılmaz

Kocaeli

Orhan Erdem

Konya

Hacı Ahmet Özdemir

Konya

Kenan Sofuoğlu

Sakarya

Osman Ören

Siirt

Nazım Maviş

Sinop

Cumhuriyet Halk Partisi (6)

Yıldırım Kaya

Ankara

Serkan Topal

Hatay

Suat Özcan

Muğla

Mustafa Adıgüzel

Ordu

Özcan Özel

Yalova

Ali Keven

Yozgat

Halkların Demokratik Partisi (3)

Kemal Bülbül

Antalya

Mehmet Ruştü Tiryaki

Batman

Dersim Dağ

Diyarbakır

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Kamil Aydın

Erzurum

Yaşar Karadağ

Iğdır

İYİ PARTİ (2)

İsmail Koncuk

Adana

Şenol Sunat

Ankara

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (26)

Adı Soyadı

Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Feyzi Berdibek

Bingöl

Yasin Uğur

Burdur

Refik Özen

Bursa

Zülfü Tolga Açar

Elâzığ

Mehmet Sait Kirazoğlu

Gaziantep

Mehmet Uğur Gökgöz

Isparta

Mehmet Ali Özkan

Manisa

Mehmet Yavuz Demir

Muğla

Yücel Menekşe

Nevşehir

Yavuz Ergun

Niğde

İsmail Kaya

Osmaniye

İsmet Yılmaz

Sivas

Mehmet Ali Cevheri

Şanlıurfa

Cumhuriyet Halk Partisi (6)

Özgür Ceylan

Çanakkale

Haşim Teoman Sancar

Denizli

Bayram Yılmazkaya

Gaziantep

Mehmet Ali Çelebi

İzmir

Ahmet Önal

Kırıkkale

Polat Şaroğlu

Tunceli

Halkların Demokratik Partisi (3)

Kemal Bülbül

Antalya

İmam Taşçier

Diyarbakır

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Mustafa Hidayet Vahapoğlu

Bursa

Saffet Sancaklı

Kocaeli

İYİ PARTİ (2)

Dursun Ataş

Kayseri

Hüseyin Örs

Trabzon

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (30)

Adı Soyadı

Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (15)

Ekrem Çelebi

Ağrı

İbrahim Aydın

Antalya

Bekir Kuvvet Erim

Aydın

Ahmet Kılıç

Bursa

Nilgün Ök

Denizli

Ayşe Keşir

Düzce

İbrahim Aydemir

Erzurum

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

Cemal Öztürk

Giresun

Şirin Ünal

İstanbul

Yaşar Kırkpınar

İzmir

Uğur Aydemir

Manisa

Lütfi Elvan

Mersin

Salih Cora

Trabzon

İsmail Güneş

Uşak

Cumhuriyet Halk Partisi (7)

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Cavit Arı

Antalya

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Emine Gülizar Emecan

İstanbul

Kamil Okyay Sındır

İzmir

Abdüllatif Şener

Konya

Süleyman Girgin

Muğla

Halkların Demokratik Partisi (3)

Necdet İpekyüz

Batman

Garo Paylan

Diyarbakır

Erol Katırcıoğlu

İstanbul

Milliyetçi Hareket Partisi (3)

İsmail Faruk Aksu

İstanbul

Mustafa Baki Ersoy

Kayseri

Mustafa Kalaycı

Konya

İYİ PARTİ (2)

Durmuş Yılmaz

Ankara

İsmail Tatlıoğlu

Bursa

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (26)

Adı Soyadı

Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Arife Polat Düzgün

Ankara

Tuba Vural Çokal

Antalya

Mustafa Esgin

Bursa

Recep Akdağ

Erzurum

Hacı Bayram Türkoğlu

Hatay

Müşerref Pervin Tuba Durgut

İstanbul

Recep Şeker

Karaman

İsmail Tamer

Kayseri

Halil Etyemez

Konya

Ceyda Çetin Erenler

Kütahya

Selim Gültekin

Niğde

Ahmet Eşref Fakırbaba

Şanlıurfa

Rizgin Birlik

Şırnak

Cumhuriyet Halk Partisi (6)

Burhanettin Bulut

Adana

Ali Şeker

İstanbul

Kani Beko

İzmir

Ali Fazıl Kasap

Kütahya

Neslihan Hancıoğlu

Samsun

Ünal Demirtaş

Zonguldak

Halkların Demokratik Partisi (3)

Semra Güzel

Diyarbakır

Habip Eksik

İğdır

Serpil Kemalbay Pekgözeği

İzmir

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Ali Muhittin Taşdoğan

Gaziantep

Sefer Aycan

Kahramanmaraş

İYİ PARTİ (2)

Arslan Kabukcuoğlu

Eskişehir

Abdul Ahat Andican

İstanbul

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer listeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknolojileri Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi
Üye Sayısı (26)

Adı Soyadı	Seçim Çevresi
Adalet ve Kalkınma Partisi (13)	
Vahit Kiler	Bitlis
Şahin Tin	Denizli
Fahri Çakır	Düzce
Metin Bulut	Elâzığ
Mehmet Erdoğan	Gaziantep
Osman Boyraz	İstanbul
İffet Polat	İstanbul
Mehmet Cihat Sezal	Kahramanmaraş
Mustafa Elitaş	Kayseri
Semra Kaplan Kıvırcık	Manisa
Hacı Özkan	Mersin
Fuat Köktaş	Samsun
Ahmet Çolakoğlu	Zonguldak
Cumhuriyet Halk Partisi (6)	
Müzeyyen Şevkin	Adana
Ahmet Akın	Balıkesir
Tacettin Bayır	İzmir
Tahsin Tarhan	Kocaeli
Ahmet Vehbi Bakırlioğlu	Manisa
Halkların Demokratik Partisi (3)	
Ali Kenanoğlu	İstanbul
Ömer Öcalan	Şanlıurfa
Milliyetçi Hareket Partisi (2)	
Abdurrahman Başkan	Antalya
İzzet Ulvi Yönter	İstanbul
İYİ PARTİ (2)	
Ayhan Altıntaş	Ankara
Yasin Öztürk	Denizli
BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
Diğer listeyi okutuyorum:	

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Üye Sayısı (26)

Adı Soyadı

Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)

Abdullah Doğru

Adana

Yakup Taş

Adıyaman

Rıza Posacı

Aydın

Zafer Işık

Bursa

Salim Çivitcioğlu

Çankırı

Ahmet Sami Ceylan

Çorum

Ebubekir Bal

Diyarbakır

Cihan Pektaş

Gümüşhane

Hüseyin Şanverdi

Hatay

Yunus Kılıç

Kars

Selahattin Minsolmaz

Kırklareli

Zemzem Gülender Açıanal

Şanlıurfa

İbrahim Halil Yıldız

Şanlıurfa

Cumhuriyet Halk Partisi (6)

Ayhan Barut

Adana

Orhan Sarıbal

Bursa

Okan Gaytancıoğlu

Edirne

Bekir Başevirgen

Manisa

Cengiz Gökçel

Mersin

İlhami Özcan Aygun

Tekirdağ

Halkların Demokratik Partisi (3)

Rıdvan Turan

Mersin

Nusrettin Maçın

Şanlıurfa

Ayşe Sürücü

Şanlıurfa

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Muharrem Varlı

Adana

Hasan Kalyoncu

İzmir

İYİ PARTİ (2)

Dursun Ataş

Kayseri

Fahrettin Yokuş

Konya

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon üyeliklerine seçilen sayın milletvekillerinin görev süresi 16 Temmuz 2020 tarihi itibarıyla başlayacaktır.

Seçilen milletvekillerini kutluyor, başarılar diliyorum.

Alınan karar gereğince, denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekilinin Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekilinin Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2985) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 221)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan, Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu ve 56 Milletvekilinin Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu ve 56 Milletvekilinin Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3002) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 223) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 223 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklifin tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde gruplar adına ilk söz, İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Ümit Özdağ'ın.

Buyurun Sayın Özdağ. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÜMİT ÖZDAĞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ayasofya Camisi 1991'de kısmen ibadete açıldıktan sonra dün tamamen ibadete açıldı. Eylül 2006'da “Ayasofya'yı ibadete açmaz isek bize Sultan Ahmet'te ezan okutmak istemezler.” diyen ve bu konuda kitap yazan bir Türk olarak Ayasofya'nın açılmasından büyük mutluluk duydum.

Ayasofya'yı, yaklaşan İkinci Dünya Savaşı öncesinde psikolojik harp hamlesi olarak müze yapan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün aziz ruhunun da şad olduğunu düşünüyorum. Eğer Atatürk yaşasaydı İkinci Dünya Savaşı sonrasında Ayasofya tekrar cami statüsüne kavuşurdu muhtemelen. Unutmayın ki Atatürk, Millî Mücadele'yi başlatmayıp İstanbul'u tekrar fethetmeseydi ne Süleymaniye kalırdı ne Fatih Camisi.

Değerli milletvekilleri, mutluluk duymamın bir başka nedeni de Sultan Ahmet Camisi'nin dolmuş olması. Çünkü, Erdoğan iki sene önce Ayasofya'nın cami olarak açılmasını isteyenlere “Sultan Ahmet Camisi'ni doldurdunuz da sıra Ayasofya'ya mı geldi.” diye cevap vermişti. Demek ki aradan geçen iki sene içerisinde Sultan Ahmet Camisi dolmuş ki Erdoğan tarafından böyle bir karar alındı.

Ayasofya'nın açılmasına sevindik ama keşke iktidar bu konuda Danıştayın kararını beklemeden 9 Haziran 2020'de İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Müsavat Dervişoğlu'nun Ayasofya'nın toplu ibadete açılması amacıyla verdiği Meclis araştırma önergesini kabul etseydi veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle gereken düzenleme yapılsaydı.

223 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Değerli milletvekilleri, İstanbul'un fethi, 1071'de Malazgirt Savaşı sonrasında Türklüğün Anadolu'yu tekrar vatanlaştırmasıyla başlayan mücadelenin bir sonucudur. Anadolu'nun Türkleşmesini engellemek amacıyla başlatılan Haçlı Seferlerine rağmen Türk ilerleyişi kesintisiz bir şekilde devam etmiştir. Türk orduları İstanbul'un fethinden 101 sene önce, Anadolu'dan Avrupa'ya ilk adımlarını 1352'de atmışlar; bu çıkışı, Birinci ve İkinci Kosova, Niğbolu, Sırp Sındığı zaferleri izlemiştir.

Şair bütün bu savaşları şu mısralarla özetlemiştir: “Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik / Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik / Aktolgalı beylerbeyi haykırdı ilerle / Bir yaz günü geçtik Tuna'dan kabilelerle”

Anadolu'nun fethi 1453'te İstanbul'un fethiyle sonuçlanmış ve Kızılirma'ya ulaşılmıştır.

Değerli milletvekilleri, eskiden harp akademilerinde bir uygulama vardı. Kurmay subay adayları, Ayasofya'ya ziyarete götürülür ve orada komutanları tarafından kendilerine şu tarihî vaka anlatılırdı: II. Murat döneminde Bizans İmparatoru, Sultan Murat'tan Ayasofya'nın tamiri için usta istiyor. Türk ustaları Ayasofya'nın tamirini yaparken kendi aralarında şöyle konuşuyorlar “Biz bir gün bu kenti fethedeceğiz. Biz fethetmezsek oğullarımız fethedecek. Fetihten sonra bu kiliseyi, cami yapacağız. O zaman, tamir sırasında, cami olduğu zaman inşa edeceğimiz minarelerin yerlerini tespit edelim ve hazırlığını yapalım.” diyor ve bunu gerçekleştiriyorlar. Bu vaka, bir milletin bütün fertleriyle bir ülküyü yaşamayı ve bir kurmay subayın geleceği öngörmesine örnek olarak anlatılır.

Değerli milletvekilleri, fetih gerçekleşti, fetih öncesi temelleri atılan minareler dikildi. Dönemin tarihçisi Aşıkpaşazâde fethin ertesini şöyle anlatıyor: “Fethin evvel Cuma günü Ayasofya'da Cuma namazı kılındı ve hutbe-i İslam okundu. Sultan Gazi Mehmet adına kim ol Murat Gazi Han oğludur. Ve ol Gazi Mehmet Han oğludur. Ol dahi Sultan Beyazıt Han oğludur ve ol dahi Murat Gazi hünkâr oğludur. El Halil Gökâlp neslidir, kim Oğuz Han oğludur.” Görüldüğü gibi İstanbul'u fetheden cennetmekân Fatih Sultan Mehmet, büyük bir Türklük şuuruyla Oğuz Han'ın torunu olduğunu fetih günü hatırlamaktadır. Umarım Fatih Sultan Mehmet'in Türklük şuurı, Erdoğan'ın “Türküm, doğruyum, çalışkanım...” diye başlayan Andımız'ın, Danıştay'ın almış olduğu okullarda tekrar okunması kararını uygulatmasına da vesile olur.

Değerli milletvekilleri, Ayasofya Cami'nin ibadete tamamen açılması büyük bir sevinçle karşılanırken, Hazreti Peygamber'imizin övgüsüne mazhar olmuş 2 büyük komutanı, İstanbul'un 1453'te birinci fatihi Fatih Sultan Mehmet'i ve ikinci fatihi -Alparslan Türkeş'in ifadesiyle “Türklüğün Himalayası” olan-Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü övünçle, gururla, şuurla anıyor, Allah'tan rahmet diliyorum.

İki büyük komutanı anarken, bugün bir yasa vesilesiyle hakkında konuşacağımız İstanbul'u iki kez fetheden Türk ordusuna da seslenmek isterim.

“Ey Mete'nin Çin'e giren orduları, / Ey Attila'nın Avrupa'ya yayılan, / Fatih'in İstanbul'a giren, devir açan orduları, / Ey Atatürk'ün Akdeniz hedefine yürüyen orduları, / Dünyaya medeniyet götüren ordular, / Köle milletleri uyandıran ordular, / FETÖ'cü çeteleri dağıtan ordular, / Tarihi yazan, yaratan Türk orduları

Kut senin olsun, zafer senin olsun, şan senin olsun!” (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Ayasofya'nın cami olması kılıç hakkıdır; Ayasofya kılıç hakkı olduğu gibi Süleyman Şah Türbesi de kılıç hakkıdır. Türk toprağı olan türbe bölgesi hâlen terör örgütü PKK/ YPG'nin kontrolü altındadır. Kılıç hakkını burada da bir an önce gerçekleştirelim.

Öte yandan, Fatih Sultan Mehmet'in torunu Kanuni Sultan Süleyman tarafından 1549'da kılıçla fethedilen ve Türkiye Cumhuriyeti'nin İzmir iline bağılı Koyun Adası, Venedik Kayalıkları; Aydın ilinin Hurşit, Forno, Eşek, Nergizcik, Bulamaç Adaları; Muğla il sınırlarımız içindeki Keçi, Sakarcılar, Koçbaba, Ardaçık Adaları da 2004'ten beri ne yazık ki Yunan ordusunun işgali altındadır.

Bu adaların hepsi 2003 yılında Genelkurmay Başkanlığı tarafından yaptırılan “Ege’de Egemenliği Devredilmemiş Adalar” başlıklı dokümanda Türk adası olarak kabul edilmiştir. Şimdi bu adalarda işgalci Yunan ordusu konuşlanmış durumdadır. Mart 2015’te dönemin Millî Savunma Bakanı İsmet Yılmaz, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yaptığı konuşmada şöyle söylüyor, tutanaklardan okuyorum: “Lozan Barış Anlaşması’nın 12’nci maddesi ve Paris Barış Anlaşması’nın 14’üncü maddesi hükümlerine göre, egemenlikleri devredilenler dışında hiçbir adanın egemenliği anlaşmalarla Yunanistan’a devredilmemiştir. Bu ada, adacık ve kayaların egemenliği Osmanlı İmparatorluğu’ndan Türkiye Cumhuriyeti’ne intikal etmiştir. Hukuken, Egemenliği Anlaşmalarla Yunanistan’a Devredilmemiş Ada, Adacık ve Kayalıklar Türkiye’nin hâkimiyetindedir. Hukuken, egemenliği anlaşmalarla Yunanistan’a Devredilmemiş Ada, Adacık ve Kayalıkların bir kısmı üzerinde, başından beri Osmanlı’dan bugüne gelinceye kadar Yunanistan’ın fiilî uygulamaları vardır. Ancak fiilî devlet uygulamaları onların yasal ve hukuki statülerini değiştirmez. Bu, uluslararası mahkemelerin de vermiş olduğu karardır. Dolayısıyla bu durumda hukuken Egemenliği Anlaşmalarla Yunanistan’a Devredilmemiş Ada, Adacık ve Kayalıklar Türkiye Cumhuriyeti’nin egemenliğindedir. Hukuken Egemenliği Anlaşmalarla Yunanistan’a Devredilmemiş Ada, Adacık ve Kayalıklar üzerindeki mevcut fiilî Yunan uygulamaları, statüyü değiştirmez.” demıştır.

Tabii, Sayın Yılmaz araya “başından beri, Osmanlı’dan bugüne” ifadesini koyuyor ve 2004 sonrasını gizliyor ama Osmanlı’dan bu yana işgal sürüyorsa neden Yunan ordusu 2004 sonrasında konuşlandı, 2008 sonrasında Yunan cumhurbaşkanları adayı ziyarete başladılar? Ayasofya’da kılıç hakkını Danıştaya dayanarak gerçekleştirmek güzel bir şey. Gelin işgal altındaki Türk adalarında işgalci Yunan küstahlığına da son verelim.

Danıştay kararı ile Ayasofya’yı iktidarının 18’inci yılında bütün Türk milletinin desteğiyle ibadete açmak güzel ama gerçek fetih, işgal altındaki adalarımızı geri alarak olur.

“Ey! Ege sularının güzel yaşlı kızları / Mukaddes yolumuzun ilk şeref yıldızları / Merak etme ahını her Türk genci yaşıyor / Şanlı Türk ülkesü gönlümüzde yaşıyor!”

Değerli milletvekilleri, Ayasofya’nın ibadete açılmasından sonra Türkiye’ye yönelik dışarıdan saldırılar olacaktır. Erdoğan 19 Mart 2018’de Ayasofya’yı açmanın getirisinden çok götürüsünün olacağını açıklamıştı. Biz, İYİ PARTİ olarak kutsallarımız konusunda getiri götürü açısından bakmıyoruz, bu saldırıların hepsinde İYİ PARTİ olarak Hükûmetin yanında olacağız ve destek vereceğiz. Ancak, şimdiden açıklayalım: Sakın Heybeliada Ruhban Okulunu açmayı düşünmeyin, ne kadar saldırı olursa olsun göğüsleyin, İYİ PARTİ bu konuda Hükûmete destek verecektir.

Değerli milletvekilleri, yukarıda şanlı tarihinden kesitler sunduğumuz Türk ordusunun zaferleri arkasında Türk askerinin yüksek disiplin anlayışı vardır. Bugün hakkında konuşacağımız yasa tasarısı da Türk ordusunun disipliniyle ilgilidir. Türk ordusu, varlığını kesintisiz sürdüren en eski 2 ordudan birisidir. Türk orduları Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının büyük bir bölümünde yüzyıllarca hâkim ve egemen olmuşlardır. Kara Kuvvetleri Komutanlığımızın kuruluşunun bu yıl 2229’uncu yılını kutladık. Şanlı Türk ordusu, bu uzun tarihi içinde çok zor dönemler yaşamıştır fakat son on sekiz yılda yaşadığı kadar zor bir dönemi ilk kez yaşıyor. Düşman bu sefer ve ilk kez içeriden gelmiştir, FETÖ casusluk ve terör örgütü Türk ordusunu içeriden vurmuştur. Türk ordusunun FETÖ tarafından kuşatılmasına, arkadan vurulmasına, kumpas kurulmasına AKP iktidarı tarafından izin verilmiştir. Bu iznin neden verildiğini bir AK PARTİ Genel Başkan Yardımcısı geçtiğimiz günlerde itiraf etti: “Bir tarafta darbeci Kemalist gelenek vardı, diğer tarafta FETÖ vardı ve bunları birbirine kırdırmak suretiyle yol almak mecburiyetindeydik.” Oysa tarikatların siyasete girmesine izin vermek çok tehlikelidir. Fatih Sultan Mehmet, fetihten sonra İstanbul’da faaliyet gösteren Halvetî Şeyhi Ali Halvetî’yi, İstanbul’da geniş halk kitlelerini etkilemesi ve bazı divan üyelerini ve üst düzey yöneticileri cemaate dâhil etmesi üzerine, siyasete karıştığı gerekçesiyle Manisa’ya sürmüştür.

Değerli milletvekilleri, FETÖ, Türk ordusuna ağır darbeler vurmuştur. Bir ordunun savaşa girmeden bu kadar ağır zayıfladığı bir tek olay vardır, o da SSCB'nin dağılması sonrasında Kızıl Ordunun uğradığı tahribattır. Size, uğranılan tahribatla ilgili sayısız örnekler verebilirim. Bence en önemlisi, bir ordu için en değerli muharebe gücü olan silah arkadaşlığı duygusunun kendi arkadaşlarına pusu kuran FETÖ'cüler tarafından yok edilmiş, yıpratılmış olmasıdır.

Değerli milletvekilleri, bugün üzerinde konuştuğumuz yasa teklifi, AKP'nin TSK'yle ilgili izlediği yanlış politikalarında ısrarcı olduğunu göstermektedir. 29 Temmuz 2016'da 669 sayılı KHK'yle uygulamaya konulan sözde askerî reform kararları, TSK sisteminin darbe ürettiği varsayımına dayanmıştı. Bu varsayımına dayanan AKP Hükûmeti, FETÖ deneyiminden ders almak yerine, 15 Temmuz travmasını TSK'nin kurumsal yapısını parçalamak için fırsat olarak kullanmıştır. AKP "böl-parçala-yönet" anlayışıyla hareket etmiştir. "Silahlı gücü TSK'de yoğunlaştırmamalı, değişik kurumlara bölmeliyiz." zihniyetiyle TSK'nin emir komuta birliği ortadan kaldırılmış, kurumsal parçalanmaya neden olunmuştur. 15 Temmuz FETÖ'cü darbe sonrasında TSK'yi yapılandıran temel yasal düzenleme olma niteliği devam eden 669 sayılı KHK'ye hâkim olan ruh, Sorosçu bir sivil toplum örgütünün hazırladığı, Abdullah Gül'ün Cumhurbaşkanlığı döneminde Köşk'te yapılan çalışmaya dayanmaktadır. Yapılan düzenlemelerle TSK'yi felç edecek bir partizanlaşmanın temelleri atılmıştır. TSK'nin sivil denetiminden bahsedilirken nedense Parlamentonun Millî Savunma Komisyonunun TSK üzerindeki denetiminden bir kelimeyle dahi bahsedilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, 669 sayılı KHK'yle Türk Silahlı Kuvvetleri 4 parçaya ayrılmış ve kurumsal yapısı ağır darbe almıştır. TSK'nin beyni olan Genelkurmay Başkanlığı tasfiye edilmeye başlanmış ve bu tasfiye çalışması getirilen disiplin yasasıyla da görüyoruz ki sürdürülüyor. FETÖ'cü darbe sonrasında Genelkurmay Başkanlığı önce Cumhurbaşkanlığına bağlanmak istenmiş fakat Anayasa değişikliği gerekli olduğu için Genel Kurmay Başkanlığı Başbakanlığa bağlı kalırken; Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Savunma Bakanlığına bağlanmıştır. Böylece ordu, emir komuta zinciri açısından ikiye bölünmüştür. Cumhurbaşkanlığı sistemine geçince bu yanı sıra ısrar edilmiş, 1 no.lu Kararname'yle Genelkurmay Başkanlığı ve kuvvet komutanlıkları ayrı ayrı Millî Savunma Bakanlığına bağlanmıştır. Oysa yapılması gereken kuvvet komutanlıklarının Genelkurmay Başkanlığına, Genelkurmay Başkanlığının ise Millî Savunma Bakanlığına bağlanmasıdır.

Değerli milletvekilleri, bugün eski Genelkurmay Başkanı hem bakanlık hem fiili Genelkurmay Başkanlığı yaptığı için mesele yok gibi görünüyor. Oysa çok büyük sorun var. Sistemler kişiler ile değil kurumsal yapılar ile çalışır. Yarın Millî Savunma Bakanlığına bölük ile tugay arasındaki farkı bilmeyen bir Savunma Bakanı atanırsa ne olacak?

Değerli milletvekilleri, AKP'nin "Böl-parçala-yönet" yaklaşımının bir sonucu da Jandarma Genel Komutanlığının TSK bünyesinden koparılmasıdır. Jandarma Genel Komutanlığı tamamen İçişleri Bakanlığına bağlanmış, askerî niteliğine son verilmiştir. Bu parçalanmanın terörle mücadele açısından sorunlar çıkaracağını görüyoruz. Yasa teklifinin 2'nci maddesinde bu sıkıntının hukuki boyutu bir ölçüde halledilmeye çalışılmıştır ancak mesele hukuki boyutuyla sınırlı değildir.

Değerli milletvekilleri, getirilen kanun teklifinin 1'inci maddesi özetle astsubay kıdemli başçavuş rütbesindeki astsubay personelinin yaş haddinin 55'ten 60'a uzatılmasını içermektedir. Türk ordusunun belkemiği olan astsubaylarımızın da tıpkı subaylar gibi en tecrübeli oldukları dönemde görevlerine daha uzun bir süre devam etmelerini sağlamak olumlu bir gelişme olacaktır. Fakat bu durum, aynı zamanda bize daha farklı bir şey göstermektedir: Ordunun, tecrübeli astsubay personeli görevde daha fazla tutmaya ihtiyacı olduğu açıktır.

Yine, getirilen kanun teklifinin 5'inci maddesinde astsubaylıktan subaylığa geçen personelin rütbe yaş hadlerinin arttırılması amaçlanmaktadır. Bu durum, yine ordunun tecrübe sahibi subay ihtiyacı olduğunu gösterir niteliktedir. Hâl böyleyken, bu düzenlemeler kısa ve orta vadede olumlu sonuçlar getirecek olsa da, uzun vadede sistemin tecrübeli ve iyi yetişmiş astsubay ve subaya duyduğu ihtiyaca yönelik olarak askerî liseler, GATA ve astsubay meslek yüksekokulları derhâl açılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, yasa teklifinin 4'üncü maddesinde Gülhane Askerî Tıp Akademisinin kapatılması sonrasında tıpta uzmanlık eğitimiyle ilgili düzenleme yapılmak istenmiştir. Madde 6'da askerî tabipliğin tercih edilmesini arttırmak için mali teşvikler getirilmiştir. Her şeyi parayla halledeceğini sanan bir iktidarın başka çare bulamamasına da şaşırmmamak lazım. Oysa bazı şeyler parayla değil ruhla ilgilidir. Askerî tabiplik de böyle bir şeydir. Askerî sağlık sisteminin lağvedilerek Gülhane Askerî Tıp Akademisi ve askerî hastanelerin Sağlık Bakanlığına bağlanması askerî tabipliğin ruhunu öldürmüştür. Sadece askerî hastaneler Sağlık Bakanlığına bağlanmakla kalmamış, askerî tabiplerin yüzde 50'si Sağlık Bakanlığı bünyesine alınmıştır. TSK'de kalanlar ise askerî birliklerde tabiplik yapmaktadır.

Türk ordusu savaştan bir ordudur. Her gün şehit ve gaziler verilmektedir. Türk askerî tabipleri, bazen ellerinde silah, en ön cepheden gazi tahliye etmekte, şehitleri taşımaktadır. Şimdi, askerî sağlık sisteminin olmadığı yerde bunu kim yapacak? Dağda yaralanan askerlere ilk müdahaleyi kim yapacak? Sağlık Bakanlığı Libya'da çatışan askerlerimize nasıl destek olacak? Detaylarını biliyoruz, burada üzerinde durmayalım. Hâlen eski askerî doktorluk geleneğinden gelen doktorlarımız durumu kurtarmak için çalışıyorlar ancak bir süre sonra bu gelenek tükenecektir.

Dünyada Türk ordusu kadar savaştan ve askerî sağlık sistemi çerçevesinde askerî hastanesi olmayan başka bir ordu yok. Düşünün, İsviçre ordusunun dahi askerî sağlık sistemi var, hastaneleri var ama bizim yok. Gazilerin tedavileri özel ihtisas gerektirmektedir. Askerî hastanelerde yıllar içinde bu konuda ortopedi, göz, plastik cerrahi, genel cerrahi alanlarında dünya çapında uzmanlıklar gelişmiştir ve yaralanmalarda bu kurumlarımız referans merkezi niteliği kazanmıştır. Devlet hastanesindeki doktorun, mayın patlaması sonucunda yaralanan bir bacağın veya gözün tedavisi konusunda nasıl bir deneyimi olabilir ki? Hâlen güneydoğudaki devlet hastanelerine rotasyonla tecrübeli hekimler geçici olarak getiriliyorlar. Gittik, görüştük, sıkıntılarını dinledik; bu sistemin çalışmadığı gayet net, anlaşılıyor. Mesele parayla çözülecek bir mesele değil, sistemin tekrar kurulmasına bağlı.

Değerli milletvekilleri, teklifle TSK'nin siyasallaşması da devam ediyor. Bu çerçevede, yasa teklifinin 17'nci maddesinde, 6413 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde yapılmak istenen düzenlemeyle şimdiye değin Genelkurmay Başkanlığının teşkil ettiği Yüksek Disiplin Kurulu Millî Savunma Bakanlığına kuruluyor. Bu da siyasallaşmanın nasıl devam ettiğini gösteriyor.

Değerli milletvekilleri, sonuç olarak bu kanun teklifine iktidar tarafından hak ettiği önemin verilmediği anlaşılıyor. Teklif alelacele gündeme getirilmiş, kanun bütünlük içinde ele alınmamış, araya sıkıştırılmıştır.

Anlaşılan odur ki, mevcut kanun teklifi TSK'nin kurumsal yapısı ve askerî personele dair yığınla sorunun sadece birkaçını; kısa vadeli, geçici ve yetersiz bir şekilde ele alma girişiminden ibarettir. İYİ PARTİ olarak kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve onun mensuplarının ivedilikle çözülmesi gereken temel, asli ve somut sorunlarına yönelik çabamız her zaman samimi ve ısrarcı biçimde devam edecektir.

Mevcut kanun teklifini, her ne kadar yetersiz olarak değerlendirek de, TSK ve TSK personelinin güçlenmesi ve iyileştirilmesi amacıyla destekleyeceğimizi bildirir, hepinizi saygıyla selamlarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Hidayet Vahapoğlu.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 223 sıra sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Yakın bir süre içerisinde Milliyetçi Hareket Partisi lideri Sayın Devlet Bahçeli: “Ayasofya’da çan sesi değil, ezan sesi yankılanacak.” dedi ve Allah’a şükür Ayasofya Camisi müzeden çıkarılıp cami vasfına yeniden kavuşturuldu. Ancak bu gelişme, sadece cami niteliğinin yeniden kazandırılması anlamını taşıyor. Bölgemiz ve ülkemiz üzerinde hesabı olan ülkelerin bizim bu kararımıza karşı takındıkları tavır -bu tavır muhtemelen değişik zeminlerde tepki şeklinde artarak devam edecek- sadece İslami nitelikli ibadetin yapılmasına imkân sağlanmış olmasından kaynaklanmıyor. Bunun sebebi, bu kararlar Türkiye devletinin bağımsızlığının ve hükümler hakkının gereklerini yerine getireceğini, geçmişte verilen tavizlerin kaldırılacağını tüm dünyaya duyurmuş olmasının altında yatmaktadır.

Bu kararın alınmasında başta davayı açan Sürekli Vakıflar Tarihi Eserlere ve Çevreye Hizmet Derneği olmak üzere, kararı veren Danıştayın 10. Daire üyelerine, karara destek sağlayan tüm siyasi ve idari kadrolara teşekkür ediyorum. Tarihî bir karara destek oldular, imza attılar.

Bugün yine önemli bir acı günümüzü yaşıyoruz. Yirmi beş yıl önce insanlık tarihinin kanla ve canla yazılan önemli bir kara gününün, Srebrenitsa’nın yıl dönümü. Malumunuz, 8.372 erkek katledildi, yok edildi; bugün, bunlardan 6.643’üne ulaştık. Bakın, bu yapılırken Hollandalı askerlerin bu insanları Sırp'lara teslim ettikten sonra Sırp'lara birlikte kadeh tokuşturduklarını görüyoruz. Ancak buna, insan hakları havarisi geçinen Batı’nın “ileri” diye tanımladıkları ülkeler hatta bizim içimizde onları alkışlayanların bulunduğu ülkeler gözlerini kapadı, kulaklarını kapadı. Binlerce insan, Müslüman olduğu için Türk, bir kısmı da Türk olduğu için Müslüman olarak anılan bu insanların soykırımı tabi tutulmalarına kulaklarını kapadı. Ancak sembol isim Aliya İzzetbegović’in bir sözü var; onu hatırlatarak hepsinin ruhları şad olsun, mekânları cennet olsun diyorum: “İstediğiniz kadar dağlara haç koyun, gökyüzüne her baktığınızda hilali göreceksiniz.” diyor. (MHP, AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Evet, bugün, gökyüzüne her bakıldığında hilal gözüküyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyanın her yerinde silahlı kuvvetlerin başarısını sağlayan unsurlardan ilk ikisi disiplin ve hiyerarşidir. Türk Silahlı Kuvvetlerindeyse bunların önüne vatan sevgisi eklenir. Bir orduda vatan sevgisi, disiplin ve hiyerarşi yoksa ya da dumura uğramışsa o ordudan başarı beklemek ham hayal olacaktır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin, 15 Temmuzun hemen akabinde, kısa süre önce maruz kaldığı fevkalade olumsuz şartlara rağmen, sınır içi ve sınır ötesinde ulaştığı başarılı sonuçlar, sahip olduğu yüksek vatan sevgisi ve disiplini sayesinde gerçekleşmiştir. Bu nedenle, bugün gündemimizde yer alan yasanın fevkalade önemli olduğunu düşünmekteyiz.

Görüşmekte olduğumuz yasayla, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, özellikle astsubay sınıfında ihtiyaç duyduğu personel yaş haddinin 55’ten 60’a çıkarılması... Bunun sebebi, 15 Temmuzda yaşadığımız olay sonucunda ordunun kendini temizleme operasyonu sonucunda ihtiyaç duyulan uzun vadede kullanabileceği personeli temin etmektir. Birinci derece kritik il ve ilçelerde görevlendirilen personele sağlanacak mali haklar, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde alınacak lisansüstü ya da hizmet içi eğitim mahiyetindeki eğitimler sonucunda verilecek kıdemler -biliyorsunuz harp akademileri, enstitüler vesaire kapandı, yeni bir yapı kazandırıldı- yedek subaylarla ilgili yaş ve eğitim konusu, askerî tabip ve dış tabiplerine verilecek sağlık hizmetleri tazminatının miktarı, astsubaylıktan subaylığa geçişle ilgili

bazı kriterler, askerî öğrencilere ödenecek harçlıklar –ki bu konuda tabii ki rakamlar her zaman tatmin edici bulunmayabilir, eleştirilebilir ancak devletin imkânları ölçüsünde ciddi şekilde, yüzde 110-200 oranında artırıldığını görüyoruz- artırılmış durumda, sözleşmeli erbaş ve erlere hafta içi mesai sonrası ve hafta sonu izin verilmesine ilişkin esaslar, Genelkurmay Başkanlığı ve Millî Savunma Bakanlığı bünyesindeki personelle ilgili disiplin kurullarının yapılarının yeniden düzenlenmesi -biliyorsunuz, Bakanlığın yapısı yeniden düzenlendi, ona göre o disiplin kurullarında yer alacak üyelerin belirlenmesi gerekiyordu- erbaş ve erlere ceza vermeye yetkili olanlarla ilgili düzenlemeler, erbaş ve erlerin uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanmaları hâlinde uygulanacak ceza ile sözleşmeli erbaş ve erlere aile yardımı ödeneği verilmesine dair hükümleri ihtiva etmektedir. Bu hükümlerle ilgili partimizin görüşlerini Komisyonda detaylı bir şekilde dile getirmiş olduğum için ayrıntılara girmeyeceğim ancak 2 hususa –ki personelle ilgili olduğu için- dikkat çekmek istiyorum ve yeniden gündeme getirmek istediğim konu sözleşmeli subaylar ile emekli binbaşılardan mali durumlarının düzeltilmesi konusu.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde, 2004’ten itibaren alınan ve şu anda 300 civarında olan, sözleşmeli subay kadrosuyla istihdam edilmiş, çoğunluğu yüzbaşı rütbesinde olan personel var. Bu personele, söz gelimi, ordu donatım sınıfında ya da personel sınıfında o yıl için 1 tane kontenjan ayrılmış. 10 kişiler, 1 kişi o kontenjandan yararlanarak üstsubay olabilmek hakkını elde etmiş ama 9’u, kontenjan olmadığı için bu hakkı elde edememiş. Fakat meslekte, o yasanın içerisinde belirtilen “temayüz etme” özelliklerinin hepsini taşıyor bu çocuklar ve biz bunların kadroya geçirilmesini istiyoruz.

Bir diğeri ise emekli binbaşılar. Askerlik mesleği, daha doğrusu, üniformalı meslekler dünyada en fazla psikolojik desteğe ihtiyaç duyulan mesleklerdir ve en fazla mobbingin yapılabilmesi için imkânların olduğu mesleklerdir. “Öyle ya da böyle üstsubay oldum çünkü on beş yıl mecburi hizmet vardı -on yıla düşürüldü, şimdi yine artırıldı- on beş yılımı doldurdum, gideyim dışarıda rızkımı temin edeyim, artık ben bu mesleğin şartlarına dayanamıyorum.” diyen bazı personelimiz olabiliyor. Bunlar illa kötü özellikleri olduğu için değil, kendi iradeleriyle ayrılmışlar. Ancak bunların içinde yer aldıkları üstsubay kategorisinde makam tazminatı yarbay ve albaya verilirken bunlara verilmiyor. Aynı kategoride olmalarına rağmen bunlara verilmediği için -bir cetvelde düzeltme yapılacak sadece- uzman çavuş emeklisinden daha düşük maaş alıyor binbaşılar. Bu da fazla bir rakam değil, Türkiye genelinde 2 bin civarında yani devletimize yük getirecek konular değil. Personel konusu olduğu için bunları yeniden hatırlatma ihtiyacı duydum.

Şimdi, son dönemde Türkiye kendisinden beklenen birtakım adımları atıyor ve Allah şahit, bizim göğsümüz kabarıyor. Bunlardan birisi “mavi vatan” dediğimiz coğrafya, o coğrafyanın uzantısı olan kara parçalarıyla ilişkiler konusu. Efendim, bu tartışılıyor: “Libya’da ne işimiz var?” Ben sizlere bir tane örnek vereceğim, Fransa’nın Afrika’daki faaliyetleriyle ilgili: Fransa’nın Afrika’da ektiği, biçtiği, işlettiği tesislerin bulunduğu toprakları topladığınızda bir Fransa kadar yer var. GSM hatlarından tutun, kobalttan, altından, uranyuma varana kadar madenlerin, yer altı zenginliklerinin işletmeciliğini yapıyor, inşaat işlerini yapıyor, su işlerini yapıyor, sağlık hizmetlerini Fransız firmaları yapıyor ve 10 binin üzerinde, Afrika’da asker bulunduruyor.

Arkadaşlar, ekonomik ve siyasi faaliyetlerin, diplomatik faaliyetlerin olmazsa olmaz ayaklarından birisi üniformalılarla sağlanacak destektir, o da askerle olur. Amerika orada, Çin’in Afrika’da üssü var, Amerika’nın 30 küsur tane üssü var. Türkiye mutlak surette orada olmak zorunda çünkü tarihin geçmişinde de o bölgedeydi; kültürel olarak, inanç olarak doğrudan bağımız olan coğrafya. Oraya hizmet götürmek üzere Türkiye orada olmak zorundadır diyorum ve Libya’daki varlığımızın mutlaka devam ettirilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Burada yalnız bir hususun altını çizmek istiyorum: Özellikle kıta sahanlığı konusunda Türkiye’den uzanan hat Libya’nın doğusuyla yani şu anda Hafter’in hâkimiyet kurduğu bölgeyle alakalı. Bu hususa çok iyi dikkat etmek ve mutlaka Hafter’in bugün hâkim olduğu bölgenin Türkiye’nin desteklediği merkezî yönetimin kontrolüne geçmesini sağlamak zorundayız ve bunun için özellikle NATO’nun ikna edilmesi gerekiyor. NATO’nun ikna edilmesi, Libya’ya ayağını basmak isteyen Fransa’ya, Libya’daki faaliyetlerini destekleyen Fransa’nın arkasındaki Almanya’ya, gözükmeyen İngiltere’ye de geri adım attıracaktır. Ne var? Bizim orada çok ciddi bir kozumuz var. Birleşmiş Milletlerin tanıdığı olduğu bir yönetimle beraberiz; artı, Avrupa Birliği ülkelerinden İtalya gibi ülkeler bize sıcak bakıyor.

Bir başka konu ise yine aynı şey içerisinde Mısır’ın mutlak suretle askerî olarak Libya’ya müdahale etmesi, oraya elini kolunu uzatmasını engellemek zorundayız çünkü Afrika’da ya da İslam dünyası üzerinde Türkiye Cumhuriyeti’nin etkin olmasını, muteber olmasını, itibar görmesini kesinlikle istemeyen ülkeler içerisinde ilk 3 sırayı sayarsak Suudi Arabistan gelir, Mısır gelir ve İran gelir. Afrika’dan çekilmesini, Afrika’dan çekilirken de Doğu Akdeniz’den çekilmesini istemektedirler. Bütün bunları yaparken güçlü bir orduya, donanımlı bir orduya, morali yüksek bir orduya, takdir ve teveccüh gören, desteklenen, özellikle siyasi olarak desteklenen bir orduya ihtiyacımız var. Unutmayın ki güvenlik güçlerinin en büyük gıdası, beslendiği kaynak, onları sevk ve idare eden siyasi otoritenin onlara vermiş olduğu desteğin niteliğidir.

Görüşmekte olduğumuz yasayı Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak desteklediğimizi belirtiyor, yüce Meclise saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Hışyar Özsoy.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dünden beri Ayasofya meselesi üzerinde Mecliste yapılan tartışmaları dinliyoruz. Ben, bu Ayasofya tartışmasının içerisine girmeyeceğim. 1950’lerden beri Türkiye’de, özellikle Türkiye sağı için -İslamcılar olabilir, Türkçüler olabilir- önemli bir mesele yani önemli bir sembolik mevzu. Fakat geçen gün, bu Ayasofya meselesi tartışmalarını yukarıda, bizim danışman arkadaşlarımızla konuşuyorduk -çok zeki danışman arkadaşlarımız var gerçekten- bir tanesi “Ya, Hışyar Hocam, Marx’ın 18’inci Brumaire’deki şu pasajına bir bakar mısınız?” dedi, hatırlattı; gerçekten ben de baktım, akşam eve gittim, böyle tuğla gibi kitabı indirdim, bakıyorum. Yani dedi ki: “Bu Ayasofya etrafında dönen tartışmaları Marx yüz yetmiş yıl önce yazmış, çok benzerlerini yazmış, bir bakın.” Ben baktım, birazdan paylaşacağım sizinle gerçekten. Marx, böyle çok zeki bir düşünür; sağcısı, solcusu, kim olursa olsun okuması gereken çok önemli bir filozof. Tarih üzerine, mesela sosyal tarih üzerine çok önemli çalışmaları söz konusu, birazdan oraya gireceğim.

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, yine bugün, çok kıymetli bir gazeteci olan İrfan Aktan, Doçent Doktor Umut Azak’la uzun bir röportaj yapmış Ayasofya’yla ilgili. Bu Ayasofya meselesinde gerçekten, çok fazla insan, çok bir şey bilmeden üzerine çok fazla konuşuyor. Belli ki hassas, yetmiş seksen yıllık tarihi olan bir mesele. Yalnız, bu Ayasofya meselesi ne zaman gündeme geliyor? Mesela 1950’lerde, Adnan Menderes döneminde, ezan Türkçeleştirilmişti biliyorsunuz daha önce, kendisi bunu tekrar Arapça’ya çevirdi ama Ayasofya meselesi çok önemli bir mesele olduğu hâlde Menderes bu topa hiç girmiyor. Türkiye NATO üyeliğini almış 1952’de, hassas durumlar söz konusu. Fakat 1960’larda Yunanistan ve Kıbrıs’la gerilimler arttığı zaman Ayasofya meselesinin Türk sağı tarafından tekrar gündeme getirildiğini görüyorsunuz. Şöyle küçük bir pasaj okuyayım: “1960’ların ortalarına doğru

Kıbrıs krizinin yeniden ortaya çıkması ve bu nedenle Yunanistan'la ilişkilerin bozulması üzerine bu tartışmalar -Ayasofya tartışmaları- bir kez daha canlanıyor. O zaman Yazar Nihat Sami Banarlı -buraya dikkatinizi çekiyorum- Ayasofya'nın önemini anlatırken bir millî kahraman olarak Fatih Sultan Mehmet'e tekrar ihtiyaç olduğunu şöyle açıklıyor, diyor ki: 'Ekmek gibi, su gibi muhtaç olduğumuz millî güven duygumuzu ancak böyle hatıralar yükseltecek.'" Çok ilginç bir pasaj. "1960'larda 1453 Fatih Sultan Mehmet'in ruhunu çağırılım." diyor.

Şimdi ben baktım, bu "18 Brumaire" Bonaparte üzerine yazılmış bir tarihsel analiz, tam yüz yetmiş yıl önce yazılmış, bakın orada ne diyor, orada da -bir pasaj; özür diliyorum, Türkçe çevirilerine baktım, Türkiye'de çok kötü yapıyorlar, çevirememişler, İngilizce küçük bir pasaj, 3 cümle, ben kendim çevirmeyi tercih ettim- diyor ki: "Kriz dönemlerinde, yani, ekonomik, siyasal krizin derinleştiği dönemlerde iktidardakiler..." diyor. Gerisini İngilizce -küçük bir pasaj- okuyayım: "..."(x) Yani "Geçmişten atalarının ruhlarını yardıma, hizmete çağırırlar." "..."(x) "Onların kelimelerini, isimlerini, kavga sloganlarını ve hatta kostümlerini ödünç alarak..." Ne için? "..."(x) Yani "Böyle kadim elbiseler ve ödünç alınmış bir dille, mevcut yaşadığımız durumu tarihsel kimi referanslarla anlatmaya çalışırlar." Ya, ben iki gündür bu Ayasofya tartışmalarına bakıyorum, yemin ediyorum, sanki sene 1453, hepimiz fethe gidiyoruz.

Şimdi, bakın, devamı gelecek, biraz müsaade edin, ben devamını söyleyeyim. Bakın, bu Ayasofya meselesi, Türkiye'de sağ kesim içerisinde -milliyetçi olur, Türkçü olur, İslamcı olur- önemli bir mesele, önemli bir sembolik mesele. Burada mesele Ayasofya'nın ne olup olmadığından ziyade iktidar bloğunun Ayasofya üzerinden nasıl yeni bir söylem alanı oluşturmaya çalıştığı ve siyaseti tekrar nasıl dizayn etmeye çalıştığıdır.

Şimdi, ben, argümanımı biraz böyle delillendirerek yavaş yavaş anlatmaya çalışayım kıymetli arkadaşlar. Bakın, nasıl? Az önce konuştuğum pasaj, biraz net, somut bir ifade kazansın diye size bir iki tane de örnek göstereceğim. Şimdi, bu, geçmişin dilini, kostümlerini, elbiselerini, kavga sloganlarını iktidar nasıl kullanıyor? Mesela bir tane örnek vereyim size: Arkadaşlar, burada aslolan şey bu fetihçi mantıktır. Türkiye'de yeni bir sistem kuruluyor. Adına "Başkanlık sistemi" dedikleri bir sistem oluşturdular. Bu sistemin temelinde İslamcılık ve Türklük... Bu motifleri iç içe geçirmeye çalışıyorlar. Bunların kesiştiği noktada Ayasofya son derece önemli, sembolik bir değere sahip çünkü bir fetih nişanesidir. "Fetih ruhu" dedikleri öyle görünüyor ki bu iktidarı şekillendiren temel, resmî ideoloji. Bundan sonra memleketin içinde fetih, memleketin dışında fetih... Fakat biz bu fetihçi mantığa eleştireliz. Niye? Anlatacağım size. Sıkıntı nedir bunda?

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, Türkiye'nin... Dün, uluslararası basın çok telefon açtı "Niye şimdi?" sorusunu soruyorlar. Gerçekten, niye şimdi? Eğer siz ciddi bir tarihsel, sosyolojik, bilimsel analiz yapıyorsanız ilk soracağınız soru "Bu Ayasofya meselesi niye 2020 yılında karşımıza geliyor?" Sebep? Niye 2019 değil, 2015 değil, 2013 değil, 2012 değil? 2020 yılında geliyor çünkü belli ki bunun toplumsal, siyasal, tarihsel bağlamı oluşmuş, Türkiye'de belli bir siyasi ittifak oluşmuş ve bu ittifak kendisine bir ideoloji üretmeye çalışıyor. Bunun adına da -az önce de gördük- "fetih" diyor, "Fethedeceğiz, her tarafı fethedeceğiz." Zaten, ben düşünüyorum, altı yüz yıldır bu İstanbul fethedile edile bir türlü fethedilemedi, her sene fethediliyor. Sadece İstanbul fethedilmiyor ama arkadaşlar. Mesela, bir örnek vereyim size: Bizim belediyelerimiz fethediliyor, biliyorsunuz. Bizim belediyelerimize kayyum gönderildiği zaman gidip ilk bayrak asıyor ha, kapısına. Fetihçi mantık. Başka örneklerini de birazdan vereceğim size.

(x) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Şimdi, bu mantık kendisini şöyle gösteriyor, az önceki meseleye döneyim. Az önce dedik ya, Marx diyor: “Kriz dönemlerinde geçmişten ataların ruhları çağrılır, yardıma gelsinler.” Şimdi, Türkiye ekonomik olarak, finansal olarak ciddi bir kriz içerisinde, bölgesel olarak son derece daralmış. Bakmayın öyle iktidarın söylediğine, izole olmuş, nefes alabilecek durumda değil; darphane ha bire para basıyor, o paraların bir kısmını da balya balya Türkiye’nin ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin terörist dediği Heyet Tahrir el-Şam’a gönderiyor, İdlib’de Türk lirası kullanılıyor. Artık, bu kadar üslup izandan çıkmış bir durum söz konusu kıymetli arkadaşlar.

Şimdi, bu kriz dönemlerini dedim ya soruyorlar bana; niye sizce yaptınız? Benim görebildiğim kadarıyla “Ayasofya’nın içi dışı ne olur, olmaz”ın ötesinde Hükümet bu Ayasofya tartışmasına abanarak önümüzdeki dönemin ideolojik “term”lerini oluşturmaya çalışıyor. 2011 seçimlerinde hatırlayacaksınız, “one minute” idi. Şu an kimse diyor mu “one minute” var mı öyle bir şey? Kimse demiyor. 2014 seçimlerinde ne vardı? Rabia vardı, her tarafta Rabia işareti. Öyle görünüyor ki önümüzdeki dönemde de Ayasofya üzerinden birtakım siyasi dizaynlar yapılacak. Bu, basitçe, oradaki mimari yapının ne olacağıyla ilgili bir durum değil. Acaba, toplumu bunun üzerinden ideolojik birtakım kamplara ayırıp bunun üzerinden bir sinerji üretebilir miyiz? Yoksa sorarlar adama “Niye 2017’de yapmıyorsunuz bunu? Niye 2012’de, 2013’te, 2015’te yapmıyorsunuz da bekliyorsunuz, 2020’de yapmıyorsunuz?

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, geçmişin isimlerini, kostümelerini alıp mevcut duruma uyarlamaya çalışıyorlar ya... Şöyle tuhaf... Gülmeyin arkadaşlar, bizimkiler bununla çok alay da ettiler. Bakın, buradaki bu geleneksel elbiseler falan giymiş ya, bu şimdi Diyarbakır’a kayyum atanan bürokrat, bir yurt dışı seyahate gitmiş, bu geçmişin kostümünü almış. Hatta ne diyorlardı? Bir dakika, az önce yazmıştım, “altın varakoğulları” diye alay konusu olmuş. Şurada, Cumhurbaşkanı, bu sarayın açılışındaki ilk görüntüler var ya... Bunlara gülmeyin arkadaşlar. Bu nedir biliyor musunuz benim analizime göre? O kadar ucube bir siyasal sistem ürettiler ki ancak ucube siyasal semboller üretebiliyorlar. Yani Türk tipi başkanlık sistemi dedikleri hiçbir şeye benzemeyen, dünya literatüründe olmayan... Pardon, her şeye benzeyen ama hiçbir şeye benzemeyen bir sistem ürettiler ve bunun için de birtakım sembolizmlere başvuruyorlar.

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, Türkiye’de olan ne? Bakın, on dakikadır anlatmaya çalıştığım bu fetihçi mantık, kurulan, kurulmakta olan, sağlamlaştırılmaya çalışılan yeni devletin resmî ideolojisi; fetihçilik, her tarafı fethedeceğiz. Şimdi, burada şöyle bir durum var arkadaşlar: Bu, basitçe Türkiye’nin aklına gelen bir durum değil yani bahsettiğim bu siyasi teknikleri dünyada kullanan başka kesimler de var. Türkiye’de şu an oluşmakta olan durumu literatürde, siyaset biliminde, siyaset sosyolojisinde “ulusal güvenlik devleti” olarak kavramsallaştırıyorlar. Türkiye daha önce de bir ulusal güvenlik devletiydi ama 2016 darbe girişiminden sonra kozmik odalarına girilmiş bir ülke... Bu, şu demektir, devlet yönetenler bilir, ben çok yönetmedim ama: Türkiye Cumhuriyeti devletinin kozmik odasına girilmişse o devlet çökmüştür, çöktü, şimdi yeniden o devleti bir fetihçi mantıkla organize etmeye çalışıyorlar. Nedir bu? “Ulusal güvenlik devleti” ne demek? Bakın, bu, şu an aldığım özellikler Türkiye örneğiyle ilgili değil. Uluslararası literatürü biraz taradım “Ulusal güvenlik devleti ne demek?” diye. Şimdi, ben size birkaç tane okuyacağım madde, Türkiye’nin buna ne kadar uyup uymadığına da artık kendiniz karar verirsiniz. Bakın: “Ulusal güvenlik devletlerinde süreklileşmiş bir olağanüstü hâl hâli vardır.” Türkiye’de iki yıl yaşandı. “Olağanüstü hâli kaldırdık.” dediler ama bütün o kanun hükmünde kararnameyi yasa yaparak olağanüstü hâli süreklileştirdiniz. Şu an sürekli bir olağanüstü hâldeyiz. Ben bir milletvekili olarak Diyarbakır’da kendi il binamın önünde açıklama yapamıyorum, basın açıklaması. Sürekli olağanüstü hâl...

İki: “Devletin zor aygıtlarının siyasetteki varlığı artar.” Nedir bu? Asker, polis; yetmedi, burada bekçi yaptılar. Eskiden yasama, yürütme, yargı diye güçler ayrılığı vardı. Şimdi, yargı o üç güçten -yasama, yürütme, yargı- bir tanesi değil; yargı şu an devletin zor aygıtı olmuş çünkü muhalifleri ezmek için kullanılan bir aygıtı dönüşmüş; artı, bir de cezaevleri var. Yani cezaevi, mahkeme, polis, asker bir de bekçi; bunlar önem kazanacak. Bugün gelen yasa da bununla ilgili bir durum.

Üç: “Demokrasi ve seçimlere artan bir şekilde şüpheyle bakma.” Bakın, biz kazanıyoruz belediyeleri “Hayır, siz seçemezsiniz.” diyor. Ya, biz kazandık yüzde 65’le. “Hayır, Kürtlerin seçtiğini ben tanımam. Yerine kayyum atayacağım.” diyor, gerçekten bir de bunu atıyorsunuz; bak, bu! Yüzde 65 oy almış Selçuk Mızraklı’yı hapse... Seçim önemli değil ki sizin nazarınızda. İstanbul seçimleri oldu, İstanbul seçimlerini iptal ettiniz. Hangi gerekçeyle? Yalan gerekçelerle. Sonra ne oldu? Tekrar kazanıldı. İstanbul’u kaybetmenin, Ankara’yı kaybetmenin verdiği hırsla da şimdi, barolar üzerinden başka bir savaşa giriyorsun. Baroları da işgal edeceksiniz. O da fetih mantığının bir parçası çünkü bileğimizin hakkıyla halkın önüne çıkıp kazanamıyorsunuz. Ne yapacaksınız? Devletin zor aygıtlarını kullanıp demokratik kurumları tek tek fethedeceksiniz. Fetih sadece Libya’da, Mısır’da olmuyor; burada, Kürtlere kayyumlar da bir fetih mantığıdır. Bana sorarsanız, İstanbul Belediyesine yönelik durumlar da, barolara yönelik durumlar da hepsi fetih mantığının sonucu çünkü fetih mantığı, ulusal güvenlik devletinin resmî ideolojisi.

Devam ediyorum: “Sermaye, bazı elitlerin elinde merkezileşir.” Türkiye’deki durum.

Daha önemlisi var burada, arkadaşlar, bakın, burasını iyi dinleyin: “Devletin içte ve dışta sinsi ve vahşi düşmanları vardır, bu düşmanları yok etmek için her yol mubahtır.” Mesela Esad gibi sinsi ve vahşi bir adam var, Heyet Tahrir el-Şam’a ben silah da veririm, istihbarat da veririm, Türk lirasını da veririm gibi ya da işte, uluslararası hukuku çiğneyerek Libya’ya her türlü silahı gönderirim, gibi.

İçte dışta düşman bitmiyor, maşallah yani hiçbir zaman da bitmedi zaten; ha, iç düşmanın başında da biz geliyoruz sürekli, biliyorsunuz yani o yeri de kimseye bırakmadık(!)

Devam ediyorum: “Korkutma, terörize etmeyle halkın demokratik bir şekilde soruları tartışmasını, siyasete katılmasını sınırlar, engeller, topluma yalan yanlış bilgiler ha bire, boca ederler.” Yüzde 90 medya desteğiniz var, her gün A Haber’e bakıyorum. Siz farkında mısınız, mesela, bize oy veren insanların kaç, kaç tane uzaktan kumandayı kırmıştır o televizyonlara fırlatarak? Resmen psikolojik savaş, yalan üstüne yalan. Yaşlı amcalar var, yemin ediyorum yetmiş yaşında, diyorum, durumunuz nasıl? Diyor ki: “Vekilim, kumandayı kırdım.” Niye? Diyor: “Yalanlarına dayanamıyorum.” Goebbels gibi...

“Politikaları gizli üretirler ve halkın bilmediği zemin ve süreçlerde bunu yaparlar.” Ben bir partinin milletvekiliyim, beş yıldır buradayım, bir partinin Genel Başkan Yardımcılığını yaptım, vallahi billahi, Türkiye’nin bu politikaları nerede yapılıyor bilmiyorum; bilmiyorum ben, fukara halkım nereden bilsin?

Devamla: “Bu yapılanları her zaman için yüce amaçlar ve ulusal güvenlik için yaptığını söylerler.” Zaten dinlediğimiz başka bir şey yok beş yıldır burada.

Son olarak “Dini kurumların da finansal, ideolojik ve teolojik kaynaklarını ulusal güvenlik devletinin hizmetine sunarlar.” Bir Diyanetimiz var, böyle, maşallah, tamam...

Bakın, bunların hiçbirisi Türkiye’yle ilgili değil, ben uluslararası literatürden aldım. Artık halkımız, siz, Türkiye’nin bu ulusal güvenlik devletine ne kadar uyduğuna karar versin.

Yalnız, siz belki çok fazla böyle yaratıcı olduğunuzu düşünüyorsunuz ya, yerli, millî... Zannediyorsunuz ki bunu bir tek siz yapıyorsunuz. Ben size örnek vereyim: Brezilya’da Bolsonaro var mesela, aynen sizin yaptığınızı yapıyor. “Ulusal güvenlik devleti” diyorum ya, Amerika’da Trump yapıyor şimdi bunu, İngiltere’de Boris Johnson yapıyor.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Rusya’da Putin yapıyor.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) - Macaristan’da Orban yapıyor, Hindistan’da Modi yapıyor, Polonya’da Duda, o yapıyor. Duda’nın partisinin adı da “PIS” biliyor musunuz, gerçekten de çok pis bir parti, ismi de PIS. Ama ilginç, Hukuk ve Adalet Partisi yani kısaltması “PIS” -yanlış yazmayın arkadaşlar, elçilikle sorun yaşamayalım- diye bir parti, inanın bana, Türkiye’deki söylemlerin yüzde 99’unu kullanıyor ya, aklınız hayaliniz durur. Onun için ben size biraz karşılaştırmalı bakmanızı öneririm, o kadar özgün, orijinal, yaratıcı bir tarafınız yok. Dünyada yükselen milliyetçi sağın maalesef kötü bir kopyasını üretiyorsunuz, biraz buranın kültürel ortamıyla uyumlu.

BAŞKAN – “Yanlış yazmayın.” diye Sayın Oluç’a mı söylediniz? Öyle anladı sanki.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Yok yok, onlar anlamıyorlar, onlar biliyorlar.

BAŞKAN – Sayın Oluç, Almanca konuşuyor, o yüzden.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Şimdi, kıymetli arkadaşlar, bakın, 1071 yılından bu yana hikâye bu: Türklerin bu ülkeye bir türlü yerleşememe sorunu var ha, bir türlü yerleşemediniz; ya, bin yıl oldu. Artık burası yani burada yaşayan insanların yeri, her yıl tekrar tekrar fethetmeye gerçekten gerek yok, inanın yani. Mesela, bir türlü insanlar İstanbul’un artık Türkiye’nin parçası olduğuna hâlâ inanamıyorlar. Ya, İstanbul Türkiye’nin bir parçası, kimse bunun aksini iddia etmiyor zaten.

Şimdi, bu fetih mantığı üzerine gittim arkadaşlar biraz. Burada yapmaya çalıştığım, Türkiye’nin hem içeride hem dışarıdaki politikasının biraz arka planına, biraz ideolojik terimlerine bakmaya çalıştım. Şu memlekete bir yerleşseniz biz de bir rahat edeceğiz. Yani bin yıldır, hatta iki bin, üç bin yıldır dedelerimiz hep burada yaşamış ama kendi ülkemizde bile neredeyse misafir statüsü göreceğiz, o kadar yani çünkü herkes yerleşmeye çalışıyor.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sen ne demek istiyorsun?

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) - Türkiye, burada yaşayan, şu sınırlar içerisinde yaşayan herkesin ülkesi, bizim de ülkemiz; misafiri değiliz, çok daha eskiyiz. “Siz önce, biz önce...” Böyle bir yer değil Anadolu. O kadar çok fazla insan gelmiş ki buraya; İskender’i gelmiş, Moğolları gelmiş, Türkleri gelmiş, Kürtler burada, Ermeniler gelmiş, diğerleri gelmiş.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bak, bak, bak sen! Dilinin altındakini çıkar bakalım sen.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Yok, ben ne söylersem çok düz söylerim. Beni tanımış olmanız lazım. Beş yıldır buradayım, sözümü çok ölçer biçer, çok “dümdük” söylerim; böyle yüzüne yüzüne. Ben hiç öyle sağa sola getirmem.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Burası Osmanlı bakiyesi bir ülkedir yani değişik kültürlerin, halkların, kimliklerin, dillerin olduğu bir ülkedir. Benim görebildiğim kadarıyla Türkiye’de -ilginç bir şeydir- ittihatçılık Osmanlıcılığa karşı çıkar –biliyorsunuz, tarihsel olarak- ikisini yapıştırmak çok anakronik olur çünkü Osmanlıcılık -az önce söylediğim gibi- daha geniş bir siyasal ve kültürel ufka sahipken ittihatçılar, dar anlamda, hani milliyetçilik dayatmışlardır. 2016 yılından bu yana Türkiye’de Neoosmanlıcılık ile ittihatçılık böyle yan yana gelmiş, iç içe geçmiş, tuhaf bir melez ideolojik durum ortaya çıkmıştır. Dört yıldır bu ülkeye yaptığınız, içerideki, dışarıdaki fetihlerin sonucu ortadadır. Lütfen, şu fetih hülyasından bir uyanın. Fethedilecek bir yer yok Türkiye’nin içerisinde, buna inanın.

Bu konuda size garanti veririm. Orta Doğu'daki halklarla da Türkiye, ilişkilerini yapıcı, barışçıl bir şekilde yeniden dizayn edebilir. Suriye ve Libya'daki bu savaşların faturası Trump gittikten sonra o kadar büyük olacak ki, bakalım kim altta kalacak, kim üstte kalacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Bitiriyorum Başkan.

Amerika ve Avrupa o alandan çekilirken bu bölgenin jandarmalığının taşeronluğunu Türkiye'ye bırakarak bu İslam coğrafyası içerisindeki çelişkileri daraltmaya çalışıyor. Dertleri ne Türkiye'dir ne Kürtlerdir; Rusların bölgesel hâkimiyetini sınırlandırmaya çalışıyorlar. Suriye'de ve Libya'da mesele çok çok daha büyüktür; basit, fetih ideolojileriyle açıklanabilecek, karşı durulabilecek bir durum değildir.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akçay, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un görüşülmekte olan 223 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, sayın konuşmacı fetihçilikle, fetih kavramıyla başladı, fetih kavramıyla bitirdi. Şimdi, belli ki sayın konuşmacı Ayasofya'nın cami olarak ibadete açılma kararından fevkalade rahatsız. Bu rahatsızlık, İstanbul'un fethinden rahatsızlığa kadar götürür insanı; bu çıkıyor.

Şimdi, Karl Marx'a kadar gitmeye gerek yok. Bütün referansları, işte, “uluslararası kaynaklar” olarak ifade ettiği -elbette, kendi referans aldığı kaynaklardır- o kaynaklara da bir şey demeyiz fakat ben kendisine bir kaynak salık vermek istiyorum. Yine, işte, Karl Marx'tan ve sair... İşte “Karl Marx 18'inci bölümde şunu demiş.” filan demeye gerek yok. Türkiye'nin en önemli Marksist, komünist aydınlarından birisi de Doktor Hikmet Kıvılcımlı'dır. Kendisinin “Fetih ve Medeniyet” isimli fevkalade bilimsel, çözümleyici bir makalesi vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bunu ben aslında bütün milletvekili arkadaşlarımıza da salık veririm. Fethin hangi kavramda kullanıldığını, İstanbul'un fethinin ne anlama geldiğini; bunun bir işgal, zapt etmenin ötesinde, İstanbul'un fethinin bir medeni hamle olduğunu ve Ayasofya'nın da bu İstanbul'un fethi ve açma üzerine, bu medeni hamle üzerine bir manası olduğunu söylemek mümkündür. Dolayısıyla, Karl Marx'a gitmeye gerek yok, Marksist Hikmet Kıvılcımlı bunun âlâ yorumlarını da yapmıştır. “1071'den beri Türklerin yerleşememe sorunu.” lafı da bize göre de lafügüzaftır. Başka sıkıntıları olduğu anlaşılıyor değerli konuşmacının.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Ama illa da bir Marksisti mutlak surette referans almak da gerekmiyor tabii ki.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Vereceğim Sayın Oluç da önce Sayın Özkan'ın bir talebi var, sırayla size vereceğim.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Başkan, direkt sataşma olduğu için...

BAŞKAN – Biliyorum Hişyar Bey.

Buyurun.

36.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Diyarbakır Milletvekili Hışyar Özsoy'un görüşülmekte olan 223 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hatip kürsüden yaptığı konuşmada dünya literatüründen örnekler vererek bazı çıkarımlar yaptı ve bunlarla ilgili de “Bunların hiçbirisi Türkiye’yle ilgili değil, uluslararası literatür.” dedi. Türkiye’yle ilgisi yoksa konuştuklarının, cevaba, herhangi bir şey söylemeye gerek yok.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Siz ilgisini kurun, sizler yapın yani.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakınız, fetih dediğimiz zaman, hamdolsun, bizim şanlı tarihimizde, şöyle bir baktığımızda, 20’nci yüzyılda ve 21’inci yüzyılda yayımlanan uluslararası insan hakları bildirelerini, belgelerini şöyle bir taradığımızda, yayımlanan bildirelerin haddi hesabı yoktur; sayısız, onlarca, yüzlerce ve her hafta, her gün yeni bir insan hakları bildirgesi, Batı aklıyla, Batı kafasıyla yazılan ancak aslında emperyalist hedefleri nasıl daha çok perçinleriz diye...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Nasıl mı? Ya, Allah’tan korkun!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakınız, müsaade ederseniz, sizin şu anda kürsüden yaptığınızı konuşmayı, bunları maalesef Türkiye’de Tanzimat’tan beri biz duyuyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – O kadar yaşlı değilsiniz Cahit Bey.

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...yeniymiş gibi... Tuğla gibi kitapları okuyup okuyup gelin, tamam ama biz bunları yüz elli yıldan beri duyuyoruz ve maalesef bu ekilen fitne tohumlarıyla, özellikle bizim “gönül coğrafyası” diye ifade ettiğimiz, yüreğimizin, gönlümüzün bir aktığı, halkların, milletlerin olduğu coğrafyaya baktığımızda, bu insan hakları bildireleri yayımlandıkça bizim coğrafyamız kan ve gözyaşına boğuldu. Kürt’üyle Türk’üyle, Arap’ıyla Çerkez’iyle, Balkanlar’dan Orta Doğu’ya, Afrika’ya kadar her yer kan ve gözyaşına boğuldu oysaki “fütuhât” dediğimiz hadise -hiç gıcınmanıza gerek yok- sadece bir coğrafyanın kontrolü değil, orada kalplere, gönüllere girerek bizim medeniyetimizin hoşgörüsünü, farklı inanç ve düşüncelere saygısını, birlikte yaşama kültürünü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Farklı inanç ve düşüncelere saygıyı oralarda görmüşüzdür. Onun için, hamdolsun, Osmanlı bakiyesi coğrafyada bugün emperyalistler -bu da çok önemli- diyorlar ya: “Petrokuyularını kontrol altına aldık.” Dertleri acaba özgürlük mü, insan hakları mı?

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – E, siz bir Rusya’dasınız, bir Amerika’dasınız, gitmeyin o zaman.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Müsaade ederseniz, şu cümlemin de kayda geçmesi gerekiyor Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Özkan, son cümleminizi alayım.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bir ayağınız Rusya’da, bir ayağınız Washington’da.

BAŞKAN - Arkadaşlar, müsaade edin lütfen.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Özellikle Tahrir el-Şam’a, muhtemelen referans olması için bir yerlere mektup atılıyordur, Türk parası gönderildiği ve bu terör örgütünün desteklendiği imasına kürsüde iki kez giriş yaptı, bıraktı. Bakınız, biz bunları kabul etmiyoruz. Bizim paramız küresel konvansiyonel anlamda tedavül olan, ikili anlaşmalarla karşılıklı ticaretlerde kullandığımız paradır; onun eline geçer, bunun eline geçer. Eğer vermeniz gereken bir cevap varsa siz gidin terör örgütlerine binlerce tır silahı gönderip de arkasından “tweet” atıp “Petrol kuyularını kontrole aldık.” diyenlere bir cevap verin.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım artık, lütfen.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Emperyalizme eğer karşı duruyorsanız; sosyalist bir dünya görüşüne, eşit, adil paylaşım inaniyorsanız öncelikle buralara gerekli cevabı vermeniz gerektiğini düşünüyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özsoy.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Başkanım, satışmalar oldu, çoklu satışmalar oldu.

BAŞKAN – Sayın Özsoy, kaba, yaralayıcı bir söz yok, size satışma yok. Ben size yerinizden söz vereceğim ama önce Sayın Oluç’a söz vereceğim.

Sayın Oluç, buyurun.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Başkan, bir dakika, lütfen...

BAŞKAN – Müsaade edin, Sayın Oluç’a söz verdim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Açıklasın ama kendisi.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Başkanım, bir saniye, derdimi bir anlatayım.

BAŞKAN – Derdinizi dinleyeyim ben.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – “İstanbul’un fethinden hoşlanmamış.” dedi mesela, açık satışma; biri bu.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – “Rahatsız olmuş.” dedim.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – “Rahatsız olmuş.” dedi.

BAŞKAN – E, herkes farklı bir şey anladı konuşmanızdan, önemli değil. Ben arkadaşlarımızın dediklerinden farklı bir şey okudum o konuşmada ama bu bir satışma değil.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ama siz onu anlıyorsunuz.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Başkanım, bunun, söz hakkı vermemenin adil bir şey olduğunu düşünüyor musunuz?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Biz de kürsüden isteyebilirdik.

BAŞKAN – “Vermeyeceğim.” demedim ki, ben “İki dakika müsaade edin, yerinize oturun da siz değil, ben yöneteyim burayı.” diyorum. Önce Sayın Oluç’un söz hakkı. Siz de adil davranın bu konuda.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Başkan, taraflı davranmayın lütfen.

BAŞKAN – Sayın Toğrul, benim hiç taraflı davrandığımı gördünüz mü siz?

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Tövbe, tövbe!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ama yönetirken bu kadar müdahale etmeyin, bir tarafın temsilcisi gibi davranmayın.

BAŞKAN – Sayın Toğrul, müsaade edin.

Sayın Oluç, buyurun.

37.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın ve Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, birkaç konuya değinmek istiyorum. Önce, Sayın Erkan Akçay'ın söylediklerine dair bir şey söyleyeceğim.

Evet, gerçekten, Doktor Hikmet Kıvılcımlı Türkiye tarihi açısından çok değerli bir kişidir, birçoğumuz onun kitaplarını okumuştur, öğrenmişizdir fakat Doktor Hikmet Kıvılcımlı da Marx'ı okumuştur Sayın Akçay. Dolayısıyla hatibimiz Marx'tan örnek verirken yani demek istedi ki: “Yüz seksen yıl evvel yazılmış olanları siz bugün yapıyorsunuz, kendiniz icat ettiğinizi zannetmeyin. Bunu zamanında Napolyon da yapmış sizin yaptıklarınızı.” Dolayısıyla, hani tarihsel olarak biraz daha geriye gitti. Bir, onu söylemiş olayım.

İkincisi: Şimdi, İstanbul'un fethiyle ilgili bizim ne sorunumuz olacak? Ben mesela doğma büyüme İstanbulluyum. Vallahi hepinizden daha fazla İstanbulluyum o anlamda.

Şunu da söyleyeyim: Hani İstanbul'dan hiçbir rahatsızlığımız yok, tam tersine çok memnunuz ve İstanbul'da mesela bizim 1,5 milyona yakın oyumuz vardır. İstanbul'da yaşayan Kürt vatandaşların sayısı -bizim tahminlerimiz çerçevesinde- 4 milyona yaklaşmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sizi kastetmedim ben, beyefendiyi kastettim.

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Dolayısıyla yani İstanbul'u size bırakmayız. (HDP sıralarından alkışlar) İstanbul'u size bırakmayız. İstanbul da bizimdir, İzmir de bizimdir, Antalya da bizimdir, Bursa da Kocaeli de aynen Diyarbakır, Şırnak, Siirt, Van'ın bizim olduğu gibi. Yani ne kadar sizinse...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hepimizin.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Evet, ne kadar sizinse bizimidir de. Kimse...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – “Hepimizin” mi, “bizim” mi? Hepimizin mi?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Evet, hepimizin, işte, onu söylüyorum. Dolayısıyla bırakmayız kolay kolay İstanbul'u hiçbir yere.

Şimdi, sonuncusu: Cahit Bey, siz bilmiyor musunuz, ben hayret ediyorum. Ya, Ayasofya'da yirmi beş senedir ezan okunuyor, yirmi beş senedir ve namaz kılınıyor. Yani, sanki yeni bir şey oldu. Öyle bir şey yok.

Şimdi, alınan Danıştay kararı bir statü kararıdır, statü. Bu, ibadet kararı değildir. Siz, şimdi, statü kararını ibadet kararı gibi anlatıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Halbuki –tekrar söylüyorum- yirmi beş yıldır Ayasofya'da ezan okunuyor ve namaz kılınıyor. Yani statü, bir ibadet değil bir siyaset konusudur. Siz siyaset yapıyorsunuz. Bizim eleştirdiğimiz, Ayasofya'da ibadet yapılıyor mu yapılmıyor mu değil, bu konuyu sizin siyasi istismar konusu hâline getirmenizdir. Bunu tartışıyoruz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Kaç kere kıldınız Ayasofya'da namaz? Ben kılamadım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Dolayısıyla ibadet için tüm yeryüzü mescittir efendim, tüm yeryüzü. (HDP sıralarından alkışlar) İbadet konusu böyle bir konudur. Şimdi, bunu söylemiş olalım.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ben gelip kılamadım, bulamadım orayı.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin lütfen.

Toparlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Bitiriyorum Sayın Başkan, bitiriyorum.

Bakın -adını vermeyeyim şirketin- hepinizin bildiği bir kamuoyu araştırma şirketi Ayasofya'nın ibadete açılmasıyla ilgili araştırma yaptı geçtiğimiz haftalarda, katılımcılara sormuş: “Neden şimdi gündeme getiriliyor, bunu nasıl değerlendiriyorsunuz.” diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Evet efendim.

Katılımcıların yüzde 44’ü “Ekonomik krizin konuşulmaması için gündem değiştirmek.” diye yorumlamış. Saygın bir kamuoyu araştırma şirketinden bahsediyorum.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Öyle bir şey yok!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Daha ilginç bir şey daha söyleyeceğim, hani sizin çok sevdiğiniz Z kuşağı var ya “Oy moy yok.” diyen Z kuşağı, o Z kuşağı da, 18-24 yaş arası gençlerin yüzde 73’ü, bu konunun ekonomik krizin konuşulmaması için bir gündem değiştirme hamlesi olduğunu söylemiş. Bizim tartıştığımız mesele budur; yoksa Ayasofya'nın bütün farklı kültürlerin, inançların ortak evi olması, ortak ibadet mekânı olması, çok tarihsel, çok önemli, çok kültürel bir yer olması asla tartışma konumuz değildir, bunu tartışmıyoruz. Bunu, sizin siyasi olarak, bir araç olarak kullanmanızı ve istismar etmenizi tartışıyoruz; budur konu.(HDP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Açmayalım mı o zaman, açmayalım mı?

BAŞKAN – Sayın Özsoy, buyurun kürsüye.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Efendim soru soruyor, cevap verdim aslında ama...

BAŞKAN – Ben aldım cevapların hepsini, sorun yok.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yani, yirmi beş yıldır ezan okunuyor, namaz kılınıyor. Siz bilmiyorsunuz bunu, bilmiyorsunuz! Ben İstanbullu olduğum için biliyorum ama siz bilmiyorsunuz. Yani, bırakın şimdi bunu.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İstismar olmasın diye açtık.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Doğru değil, Ayasofya’da namaz kılınmıyor.

BAŞKAN – Sayın Kavuncu, lütfen...

Buyurun.

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.-Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy’un, Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Saruhan Hocam, tamam.

Arkadaşlar, bakın, Saruhan Bey de söyledi, ben de söyledim, bizim burada meselemiz... Bakın, ben başta da söyledim, ben çok dikkatli konuşurum biliyorsunuz. “Ayasofya ne oluyor? O mimari yapı şöyle oldu, böyle oldu...” Bütün dünden gördüğümüz... Ben bunu açıkça söyledim, dedim ki: Bu mesele siyasi bir araç olarak kullanılıyor, biz böyle düşünüyoruz; diyebilirsiniz ki “Hayır, böyle...” Ben hatta şunu da söyledim, dedim ki: Ayasofya, Türk sağı için son derece önemli, sembolik bir tarihi olan da durumdur. Türk sağı içerisinde...

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Müslümanlar için!

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Siz yoktunuz burada, müsaade edin.

BAŞKAN – Sayın Kılıç, müsaade edin. İmran Bey, hoş geldiniz.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Hoş geldiniz, az önce konuştum, siz yoktunuz.

Hem Türk milliyetçileri için hem Türk İslamcılar, Müslümanlar için önemlidir -ya, İslamcı, Müslüman nasıl tarifliyorsanız- tamam, bunun için önemlidir. Fakat bizim şu an konuştuğumuz bu değil. Ben diyorum ki: “Madem sizin için o kadar önemliyse on sekiz yıldır neredesiniz siz ya?” 2020’de aklınıza geldi. Cepte metelik kalmamış, bölgesel ve ekonomik olarak yalnızlaşmışsınız, bu defa buna sarılıyorsunuz.

Bakın, ben hazırlanarak geldim, burada yapmaya çalıştığımı şöyle değerlendirin; birtakım tarihsel referanslar verdim, birtakım görsel malzemeler kullandım ki belki bir tartışmanın zemini açılır. Almak isterseniz alırsınız, almak istemezseniz yolunuza devam edersiniz, kolunuzdan tutup çekecek hâlimiz yok, en fazla söyleyeceğiz.

Yalnız son bir şey, o “ulusal güvenlik devleti”nin özelliklerini toparlayıp, buraya getirip huzurunuzda paylaştığım zaman, ben, Türkiye’yle arasındaki benzerliklerini tıpatıp gördüm. Fakat ben, gerçekten Türkiye örneği üzerinden onları yazmadım; internete girin, araştırın, bazı kitapları indirin, göreceksiniz. Yani dünyada son on-on beş yıldır iyice revaçta olan “ulusal güvenlik devleti” özelliklerini size anlattım. Kötü bir replikasını yapıyorsunuz, hepsi bu. (HDP sıralarından alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

2.- *Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu ve 56 Milletvekilinin Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3002) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 223) (Devam)*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Ali Çelebi, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifine baktığımızda, stratejik seviyedeki bazı hataların taktik düzenlemelerle tedavi edilmeye çalışıldığını görüyoruz. Düşünün ki bir insan Covid olmuş -aramızda doktorlarımız da var- ateşi çıkmış, ateş düşürücü veriyorsunuz; burada, tekliflerde yapılan bu aslında. Yani yapısal sorunlara taktik seviyede cevaplar verilmeye çalışılmış ama işe yaramaz. Nedir o yapısal sorunlar? Önce onlara bir değinmemiz gerekiyor.

1) Ordunun birlik ve bütünlüğü şu an bozulmuş durumda. Kuvvetler ve Genelkurmay ayrı ayrı Millî Savunma Bakanlığına bağlanmış durumda. Ne demek bu? Geçen de söylemiştim ama “Yalan söylüyorsun.” diye nidalar atılmıştı. Hayır, öyle değil. Düşünün ki bir bakan, bakan yardımcısıyla eşit seviyede Cumhurbaşkanlığına bağlanmış; böyle bir şey olabilir mi? İşte oluyor, askeriyede olan şey bu. Genelkurmay, Millî Savunma Bakanlığına bağlı olmalı; Kuvvetler de Genelkurmaya bağlı olmalı; olması gereken bu. Diyeceksiniz ki: “15 Temmuzda bir darbe girişimi yaşadık, o nedenle öyle yapmıştık.” Tamam, artık kaç sene geçti üzerinden, dört sene geçti; bunun eski, düzgün hâline getirilmesi gerekir; emin olun, müşterek harekâtlarda zorluk yaşarız. Genelkurmay neden kurulmuş, geçmişte, tarihsel süreçte böyle bir kurum neden ortaya çıkmış, bunu incelediğinizde Genelkurmayın önemini göreceksiniz değerli milletvekilleri.

2) Yargı sistemi: Maddelere baktığımızda, disiplin kurulu yetkilerinin disiplin amirlerine verildiğini görüyoruz. Ben buradan asker olarak şunu çıkarıyorum: Demek ki orduda bir disiplin zafiyeti var. Sebebi ne? E, askerî mahkemeler kapatıldı. Dolayısıyla, aslında askerî mahkemelerin ve disiplin mahkemelerinin kaldırılmasının sonuçlarını yaşıyoruz şu an. Askerî mahkemeler korunmalıydı. Askerî Yargıtay, Yargıtayın; Askerî Yüksek İdare Mahkemesi de Danıştayın içerisinde bir daireye dönüştürülmeliydi. Bu konunun anayasal boyutlarını zaten İbrahim Kaboğlu Hocam sizlere ilgili maddede anlatacaktır.

3) Ordunun eğitim sistemi bozulmuş durumda. Harp Akademileri, teşkilatı bozulmadan Millî Savunma Üniversitesine bağlanmalıydı, harp okulları da Kuvvetlere bağlı kalmalıydı; eğitim sistemini onlar dizayn etmeliydi. Bunlar yapılmalıdır, aynı zamanda askerî liseler tekrar açılmalıdır.

4) Ordunun sağlık sistemi bozulmuş durumda. Bununla ilgili de maddeler var. Aslında, en başından itibaren, askerî hastanelerin Sağlık Bakanlığına devri yanlış olmuştur. Süper güçlere bakıyorsunuz, askerî hastaneler vardır ve Millî Savunma Bakanlığına bağlıdır, bu şekilde yürütürler. Kritik önemdekiler tekrar açılmalı, bunlar Millî Savunma Bakanlığına devredilmelidir. Bunlarla ilgili de Millî Savunma Komisyonu Üyemiz Doktor Bayram Hocamız sizlere ilgili maddede ciddi bilgiler verecektir.

5) Atama sistemi şu an bozulmuş durumda çünkü Yüksek Askerî Şûra ilgili ilgisiz sivillerle doldurulmuş durumda. Siyasi müdahaleye açık, millî ordu yerine parti ordusu kurabilecek bir YAŞ yapısı şu an mevcut; bunun değiştirilmesi gerekir. Millî Güvenlik Kurulu da ülkenin ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlenmelidir.

6) Liyakat sistemi: Atama ve terfi sistemi komple yeniden düzenlendi 15 Temmuzdan sonra. Rütbelerde bekleme, emeklilik süreleri değiştirildi. Öğrenci, muvazzaf alımlarında komisyonlarda usulsüzlükler ve yandaş kayırmacılığı göze çarpıyor. Liyakat merkezli bir yapı kurulması esastır.

7) Askerlik Yasası'yla, ordunun vazifede devamlılık ilkesi sekteye uğramıştır çünkü yüzde 70 olan yükümlü er ve erbaş oranı daha da düşmüştür. Süresi, sınırları, sonuçları belli olmayan geçici bir güvenlik zafiyeti yaşanabilir. Altı aylık askerlikte de zaten harbe hazır seviyede olacak şekilde yeterli eğitim verilememektedir; konu tekrar ele alınmalıdır.

8) Kumpas davalarında yaşanan tahribat -ben de oralardaydım- bu, 15 Temmuz darbesinden sonra üst seviyeye çıktı. Yani hâlâ kumpas davalarında yargılananlardan resmî özür dilenmedi. E “FETÖ’yle mücadele ediyoruz.” diyorsunuz. Ya, şimdi, Ali Tatar, Cem Çakmak; bunların ailesinden özür dilenmeyecek mi, bunlar şehit yapılmayacak mı, bunlara terör saldırısı yapılmadı mı? (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

9) Bakın ilginç bir şey söyleyeceğim; 15 Temmuz davalarında hiçbir eyleme karışmadığı sabit olan askerî öğrenciler, uzman erbaşlar, astsubaylar, subaylar, FETÖ üyesi olmadığı hâlde, FETÖ’cülerle aynı şekilde müebbet hapis cezası almış durumdalar. Yani FETÖ’yle mücadele açısından bunlar da önemli. FETÖ’ye malzeme vermemek lazım, masumları buradan ayıklatmak lazım. FETÖ öyle iğrenç bir teşkilat ki, öyle bir zombi teşkilatı ki, emin olun 15 Temmuz gecesi bile bir kumpası var onların. İçişleri Bakanlığına sorun “O gece onlardan çıkmayan, daha sonra ankesörle tespit edilen kaç kişi var?” deyin, o gün yakalananların 2 katı en az. Katılmadılar, başkalarını öne sürmeye çalıştılar. Dolayısıyla oradaki masumları ayıklaamazsanız, onlar bunu istismar etmeye devam edeceklerdir, onları ayıklaamaz şart; FETÖ’yle mücadelenin birinci şartı budur.

10) Askerî fabrikalar gibi stratejik tesislerin özelleştirme politikası terk edilmelidir. Tank Palet Fabrikasıyla ilgili de maddeler var; 13’üncü ve 14’üncü maddeler. Arkadaşlarımız onunla ilgili konuşacaklardır.

11) Türkiye son on yıldır FETÖ, PKK, IŞİD odaklı terör, göç ve iç güvenlik sorunlarının yanında aynı zamanda ekonomik bir darboğazdan da geçiyor. Bu, savunma sanayi projelerine de yansiyabilir; bu, kaçınılmaz bir şey. Ancak, modernizasyon ve idame projelerinde Deniz Kuvvetlerine, özellikle Doğu Akdeniz harekât alanında ateş ve manevra gücü kaybına neden olacak durumlara asla düşmeden, destek verilmesi gerekir. Mavi vatan, Misakımillî'nin denizlerdeki karşılığıdır. Bu, çok önemlidir; ana vatan Türkiye, yavru vatan Kıbrıs, mavi vatan denizlerimiz ve bunların semaları bir bütündür, asla parçalanamaz.

Dolayısıyla, savunma sanayisinde de buralara dikkatli bir şekilde destek vermek gerekir.

12) Kahraman ve fedakâr Silahlı Kuvvetler personelinin özlük haklarında iyileştirmeler yapmamız gerekiyor. Birçok konu bekleniyordu, bunlar buraya gelmedi -söz verilmiş olmasına rağmen- onları size arz edeceğim birazdan.

Ayrıca, Türk Silahlı Kuvvetlerinin afetlerde daha etkin görev alması sağlanmalıdır. Bedelliyle ilgili, söylemiştik, uzaktan eğitim boyutu vardı, afetlerde de görev almasıyla ilgili önergeler vermiştik. Askerlik yasasında bununla ilgili olumlu gelişmeler oldu ama sonu gelmedi. Olası bir deprem, sel felaketinde ordunun vazifesi gerçekten önemli olacaktır. Bununla ilgili çalışma yapılmalıdır.

Şimdi, beklenen özlük hakları neydi, ne geldi, onlardan bahsetmek istiyorum. Sözleşmeli er, erbaşlarımız; 20 bin kişiye yakın bunlar; refakat izni yok, mehil izni yok, yol harcırahı imkânı yok, bunlar en temel şeyler. Yükümlü erlerden ayıracak rütbe işaretleri yok. 2018'de Türk Silahlı Kuvvetlerine 400 lira iyileştirme zammı yapıldı, bunlar dışarıda bırakıldılar. Hâlbuki en önde savaşan kardeşlerimiz bunlar. Hava değişimi ve istirahat: Üç ay alsa sözleşmesi feshediliyor, onu altı aya filan çıkarmak gerekir. 3600 ek gösterge yok, en önde çarpışan, ordunun aslında en çok şehit verdiği kardeşlerimiz. Bedelsiz zati tabanca verilmiyor. Sadece aile yardımı gelmiş burada, bu güzel -o konuda benim de teklifim vardı- gelmesi güzel. Çocuk yardımı alabilme, askeri geçim indirimi verilmesi gerekir.

Yedi yıl kışlada iskân yerine, biz, Genelkurmayın belirleyeceği birliklerde eve gidebilmelerine olanak sağlanmasını istemiştik, onunla ilgili bir değişiklik geldi; artık eve gidebilecekler ama "Kışlada iskân edilir." hükmü aynen geçerli olduğu için "Uygulamada bazı sorunlar yaşanır mı yaşanmaz mı?" diye bir endişe var, Komisyonumuz bununla ilgili ayrıntılı bilgi verirse sevineceğiz.

Derece, kademe, emeklilik, kıdem tazminatı hakları yok. Şehit yakınları ve gazilere verilen kira yardımından sözleşmeli er, erbaş aileleri yararlanamıyor yani şehit olsalar bile yararlanamıyorlar. Uzman çavuş ve astsubay alımlarında öncelik verilmesini istemiştik daha önce de, burada ek sınav hakkı verilmesi olumlu bir gelişme. Şehit olsalar yakınlarına verilecek maaş hâlihazırda farklı. Dolayısıyla, bu farkın ortadan kaldırılması gerekir.

Şimdi uzman erbaşlara gelelim. Bu kardeşlerimiz de ciddi bir kitledir. İlk başta, kadrolu muvazzaf statüye geçme talepleri var; yıllardır söyleniyor, umut veriliyor ama bir türlü bu kadroya geçirilmeleri sağlanamadı; ilk talepleri bu. 6000 sayılı Kanun mağdurları; bu da çok can yakan bir meseledir, Komisyonunda söz verilmişti. Yirmi-yirmi beş yıl uzman çavuş olarak görev yapıyorlar, yaş haddi nedeniyle mağdur olmasın diye "Sivil memur olarak devam ettirilir." deniyor, daha sonra sivil memur olarak emekli ediliyorlar, en düşük sivil memur statüsünden. Uzman çavuş haklarını alamıyorlar yani yirmi-yirmi beş yıl uzman çavuşluk yapıyor, iki ay sivil memurluk yapıyor ama uzman haklarını alamıyor. Çok öncelikli bir konu, bunun burada olması gerekiyordu, buna ek madde ihdas edilmesi bana göre şarttır.

3600 ek gösterge yine onlarda da yok; bedelsiz zati tabanca yine yok; yine, hava değişimi istirahat süreleri, üç ay alırlarsa sözleşmeleri feshediliyor. Kadro görevleri dışında iş yapmak istemiyorlar, kadroda neyse o. Astsubay alımlarında öncelik verilmesini istiyorlardı, bu yasada ek giriş hakkı verilmiş; olumlu bir gelişme ama yeterli değil. “Doğu tayin süreleri adil bir şekilde düzenlensin.” diyorlar. Şimdi, gidiyor, Hakkâri’de görev yapıyor, diyelim ki tayini Edirne’ye çıkıyor ama Edirne’deki birlik doğuda. Dolayısıyla, sürekli orada kalıyor aslında. Bu adil bir şekilde düzenlenmeli. Rütbe işaretleriyle ilgili problemleri var, orduvelerine girmek istiyorlar. “Bu sağlanamaz.” diyorsanız yeni uzman erbaş orduvelerinin açılması gerekir.

Şimdi, astsubaylarımıza verilen sözler vardı. Bakın, yıllardır onlar da oyalanmış durumdalar. Sayın Komisyon Başkanımız İsmet Yılmaz’ın da bir sözü var 2013’te, şöyle söylüyor: “Astsubaylardan lisans mezunlarının 8/1’den, önlisans memurlarının 9/2’den göreve başlatılması çalışmalarıyla ilgili çalışmalar devam ediyor.” 2013 Sayın Bakanım, yani yedi yıl geçmiş, çalışmalar bitmemiş.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Daha ediyor, ediyor.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – Bunun bitirilmesi gerekir.

Sayın Davutoğlu 2015’te şöyle söylüyor: “Emekli astsubayların makam ve görev tazminatlarıyla ilgili sorunları çözüyoruz.” 2015. Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan 2018’de şunu söylemiş, “Astsubaylara müjde vermek isterim” ile başlayıp “Hayırlı olsun.” diye bitirdiği konuşmada “Göreve başlangıç derecelerini çözüyoruz.” demiş kendisi, 8 Haziran 2018. İki sene geçmiş hâlâ çözüm yok maalesef.

Yine, 17 Ocak 2020’de şöyle söylemiş: “CHP gibi vaat yağmuruna tutup seçim sonrası unutanlardan olmadık.” demiş. Halbuki daha önce söyledikleriyle ilgili sözler tutulmamış durumda.

Yani astsubaylarımıza görev tazminatı verilmesi gerekir. Görev tazminatı verildiğinde emekli maaşları da artacak, uygun bir seviyeye gelecek. Kademe-derece sorunlarının çözülmesi gerekir. Kıdemli başçavuşlara makam tazminatının verilmesi gerekir.

Sözleşmeli subay-astsubaylar, bunlarda da şöyle bir durum var: Subaylarda, 5 bin kişi on senelerini dolduruyorlar, şu an yüzbaşı seviyesinde olanlar var; astsubaylarda da 2003’ten beri yüksek bir yere geldiler. “On senemizi doldurduğumuzda doğrudan kadroya alım istiyoruz.” diyorlar. Normal subaylar gibi, sözleşmeli subaylar, subaylar ne yaparsa aynı görevi yapıyorlar, aynı sınavlara giriyorlar, aynı testlere giriyorlar ama subaylığa geçmek istediklerinde, muvazzaf subaylığa geçmek istediklerinde tekrar sınava sokuluyorlar. Zaten her sene sınav oluyorlar, sistemde bunların notları var, sistemi açın, ona göre, sicil notu iyiye, terörle, şununla bununla bağlantısı yoksa doğrudan bunları muvazzaf subay yapın, mantıklı olan bu veya astsubay yapın, sözleşmeli astsubaylarımızı. Burada getirilen, neyse, ek sınav hakkı veriliyor. Sınava girmesine gerek yok zaten olmuşlar kısım amiri, bölük komutanı; sınava gerek olmadığını değerlendiriyoruz, bununla ilgili de teklifimiz vardı.

Binbaşılarımız, bakın, yani bu binbaşılarımızın sorunları da 6000 sayılı Kanun mağdurları gibi sıkıntılı aslında. Öyle bilgiler geliyor ki, figüranlık yapan var aralarında, çaycılık yapanlar olduğunu duyuyoruz çünkü emekli maaşları çok düşük. Binbaşı, yarbay, albay, bunlar üstsubay. Yarbay ve albay makam tazminatı alıyor, binbaşı niye almıyor? Almadığı için maaşı düşük kalıyor.

Bakın, uzman çavuş emeklisi 3.259 TL alıyor, binbaşı 3150 TL alıyor, daha düşük. Hani hiyerarşi? Bakın, askerî öğrencilerle ilgili harçlık teklifi geldi, birinci ile ikinci sınıf arasında bile fark var; hiyerarşi gözetilmiş ama binbaşı ile diğerleri arasında gözetilmemiş. Buna da ek madde ihdas edersek çok yerinde olacağını değerlendiriyorum. Çünkü Sayın Bakanın da Komisyonda sözü var; 6000 sayılı Kanun’un mağdurlarıyla, binbaşılarla ilgili Sayın Bakan Hulusi Akar’ın sözü var.

Sonra, “adi malul” ifadesinin “sağlık malulü” olarak değiştirilmesi önemlidir. Kumpas davası mağdurlarını söyledik.

Bir de bakın, FETÖ işkenceleriyle, sağlık raporlarıyla, harp okullarından işkencelerle –bakın “işkence” diyorum- ve yalan yanlış sağlık raporlarıyla atılan 3 bin askerî öğrenci var, 3 bin. Devlet, bunlardan özür dilemedi, ödedikleri tazminatı iade etmedi, devlet kurumlarında kadroya geçiş hakkı da sağlamadı. Hani FETÖ’yle mücadele? FETÖ’yle mücadele, FETÖ’nün mağdur ettiği kesimleri kucaklamakla olur en başta. Bu, yapılmadı hâlâ.

1971-1980 arası darbe mağduru askerî öğrenciler... Onların da emeklilik hakları ve tazminatları iade edilmeli.

Devrolan askerî hastane personeli var. Askerî hastaneleri kapattınız, subayları, astsubayları ve sivil memurları Sağlık Bakanlığına devrettiniz. Emin olun, sosyal haklarında çok büyük gerilemeler var. Mesela, bu askerî hastane personelinin lojman hakları ellerinden alınmış. Burada bazı düzenlemeler getiriyorsunuz, öbür taraftan haklarını almışsınız. Gülhane’de aldıkları sertifikalar çok üst düzey –hocalarımız anlatacak burada- bunları saymıyorsunuz, “Bu sertifika sayılmaz.” diyorsunuz; astsubaylara. Bir yandan da onlara tazminat getirmeye çabalyorsunuz. Bunlar, uygun şeyler değil. Bunların düzeltilmesi gerekir.

Uzman jandarmalarımız var. Uzman jandarmalar, uzman erbaşlarla karıştırılıyor, onlarla alakası bile yok. Zaten uzman jandarmalar bununla ilgili isim değişikliği istiyorlar “Bizi yardımcı astsubay yapın.” diyorlar. Artı, 3600 ek gösterge talepleri var. Bunlar da aslında subay, astsubay gibi muvazzaf personel, sözleşmeli değiller. O nedenle, harp okulunda okumuş kişiler gibi, astsubay meslek yüksekokulunda okumuş kişiler gibi okudukları okulun hizmetten sayılmasını istiyorlar. Ben harp okulunda okumuşum, benim dört senem sayılıyor, astsubayların iki senesi sayılıyor ama uzman jandarmaların bir senesi sayılmıyor. Aynı şey, üçümüz de muvazzafız. Bunun da düzeltilmesi gerekir.

Şimdi, maddelerle ilgili zaten içeriğini konuşacağız birazdan, bir özet geçmek isterim onunla ilgili de.

28 madde geldi, 4 tanesiyle ilgili sadece benim zaten kanun teklifim vardı, bunların görülüyor olması da aslında güzel bir şey. 4’ü bire bir aynı, bunları destekliyor.

7’nci maddede astsubayların 55 yaşından 60 yaşına kadar –benim de bununla ilgili bir teklifim vardı- tecrübelerinden istifade etmek maksadıyla sürelerinin uzatılması var ancak şöyle bir sıkıntı var orada: Kuvvet komutanlığının teklifiyle uzatılanlar var, “veya” demiş, “resen Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı tarafından...” Yani kuvvet komutanlığı sizden istemeyecek “Benim buna ihtiyacım var.” diye ama Millî Savunma Bakanlığı kafasına göre, İçişleri Bakanlığı kafasına göre resen alacak bir adamı, 55 yaşından 60 yaşına kadar uzatacak. Bu olmaz, bunu kabul etmiyoruz. Bu “resen” ifadesinin çıkması lazım. Ayrıca burada sicil notu 90 alınmış. Ya, kusura bakmayın, 90 birçoğunda olacak bir sicil notudur, bunun en az 95 olması lazım ve disiplin mahkemesi yoluyla ceza almamış olmalarının da kriterlere eklenmesi lazım. 7’nci maddedeki sorun bu.

9’uncu maddede -biraz önce bahsettim- sözleşmeli subay, astsubay için ek sınav hakkı getirilmiş. Biz ne diyoruz? Sözleşmeli subay, astsubaylardan zaten on sene görev alanlar belirli liyakate sahip olmuş durumdalar, normal muvazzaf subaylar ne yapıyorsa onlar da onu yapıyorlar. Eğer sicil notları da uygunsa bunları doğrudan geçirin, bunları tekrar sınava sokmanıza gerek yok.

16’ncı maddeyle Genelkurmay Başkanının elinden disiplin soruşturma yetkisi ve soruşturma görev yetkisi alınıyor. Yani bir orgeneral, 1’inci ordu komutanı çıktı, Genelkurmay Başkanına meydan okudu, hakaret etti, Genelkurmay Başkanı soruşturma açamıyor. Kim açacak? Millî Savunma Bakanı, Millî Savunma Bakanlığına kaydırıyorsunuz bu yetkiyi. Bu, olayın siyasileşmesine yol açar ve Genelkurmay Başkanlığının altını boşaltmak demektir bu. Zaten bir komutanda şu 4 şey olmalı: İzin yetkisi olmalı, sicil yetkisi olmalı, ödül ve ceza olmalı. Cezayı alıyorsun elinden, dolayısıyla sıkıntı yaşayacaktır.

17'nci maddede yine Genelkurmaydaki Yüksek Disiplin Kurulu yerine Millî Savunma Bakanlığına YDK'yi alıyorsunuz, Yüksek Disiplin Kurulunu alıyorsunuz. Bunların çoğu da sivil, ağırlıklı olarak sivil olacak ve TSK'den bu ayırma cezası alınırsa partili Cumhurbaşkanının onayına sunulacak; partili Cumhurbaşkanının onayına sunulunca da siyasallaşmanın önü açılmış olacak. Yani bir soruşturma yapılacak, "Aman, Cumhurbaşkanı ne der?" diye düşünecek soruşturmayı yapan. Dolayısıyla bunlar hep yanlış şeyler. Kuvvet Disiplin Kurullarında personel işlem daire başkanları yok, bunların eklenmesi gerekir. Hizmetten men cezası verilecek, bunları disiplin kuralları veriyor normalde. Disiplin kurulunun bu yetkilerini alıyoruz, disiplin amirlerine veriyoruz. Çok ciddi sıkıntılar yaşanır yani subaylar dahi bu yetkiyi uygun kullanamayabilir. Yani astsubaylara da verilecek bu yetki yüksek ihtimal. Burada ciddi problemler yaşarız, Anayasa Mahkemesinde uzun kuyruklar oluşur bunlarla ilgili, hak ihlalleriyle ilgili. Bu, doğru değil. Disiplin kurulunda bu yetkilerin kalması gerekir. Daha sonra, general, amiral tahkikatlarını yine Millî Savunma Bakanlığı yapacak, bırakın, ordu kendi içerisinde yapsın, daha sonra Millî Savunma Bakanlığının onayına sunar. Yani buraları böyle siyasallaştırmak hiç uygun değildir. Yani biz böyle yetkiler istemiyoruz, biz böyle yetkiler istemiyoruz derken alacağız, devir teslim yapacağız zaten yakında, dolayısıyla böyle yetkileri kullanmak istemiyoruz.

22'nci maddede Kuvvet Disiplin Kurullarında alınan kararların, kuvvet komutanının onayladığı kararın tekrar MSB'de ele alınması söz konusu yani soruşturma kademelerine yeni bir kademe ekleyerek işin uzatılması, siyasallaştırılması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın sözlerinizi.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Toparlıyorum.

Dolayısıyla 22'nci maddede de sorunlar var. Kuvvet bir karar almış, Kuvvet Komutanlığı onaylamış, kuvvet komutanının kendisi onaylamış, diyorsunuz ki: "Ben bunu bir de Millî Savunma Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulunda kontrol edeyim." O kurulun zaten yarısından çoğu sivil. Dolayısıyla hem ara kademe koyuyorsun hem de siyasallaşmanın önünü açıyorsun. Bunlar, orduya gerçekten zarar verecek şeyler diyorum. Bunlarla ilgili maddelerin geri çekilmesini talep ettik önergelerimizde.

İnşallah her şey ordumuz için hayırlı olur. Ordumuz için ne yapsak azdır çünkü Atatürk'ün dediği gibi "Ordumuz, Türk birliğinin, Türk kudret ve kabiliyetinin, Türk vatanseverliğinin çelikleşmiş bir ifadesidir." ve öyle kalacaktır.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına ilk söz Kırıkkale Milletvekilimiz Sayın Ahmet Önal'ın.

Buyurun Sayın Önal. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET ÖNAL (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Karamnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin bütünü üzerinde söz almış bulunuyorum.

Sözlerime başlarken vatan savunmasında canlarını yitiren aziz şehitlerimizi rahmetle anıyor, maneviyatları önünde saygıyla eğiliyorum. Gazilerimize minnet ve şükranlarımı sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, bu kanun teklifi, başta Türk Silahlı Kuvvetlerimize uygulanan disiplin soruşturmaları olmak üzere askerî personelimizin üst rütbeye geçişlerinin yasal dayanağının oluşturulması, yaş hadlerinin düzenlenmesi, askerî öğrencilerin harçlıklarının düzenlenmesi, TSK'den ilişkisi kesilenler hakkında varsa ilişkileri kesilmeden önce işledikleri fiiller nedeniyle Silahlı Kuvvetlerden ayrılma

cezası verilebilmesinden Savunma Sanayii Başkanlığında sözleşmeli personel istihdamına kadar birçok düzenlemeyi içinde barındırmaktadır. Ancak bu kanun teklifi bazı yenilikler getiriyor gibi gözükse de askerî personelimizin temel sıkıntılarını çözen, beklentilerini karşılayan, askerî hastanelerin ve askerî okulların yeniden açılması dâhil kamuoyunun merakla beklediği hiçbir soruya cevap vermemektedir.

Değerli arkadaşlar, millî savunma, bir ülkenin olmazsa olmazı, bağımsızlığımızın da en büyük güvence ve teminatıdır. Ulusal güvenliğin en önemli kriterlerinden olan millî savunma, yaşamsal ve stratejik önemini bugün da korumaktadır. Dünyanın içerisinde bulunduğu zorlu koşullar, Türkiye'nin jeopolitik konumu dikkate alındığında millî savunmanın önemi daha iyi anlaşılmaktadır. Ülkemizin coğrafi konumu dünyanın merkezi olarak nitelendirilen Avrasya coğrafyasının ortasında oluşu millî savunma sanayimizi sürekli güçlendirmeyi zorunlu kılmaktadır. Cumhuriyetimizin kuruluş aşamasından itibaren Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından başlatılan ve özünde millî ve askerî ekonomiyi gerçekten millîleştirmeyi amaçlayan hamleler artarak devam ettirilmeli, egemenliğimizin dayanağı olan millî savunmamızda dışa bağımlılık azaltılmalıdır.

Türk Silahlı Kuvvetlerimiz, tarihten aldığı bilinç ve sorumlulukla yüz yıllardır görevini üstün fedakârlık ve başarıyla yerine getirmekte, yurt savunmasında kahramanca görevini ifa etmektedir. Karada, havada, denizde büyük bir azimle görev yapan Türk Silahlı Kuvvetleri personelimizin sorunlarını çözmek ve beklentilerini karşılamak Gazi Meclisimizin en önemli görevlerinden biri olmalıdır.

Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde 70 bin, İçişleri Bakanlığı bünyesinde 55 bin olmak üzere toplamda 125 bin uzman çavuşumuz görev yapmaktadır. Ordumuzun ana çekirdeğini oluşturan uzman çavuşlarımızın bugüne kadar çözülmemiş onlarca problemi vardır. Uzman çavuşlarımız, tazminat haklarından yeterli seviyede yararlanamamakta, rütbe ve kıdem ilerlemesi alamamakta, tecrübeli personel olmalarına rağmen astsubaylığa geçiş yüzdeleri son derece düşük tutulmaktadır; meslek hayatlarının çoğunu ailelerinden uzaklarda, garnizonlarda ve üs bölgelerinde geçirmektedirler. Görev tanımları dışında neredeyse her işin yaptırıldığı uzman çavuşlarımıza devletimiz bedelsiz zatî silah bile vermemektedir. Terörle mücadelede en ön safta kahramanca görev yapan uzman çavuşlarımız bu haktan yıllarca mahrum edilmişlerdir. Uzman jandarmalarımızın okulda geçirdikleri bir yıllık eğitimleri kıdemlerinden ve hizmetlerinden sayılmamakta, lojmandan faydalanma hakları düşük tutulmaktadır. Zorlu şartlarda görev yapan uzman çavuşlarımız, bir yıl içerisinde doksan gün hava değişimi aldıkları takdirde sözleşmeleri kendiliğinden feshedilmektedir. Üstelik, uzman çavuşlarımız tüm bu sorunlarını kurdukları dernekler vasıtasıyla yıllardır ısrarla söylemektedirler, her platformda dile getirmektedirler. Buna rağmen bu konularda bir ilerleme sağlanamamış, uzman çavuşlarımızın hakları kendilerine teslim edilmemiştir.

Değerli arkadaşlar, uzman erbaşlarımıza verilen kadro sözleri hâlâ tutulmamıştır. Tüm askerî personelimiz büyük bir beklentiyle 3600 ek göstergiyi beklemektedir. Sayıları 20 bini bulan sözleşmeli er ve erbaşlarımızın yol ve harcırah hakları hâlâ verilmemiştir. Otuz gün olan hava değişimi, istirahat süreleri arttırılmalı, zatî tabancaları bedelsiz olarak verilmeli, asgari geçim indirimi ve çocuk yardımı haklarından bir an önce faydalandırılmalıdır.

Değerli arkadaşlar, sözleşmeli er, erbaş ve uzman çavuşlarımızın bunca sorunu varken getirdiğiniz kanun teklifinde askerî personelimizin yaşadığı bu haksızlık ve mağduriyetleri giderecek çok da fazla düzenleme yoktur. Vatan uğruna canlarını feda etmekten bir gün bile geri durmayan, yurt sevgisini her şeyin önüne koyan, ülkemizin bağımsızlığı ve özgürlüğü için her türlü fedakârlığa katlanan personelimiz sizlerden gelecek haklarını talep ediyor, seslerinin duyulmasını istiyor, yaşadıkları mağduriyetlerin de bir an önce ortadan kaldırılmasını bekliyorlar.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz dönemde, on yıllardır Türk Silahlı Kuvvetlerimize hizmet veren, tarihi başarılarla dolu olan, üstelik uzun yılların verdiği deneyim ve tecrübeyle çalışan askerî hastanelerimizi kapatıp Sağlık Bakanlığına devrettiniz. Her biri ihtisas düzeyinde olan bu hastanelerin kapatılmasıyla askerî operasyonlarda yaralanan Mehmetçik'imizin tedavi sürecinde ciddi aksamalar meydana gelmiştir. Modern silahların insan vücudunda yaratabileceği tahribatlar karşısında insanoğlu çoğu zaman çaresiz kalmaktadır. Örneğin, mayına basan bir askerimizin bozulan vücut bütünlüğünü tekrar eski hâline getirmek, yaşadığı psikolojik travmayı atlatmasını sağlamak, özel bir eğitim ve ihtisas gerektirmektedir. Sivil hayatta karşılaşılan yaralanmalar ile savaş travmaları arasında çok ciddi ve derin farklılıklar vardır. Acil müdahalelerde doktorlar ve hemşireler, kısıtlı imkânlarla ve zamanın azlığına rağmen çözüm bulmak ve en uygun tedavi kararını vermek için özel olarak yetiştirilmeli ve kriz anında soğukkanlı davranmayı öğrenmelidirler. Muharebe alanında ölümü göze alıp yaralıya müdahale eden askerî personeli yetiştirmek kolay değildir. Böylesine fedakâr ve özel yetenekli doktorları, hemşireleri yetiştiren ve Kurtuluş Savaşı'nda bile kapatılmayan Gülhane Askerî Tıp Akademisinin OHAL kararnamesiyle kapatılması, askerî hastanelerin ise Sağlık Bakanlığına devredilmesi, bu bilgi birikiminin yok edilmesi anlamına gelmektedir. Bu anlamsız karar, şimdiden birçok sorunu da beraberinde getirmiştir.

Değerli milletvekilleri, bazı konular siyasetüstü ele alınmazsa ve konunun uzmanı olmayan kişiler tarafından değerlendirilirse çözüme ulaşmak hiç de kolay olmamaktadır. Dünyanın her ülkesinde, hele hele terör eylemlerinin bizdeki kadar yoğun yaşandığı ve sivilleri hedef aldığı bir ülkede savaş cerrahisi başlı başına bir gereklilik olarak değerlendirilmelidir. Sağlık sisteminin ülkemizde genel anlamda sorunlu olduğu da kabul edilirse savaş cerrahisi konusunda uzmanlaşmış hastanelerin kapatılması tam anlamıyla bir hatadır. Bombaların, kurşunların hedefi olan askerlerimizin ve sivillerimizin askerî hekimler yerine sivil hekimlerce tedavi edilmeleri bence doğru değildir. Yaralanan askerî personelimizin sivil hastane ve doktorlar yerine askerî hastanelerde, üstelik çatışma koşullarını bilen hekimler tarafından yapılması oldukça faydalı olacaktır. Çok geç olmadan, hazır bu problemler konuşulurken askerî hastanelerin yeniden açılması acilen gündeme alınmalıdır. Ancak getirmiş olduğunuz bu kanun değişikliği teklifinde askerî hastanelerin yeniden açılmasıyla ilgili yapılmış bir düzenleme yoktur. Bu konu geçmişin hatalarından henüz ders alınmadığının da en önemli kanıtıdır.

Bunun yanında, yine sizin döneminizde Deniz Lisesi, Kuleli Askerî Lisesi, Maltepe Askerî Lisesi, Işıklar Askerî Lisesi kapatıldı. Bu okulların tamamı çok köklü ve tarihsel birikimi olan okullar. Ayrıca, subay olacak kişilerin askerî liselerden geliyor olması da son derece hassas bir konu. Askerliğe yönelecek kişilerin, çocukluktan itibaren zihin ve beden olarak buna hazırlanmaları gerekmekte. Geçmiş yıllarda askerî lise kökenli öğrencilerin yüzde 70-80'i harp okullarına gelir, sivil liselerden yüzde 20-30 oranında gelen öğrenciler ile askerî liseden gelenler entegre olurdu. Askerî lise kültürü kalkınca subay adaylarının tamamen sivil liseden alınması, harp okuluna gelince subay olma konusunda kazanılması gereken değerlere çok geç başlanılması anlamına gelmektedir.

Değerli arkadaşlar, Türk Silahlı Kuvvetlerimizin temelini oluşturan askerî liseler, astsubay hazırlama okulları ile harp akademilerinin kapatılması binlerce yıllık devlet geleneğimize aykırı olmuştur ve kahraman ordumuza ciddi zararlar vermiştir.

Yine, sayın milletvekilleri, getirmiş olduğunuz düzenlemede bir başka konu daha var. Getirmiş olduğunuz düzenlemede hizmetten men cezası verme yetkisi disiplin kurullarından alınmakta, bununla beraber aynı yetki disiplin amirlerine de verilmektedir. Takdir edileceği üzere, kurul hâlinde verilen kararlar, üzerinde daha çok istişare edilen, konuşulan, tartışılan kararlardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ÖNAL (Devamla) – Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

AHMET ÖNAL (Devamla) – Ancak, tek kişi tarafından yani disiplin amiri tarafından verilecek cezalar daha çok hata yapma ihtimalini içinde barındıran kararlar olabilecektir.

Sayın milletvekilleri, hizmetten men cezası aynı zamanda idari bir tasarruf ve eylemdir. Bu yönüyle hukuk âleminde sonuç doğurur. Aynı zamanda kişi hak ve hürriyetlerini sınırlayan bu yaptırım hakkaniyete uygun olmalı ve keyfilik içermemelidir. Ancak getirmiş olduğunuz bu hizmetten men cezasını uygulama yetkisini bir kişiye vermek bu konudaki keyfiliği maalesef artırmış olacaktır.

Değerli arkadaşlar, tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde getirilen düzenleme doğru değildir ve askerî personelimizin keyfî uygulamalara maruz kalma ihtimalini ortadan kaldırmayacaktır. Buradan bir kez daha bu hukuka aykırı uygulamanın kaldırılmasını istiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken gerek yurt içinde gerek yurt dışında vatan savunmasında canlarını seve seve veren kahraman şehitlerimizi bir kez daha anıyor, gazilerimize acil şifalar diliyorum.

Millî Savunma Komisyonu toplantısından başlayarak çekincelerimizi dile getirdiğimiz, eleştirdiğimiz eksiklerin bir an önce giderilmesini talep ediyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına ikinci söz talebi Sayın Mehmet Sait Kirazoğlu’nun.

Buyurun Sayın Kirazoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET SAİT KİRAZOĞLU (Gaziantep) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair -59 milletvekilimizle birlikte imza sahibi olduğumuz- Kanun Teklifi üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım.

Yüz yıl önce Anadolu’nun her köşesinden gelen temsilcileriyle Gazi Mustafa Kemal riyasetinde Millî Mücadele’yi yürütmek üzere kurulan, ülkemizi kuran millî iradeyi temsil eden ve 100’üncü yılını idrak ettiğimiz Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. Bu vesileyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin 100’üncü yılında Meclis Başkanlığına yeniden seçilen Sayın Mustafa Şentop’u ve Başkanlık Divanının çok kıymetli üyelerini tebrik ediyor, hayırlı olmasını diliyorum.

Meclisimizin 100’üncü yılı, Vekili olduğum Gaziantep’imiz açısından da çok anlamlı, bizim için de direnişin başlangıcının 100’üncü yılı. Bundan yüz yıl önce Antep Harbi’nde şanlı bir direnişle Fransız kuvvetlerine karşı çocuğuyla, genciyle, yaşlısıyla, köylüsüyle, kadınıyla, erkeğiyle çok önemli bir mücadele verilmiş ve gelecek yıl anacağımız kurtuluşun 100’üncü yılı için buradan ben tüm Meclisimizi burada yapılacak faaliyetlere davet etmek istiyorum.

Yine, Gaziantep’le ilgili ufak bir şeyle devam etmek istiyorum. Bu da şu: 100’üncü yılı vesilesiyle Gaziantep’te “100’üncü yılda 100 hayırsever” temasıyla 2 milyonu aşkın nüfusun yarısını oluşturan genç ve çocuklarımız için okullar, sosyal destek kurumları oluşturmak istiyoruz. Bugüne kadar hayır yapan hayırseverlerimize teşekkür ediyor ve yeni hayırseverler beklediğimizi de ifade etmek istiyorum.

Yine, 15 Temmuz -dört gün sonra- Demokrasi ve Millî Birlik Günü olarak andığımız bugün vesilesiyle FETÖ’cü alçakların hain darbe girişimi karşısında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde eşsiz bir direniş sergileyen aziz milletimize ve dimdik duruşuyla örnek olan Gazi Meclisimize şükranlarımızı sunuyor, Sakarya’daki patlamada şehit olan askerlerimiz dâhil bu vesileyle geçmişten bugüne destan yazan tüm şehitlerimize Allah’tan rahmet, yaralılara şifa, gazilerimize uzun ömürler diliyorum.

Yine hazin bir yıl dönümünü anmadan geçemeyeceğim. Yirmi beş yıl önce, Avrupa’nın orta yerinde ve Batı medeniyetinin gözü önünde soykırıma uğrayan Srebrenitsa şehitlerimizi rahmetle anıyor, Bosna Hersek halkının hâlâ taze olan acısını paylaşıyorum.

Fatih Sultan Mehmet Han İstanbul'u fethettiğinde Ayasofya'yı ibadethane olarak inşa edenlere saygı göstererek burayı kendisine de ibadethane seçmiş, cami olarak yeniden ihya etmiştir. Ayasofya Camisi'ni bu millet hiçbir zaman müze olarak görmemiş, hep cami olarak anmıştır. Ayasofya'nın, Danıştayın verdiği iptal kararı sonrası, Sayın Cumhurbaşkanımızın kararıyla Diyanet İşleri Başkanlığına devredilerek ibadete açılması, insanlığın ortak mirası olan bu abide eseri geçmişten bugüne koruyarak inşa edenlere de saygı göstermek ve ceddimizin mirasına sahip çıkmak anlamına gelmektedir.

Değerli milletvekilleri, 21'inci Yüzyılda risk ve tehdit algısının değiştiği, savunma ve güvenlik stratejilerinin buna göre farklılaştığı, bölgesel ve uluslararası aktörlerin ve dinamiklerin daha fazla etkiye bulunduğu, illegal yapıların ve terör örgütlerinin kullanıldığı, jeopolitik olarak çok önemli bir konumda bulunmaktayız. Ülkemiz, bir yandan yurt içi ve sınır ötesinde terör örgütleriyle mücadele ederken -Suriye, Irak ve Doğu Akdeniz dâhil- sınırlarımızda ve ötesinde oluşan tehdit ve saldırılara karşı koymakta, ulusal hak ve menfaatlerimizi diplomasi ve Silahlı Kuvvetlerimiz aracılığıyla korumaya çalışmaktadır. Silahlı Kuvvetlerimiz bu süreçte çok önemli bir fonksiyon üstlenmekte, adını hepinizin bildiği operasyonlarla bölgeye huzur ve güven getirmeye çalışmaktadır.

Yakın tarihimiz ve özellikle coğrafyamızda yaşananlar, bize savunma sanayisinde teknolojik bağımsızlığın, askerî nitelik ve donanımın, millî ve yerli üretimin önemini öğretmiştir. Savunma ve güvenlik ihtiyaçlarımızı millî ve yerli teknolojiyle gerçekleştirerek dışa bağımlılığı asgari seviyelere indirmek, savunma sanayimizin yetkinliklerini geliştirmek amacıyla mühendislik ve tasarıma dayalı, yurt içi geliştirme ve üretim modeli uygulanmıştır. Bu sayede Türk Silahlı Kuvvetleri envanterine İHA'lar, SİHA'lar, helikopterler, uçaklar, zırhlı araçlar, füzeler gibi yüksek teknoloji ürünü birçok önemli unsur kazandırılmıştır.

Yine, geçen yıl Meclisimizde kabul edilerek yürürlüğe giren Askeralma Kanunu'yla, uzun yıllardır asker alma süreçlerinde yaşanan sıkıntılar ortadan kaldırılmış, öngörülebilirlik artırılmış, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçlarına uygun personel seçiminin önü açılmış, askerlik yükümlüsü nüfus gücünün daha etkin ve verimli sevk ve idaresi hedeflenmiştir. Böylece, askerlik sürecinde yetenekli personelin sistem içinde kalarak askerlik mesleğini kalıcı olarak seçmesi, rütbe bakımından terfi imkânı getirilmesi, moral motivasyonunun yükseltilmesi, yetenekli ve verimli personel teminini kolaylaştırması amaçlanmıştır.

Türk Silahlı Kuvvetleri, örnek bir disipline sahip, kendisine tevdi edilen görevleri üstün bir başarıyla yerine getiren, her türlü harekâta hazır, etkin, caydırıcı ve saygın bir kuvvet olarak Mehmetçik'imizden generaline her rütbeden personeliyle cansiparane fedakârlıkla görevini yerine getirmekte, bugün, her zamankinden daha güçlü ve etkin bir şekilde istiklalimizin ve istikbalimizin en büyük güvencesi olmaya devam etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yukarıda belirttiğim Askeralma Kanunu, terörle mücadele, yerli ve millî savunma sanayisini geliştirme gibi hususlara ilave olarak, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin yürürlüğe girmesiyle MSB teşkilatında yapılan değişiklikler nedeniyle ilgili mevzuatta uyum düzenlemeleri yapılması gereği hasıl olmuştur. Bu çerçevede, Komisyonada kabul edilen teklifimiz, Millî Savunma Bakanlığı kadrolarında görevli tecrübeli personelin söz konusu tecrübelerinden daha etkin bir şekilde faydalanılması, personelin motivasyonunun artırılması amacıyla özlük haklarının iyileştirilmesi, harekât etkinliğinin artırılması için başta askerî disiplinin tesisi olmak üzere tedbirlerin alınmasına yönelik hususlar içermektedir. Bunlardan söz edecek olursak ilk grupta tecrübeli personelden daha uzun süreli istifade etmeye yönelik düzenlemeler vardır. Burada, astsubay kıdemli başçavuşlar için yaş haddinin, istekleri hâlinde, sicil notlarının iyi olması hâlinde, 55 yaşından 60 yaşına kadar uzatılması; yine, ileri yaşlarda astsubaylıktan subaylığa geçenler için rütbe yaş hadlerinin artırılması söz konusudur. İlave olarak, uzman erbaşlara, astsubaylığa geçiş sınavına ilave sınav hakkı verilmektedir. Yedek astsubaylıktan muvazzaf astsubaylığa geçişin altyapısı oluşturulmuştur.

Disiplinle ilgili düzenlemelerimiz vardır. Bu, Millî Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde kurulan disiplin kurullarının yapısı ve bunların aldığı kararlara ilişkin yapılacak itirazların değerlendirilmesi hususlarını içermektedir. Yine, disiplin kurullarınca verilen bazı cezaların disiplin amirlerince de verilebilmesi disiplinin tesisi amacıyla öngörülmektedir.

Yine, kritik illerde ve hudutlarda geçici görevli olan askerlerimizin gündeliklerinin istisna kapsamına alınması; Millî Savunma Üniversitesi ve bağlılarında yapılan eğitim sonucu verilecek kıdemlerin yeniden düzenlenmesi; askerî sağlık hizmetlerinde görevli tabip, diş tabibi ve astsubayların sağlık hizmet tazminatlarının artırılması; yine, çok önemli bir düzenleme, Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma, Sahil Güvenlik ve Emniyet adına öğrenim gören öğrencilerin öğrenci harçlıklarının artırılması söz konusudur.

Savunma sanayisi bizim için çok önemli. Bunun önemini de bugünlerde çok daha iyi anlıyoruz. Bu amaçla, Savunma Sanayii Başkanlığındaki nitelikli uzman ve teknik personel istihdamında yeni düzenlemeler ortaya koyarak buraların daha da gelişmesini amaçlamaktayız.

Sözleşmeli erbaş ve erlerimiz için aile yardımı ve çocuk yardımı getirilmektedir; bu, çok olumlu bir gelişmedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MEHMET SAİT KIRAZOĞLU (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sözleşmeli erbaş ve erlerin hafta içi mesai sonrası ve hafta sonu görev yerlerinden ayrılmalarına izin verilmesi bu teklifimizde düzenlenmiş bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin hazırlanmasında katkıları bulunan MSB personeline, diğer bakanlık temsilcilerine, milletvekillerimize, Millî Savunma Komisyonunun tüm partilerden üyelerine, sivil toplum örgütlerinin temsilcilerine ve Meclis personelimize teşekkürlerimizi sunuyorum.

Yapılan düzenlemelerin, aziz milletimizin gönlünde müstesna bir yere sahip olan ve peygamber ocağı kabul edilen, milletimizden aldığı sevgi, saygı, güven, dua ve güçle kendisine verilecek her türlü görevi tarihî bir sorumluluk bilinciyle, yerli ve millî kaynaklarla geliştirilmiş imkân ve kabiliyetleriyle, geçmişte olduğu gibi gelecekte de icra etme azim ve kararlılığında olan Türk Silahlı Kuvvetlerine ve güvenlik güçlerimize hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, İçtüzük 72’ye göre verilmiş bir devam önergesi vardır; önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 375 sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerindeki görüşmelere İçtüzük’ün 72’nci maddesi uyarınca devam edilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Çelebi

Engin Özkoç

Bayram Yılmazkaya

İzmir

Sakarya

Gaziantep

İrfan Kaplan

Rafet Zeybek

Kani Beko

Gaziantep

Antalya

İzmir

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yoklama istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, önergeyi oylarınıza sunmadan önce bir yoklama talebi vardır.

Sayın Özkoç, Sayın Bayraktutan, Sayın Yılmazkaya, Sayın Ceylan, Sayın Ünlü, Sayın Şevkin, Sayın Yavuzyılmaz, Sayın Tutdere, Sayın Şahin, Sayın Karaca, Sayın Kaplan, Sayın Hancıoğlu, Sayın Tanal, Sayın Beko, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Özel, Sayın Aksoy, Sayın Demirtaş, Sayın Gündoğdu, Sayın Keven.

Evet, yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18:36

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.51****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112’nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - 223 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve arkadaşlarının İç Tüzük’ün 72’nci maddesi uyarınca verdikleri önergenin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN – Arkadaşlar, birinizin telefonu çalıyor, müzik sesi geliyor; lütfen, kısarsak sesini...

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Başkanım, mehter çalıyor.

BAŞKAN – Burada çalmasın da, her yerde çalabilir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, müzik ruhun gıdasıdır, müzikle beslenen ruhlar asla kötülük düşünmezler.

BAŞKAN – Kuliste çalabilirsiniz Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben çalmıyorum ki Başkanım, bana niye söylüyorsunuz?

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

2.- *Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu ve 56 Milletvekilinin Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3002) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 223) (Devam)*

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Yirmi dakika süreyle soru-cevap işlemi yapacağım. Soru sormak isteyen milletvekillerimizin sisteme girmelerini rica ediyorum. On dakika soru, on dakika cevap olarak uygulama yapacağım.

Evet, soru olmadığı için cevap işlemi de yok.

Geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Soru-cevap var.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Soru-cevap var.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Geçti Başkanım, oyladın artık, tamam.

BAŞKAN – Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 14’üncü maddeleri kapsamaktadır.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım, arkadaşlarımız soru-cevap için girmişler, talepleri var efendim.

BAŞKAN – İşlemi tamamladım çünkü yoktu. Sonra birer dakika arkadaşlara söz veririm yerlerinden.

Birinci bölüm üzerinde ilk söz, gruplar adına Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Kemal Bülbül’ün.

Buyurun Sayın Bülbül. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli Genel Kurul, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Hiç kuşkusuz, ordunun, silahlı gücün, şiddetin olmadığı, sınırların olmadığı, insanların eşit, özgür yaşadığı, birlikte paylaştığı, kimlik farklılığının olmadığı, insanların birbirlerini ötekileştirmedeği, insanların birbirlerini hakir görmediği bir dünya dileğiyle, 21’inci Yüzyılın demokrasi ve insan hakları çağı olacağını biliyoruz. Hiç bakmayın şu anda kabaran ırkçı, tekçi, inkârcı dalgaya ve bu bağlamda yapılan çalışmalara. Şimdi, dünden beri konuşulan konu bağlamında bizim soracaklarımız var. Elbette öncelikle Srebrenitsa’da yapılan katliamı, soykırımı kınıyor ve orada şu çocuğun söylediğinin aynısının Suriye’de de söylendiğini hatırlatmak istiyorum. “Çocukları küçük kurşunlarla mı öldürüyorlar?” demişti ya Srebrenitsa’da mazlum bir çocuk. Suriye’de de mazlum bir çocuk dedi ki: “Gittiğimde bütün bunları Allah’a anlatacağım.” Bu katliam, bu soykırım alabildiğine devam ediyor. Srebrenitsa’daki katliam, tıpkı Koçgiri’deki, Dersim’deki, Maraş’taki, Madımak’taki, Roboski’deki katliamın bir benzeridir.

Ve biz kimliği, kültürü, inancı inkâr edilenler olarak diyoruz ki: Tam bu noktada tekke ve zaviyeler niye açılmıyor? Niye Hacı Bektaş dergâhı, Şeyh Şücaeddin Veli dergâhı, Abdal Musa dergâhı, Ahi Evran Veli dergâhı niye açılmıyor? Buralar, Alevi toplumunun ibadethanesi. Rakamla ifade etmek istemiyoruz. Bakınız, biz bu ülkeye bu değerleri vermiş bir topluluğuz ve inancımız yasaklı, bu dergâhlar kapalı.

Şimdi, konuşmamın seyri içerisinde 2 tane örnek vereceğim fakat burada şunu da belirtmek isterim: “Aksedince gönlümüze sırrı hakikat pertevi / Meyde Bektaşi olduk, neyde olduk Mevlevi.” Mevlâna dergâhının da açılması gerekiyor. Buraların müze olarak kalması, bu inanç topluluğuna yapılmış olan bir hakaret, bir ötekileştirme, bir aşağılamadır. Oysa Selçuklu tarihinde, Osmanlı tarihinde ve cumhuriyet tarihinde birçok devlet yetkilisi, birçok hükümdar, bizim bu erenlerimize intisap etmiş, bizim bu erenlerimizden ilim irfan, edep erkân, ders öğrenmiştir.

Bakınız, bir Osmanlı paşasının Diyarbakır’da yaşadığı şeyi anlatayım size: Diyarbakır’a atanıyor -muhterem biraz sohbet seven, muhabbet seven, biraz edebiyattan hoşlanan birisi- Diyarbakırlılara soruyor, diyor ki: “Yok mu burada böyle, bir muhabbet ehli, edebiyat bilen birileri?” Araştırıyorlar, kimi getirirlerse haşmetmeap beğenmiyor. En son diyorlar ki: “Bir divane var, Palancılar Çarşısı’nda kalır.” Onu getiriyorlar ve getirdiklerinde Osmanlı paşası diyor ki: “Sen kimsin?” Diyor ki:

“Ol menem kim Kaysü Ferhat,

Ol menem kim hummarışk,

Ol menem kim camiaşkı nuş eden,

Ol menem kim surette serçeyem, sirette zümrüdüanka menem.”

Biz surette serçeyiz, sirette zümrüdüankayız. Ve Osmanlı paşası Nigâhi Baba’ya intisap edip ondan ders alıyor.

Şimdi, nice devlet yetkililerinin, nice yöneticilerin ilim irfan, edep erkân öğrendiği bu inancı, sadece “Anadolu irfanı” deyip geçiştiremezsiniz. Hünkâr Hacı Bektaş makamı niye kapalıdır, niye ibadete açık değildir? Niye cemevleri hâlâ yasal güvenceye kavuşmamıştır? Cemevlerinin yasal güvenceye kavuşturulmadığı bir yerde, başkaca ibadethanelerden söz edip de bir kıyaslama yapmak başlı başına tekçiliğin getirdiği bir şeydir. O Hünkâr Hacı Bektaş ki “Yetmiş iki millete bir nazarla bakmayan, kırk yıl müderris olsa hakikatte asidir.” diyen, sekiz yüz yıl önce; birlikte eşit, adil yaşamayı tembih eden ve bu yaşamı bize miras bırakan. Biz de ondan aldığımız feyizle diyoruz ki: “Yetmiş iki millete bir nazarla bakmayan kırk yıl müderris de olsa, vekil de olsa, bakan da olsa, cumhurbaşkanı da olsa hakikatte asidir.” O hâlde bu hakikat kabul edilmelidir, Alevi dergâhları açılmalıdır, cemevlerinin ibadethane olma statüsü kabul edilmelidir.

Bakın, dün de çokça tartıştık; Abdal Musa’yı hepiniz biliyorsunuz mutlaka ve Abdal Musa’ya intisap eden Alaiye Beyi’nin -Alaiye Beyi’ni de biliyorsunuz, Gaybi’yi- hikâyesi kısaca şöyledir: Gaybi Alanya’da bir geyiğin peşine düşer, geyiğe bir ok atar ve geyik ta Elmalı’ya kadar gider, Elmalı’da bir evin içerisine girer. Virane bir yerdir ama o viranenin içerisinde ilim irfan, edep erkân vardır. Oraya girdiğinde niye girdiğini sorarlar, der ki: “Benim avladığım geyik -ok atmıştım- buraya girdi.” Ve keremine niyaz olduğum Abdal Musa kolunu kaldırır, “Okun bu muydu?” der ve Alaiye Beyi Gaybi, Abdal Musa’ya intisap eder ve o intisaptan Kaygusuz Abdal doğar. Kaygusuz Abdal ki: “Şu insan dedikleri ayak ile baş değil. İnsan manaya derler, suret ile kaş değil.”

İnsanın manasını, insanın inancını, insanın dünyasını, insanın kutsalını hâlâ inkâr eden, kabul etmeyen, reddeden, konuşmalarında ötekileştirici ve suç unsuru, nefret suçu kullanan bir dil varken biz Türkiye’de laiklikten, demokrasiden, eşit yurttaşlıktan, inanç eşitliğinden söz edemeyiz. O hâlde, tam da içinde bulunduğumuz bu süreçte, cemevleri yasal güvenceye kavuşmalı ve bu dergâhlar açılmalıdır. Bu dergâhların açılması o gün sarf edilen kemalatı, o gün sarf edilen irfanı bugün de topluma taşıyacak, insan-insan, insan-toplum, insan-kainat, insan-doğa, insan-kurum ilişkileri bu irfan, bu edep, bu erkân üzerine düzenlenecek ve hak, hakikat yerini bulacaktır. Bunun dışında, “Falan yeri ibadete açtık, filan yeri ibadete açtık.” söylemiyle köpürtülen ama öte yandan koskocaman bir inanç topluluğunu yok sayan bir yaklaşım kesinlikle demokratik, eşitlikçi ve adil olamaz.

Tam içinde bulunduğumuz süreç, bütün yönleriyle, toplumsal talep açısından, tarihî talep açısından, anayasal açıdan, eşit yurttaşlık açısından, uluslararası sözleşmeler açısından ve toplumsal hakikat açısından ve birlikte eşit yaşama kültürü açısından, birbirini sevmeye ve saymaya ilişkin olması gereken bir yaklaşımdır. Bu inanç topluluğuna, Alevi inanç topluluğuna, Türk ve Türkmenler, Kürtler, Araplar, Romanlar bakın ne kadar çoğul bir kimlik içerisinde; bu kimliklerin de eşit buluştuğu, bu kimliklerin de demokrasiye, insan haklarına, eşitliğe hizmet ettiği bir noktaya gelmiş olacağız. O nedenle, aziz vekiller, bakınız, aşıkların sadıkların, ermişlerin dervişlerin, erenlerin evliyaların nefeslerinde, deyişlerinde, söylemlerinde vurguladığı, miras bıraktığı bu hakikati hâlâ inkâr ediyor olmak hiçbir şekilde açıklanabilecek bir tutum, açıklanabilecek bir siyasal yaklaşım, açıklanabilecek bir davranış değildir. Bu anlamda gelmiş geçmiş tüm hükümetler, ötekileştirilmiş olan Alevi toplumu başta olmak üzere, bize karşı inkâr ederek, yok sayarak suç işlemiştir. Tam da bu suçu kaldırmada tam da eşitliği, adaleti sağlamada olması gereken noktaya gelmiş bulunuyoruz. O nedenle, hiçbir şekilde sağa sola evirip çevirmeden, hiçbir şekilde bahane üretmeden, hiçbir şekilde gereksiz oyalamalara gitmeden bu sürecin karşılanması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Tamamlıyorum, teşekkür ediyorum.

Dolayısıyla “Kâinatın aynasıyım

Mademki ben bir insanım

Hakk’ın varlık deryasıyım

Mademki ben bir insanım

İnsan Hakk’ta, Hak insanda

Arıyorsan bak insanda

Çok marifet var insanda

Mademki ben bir insanım

Tevrat’ı yazabilirim

İncil’i dizebilirim

Kur’an’ı sezebilirim

Mademki ben bir insanım

İlim bende, kelim bende

On sekiz bin âlem bende

Yazar Levhikalem bende

Mademki ben bir insanım

Daimi’yim harap benim

Ayaklarda turap benim

Aşk ehline şarap benim

Mademki ben bir insanım” diyen ve bu ülkede radyolarda, toplumsal üretimde, kamusal alanda, eğitim ortamında topluma hizmet eden ermişlerimizin, dervişlerimizin yüzü suyu hürmetine tam geldiğimiz noktada bu hakikati kabul etmenin zamanıdır, kabul etmemek münafıklıktır.

Saygılar sunuyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, İç Tüzük 60’a göre 10 arkadaşımızın söz talebini karşılayacağım.

Sayın Aygun...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun’un, uzman erbaşlara kadro verilip verilmeyeceğini, harp okulları ve askerî liselerin yeniden açılıp açılmayacağını, askerî hastanelerin ve GATA’nın eski hâline getirilip getirilmeyeceğini, F-35 ve S-400’lerin son durumunun ne olduğunu, ordudaki liyakatin yeniden sağlanıp sağlanamayacağını, uzman er ve erbaşlara 3600 ek gösterge verilmesinin düşünüülüp düşünüülmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCANAYGUN (Tekirdağ) – Uzman erbaşlara kadro verecek misiniz? Emekli maaşlarını yükseltecek misiniz? Harp okullarını ve askerî liseleri yeniden açacak mısınız? Sivilleştirilerek Sağlık Bakanlığına bağlanan askerî hastaneleri ve GATA’yı eski hâline getirecek misiniz? Ordudaki FETÖ’cü askerleri tam olarak temizleyecek mekanizmayı kuracak mısınız? FETÖ’metre uyguluyor musunuz? Amerika’dan alınması gereken F-35’ler ve Rusya’dan alınan S-400’lerin son durumu nedir, ülke savunmasında ne zaman kullanmaya başlayacağız? 3600 sözü verdiğiniz polis, öğretmen, sağlık personeli ve din görevlilerinden sonra uzman er ve erbaşlara da vermeyi düşünüyor musunuz? Ordumuzdaki birlik ve bütünlüğü yeniden sağlayacak mısınız? Ordudaki liyakati yeniden sağlayabilecek misiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

39.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, Birleşmiş Milletlerin 2020 yılını Farabi Yılı ilan ettiğine ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Birleşmiş Milletler, 2020 yılını Farabi yılı ilan etmiştir. İlimin, aydınlanmanın ve anlamın mütefekkirî Farabi, felsefeden matematiğe çok yönlü bir ilim adamı, ilim ve düşünce dünyasında Aristo'dan sonra ikinci öğretmen, muallimisani kabul edilmiştir. Sadece filozofları değil sayısız bilim adamını derinden etkilemiş, akımların ve icatların ilham kaynağı olmuştur. Kendini ilme adayan Farabi'ye göre insan, ilmi aramakla mükelleftir, ilmi bulmak, onu öğrenmek ve onu anlatmak zorundadır. İlim, Çin'de bile olsa kalkıp peşine düşmek gerekir. İnsan, ilim içinde yaşamıyorsa ızdırap içinde anlamsız ve mutsuz bir ömür geçiriyordur.

BAŞKAN – Sayın Kasap...

40.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, askerî okul öğrencilerinin haklarının iade edilip edilmeyeceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Masum askerî okul öğrencilerinin hakları ne zaman iade edilecek? İsmi değişik mecralar tarafından örgütle iyice bağdaşmış olan şahıslar Mecliste, başka yerlerde yer edinir iken bu öğrencilerin hakları ne zaman iade edilecek?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özyavuz...

41.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Özyavuz'un, Şanlıurfa ilinde DEDAŞ'ın uygulamaları nedeniyle yaşanan mağduriyetin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

İBRAHİM ÖZYAVUZ (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şanlıurfa'da pompaj sistemiyle arazi sulaması yapan pamuk ve mısır üreticilerinin tesislerinde kullanılan enerjinin DEDAŞ tarafından kesilmesi büyük bir mağduriyete yol açmıştır. Ürünün suya ihtiyacı olduğu bu dönemde DEDAŞ'ın bu uygulaması hem üreticiye hem de millî sermayeye vurulan bir darbedir. İçinde bulunduğumuz bu sıkıntılı günlerden çıkmaya çalışan çiftçi hayal kırıklığı yaşamış ve çaresizlikten perişan olmuştur. Enerjinin kesilmesi çare değildir. Çiftçi mutlaka desteklenmeli ve bu badireyi atlattırılmalıdır. Aksi takdirde sosyal patlamalar yaşanacak ve bölgede üretim yapılamayacak durumlar ortaya çıkacaktır. Devlet, gerekirse, çiftçinin ileride hak edeceği destekleme priminden kesilmek üzere DEDAŞ'a ödeme yapmalı ve sorunu çözmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

42.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyinin 2018 yılından beri niçin toplanmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Serbestleştirme, özelleştirme, sendikasılaştırma, esnek, güvencesiz ve kayıt dışı istihdam, çalışma koşullarının ağırlığı, kadın, genç, çocuk emeği sömürsünün yoğunluğu, azami kâr hırsı ve en son Covid-19 salgınına kaşı önlemlerin yetersizliği nedeniyle iş kazaları ve meslek hastalıkları artmaktadır. 2012 yılında 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu çıkarılmasına rağmen SGK verilerine göre 2012 yılına göre iş kazaları yüzde 475 artmış ve 2013 yılından sonra iş kazası olmayan il kalmamıştır. En son Sakarya'da canımı yanmıştır. Ülke genelinde iş sağlığı, güvenliğiyle ilgili politika ve stratejilerin belirlenmesi için tavsiyelerde bulunmak üzere kurulan Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi, “Yılda 2 defa olağan toplantı.” denmesine rağmen 2018 yılından beri niçin toplanmamıştır? İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyini toplamayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

43.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, öğrencilerin kredi borçları ve faizlerinin akıbetinin ne olacağını, çiftçilerin ve esnafın borçlarının yeniden yapılandırılıp yapılandırılmayacağını, BAĞ-KUR, motorlu taşıtlar vergisi ve sigorta prim borçlarına yönelik bir affin düşünüp düşünülmendiğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Halkımız ciddi anlamda borçlu, corona öncesi zaten zor durumdaydı, coronayla birlikte birçok kesim daha da zor duruma düştü. Siz ciddi yardımlar yapacağınıza ne yaptınız? Sadece esnafımızın borçlarını faiziyle ertelediniz, çiftçimize yeni bir destek yapmadınız; kurumsal olmayan, güñübirlik çalışanların bir bölümüne kamu bankalarından yardım etmek yerine kredi verdiniz.

Şimdi, halkımız size soruyor: Öğrencilerin kredi borçları ve faizleri ne olacak? Bir iyileştirme planınız var mı? Çiftçilerimizin borçlarını yeniden yapılandırmayı düşünüyor musunuz? Esnafımızın Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifine, bankaya olan borçlarını faiziyle birlikte yeniden yapılandırmaya yönelik bir çalışmanız var mı? Başta motorlu taşıtlar vergisi olmak üzere, BAĞ-KUR ve sigorta prim borçlarına yönelik bir af söz konusu mudur? Halkımız bunları bekliyor.

BAŞKAN – Sayın Aycan... Yok.

Sayın Beko...

44.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, ülkenin ağır bir ekonomik krize sürüklendiğine, işsizlik ve yoksullukla baş başa bırakılan yurttaşların sesi olan Halk TV ve Tele1'in susturulmak istenmesini kabul etmediklerine ilişkin açıklaması

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP Hükümeti uzun yıllar süren iktidarının ardından ülkemizi ağır bir ekonomik krize sürüklemiştir. Sarayın politikaları nedeniyle bugün cumhuriyet tarihinin en ağır işsizlik rakamıyla karşı karşıyayız. Bu nedenle RTÜK ve Basın İlan Kurumu eliyle özgür gazetecilik yapmaya çalışan televizyon ve gazetelere yönelik ağır baskılar da sürmektedir. Bugüne kadar yurttaşlarımızın sesi olan Halk TV ve Tele1'e yasal dayanaktan yoksun ekran karartma cezaları vererek bu gerçekler gizlenmek istenmektedir ancak 620 bin sağlık emekçisi görev beklerken, engelliler kadro haklarını, 500 bin öğretmen atamayı talep ederken, 30 bin sosyal hizmet uzmanı işsizken, 10 milyona yakın yurttaş iş beklerken, ağır işsizlik ve yoksullukla baş başa bırakılan bu yurttaşların sesi olan Halk TV ve Tele1'in susturulmasını kabul etmek mümkün değildir.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

45.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde iline yeniden acemi birliği kurulması yönünde bir çalışmanın olup olmadığını, darbe girişimi gerekçesiyle ihraç edilen askerî öğrenci ve uzmanların mağduriyetinin giderilmesi için bir çalışmanın yapıp yapılmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Niğde ili Bor ilçesi Şehit Nuri Pamir Kışlası bünyesinde bir acemi birliği kurulacağı 2012 yılından beri seçim önceleri gündeme getirilmektedir. Geçmişte askerî birlik Niğde'de varken taşınmasının kent için olumsuz yansıması olmuştur. Bu nedenle yeniden acemi birliğinin bölgeye geleceği açıklamaları umut yaratmıştır ancak Millî Savunma Bakanı Akar, soruma yanıtta “Niğde ilinde birlik teşkili, bir kışla, konuş ve kuruluş değişiklikleri kapsamında herhangi bir planlama bulunmamaktadır.” demiştir. 15 Nisan 2019 tarihli yanıtına rağmen söylentiler devam etmektedir.

Sayın Komisyon Başkanı daha önce, Bakanlık yaptığı dönemde bölgemize gelmiş, onun da bu konuda değerlendirmeleri olmuştur. Şimdi, sorum: Yeniden Niğde'ye acemi birliğinin getirilmesi yönünde bir çalışma var mıdır?

İkinci sorum: Darbe kalkışmasında askerî öğrenci ve uzmanlar, emir komuta işleyişiyle, karışmadıkları darbe girişimi nedeniyle ihraç edilmişlerdi. Bunların mağduriyeti vardır, giderilmesi için bir çalışma yapılmakta mıdır?

BAŞKAN – Sayın Gündoğdu...

46.- *Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli ilinde yaşanan doğal afet nedeniyle zarar gören çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması*

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Haziran ayı içerisinde Kırklareli ilimiz başta olmak üzere, Pınarhisar, Babaeski, merkez ilçe ve bu ilçelerimize bağlı olan köylerde doğal afetten dolayı ciddi zararlar oluşmuştur. Tarım İl Müdürlüğünün yaptığı tespitlerde yaklaşık olarak çeşitli ürünlerde 50 bin dönüm arazimiz zarar görmüştür. Yaşanan felaketin sonucu, Tarım İl Müdürlüğü yaptığı tespitleri Tarım Bakanlığına bildirmiş fakat hâlâ Tarım Bakanlığında herhangi bir adım atılmamıştır. Zarar gören çiftçilerimizin bir an önce zararlarının karşılanmasını talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Esgin...

47.- *Bursa Milletvekili Mustafa Esgin'in, AK PARTİ'ye muhalefet etmek kastıyla Türkiye'ye muhalefet etmenin izana zarar vereceğine ilişkin açıklaması*

MUSTAFA ESGİN (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Libya ve Akdeniz'deki Türkiye'nin menfaatine muhalefet edilmez, Türkiye'nin terörle mücadelesinde terörün kaynağına imhasına muhalefet edilmez, “Suriye’de ne işimiz var?” denmez, AK PARTİ’ye muhalefet edeceğim derken zalim Esad ile iz düşülmez, muhalefet etme saikiyle zalime şerik olunmaz, Doğu Akdeniz’e sondaj gemisi gönderdiğimiz ve yedi düvelle mücadeleyi göze aldığımızda “Doğu Akdeniz’de niye yokuz?” diyerek üstünüze güldürülmez, Libya’da uzak ülkeler kiralık teröristler üzerinden menfaat kovalarken Türkiye’nin kaçınılmaz yararlarıyla bilek güreşine girilmez, Doğu Akdeniz’de, uluslararası sularda, sınırlarımızda amansız bir mücadele verirken Türkiye ellere şikâyet edilmez. AK PARTİ’ye muhalefet etmek kastıyla Türkiye’ye muhalefet etmek izana zarar, hak ve hakikate isyandır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Filiz...

48.- *Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Gaziantep ilinin Covid-19 vaka sayısındaki artışta ilk 5 şehir içerisinde bulunduğu, Sağlık Bakanlığının 7 Temmuz tarihli tebliğinden kaynaklanan mağduriyetin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Seçim bölgem Gaziantep Covid-19 vaka sayısındaki artışta ilk 5 şehir içerisinde bulunmaktadır. Gaziantep’te özellikle normalleşmenin başladığı 1 Hazirandan itibaren Covid-19 vakalarında anormal bir artış meydana gelmiş tüm resmî ve özel sağlık kuruluşlarımızda Covid-19 için ayrılan yoğun bakımların kapasitesi dolmuş, acil servislerde açılan ilave bölümlerde de yer kalmamış ve hastalar yatış için sıra bekler hâle gelmiştir.

Sağlık Bakanlığının 7 Temmuz tarihinde yayınladığı tebliğe göre, özel hastanelerde tedavi gören Covid-19 hastalarının tedavi masraflarının 29 Haziran tarihi itibarıyla SGK kapsamında ödenmeyeceğini bildirmesi sonucu parası olmayanlar devlet hastanelerine sevk edildiğinden devlette yığılma had safhaya gelmiştir. Hastalar bizleri arayarak durumlarından şikâyetle bulunuyorlar. Sağlık Bakanımızın bu duruma el atmasını ve konuya bir çözüm getirmesini hemşehrilerim adına talep ediyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Grup Başkan Vekillerimizi kürsü arkasına bekliyorum ve birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.18

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 19.47****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112’nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

**VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

2.- *Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu ve 56 Milletvekilinin Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3002) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 223) (Devam)*

BAŞKAN – 223 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Ayhan Erel.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin birinci bölümü üzerine partim İYİ PARTİ adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle dikbaşı değil, başı dik Anadolu evlatlarından oluşan Türk Silahlı Kuvvetlerinin yürürlükte olan disiplin nizamında ihtiyaç duyulan düzenleme ve değişikliklerin yapılması ile harekât etkinliğinin artırılması, Millî Savunma Bakanlığı kadrolarında görevli personelden daha uzun süreli ve etkin bir şekilde faydalanılması, personelin özlük haklarının iyileştirilmesi yoluyla motivasyonunun artırılması amaçlandığı belirtilmektedir.

Dosta güven düşmana korku veren, dünya ordularının imrenerek takip ettiği kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri, şanlı Türk tarihinde birçok zafere imza atmış ve hâlâ sınırlarımız bölgesinde ve dünyanın farklı bölgelerinde görevini kahramanca yerine getirmektedir. Yüce Türk milletinin gözbebeği olan Türk Silahlı Kuvvetlerinin etkin ve verimli çalışması için gereken düzenlemelerin yapılması elzemdir. Bu kapsamda, görüşmekte olduğumuz kanun teklifini yetersiz bulmakla birlikte, genelini İYİ PARTİ olarak olumlu bulmaktayız.

Değerli milletvekilleri, hepimizin bildiği üzere, Türk Silahlı Kuvvetlerinin içine gizlice sızdırılarak yerleştirilmiş, yıllarca kök salması fark edilememiş, asla Türk askeri olamayacak; asker giysili, beyni yıkanmış bir avuç hainin 15 Temmuz gecesi gerçekleştirmeye çalıştığı hain darbe girişiminden kısa bir süre sonra yayınlanan kanun hükmünde kararnameyle harp akademileri, askerî liseler, astsubay hazırlama okulları kapatılmıştır, Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde Millî Savunma Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur ve şu anda görüşmüş olduğumuz kanunla Millî Savunma Üniversitesi personeline verilecek kıdemlerin yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Harp akademileri ve Gülhane Askerî Tıp Akademisinin kapatılması nedeniyle Millî Savunma Üniversitesinin teşkilat yapısı dikkate alınarak bazı düzenlemeler yapılmaktadır. Bu düzenlemeler tabii ki yapılsın, bu düzenlemelerin yanında; askerî liseler, harp okulları, harp akademileri, astsubay hazırlama okulları ve askerî hastanelerin tekrar açılmasına ilişkin düzenlemelerin de acilen yapılması gerekmektedir.

Kamuoyunda neredeyse her kesim askerî okullarda okumuş olsun ya da olmasın tarihi Osmanlı İmparatorluğuna kadar uzanan askerî okulların cezalandırılmasının, şanlı Türk ordusuna kaliteli asker yetiştirmede tarihi öneme sahip askerî okulların kapatılmasının nedenini hâlâ anlamış değildir. Nitekim, buralarda bulunan FETÖ'yle iltisaklı kişilerin tespit edilip yargılanıp cezalandırılması gerekirken anlaşılması güç bir şekilde okulların tamamen kapatılması kabul edilemez bir durumdur.

Bu askerî okulların kapatılmasının ne kadar yanlış olduğu bugün bu kanunla daha iyi anlaşılmaktadır. Bu kanunla sürekli astsubaylıktan subaylığa, yedek astsubaylıktan astsubaylığa geçiş gibi yollarla personel eksikliği giderilmeye çalışılmaktadır. Liyakatlı personel eksikliğinin tam olarak giderilmesi ancak kapatılan okulların açılmasıyla mümkün olacaktır diye düşünüyoruz.

Değerli milletvekilleri, yine kanun teklifine baktığımızda, askerî tabip ve dış hekimlerine, askerî sağlık personeli ve sağlık astsubaylarına tazminat verilmesi öngörülmüştür, askerî tabipliğinin tercih edilebilmesi amaçlanmıştır; bu düzenlemeleri yapmaktan ziyade Askerî Tıp Akademisinin ve hastanelerin tekrar açılmasına ilişkin düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Taşıma suyla değirmenin dönmeyeceği bir gerçektir. Askerî hastanelerin kapatılması hayati bir hata olmuştur, bu hatadan bir an önce dönülmesi gerekmektedir.

Yine, 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrası Gülhane ve askerî hastanelerin Sağlık Bakanlığına bağlanarak askerî tabipliğinin kaldırılmasıyla yeni bir süreç başlamıştır. Gülhane'nin adını kirletenler aslında özüne, yüz yirmi yıllık Gülhane kurumuna ihanet etmişlerdir; onları bir kez daha kınıyor ve lanetliyorum. Ancak Gülhane, bu adamlardan, bu hainlerden ibaret değildir. Bilinmelidir ki askerî tıp eğitimi ve uygulaması normal tıp eğitimi ve uygulamasından farklılıklar taşımaktadır. Askerî hekimlik, ayrı uzmanlık ve eğitim işidir ve özellikle cephede askerî hekimlik çok önemlidir. Askerlik ayrı bir yaşam tarzıdır ve Mehmetçik'in dilinden ancak askerî hekimler anlar. Harp sırasında özellikle bu konuda eğitim görmüş askerî hekimlere ihtiyaç vardır. Gelişmiş modern ülkelerin hepsinin ordularında askerî tabip vardır ve cephedeki askerin sağlık desteğini yerine getirmektedir, hele bizim gibi devamlı terörle mücadele eden bir ülkede savaşan askerlerin sağlık desteği hayati öneme sahiptir. Ülkemizin ve dünyanın pek çok yerinde kahramanca görev yapan Mehmetçiklerimizin arzu etmediğimiz oluşabilecek yaralanmaları ve hayati tehlikeleri, yine olası bir savaş hâli, uzmanlık, tecrübe ve tıp bilgisinin yanında askerlik bilgisi de gerektirmektedir. Askerî bir doktor her türlü askerî harekât, savaş ve benzeri durumlarda çalışmaya hazırlıklıken normal bir doktorun bu durumlara hazırlıklı olması ve durumlarda mesleki bilgisini tam olarak kullanması beklenilemez. Bu sebeplerden ötürü, Askerî Tıp Akademisinin ve hastanelerin tekrar açılması ordumuz için hayati önem taşımaktadır.

Sayın milletvekilleri, yine kanun teklifiyle, astsubay kıdemli başçavuş rütbesindeki personelin rütbe yaş haddinin 55'ten 60'a kadar uzatılması amaçlanmaktadır. Ancak astsubay kıdemli başçavuşların isteğe bağlı olarak emeklilik yaş haddinin 55 yaşından 60 yaşına çıkarılmasının kuvvet komutanlığının yanı sıra, Millî Savunma Bakanlığı tarafından resen uzatılabileceği öngörülmüştür. Bakanın kararıyla resen uzatma astsubaylar arasında ayrımcılığa ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde ordunun siyasallaşmasına neden olacaktır. "Resen" ifadesi yerine, "Kuvvet komutanlığının teklifi üzerine Millî Savunma Bakanlığının onayı"yla astsubay kıdemli başçavuşların isteğe bağlı emeklilik yaş haddinin 55 yaşından 60 yaşına çıkarılmasının ordudaki siyasallaşmanın önüne geçeceği ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin yapısı için daha uygun olacağı düşünülmektedir.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle, günümüz şartlarına göre askerî öğrencilerin harçlıklarının artırılması amaçlanmaktadır; olumlu bir düzenlemedir ancak subay ve astsubay öğrenciler arasında farklılık bulunmaktadır. Astsubay eğitiminin ön lisans, subay eğitiminin ise lisans eğitimi olduğu göz önüne alındığında iki eğitim de yükseköğretim kapsamındadır. Dolayısıyla yükseköğretim harçlığında ayrıma gitmenin doğru bir uygulama olmadığı düşüncesindeyiz. Subay ve astsubay öğrencileri arasındaki harçlık farklılıklarının düzeltilmesi devlete çok az bir mali yük getirecektir ve askerî öğrencilerimiz arasında hak ettikleri eşitlik sağlanacaktır diye düşünüyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin, şanlı Türk ordusuna, mazisi şan ve şerefle dolu kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerine, Türk Silahlı Kuvvetlerinin fedakâr ve kahraman mensuplarına hayırlı olmasını diliyorum.

Bu vesileyle, bayrak uğruna, vatan uğruna gözlerini kırpmadan can veren şehitlerimizi rahmetle anıyor, gazilerimize Yüce Allah'tan şifalar diliyorum. Her türlü zorlu şartlarda büyük fedakârlıklarla görevlerini şerefiyle yerine getiren Silahlı Kuvvetler bünyesinde görev yapan Mehmetçiklerimizin Allah ayaklarına taş değdirmesin diyorum.

Bu vesileyle, Gazi Mustafa Kemal Paşa başta olmak üzere tüm silah arkadaşlarını rahmet ve şükranla anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Haşim Teoman Sancar, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HAŞİM TEOMAN SANCAR (Denizli) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; bugün 11 Temmuz. Hain darbe girişiminin dördüncü yılını üç gün sonra anacağız. Bu vesileyle, o gün o mücadelede can veren değerli şehit kardeşlerimize, vatandaşlarımıza ve güvenlik kuvvetlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, mekânları cennet olsun.

Tabii, değerli arkadaşlar, her 15 Temmuz böyle bir anma, bir hüznün, bir gün havasında anarak maalesef, ileriye yönelik yolumuzu açamayız. Geçmişte yapılan hataları değerlendirmeden, milletimize, onlarla yüzleştiğinizi anlatmadan, iktidarın bu anlamdaki zafiyetlerini 83 milyona söyleyip de “Biz, bu konuda hata yaptık; biz, bu konunun müsebbiplerinden biriyiz. FETÖ terör örgütünün oluşumlarında iktidar maalesef, en büyük katkıyı sunmuştur.” demeden FETÖ ve FETÖ gibi önümüzdeki dönemlerde Türk milletinin başına gelecek sıkıntılarda bir çözüm yolu bulamayız.

Örneğin, sizler, FETÖ'nün miladını mütemadiyen 17-25 kabul ediyorsunuz, 17-25 Aralık, FETÖ'nün miladı falan değil: FETÖ'nün miladı, Türkiye Cumhuriyeti'nde resmî anlamda bundan on beş, on altı yıl önce, 2004 yılında -2004 yılının 25 Ağustosunda- Millî Güvenlik Kurulunun aldığı karardır FETÖ'nün başlangıcı, resmî başlangıcı. Tabii, değerli arkadaşlar, siz 17-25'ten önce “Fetullah Efendi.” diyordunuz ama biz Cumhuriyet Halk Partililer yine “FETÖ.” diyorduk, yine “FETÖ.” diyorduk ve “FETÖ.” demeye de devam edeceğiz.(CHP sıralarından alkışlar) Çünkü duruşumuz budur.

Değerli arkadaşlar, neden bu kronolojik sıralamayı yapıyorum? Sizlerin bu millete bir borcu var, sizlerin Türk askerine bir borcu var, “Her Türk asker doğar.” diyen her vatandaşa bir vebal borcunuz var. Mesela, ben size söyleyeyim, Denizli Milletvekiliyim: Denizli'nin tarihi boyunca Valisini Vali Konağı'ndan polis arabası gelip almadı, Denizli'nin tarihi boyunca Tugay Komutanını Tugayın kapısından polis arabası almadı, Denizli'nin tarihi boyunca Denizli Emniyet Müdürünü Emniyetin kapısından terörle mücadele ekibi almadı. Bu, benim için bir utançtır, bir milletvekili olarak Denizli'nin makûs talihi... Ama her ilde, her bölgede bu utancı maalesef, yaşattınız. Neden yaşattınız? Öncelikle, kendi içinde Basın ve Tanıtımdan Sorumlu Genel Başkan Yardımcınızın söylediği gibi ilk rahatsızlığınız Kemalist ilkelerdi, Kemalist duruştu. Salıverdiniz FETÖ'yü, öncelikle Türk Silahlı Kuvvetleriyle uğraştı çünkü Türk Silahlı Kuvvetlerinin çıkışı Atatürk ilke ve inkılaplarının bekası ve menfaattir yani bu da Türkiye Cumhuriyeti'ni gösterir.

Ben size şöyle söyleyeyim değerli arkadaşlar: Siz 15 Temmuz günü bunları anarken bu millettten bir özür dileyin, deyin ki: “Biz bunun müsebbibiyiz ya, biz destek verdik.” 2004 yılında Millî Güvenlik Kurulu kararını imzalayan komutanlara ne yaptınız? Mesela, o gün o imzayı atan komutanlardan birisi İbrahim Fırtına'ydı, birisi Şener Eruygur'du, birisi Özden Örnek'ti. Ne yaptınız?

Bakanlar Kuruluna getirip de Millî Güvenlik Kurulu kararlarını uyguladınız mı? Siz, Fetullahçı terör örgütünün faaliyetlerinin durdurulması ve takip edilmesi kararına zerre kadar saygı duyduunuz mu? Aksine, ödüllendirdiniz. Belediyelere gittiniz, paralar verdiniz, Türkçe Olimpiyatları yaptınız. Türk Silahlı Kuvvetlerinin komuta kademesini âdeta yerle bir ettiniz, koca koca paşaları lacivert Renaultlara bindirip karakollarda beklettiniz, itibarını sarstınız. İşte bu yüzden, yapılan son anketlere göre, artık Türk genci subay olmak istemiyor sizin korkunuzdan. Onun için ben bunu şöyle söylüyorum: Kabul edin, 15 Temmuz bir özür günü yapın, özür; “Bu milletten özür diliyoruz.” deyin. Çıkarılmışsınız oraya üzerinden tank geçmiş bir Clio, “Biz bunu anıt yapıyoruz.” Ya, neyin anıtı? O tankı nereden aldı geldi bu arkadaş, çarşıdan pazardan mı aldı geldi? Sizin o atadığınız paşaların emirleriyle alındı. O uçağı kullanan pilotlar bu milletin, bu memleketin paralarıyla yetiştirildi. Ama bu 15 Temmuzda yine çıkacaksınız sizinle hiçbir alakası yok gibi, sokacaksınız kafanızı kuma; “FETÖ, FETÖ, FETÖ... Mücadele ediyoruz, lanetliyoruz.” Lanetlemekle terör bitmez. Ben her türlü terörü lanetliyorum, bitiyor mu? Bitmez. Oturacaksınız diyeceksiniz ki: “Türk Silahlı Kuvvetlerinden elimizi ayağımızı çekelim.”

Akın Öztürk sizin bir numaralı paşanızdı, prensinizdi. Aralardan, derelerden açtınız kadroları, koca koca komutanları karakollarda gezdirirken Akın Öztürk’ü Türk Silahlı Kuvvetlerinin neredeyse en üstündeki kişi yaptınız. Ne oldu o Akın Öztürk 15 Temmuzda? Elleri kelepçeli, polislerin eşliğinde geldi terörist olarak. E, ben size soruyorum: O komutanların, o aydınların, karakolda ölenlerin, mahkemelerde kalp krizi geçirenlerin evlatlarının size hakkını helal ettiğini sanıyor musunuz?

Arkadaşlar, terörle mücadelenin ilkesi olur, terörle mücadelenin duruşu olur; “Bugün, benim adamım.” “Bugün, benim cemaatim.” diyemezsiniz. Destek verdiğiniz FETÖ, döndü dolaştı, Türkiye Cumhuriyeti’nin baş belası oldu ama hep dedik, hep dedik; Bakanlar Kurulu kararı almadınız, dinlemediniz, komutanlarımızı tutukladınız, herkesi cezalandırdınız. Onun için, şimdi, bugün, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Millî Savunma Komisyonunun bu özel gününde şunu söylemeye çalışıyorum: Arkadaşlar, dün FETÖ’ydü, yarın METÖ olur, öteki gün ETÖ olur; şu irticai yapılaşmalardan elinizi ayağınızı çekin. İslamiyet ve inanç, Allah ile kulu arasındadır; bunu devletin komuta kademelerine koymayın, yargıya koymayın, yürütmeye koymayın. Allah aşkına, bizler burada yasa yapıyoruz, her seferinde yeni bir pandemi getiriyorsunuz.

Bakın, Kuleli Askerî Lisesi kapanmış olmasaydı, Harp Akademileri kapanmış olmasaydı, astsubay okulları kapanmış olmasaydı, burada, bugün “uzmanlıktan astsubaylığa, astsubaylıktan teğmenliğe, teğmenlikten albaylığa” diye terfi terfi geçirip durur muyduk? Şimdi neyi konuşuyoruz? Kadro yok, kadro. Koca koca tugaylardaki o FETÖ’cü paşalar memleketi maalesef perişan etti. O yüzden, Türk Silahlı Kuvvetlerine olan inancı da bozdunuz, güveni de bozdunuz, Türk Silahlı Kuvvetlerinin motivasyonunu da bozdunuz ve komuta kademelerindeki duruş artık değişti, teamüller değişti, generallerin rütbelerini erkene aldınız.

Değerli arkadaşlar, FETÖ terör örgütünün en büyük müsebbibi AK PARTİ iktidarının ta kendisidir; hiç ikinciyi, üçüncüyü aramayın, ta kendisidir. (CHP sıralarından alkışlar) Neden diyorum? Evraklarla konuşuyorum. Neden diyorum? Uyarıldınız, bilgilendirildiniz. Sayın Cumhurbaşkanının Başbakan olduğu dönemde, sizin Başbakan yardımcılarınızın olduğu dönemde, Cumhurbaşkanının ve kuvvet komutanlarının hepsinin olduğu bir dönemde size dediler ki: “Fetullahçı terör örgütü bu ülkenin başına beladır.” Ama inat ettiniz, onları söyleyenleri cezalandırdınız, hiçbir gün bununla ilgili önlem almadınız, almadınız. Ölen, şehit olan 250 kardeşimizin de vebali sizin boynunuzdadır, bize, FETÖ demeyin. Sokaktan geçen bir cemaat lideri, irticanın başmüfettişi olan bir adam nasıl bu kadar cesaretlenebildi ya? O valileri, paşaları, koca koca bakanları, milletvekillerini nasıl ayağına getirebildi? Ne vardı o Pensilvanya’da Allah aşkına ya?

Bu memlekette en önemli şey ilim ve irfandır, çağdaşlık ve uygarlıktır; bunları prensip edinmediğimiz sürece -Allah korusun- bu Meclise yapılan saldırı hepimizdir, AK PARTİ-CHP milletvekili diye ayırmaz. İşte -Allah korusun- bomba geldi, kimi vuracağı belli değildi. Allah aşkına, bununla yüzleşin. Siz FETÖ'yle yüzleşmediğiniz sürece, millete çıkıp da “Evet, biz bu işin müsebbibiyiz, suçlusunuz. Kadrolarını biz verdik, yollarını biz açtık, paralarını biz verdik. Hepsini paşa yaptık, bakan yaptık.” demez iseniz inanın bu iş olmaz. Çünkü yarın seçimler gelecek siz gideceksiniz, yeni iktidarlar gelecek inşallah. Her gelen iktidar kendi Türk Silahlı Kuvvetlerini yaparsa bu olur mu? Olmaz, olmuyor, öldürmadık da; öldürmediğimiz gibi de bugün nelerle uğraşıyoruz bakın: Disiplin cezalarını 2 katına çıkarıyoruz. “Yok, disiplin amiri ceza versin.” Hâlâ “Ben yaptım oldu...” Hâlâ “Ben yaptım oldu...” Allah aşkına, değerli arkadaşlar, hep söylediğimiz bir şey var; Türkiye’de, birlik ve beraberlik -o, sizin maalesef sözünüzde ama bizim özümüzde- gerçekten bu yüce Mecliste sağlanamadığı sürece, hâlâ siz böyle kendi içinizde gece gece atamalar yaptığınız sürece bu ülkenin huzura ermesi mümkün değil. Şu kapıda baro başkanlarını bir haftadır, on gündür rezil ettiniz. Koca baro başkanları ya! Denizli’nin protokolünde 5’inci sıradaki adam burada polislerle itiş kakış yaşıyor Allah aşkına! Allah var, bunu yaşattınız. Ne oldu? Ne olacak? Nereye gidiyoruz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın sözlerinizi.

HAŞİM TEOMAN SANCAR (Devamla) – Sağ olun.

Baro başkanlarıyla sorunumuz ne? Savcılarla sorunumuz ne? Komutanlarla sorunumuz ne? Bir Genelkurmay Başkanı var Türkiye Cumhuriyeti’nde, o, vatani kurtaran. Çanakkale’de destanlar yazan genelkurmay başkanları var; sizin döneminizdeki Genelkurmay Başkanının ordusu yok ordusu! Genelkurmay Başkanına 1 asker bağlı değil. Ben soruyorum: Genelkurmay Başkanı hangi görevde ya? Genelkurmay Başkanını Bakana bağlıyorsunuz, bir de komutanları Bakana bağlıyorsunuz ve diyorsunuz ki ayrı ayrı: “Genelkurmay Başkanı, haddini bil; sen bana bağlısın, sen oralara karışma.” Ne yapacak Genelkurmay Başkanı? Ne yapacak? Genelkurmay başkanları, Türkiye Cumhuriyeti’nde tarih yazmıştır tarih! “Genelkurmay” dediniz mi bizim tüylerimiz diken diken olur çünkü Türk Silahlı Kuvvetleri Türkiye Cumhuriyeti’nin onuru ve gururudur diyorum.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Darbe tarihi!

HAŞİM TEOMAN SANCAR (Devamla) – İnşallah, seçime kadar olan sürede en azından bu işlere el atmazsınız. Türkiye’yi huzur içinde, birlik ve beraberlik içinde götürmek adına, aslanlar gibi bir iktidar geliyor, Allah yardımcınız olsun. Hep söylüyorum: Yolcudur Abbas, bağlasan durmaz! Hayırlı yolculuklar size!

Saygılar. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Çok beklersiniz, çok!

HAŞİM TEOMAN SANCAR (Denizli) – Hepsinde imzanız var, hepsinde!

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Çok beklersiniz, çok!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, Sayın Özkan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, bize açıkça yapmış olduğu sataşma sebebiyle kürsüden söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Denizli Milletvekili Haşim Teoman Sancar'ın görüşülmekte olan 223 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Şu anda, Birinci Dünya Savaşı'nın, İkinci Dünya Savaşı'nın gerçekleştiği ne kadar kesin bir bilgiyse FETÖ'nün Türkiye'den temizlenmesi o kadar AK PARTİ'nin işidir, 15 Temmuzun hedefinde de o kadar Cumhurbaşkanımızın olmasıdır.

HAŞİM TEOMAN SANCAR (Denizli) – Getiren sensin, getiren!

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Şimdi, kalkıp da hani camdan kulede oturup konuşmayacaksınız. Bakınız, şu görüntüler, 15 Temmuz giden süreçte, 15 Temmuz gerek duyulmayacak şekilde, Cumhuriyet Halk Partisi yetkililerinin FETÖ'nün yayın organlarında 17-25 Aralık darbesine vermiş oldukları destektir. Polise ve yargıya giriş izni vermemek için sözde direniş gösteren FETÖ imamı Ekrem Dumanlı'nın yanında 2 CHP'li, tanıyoruz; zaten birinin milletvekilliği düştü. Bank Asyada hesap açanları mı ararsınız? Aranızda. (CHP sıralarından gürültüler)

Bugün, sözde, FETÖ'yle ilgili aynı kavramları bize karşı kullanan yine kendi içinizden önceki dönem milletvekilleri. Burada saymakla bitiremiyorum. (CHP sıralarından gürültüler)

Sayın Başkan, sessizliğe davet ederseniz. Bir müsaade edin, bir müsaade edin. Sayın Başkan, ben bu şekilde konuşamam, böyle bir şey olamaz, biz sessizce dinledik Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Özkan, devam edin lütfen.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Ben nasıl yapacağım Sayın Başkanım, süre verin.

BAŞKAN – Ben size ilave süre vereceğim, buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Zannediyorsak, altmış yıl önce bu terör örgütü kurulurken AK PARTİ'nin gelip de kendisine yardım edeceği düşüncesiyle kurulduğunu zannediyorsanız yanılıyorsunuz. AK PARTİ, FETÖ'yü terör örgütü olarak tespit edip inlerine girip orada boğmuştur. Tarih bunu böyle yazacak. Hamdolsun, birilerine dua ederlerken bize beddua ettiler. (CHP sıralarından gürültüler)

HAŞİM TEOMAN SANCAR (Denizli) – Hangisi 25...

BAŞKAN – Sayın Sancar... Arkadaşlar, lütfen.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Sayın Başkan, biz de konuşturmayız. Men dakka dukka, nasıl konuşursak öyle cevap görürsünüz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Elime baksınlar, var bir çabamız.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Hayır, o yetmez efendim.

AHMET KAYA (Trabzon) – Cahit Bey, burası Arabistan değil, burası Türkiye. “Men dakka dukka”dan anlamıyoruz, Türkçe konuşun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Onun için, ben “Köstebek” isimli kitaba bakmanızı istiyorum. Aralık 2002'de öldürülen Necip Hablemitoğlu, henüz AK PARTİ iktidara gelmeden önce FETÖ terör örgütü unsurlarının –o zaman “Fetullahçı yapı” diye yazmış- devletin bütün kadrolarına sızdığını, bütün kadrolarını kontrol ettiğini ifade ediyor. Madem Kemalizm bu işi çözüyordu, Atatürkçü askerler çözüyordu, o zaman niye Silahlı Kuvvetler içerisinde temizlenmedi?

HAŞİM TEOMAN SANCAR (Denizli) – Sen gelinceye kadar, sen.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Bakın, burada kimse kimseyi suçlamasın. Bu ülkede eğer FETÖ’yle mücadele edilecekse 17-25 Aralıktan önce biz MİT Kanunu’nda düzenleme yaptık, yükseköğretime hazırlanma dershanelerinde düzenlemeler yaptık. 17 Aralık yok, 15 Temmuz’a yıllar var; HSYK 4 FETÖ’cü hâkim ve savcıyı ihraç etti diye “sarayın yargısı” denildi. Onun için bu suçlamaları kabul etmiyoruz, aynıyla iade ediyoruz. Türkiye Cumhuriyeti’nde FETÖ’yü, PKK’yı bu topraklardan silen Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan ve AK PARTİ kadrolarıdır.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç,

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

49.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın satışa nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; FETÖ’yle ilgili ne kadar konuşursak konuşalım, ne yaparsak yapalım, Fetullahçı terör örgütünün eğer siyasi ayağını ortaya çıkarmazsa iktidar, söylediklerimizin hepsi boşadır, hepsi boşadır.

Bu konu bize ait değil, iktidara ait. “Beraber yürüdük bu yolları.” diyen biz değiliz, biz söylemedik.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – O şarkı bizim seçim şarkımız, ne alakası var FETÖ’yle ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Gözümüz yaşlı bir şekilde “Bu ülkeye dön.” diye biz söylemedik.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Seçim şarkısıyla ne alakası var!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Silivri’de mahkemeleri biz kurdurmadık.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – 17 Aralık’a şak şak tutan...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu ülkenin 17 Aralık’ı da... Hemen cevaplayayım, müsaade ederseniz. 17-25 Aralık, Adalet ve Kalkınma Partisinin içinde -diğerlerini tenzih ederek söylüyorum, diğerlerini tenzih ederek- milletvekilliği ve bakanlık görevinde kendi şahsi menfaatleri için rüşvet yiyenlerin tarihi geçtiği gündür. (CHP sıralarından alkışlar) Yoksa Fetullahçı terör örgütünün terör örgütü ilan edilip edilmediği tarihle bir alakası yoktur.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – FETÖ’nün alkışladığı sözler bunlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hesaplaşma kendi aranızda.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bizi konuşturuyorlar mı ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu akşam Sayın Grup Başkan Vekilleriyle kürsü arkasında oturduk, konuştuk, bir şeye vardık. Ben de fazla uzatmak istemiyorum. Cahit Başkan söyleyeceğini söyledi, ben de söyleyeceğimi söyledim ama gene ifade ediyorum: Bu ülke ne çektiyse bu Fetullahçı terör örgütü ve ona benzer kişilerin iktidar tarafından desteklenmesi yüzünden çekti, şimdi görev yine iktidarındır. Bir an önce bunların siyasi ayaklarını çıkarın.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İktidar FETÖ’nün kökünü kazıyor evelallah!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Destek olmak istiyorsanız...(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Destek olmak istiyorsanız Cumhuriyet Halk Partisini...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – FETÖ’nün kökünü de kazıyan AK PARTİ’dir, temizliyoruz.

BAŞKAN – Yani Sayın Özkan, bakın mevkidaşınız konuşuyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ya, Başkanım, beni konuşturdular mı ya! Lütfen ya!

BAŞKAN – Ya, bir müsaade edin.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bizi konuşturdular mı kürsüden! Lütfen ya!

BAŞKAN – Ya, sizin mevkidaşınız o.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ben böyle bir şey görmedim! Böyle bir şey mi var ya! Ben bunu anlamıyorum Başkanım ya!

BAŞKAN – On beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.15

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 20.25

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112’nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

2.- *Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu ve 56 Milletvekilinin Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3002) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 223) (Devam)*

BAŞKAN - 223 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şahsı adına ilk söz Sayın Filiz Kerestecioğlu’nun.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; fazla sinirlenmeyin, kalbe zarar, hepimiz belli yaşlardayız.

Şimdi, askerlikten konuşacaksak, gerçekten, darbenin siyasi ayağı yargılanmazken, komutanlar, komuta edenler dışarıdayken, “Tatbikat var.” denilerek birçoğu 20 yaşın altındaki onlarca askerî harp okulu öğrencisi Anayasa’yı ihlal suçundan nasıl müebbet cezası alır? Yani bu, gerçekten can yakıcı bir şey. Yani 20 yaş altı onca genç, emir komuta zinciri altında, bu kadar disiplinin olduğu bir kurumda –ki benim babam da askerdi, biliyorum yani bunların nasıl olduğunu- nasıl gerçekten kendi kendilerine Anayasa’yı ihlal ederler? Şimdi, bunları da konuşmamız lazım askerlikten konuşacaksak.

Yine, askerlikten konuşacaksak 15 Temmuzda yaralanan ya da ölen insanların yakınları için ayrılmış olan paralar nerede? Bunu sorduğumuz zaman diyorsunuz ki: “Duruyor, burada.” Ya “Duruyor, burada.” ne demek arkadaşlar? Niye sizde duruyor? Muhataplarına ve ihtiyacı olanlara versenize. Hatta, bununla ilgili gösteri yapan ve protesto eden insanlara soruşturma dahi açıldı ama sanıyorum, en azından bundan bir hicap duyularak geri alınmış. Evet, askerlikten konuşacaksak biraz da bunları konuşalım, o gençleri ve bu insanların durumunu konuşalım.

Şimdi, o yüzden, birçok alanda hamaset yapmakta ustasınız. Ben bu hamasete bir başka örnek daha vermek istiyorum: Dün Cumhurbaşkanlığı hesaplarından Ayasofya kararıyla ilgili İngilizce ve Arapça paylaşımlar yapıldı. Yani herhâlde -3 milyonun üzerinde olan- “RTErdogan” hesabı Sayın Erdoğan’ın hesabı, kendisine aittir. Şimdi, İngilizce olarak Erdoğan Batı’ya şöyle seslenirken, “Ayasofya’nın kapıları, tüm camilerimizde olduğu gibi ister yabancı ister yerli, Müslüman veya Müslüman olmayan herkese açık olacak. Ayasofya evrensel bir dünya mirasıdır, insanlık mirasıdır. Kararımızla ilgili olarak eleştirilere, karşı çıkışlara da egemenlik hakkımızı ihlal etmedikçe kabulümüzdür bunlar.” derken, bugün üşenmeyip Arapçadan tercüme ettirdim, diyor ki: “Ayasofya’nın yeniden ihya edilmesi Mescid-i Aksa’nın özgürleştirilmesinin müjdesidir. Ayasofya’nın ihya edilmesi dünyanın her yerinde karanlık çağlardan çıkış için, Müslümanlar için yeni bir başlangıçtır, gecikmiş yeniden bir diriliştir. Türkiye’nin

son dönemlerde bu coğrafyada, bu zamanda attığı her adımla edilgen değil, etken bir özne olduğunu ispatlamıştır. Allahutaala'nın izniyle bilinen hedefimize ulaşmak için -bu bilinen hedef neyse- buna ulaşmak için bu mübarek yoldaki yolculuğumuza hiç durmadan, yorulmadan ve sıkılmadan azmim -gene kendi şahsım olarak ifade ediyor- fedakarlık ve ısrarla devam edeceğiz.”

Şimdi, bizim bildiğimiz kadarıyla diplomasi böyle yapılmaz. Eğer dünyayla ilgili, Türkiye'yle ilgili bütün kamuyu ilgilendirecek bir karar veriyorsanız, o zaman diplomaside de kalkarsınız, bunu, aynı metni farklı dillere çevirerek gönderirsiniz, açıklarsınız. Ama içeride başka, Arapça'da başka metin, Batı'ya başka metin; bunun adı ilkesizliktir, bunun adı diplomasi değildir.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Hayır, hayır. Türkçe açıklamasında da net bir şekilde etti söylemek istediğini.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Ben bütün metinlerin tercümelerini okudum, İngilizcem de var, biliyorum onları, Arapçayı da tercüme ettirdim, okudum.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Türkçe net bir şekilde etti.

REMZİYE TOSUN (Diyarbakır) – Ya, bir dinleyin, dinleyin.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Dinliyorum ben.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Şimdi, bunların nedenlerini biz gayet iyi biliyoruz, tahmin edebiliyoruz neden böyle olduğunu ve bu işin zamanlamasının neden şimdi olduğunu da biliyoruz; bu nedenle benim bir uyarım da halkımıza olacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Sayın Başkan, kısa bir süre rica edebilir miyim toparlamak için?

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

Açalım mikrofonu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Doların engellenemeyen yükselişi, devalüasyon ihtimali ve ekonomik kriz ortadayken size, işte “Dış güçler, Ayasofya'nın cami olmasına karşı çıktıkları için dolarla oynuyorlar.” derlerse, “Ekonomimiz ondan böyle.” derlerse lütfen inanmayın, olur mu? Gerçekten istirham ediyorum, lütfen buna inanmayın.

Ben, son olarak, sevgili halkımızın zaten açık bir bilinci olduğunu gösteren bir araştırmaya değinerek bitirmek istiyorum. Metropoll'ün yaptığı bu araştırmaya göre halkımız için aslolan, geçim sıkıntısı ve işsizlik sorununun çözülmesidir ve Ayasofya'nın ibadete açılması konusunda “mevcut ekonomik krizin konuşulmaması için gündem değiştirmek” diyenler 18-24 yaş arası yüzde 73, 25-34 yaş arası yüzde 57 ve bunun içerisinde bütün parti seçmenleri var.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci söz Sayın İsmail Kaya'nın.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle nüfusa oranla en fazla askere sahip illerden biri olan şehitler diyarı yiğit Osmaniyeli hemşehrilerimize, Genel Kurula ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimize saygılarımı sunuyorum.

Yine, hemen sözlerimin başında, bu vatan için, gelecek nesillerimiz bu vatanda rahatça yaşayabilsinler diye gözlerini bile kırpmadan şehadete yürüyen şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyor, gazilerimize de acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, gücünü aziz milletimizden, tecrübesini ecdadımızdan ve tarihten alan Türk Silahlı Kuvvetlerimiz, sürekli değişen risk ve tehditlerin bulunduğu güvenlik ortamında gerek yurt içinde gerekse sınır ötesinde yürütülen terörle mücadele faaliyetlerinin yanı sıra, yavru vatan Kıbrıs ve çevresi dâhil mavi vatanımızdaki hak ve menfaatlerimizi korumak, tehdit ve tehlikelere karşı Türk vatanını savunmak için kendisine verilen görevleri en iyi şekilde icra etmektedir. Aynı zamanda, uluslararası barışın sağlanmasına yardımcı olmak için görevlerini başarıyla yerine getirip çaba ve gayret göstermektedirler. Köklü bir geçmişi olan, millî, manevi ve mesleki değerleriyle Türk Silahlı Kuvvetlerimiz, birçok defa destanlaşan zaferlere imza atmış olup nice zaferlere de imza atmaya devam etmektedir. Türk Silahlı Kuvvetlerimizin bu büyük başarılarının temelindeki en önemli unsur, dünyanın hayranlığını kazanan disiplinli yapısı ve vatan sevgisidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hazırlanan kanun teklifiyle Türk Silahlı Kuvvetlerinde yürürlükte olan disiplin nizamında ihtiyaç duyulan düzenleme ve değişikliklerin yapılmasıyla hareket etkinliğinin artırılması amaçlanmıştır. 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle Millî Savunma Bakanlığı teşkilatında yapılan değişiklikle Genelkurmay Başkanlığı ve kuvvet komutanlıkları Millî Savunma Bakanlığımıza bağlanmıştır ve yine buna bağlı olarak da mevzuatta uyum düzenlemeleri yapılması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Diğer taraftan, teklifle, Millî Savunma Bakanlığı kadrolarında görevli personelin tecrübelerinden daha uzun süreli ve etkin bir şekilde yararlanılması, özlük haklarının iyileştirilmesi suretiyle de personelin motivasyonunun artırılması hedeflenmiştir. Bu kapsamda kısaca belirtmek gerekirse: Yedek astsubaylıktan muvazzaf astsubaylığa geçişin yasal dayanağının oluşturulmasını ve muvazzaf astsubay kaynakları arasına yedek astsubaylığın da ilave edilmesini sağlıyoruz. İleri yaşlarda astsubaylıktan subaylığa geçiş yapan personelin erken emekliliğinin engellenmesi amacıyla rütbe yaş hadlerini yükseltiyoruz. Askerî öğrencilerimizin de harçlıklarını artırıyoruz. Kritik görevlerde ve zor şartlarda görev yapan askerî sağlık personelinin sağlık hizmet tazminatının artırılmasını sağlıyoruz.

Sözleşmeli erbaş ve erlerin, kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen devlet memurları ile Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu diğer personelde olduğu gibi aile yardımı ödeneğinden faydalanmasını sağlıyoruz. Sözleşmeli erbaş ve erlerin, hafta içi mesai sonrası ve hafta sonları görev yerlerinden ayrılmasına izin verilmesini getiriyoruz. Ve yine Savunma Sanayii Başkanlığının sözleşmeli personel çalıştırmasına ilişkin teknik düzenleme yapılması gibi birçok önemli ihtiyaca karşılık gelecek maddelerde de kanun teklifimiz kapsamında düzenleme yapılmıştır.

Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; kanun teklifimizin bütünü ele alındığında, yapılan düzenlemelerle aziz milletimizin gönlünde müstesna bir yere sahip olan ve peygamber ocağı olarak kabul edilen, milletimizden aldığı güven, dua ve güçle kendisine verilecek her türlü görevi tarihî bir sorumluluk bilinciyle icra etme azim ve kararlılığında olan Türk Silahlı Kuvvetlerimizin daha da güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Bundan sonraki süreçte de bütün partilerimizin desteğiyle Türk Silahlı Kuvvetlerimizi daha da güçlendirmeye devam edeceğiz. İktidara geldiğimiz günden bu yana milletimizden aldığımız güçle Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ülkemizi, bölgesinde ve dünyada söz sahibi bir ülke hâline getirmek için var gücümüzle çalıştık. 2002 yılında savunma sanayinde yüzde 18 seviyelerinde olan durumumuz bugün, yüzde 70 seviyelerindedir. Buna bağlı olarak da çok daha güçlü bir orduya sahibiz. Bundan sonra da ülkemizi ve Türk Silahlı Kuvvetlerimizi, çok daha güçlü bir konuma getirmek için gayretli çalışmalarımız devam edecek diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, konuşmalar tamamlanmıştır.

Bölüm üzerinde soru talebi yok.

Birinci bölümün görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, yerinden bir dakika Sayın Işık'a söz vereceğim.

Sayın Işık, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

50.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Van ilinde çığ, deprem ve sel felaketleri yaşanan bölgelerin afet bölgesi ilan edilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bilindiği üzere, Van'da, 2020 yılı içerisinde çığ, deprem ve sel felaketleri ardı ardına yaşanmıştır. Son on beş gün içerisinde Erciş ilçemizde Kumlubulak Mahallesi, İpekyolu ilçemizin Şafak Mahallesi ve Kıratı bölgesi, Başkale'ye bağlı Yenimahalle, Albayrak, Atlılar, Böğrüpek, Ömerdağ, Kavurgalı, Tenekeli Mahalleleri selden etkilenmiş, yüzlerce küçükbaş hayvan telef olmuş, onlarca ev ve ahır su basmış, birçok ekili arazi zarar görmüştür.

Başkale'de daha depremin yaraları sarılmadan halk sel felaketiyle bir kez daha zarar görmüştür. AFAD'ın sel ve su baskınını öngörmeyerek kurdukları konteynerler sele kapılmış, çadırlar su ve çamurla dolmuştur.

Dün, yine Başkale, İpekyolu ve Erciş ilçelerimizin Yönören, Hasanabdal ve Aksakal Mahallelerinde sel meydana gelmiştir. Doğa talanı politikalarının cezasını halk çekiyor. Deprem ve selden etkilenen bölgelerin afet bölgesi ilan edilmeli, vatandaşların zararları karşılanmalı ve bu afetlerin önüne geçmek için gerekli tedbirler bir an önce alınmalıdır.

BAŞKAN- Komisyonun bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Başkan...

51.- Millî Savunma Komisyonu Başkanı İsmet Yılmaz'ın, Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadeleri ile görüşülmekte olan 223 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in İYİ PARTİ Grubu adına, Denizli Milletvekili Haşim Teoman Sancar'ın CHP Grubu adına ve Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in şahsı adına yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Teşekkür ediyorum muhterem Başkanım.

Sayın milletvekillerimizin “3600 ek gösterge verecek misiniz? Sorusu vardı. Bu ana kadar ne aldatan olduk ne aldanın olduk. Yapamayacağımız hiçbir şey vadetmedik, vadettiklerimizi de yerine getirdik. Dolayısıyla, 3600 ek göstergeyi de yerine getireceğiz. E ne zaman? Onun da zamanlamasını biz belirleyeceğiz.

Bir başka soru: “Silahlı kuvvetlerde liyakat hususunu dikkate alıyor musunuz?” Eğer silahlı kuvvetlerde liyakat olmasaydı Zeytin Dalı Operasyonu, Fırat Kalkanı ve Barış Pınarı Operasyonları -yurt dışından takdir ediliyor- bu derece başarılı olmazdı. Sayın Trump'ın bir sözü var: “Türk askeri öğle yemeğine gider gibi savaşa gidiyor.” Bundan daha güzel -kendi terminolojisiyle- bir övgü olmaz ama Libya'ya bakmak lazım. Hiç aktif olarak bir katkımız yok, sadece eğitim ve danışmanlık konusunda var. Yasa dışı bir yapının hangi durumdayken arkasında Fransa var, arkasında Arap Emirlikleri var, arkasında Arabistan var, arkasında Mısır var? Türk Silahlı Kuvvetlerinin danışmanlık ve eğitimi dahi dengeyi değiştirebildi. Bu, Silahlı Kuvvetlerin ehil ellerde olduğunu gösteriyor.

Bir başka husus da, bir arkadaşımız dedi ki: “Komutan mutlaka emir verecek, oradan gelir ama ceza da yetkisi, vermesi gerekir.” Şimdi 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu'na bakıyorum, bir örnek olarak vereceğim: Binbaşı, yarbay izinsizlik durumunda dört hafta sonuna kadar

ceza; albay beş hafta sonuna kadar ceza, tuğgeneral, tümgeneral altı hafta sonuna kadar ceza; korgeneral ve Millî Savunma Bakanı, İçişleri Bakanı da yedi hafta sonuna kadar ceza geliyor, dolayısıyla da bütün komutanların... Yani “Şu komutanın ceza yetkisi yoktur.” gibi bir cümlemin de yine pek uygun olmadığını düşünüyorum.

Bir başka husus Akın Öztürk’le ilgili. “Paşanız” dedi. Akın Öztürk 1973’te teğmen olarak mezun oldu, biz yokuz. 1985’te Hava Harp Akademisine gitti, AK PARTİ olarak söylüyorum, biz yokuz. 1987 Harp Akademilerinden mezun oldu, biz yokuz. 2000’de tuğgeneral oldu. Bakın, albay sayısı fazladır, asker olanlarımız bilir. Onların içerisinde seçip ayrı bir yere koymak önemlidir. 2000’de Akın Öztürk paşa yapıldı. AK PARTİ var mı Allah için? Yani biraz önce “sizin paşanız” derken, 2000’de kim iktidardaysa, Akın Öztürk’ü albaylıktan paşalığa getireni öncelikle suçlamak gerekir diye düşünüyorum.

Bir başka husus da uzman erbaşlarla ilgili.

Muhterem Başkanım, 3269 sayılı Uzman Erbaş Yasası 1986 yılında kabul edildi. Bu yasa ilk kabul edildiğinde en çok 30 yaşa, girdiği yıla kadar çalışabileceği kuralı vardı. 1991 yılında bu 35 yaşa çıkarıldı. 1993 yılında, bakın, 1986’dan 1993’e, 45 yaşına, girdikleri yıla kadar uzatılacağı ifade edildi. 1993’ten sonra yani 1986’dan 1993’e kadar “45 yaşına geldim, iyi ama bundan sonra beni kimse çalıştırmaz. Ne yapacağız? Bize emeklilik hakkı verin.” dediler. O zaman yine yasa çıktı. Ne zaman çıktı? 2010 yılında. Ne söylendi? “Doğru, uzman erbaş olarak yaptın. İşte bu kadar yıl, teşekkür ediyoruz.” ama emeklilik için Millî Savunma Bakanlığında sivil memur olarak onlara emeklilik hakkı sağlanmak üzere verilmişti, Millî Savunma Bakanlığına bağlı kurumlarda. Fakat daha sonra biz 2016 yılında uzman erbaşların çalışma yaşını 52 yaşına çıkardığımızda o zaman bir öncesinde 45 yaşına girenler dedi ki “Eğer 52 yaşına o düzenlemeyi bizim zamanımızda yapsaydınız, 6000 sayılı Yasa, o zaman biz sivil memur olarak emekli olmayacaktık, ne olacaktık? Uzman erbaş olarak emekli olacaktık.” dediler. Dolayısıyla süreç içerisinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başkan, toparlayın lütfen.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Muhterem Başkanım bitiriyorum.

Gerçekten ne hak verildiyse, en çok son dönemlerde hak verildi, daha yapılması gerekir mi? Yapılması gerekir. Haklı talepler var mı? Haklı talepleri var. Üzerinde çalışılıyor mu? Üzerinde çalışıyoruz. İnşallah, onu da önümüzdeki dönemde hep birlikte Silahlı Kuvvetler mensuplarımıza, uzman erbaşlarımıza, sözleşmeli subaylarımıza, astsubaylarımıza, subaylarımıza daha iyi günlerde vereceğiz. Neden? Güçlü bir ordu istiyoruz, morali yüksek bir ordu istiyoruz ve çok iyi şekilde savunma sanayisine iyi kabiliyetler, iyi yetenekler de kazandırmak istiyoruz diyoruz.

Hepinize sonsuz teşekkür ediyorum muhterem Başkanım.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

X.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in, FETÖ meselesiyle ilgili “O dönemdi, bu dönemdi.” tartışmalarına girilmesinin FETÖ’ye hizmet etmekten öteye gitmeyeceğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Mecliste bu tartışmaları yaparken bir FETÖ meselesi geldiğinde “O dönemdi, bu dönemdi.” tartışmalarına girmek, siyasi ayak tartışmalarına girmek yani FETÖ’ye yardımcı olmaktan başka hiçbir işe yaramıyor. Yani “Sizin zamanınızda o oldu, sizin zamanınızda bu oldu, şurada bu oldu...” Bu tartışmalar FETÖ’ye hizmetten öte başka hiçbir yere gitmez, kusura bakmayın.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Başkan, bu konuda daha tarafsız olmanız gerekiyor.

BAŞKAN - Sayın Akçay, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Millî Savunma Komisyonu Başkanı İsmet Yılmaz'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Başkan...

(Uğultular)

BAŞKAN – Arkadaşlar müsaade eder misiniz, bakın, Grup Başkan Vekiline söz verdim, lütfen.

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, biraz evvel ifade ettiğiniz sözlerle katıldığımı ifade etmek istiyorum. Anahtar düştü, ne oldu? Anahtar suya düştü. Su ne oldu? İnek içti. İnek nereye gitti? Dağa kaçtı. Dağ ne oldu? diye bir tekerleme var. Şimdi bu tekerleme misali Sayın Başkan, biraz evvel bu Akın Öztürk'le ilgili sözlerinizde tavzihi gerektiren önemli bir husus vardır, ben onu sizden istirham ediyorum. 2000 yılında bunun tuğgeneral olduğunu söylediniz ve “Suçlayacaksanız onları suçlayın.” dediniz.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Yok, öyle demedim. Bakın, askeriye alanında 1973'te...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet. Bunu doğru bulmayız, Milliyetçi Hareket Partisi hem koalisyon ortağıdır hem de aynı zamanda, biliyorsunuz, Millî Savunma Bakanı da Sayın Sabahattin Çakmakoglu'dur. Yalnız şunu hatırlatırım: O zaman Başbakan Yardımcısı olan Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli de zaten Askerî Şûra'da değildir, bunu da bir hatırlatma olarak ifade edeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yalnız, bu konuda gerekli tavzihi yapmanızı bekliyorum Sayın Başkan.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, 60'a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başkan.

53.- *Millî Savunma Komisyonu Başkanı İsmet Yılmaz'ın, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Muhterem Başkanım, Akın Öztürk'ün paşa olmasında Milliyetçi Hareket Partisinin hiçbir sorumluluğu yoktur. Uygun mudur?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Dikkat et, sınırları aşma!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Nasıl?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Dikkat etmesi lazım, sınırı aşmaması lazım.

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu, tabii, uzun bir tartışma fakat biliyorum, zamanımız uygun değil şimdi, yalnızca kayıtlara geçmesi için bir konuya değineceğim.

BAŞKAN – Filiz Hanım biliyor yani sinirlerimiz de uygun değil şu saat itibarıyla.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Evet, evet; sadece kayıtlara geçsin diye...

Rakamları tam hatırlamadığım için yaklaşık bir şeyler söyleyeceğim, yanıldıysam onları düzeltebiliriz sonra. TSK’de, sanıyorum, resmî açıklamalara göre 17-18 bin civarında, yargıda 5 bin civarında, Millî Eğitim ve İçişlerinde 10 binlerce var; hani “Fetullahçı” diye görevinden uzaklaştırılmış olanları kastediyorum. Tabii “Kim yerleştirdi bunları oraya?” sorusu, siyasi ayak tartışmasıyla beraber ortada duruyor cevaplanmamış bir şekilde fakat şimdiye kadar siyasi ayakta 1 kişi bulundu, o da Hakan Şükür, milletvekili. Sanıyorum, Hakan Şükür bütün bu işleri yapmış; zaten başarılı da bir santrafordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Evet, bu kadardı efendim. Hakan Şükür yapmış diye tespit edelim.

BAŞKAN – Peki. Yani neye fayda sağladı onu da bilmiyorum ama tespiti yaptınız. (HDP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Siyasi ayağı bundan ibaret değil Başkanım.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

54.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; “siyasi ayak” dediğimiz zaman ne anlıyoruz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, 60’a göre söz talebim var.

BAŞKAN – Sayın Tanal, 60’a göre söz talepleri kapandı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, soru-cevap da vermiyorsunuz; söz istiyoruz 60’a göre, “O da kapandı.” diyorsunuz.

BAŞKAN – O zaman soru cevap zamanında girseydiniz sisteme Sayın Tanal.

Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; FETÖ’nün siyasi ayağı, PKK’nın siyasi ayağı mutlak suretle araştırılmalı ki bunun araştırması hem hukuki açıdan hem de siyasi açıdan; hukuki açıdan zaten yargı çalışıyor, siyasi açıdan milletimiz manzarayumumiyeeye bakıp bunlarla ilgili her seçimde kararını PKK ve FETÖ çerçevesinde de veriyor.

Siyasi uzantısı nedir? Siyasi uzantısı 15 Temmuz hain FETÖ darbesi gerçekleşmiş olsaydı yani darbeciler amacına ulaşmış olsaydı acaba devletin kilit noktalarına, yetkili makamlarına kimi nasıl getirecekti, buna bakmak lazım.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bilemeyiz, bilemeyiz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İşte, bu çerçevede gerek 17-25 Aralıkta, gerek 15 Temmuzda acaba...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım mikrofonu.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Acaba FETÖ terör örgütü 17-25 Aralık ve 15 Temmuzda hangi siyasi çevreleri dost, hangi siyasi çerçeveleri düşman kategorisinde alıp ona göre vaziyet almıştır?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bize düşman, bize düşman.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Buna baktığımız takdirde, bakınız, 17-25 Aralık darbesinin doğrudan hedefinde Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan ve AK PARTİ Hükûmeti vardı.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bir paylaşamadınız koltuğu.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yine, 15 Temmuz hain FETÖ darbesinde Marmaris’te Sayın Cumhurbaşkanımızı koruma ekibiyle beraber öldürmeyi doğrudan hedeflediler.

(Gürültüler)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elazığ) – Dinle, dinle.

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz sessiz lütfen.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ha, buna bakıp da 15 Temmuzdan sonra hükûmet kuracağını söyleyenler, 15 Temmuz akşamı önünden bütün sıkıntılar çözülerek serbest bırakılıp geçenler, herhâlde bunların hesabını verecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, tamamlayınız sözlerinizi.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Onun için kasetli ve silahlı terör örgütünün son on yıllık süre zarfında, siyasi partiler içerisinde yapmaya teşebbüs ettiği o suikastların hangisini başardı, hangisini başaramadı milletimizin takdirindedir.

Evet, FETÖ’nün o suikastlerine yani kasetli ve silahlı terör örgütünün kumpaslarına teslim olmayan siyasi partiler, hamdolsun, bugün FETÖ terör örgütünün hedefindedir. Biz de bu mücadeleyi Cumhuriyet İttifakı olarak bu çerçevede yürütüyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Tanal, 60’a göre söz taleplerini kapattım ama çok ısrarcısınız.

Buyurun.

55.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın, 2011, 2015 ve 2018 yıllarında söz verilmesine rağmen Şanlıurfa ilinin su ve elektrik sorunlarının çözülmediğine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın İsmet Yılmaz Bey, biraz önce “Bizim hükümetimizde biz yapamayacağımız sözleri söylemeyiz, halkımızı da aldatmayız.” dediler. 2011 tarihinde, 2015 tarihinde, 2018 tarihinde “Şanlıurfa’daki elektrik sorununu halledeceğiz.” dediniz; peki, yıl şu anda 2020, Şanlıurfalıları kandırmadınız mı, aldatmadınız mı? Elektriği bugüne kadar niye halletmediniz? Vatandaşın şu anda elektriği yok, ürününü sulayamıyor, mahsulü tarlada kurudu, hayvanları telef oldu susuzluktan; bu değil midir aldatmak, bu değil midir halkı kandırmak? Şanlıurfa’yı niye susuz bırakıyorsunuz, niye elektriksiz bırakıyorsunuz?

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Ünver...

56.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver’in, normalleşme süreciyle birlikte kısıtlı şekilde hizmet sunmaya çalışan kahvehanelerin ve kıraathanelerin mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

225 kahve ve çay ocağı, 65 büfe, 9 oyun salonu, 5 kantin işletmecisi olmak üzere 334 üyeli Karaman Kahveciler, Büfeciler ve Kafeteryacılar Odasıyla birlikte ülkemizdeki tüm kahveci esnafı mağduriyetine çare arıyor ancak iktidar bu sesi duymuyor. Kahvehaneler ve kıraathaneler toplumumuzun önemli bir kültür değeridir. Kahvehaneler siyasetin nabzının attığı, siyasetçilerin de halkla buluştuğu yerlerdir. Yapılan kahve toplantıları siyasetçilere vatandaşla doğrudan iletişim kurma fırsatı sağlayan bir propaganda yöntemi.

Pandemi döneminde kapalı olan kahvehaneler normalleşmeyle birlikte yeniden açılmıştır ancak oyun oynatılmasına hâlen izin verilmemektedir. Oyun oynatamayan kahveci esnafı evine ekmek götürmekte bile zorlanmaktadır. Zaman, siyasetçinin, her seçim bize kapısını açan kahveci esnafına sahip çıkma zamanıdır. Ya gerekli tedbirler alınarak oyun oynatılmasına izin verilmeli ya da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.52

YEDİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 20.53****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112’nci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

2.- *Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu ve 56 Milletvekilinin Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3002) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 223) (Devam)*

BAŞKAN – 223 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? yok.

Ertelenmiştir.

216 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

3.- *İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 128 Milletvekilinin Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2735) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 216)*

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bugünkü gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 14 Temmuz 2020 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20:54

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 3

112'NCİ BİRLEŞİM

11 TEMMUZ 2020 CUMARTESİ

SAAT: 13.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 216 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İhtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 20 nci maddelerden, ikinci bölümünün 21 ila 43 üncü maddelerden, üçüncü bölümünün 44 ila 66 ncı maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 09.06.2020 tarihli 96'ncı Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin, TBMM İhtüzüğünün 5 inci maddesine göre 1 Temmuz 2020'de tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesi;

Genel Kurulun 14 ve 16 Temmuz 2020 Salı ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 30.06.2020 tarihli 105'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun,

11 Temmuz 2020 Cumartesi günü saat 13:00'da toplanması ve bu Birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;

11 Temmuz 2020 Cumartesi günü Birleşiminde 216 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi;

221 ve 223 Sıra Sayılı Kanun Tekliflerinin, İhtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi;

221 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin birinci bölümünün 1 ila 16 ncı maddelerden, ikinci bölümünün 17 ila 35 inci maddelerden oluşması;

223 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin birinci bölümünün 1 ila 14 üncü maddelerden, ikinci bölümünün 15 ila 28 inci maddelerden oluşması;

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 08.07.2020 tarihli 109'uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

112'NCİ BİRLEŞİM

11 TEMMUZ 2020 CUMARTESİ

SAAT: 13.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- (S. Sayısı: 221) Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekilinin Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2985) ve Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.07.2020) (**) (X)

2.- (S. Sayısı: 223) Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu ve 56 Milletvekilinin Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3002) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.07.2020) (**) (X)

3.- (S. Sayısı: 216) İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 128 Milletvekilinin Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2735) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2020) (*) (**) (X)

4.- (S. Sayısı: 139) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2273) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

5.- (S. Sayısı: 141) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasına İlişkin Olarak İmzalanan Mevcut Protokol I'nın Yerini Alan Protokol I ile Anlaşmaya Eklenen Protokol III'ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2275) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

6.- (S. Sayısı: 23) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1193) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

7.- (S. Sayısı: 163) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2020) (X)

8.- (S. Sayısı: 192) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

9.- (S. Sayısı: 195) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2499) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

10.- (S. Sayısı: 29) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 1/2017 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına İlişkin Yetki Verilmesine Dair Kanun Teklifi (2/1362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

(*) Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.

(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

11.-**(S. Sayısı: 95)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

12.-**(S. Sayısı: 66)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesi Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devri ile Kırgız Cumhuriyeti Vatandaşlarının Türkiye'de Tıp ve Tıpta Uzmanlık Eğitimi Almasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) **(X)**

13.-**(S. Sayısı: 34)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1245) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

14.-**(S. Sayısı: 47)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

15.-**(S. Sayısı: 76)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

16.-**(S. Sayısı: 88)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyeti'nin Beyanlarla Birlikte Katılmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1801) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

17.-**(S. Sayısı: 33)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II'sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

18.-**(S. Sayısı: 54)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

19.-**(S. Sayısı: 21)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) **(X)**

20.-**(S. Sayısı: 25)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) **(X)**

21.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

22.- (S. Sayısı: 30) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

23.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

24.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 60) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 67) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1782) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

27.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

28.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

29.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

30.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

31.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

32.- (S. Sayısı: 82) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1582) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

33.- (S. Sayısı: 83) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1590) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

34.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

35.- (S. Sayısı: 87) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekretaryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekretaryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin 4 Nisan 2016 Tarihinde Bonn'da İmzalanan Anlaşmayı Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1799) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

36.- (S. Sayısı: 89) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Yirmi Sekizinci Taraflar Toplantısı'nda Üzerinde Mutabakata Varılan Montreal Protokolü'ne Yönelik Değişikliğin (Kigali Değişikliği-2016) Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1896) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

37.- (S. Sayısı: 96) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Gemiadamı Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1775) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

38.- (S. Sayısı: 97) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Doğu Karayip Devletleri Örgütü Arasında Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1780) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

39.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

40.- (S. Sayısı: 101) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Cezaî Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1950) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

41.- (S. Sayısı: 108) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

42.- (S. Sayısı: 109) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

43.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

44.- (S. Sayısı: 111) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1802) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

45.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

46.- (S. Sayısı: 119) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Gine Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

47.- (S. Sayısı: 120) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1796) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

48.- (S. Sayısı: 121) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Kültür Enstitüsü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2020) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

49.- (S. Sayısı: 123) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Altyapı Projeleri Alanında İş Birliği Konulu Anlaşma Ek-1'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2217) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

50.- (S. Sayısı: 124) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kör, Görme Engelli veya Başka Bir Nedenle Basılı Materyal Okuma Engelli Kişilerin Yayımlanmış Eserlere Erişiminin Kolaylaştırılmasına Dair Marakeş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2218) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

51.- (S. Sayısı: 125) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyon, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2223) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

52.- (S. Sayısı: 126) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğü'nün 5.4.1.10 Maddesinin Tadiline İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2224) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

53.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

54.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

55.- (S. Sayısı: 137) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kendi Sınırları Dahilinde ve Ötesinde Tarifeli Hava Hizmetlerine İlişkin İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2027) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

56.- (S. Sayısı: 138) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2028) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

57.- (S. Sayısı: 140) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Bosna-Hersek Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokol ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2274) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

58.- (S. Sayısı: 142) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2276) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

59.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

60.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

61.- (S. Sayısı: 150) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1596) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

62.- (S. Sayısı: 151) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1779) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

63.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

64.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

65.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

66.- (S. Sayısı: 156) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile EFTA Devletleri Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.12.2019) (X)

67.- (S. Sayısı: 157) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu Arasında Tarım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.12.2019) (X)

68.- (S. Sayısı: 164) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2403) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

69.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

70.- (S. Sayısı: 166) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yük ve Yolcu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2222) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

71.- (S. Sayısı: 167) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1583) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

72.- (S. Sayısı: 168) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Kalkınma İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1795) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

73.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

74.- (S. Sayısı: 170) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücü Anlaşması'na Ek Altıncı Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2402) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

75.- (S. Sayısı: 171) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/2496) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

76.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

77.- (S. Sayısı: 177) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mozambik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

78.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

79.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

80.- (S. Sayısı: 180) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Madencilik ve Hidrokarbon Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1587) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

81.- (S. Sayısı: 181) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

82.- (S. Sayısı: 182) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1594) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

83.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

84.- (S. Sayısı: 184) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Ekvator Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2026) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

85.- (S. Sayısı: 185) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2221) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

86.- (S. Sayısı: 186) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1898) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

87.- (S. Sayısı: 187) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1947) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

88.- **(S. Sayısı: 188)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guatemala Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2032) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

89.- **(S. Sayısı: 189)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2219) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

90.- **(S. Sayısı: 190)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

91.- **(S. Sayısı: 191)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Devriye Polis Hizmetlerinin Uygulanması Hususunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

92.- **(S. Sayısı: 193)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2029) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

93.- **(S. Sayısı: 194)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

94.- **(S. Sayısı: 201)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2497) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

95.- **(S. Sayısı: 202)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

96.- **(S. Sayısı: 203)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

97.- **(S. Sayısı: 204)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

98.- **(S. Sayısı: 205)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

99.- **(S. Sayısı: 206)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul

Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

100.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

101.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

102.- (S. Sayısı: 210) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un 28 Ocak 1964 Tarihli Ek Protokol ve 16 Kasım 1982 Tarihli Protokol ile Değiştirilen 29 Temmuz 1960 Tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Hukuki Mesuliyete Dair Sözleşmeyi Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

103.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

104.- (S. Sayısı: 219) 2019 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/3) (Dağıtma tarihi: 25.06.2020)

105.- (S. Sayısı: 220) Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 64 Milletvekilinin Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi (2/2972) ve İçişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.07.2020)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 223

**Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu
ve 56 Milletvekilinin Türk Silahlı Kuvvetleri
Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve
375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede
Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi
(2/3002) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/3002 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Katılma Yazıları	5
- Genel Gerekçesi	6
- Madde Gerekçeleri	8
• Milli Savunma Komisyonu Raporu.....	12
• Muhalefet Şerhleri	18
• Teklif Metni.....	32
• Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	32

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>	<i>Hüseyin Yayman</i>	<i>Serap Yaşar</i>
Gaziantep	Hatay	İstanbul
<i>Refik Özen</i>	<i>Cihan Pektaş</i>	<i>Zehra Taşkesenlioğlu Ban</i>
Bursa	Gümüşhane	Erzurum
<i>Eyüp Özsoy</i>	<i>İsmail Bilen</i>	<i>Sermin Balık</i>
İstanbul	Manisa	Elâzığ
<i>Cemal Taşar</i>	<i>Orhan Yegin</i>	<i>Metin Yavuz</i>
Bitlis	Ankara	Aydın
<i>Selahattin Minsolmaz</i>	<i>Ali Özkaya</i>	<i>Emrullah İşler</i>
Kırklareli	Afyonkarahisar	Ankara
<i>Kemal Çelik</i>	<i>Hacı Osman Akgül</i>	<i>Süleyman Karaman</i>
Antalya	Gümüşhane	Erzincan
<i>Mehmet Uğur Gökgöz</i>	<i>Ceyda Çetin Erenler</i>	<i>Jülide İskenderoğlu</i>
Isparta	Kütahya	Çanakkale
<i>Çiğdem Koncagül</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>	<i>Mustafa Demir</i>
Tekirdağ	Rize	İstanbul
<i>Nilgün Ök</i>	<i>Semiha Ekinci</i>	<i>Bahar Ayvazoğlu</i>
Denizli	Sivas	Trabzon
<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i>	<i>Mücahit Durmuşoğlu</i>	<i>Ali Şahin</i>
İstanbul	Osmaniye	Gaziantep
<i>Salih Cora</i>	<i>Ekrem Çelebi</i>	<i>Zülfü Demirbağ</i>
Trabzon	Ağrı	Elâzığ
<i>Mustafa Savaş</i>	<i>Abdullah Güler</i>	<i>Bekir Kuvvet Erim</i>
Aydın	İstanbul	Aydın
<i>Cengiz Demirkaya</i>	<i>Şamil Ayrım</i>	<i>Canan Kalsın</i>
Mardin	İstanbul	İstanbul
<i>Tülay Kaynarca</i>	<i>Tahir Akyürek</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>
İstanbul	Konya	Ankara
<i>Arife Polat Düzgün</i>	<i>Vildan Yılmaz Gürel</i>	<i>Salim Çivitcioğlu</i>
Ankara	Bursa	Çankırı
<i>Muhammed Fatih Toprak</i>	<i>İsmail Kaya</i>	<i>Tamer Dağlı</i>
Adıyaman	Osmaniye	Adana

<i>Yavuz Subaşı</i>	<i>Belgin Uygur</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>
Balıkesir	Balıkesir	İstanbul
<i>İbrahim Aydemir</i>	<i>Mehmet Ali Özkan</i>	<i>Mustafa Levent Karahocagil</i>
Erzurum	Manisa	Amasya
<i>Feyzi Berdibek</i>	<i>Yasin Uğur</i>	<i>Yavuz Ergun</i>
Bingöl	Burdur	Niğde

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3002 esas numaralı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

Mehmet Erdoğan
Gaziantep

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/3002 Esas Numaralı “Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ne katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

02.07.2020

Yücel Menekşe
Nevşehir

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3002)	
ESAS	Milli Savunma Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Gücünü milletimizden, tecrübesini tarihten alan Türk Silahlı Kuvvetleri sürekli değişen risk ve tehditlerin bulunduğu güvenlik ortamında, yurt içi ve sınır ötesinde yürütülen teröristle mücadele faaliyetlerinin yanı sıra Kıbrıs ve çevresi dâhil mavi vatanımızdaki hak ve menfaatlerimizi korumak, tehdit ve tehlikelere karşı Türk vatanını savunmak, yurt dışında verilen görevleri yapmak ve uluslararası barışın sağlanmasına yardımcı olmak görevlerini başarıyla yerine getirmektedir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin kendisine tevdi edilen bu görevleri süreklilik, kararlılık ve giderek artan güç ve başarıyla yerine getirebilmesi, her türlü harekâta hazır, etkin, caydırıcı ve saygın bir kuvvet olma vasfını sürdürmesine bağlıdır. İki bin yılı aşkın tarihi geçmişi olan köklü millî, manevi ve mesleki değerleriyle Türk Silahlı Kuvvetleri destanlaşan zaferlere imza atmıştır. Bu büyük başarıların temelindeki en önemli unsur dünyanın hayranlığını kazanan disiplinli yapısıdır. Hazırlanan Kanun Teklifi ile, Türk Silahlı Kuvvetlerinde yürürlükte olan disiplin nizamında ihtiyaç duyulan düzenleme ve değişikliklerin yapılması ile harekât etkinliğinin artırılması amaçlanmıştır.

Bununla birlikte, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin yürürlüğe girmesi ile bakanlıkların merkez ve taşra teşkilatlarında değişiklikler yapılmış, yapılan yasal düzenlemelerle birlikte bakanlıklar yeniden yapılandırılırken bu kapsamda ortaya çıkan yeni ihtiyaçların karşılanması gerekliliği hâsıl olmuştur. 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Milli Savunma Bakanlığı teşkilatında yapılan değişiklikle Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlıkları Milli Savunma Bakanına bağlanmıştır. Buna bağlı olarak da mevzuatta uyum düzenlemeleri yapılması zarureti ortaya çıkmıştır.

Diğer taraftan Teklifte, Milli Savunma Bakanlığı kadrolarında görevli personelin tecrübelerinden daha uzun süreli ve etkin bir şekilde faydalanılması, özlük haklarının iyileştirilmesi suretiyle personelin motivasyonunun artırılması hedeflenmiştir.

Bu kapsamda;

a. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda yapılan düzenleme ile; Türk Silahlı Kuvvetleri ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli astsubay kıdemli başçavuş rütbesindeki personelin, mesleki tecrübelerinden daha uzun süreli istifade edebilmek maksadıyla; emsalleri arasında temayüz etmesi, hizmetine ihtiyaç duyulması ve istekli olması kaydıyla rütbe yaş haddinin 60 yaşına kadar uzatılabilmesi,

b. 6245 sayılı Harcırah Kanununda yapılan düzenleme ile; içerisinde bulunduğumuz dönem itibarıyla Suriye hudut birliklerinde Hatay ve Gaziantep illerinde görevlendirilen personelin özlük haklarının iyileştirilmesi suretiyle moral ve motivasyonunun artırılması maksadıyla geçici görev gündeliğinin verileceği azami sürelerden istisna tutulması,

c. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda yapılan değişiklik ve düzenlemeler ile; Türk Silahlı Kuvvetlerinin komuta kademesini oluşturacak personelin yetiştirildiği Milli Savunma Üniversitesi Harp Enstitülerinde icra edilen eğitim sonucu verilecek komuta kurmay ve karargâh subaylığı eğitimi kıdemlerinin yeniden düzenlenmesi, 7179 sayılı Askeralma Kanunu ile ihdas edilen Türk Silahlı Kuvvetlerinin yetişmiş personel ihtiyacının karşılanmasında kaynak oluşturabilecek yedek astsubaylık statüsünde görev yapanların, kazandıkları tecrübeden azami faydalanmak maksadıyla muvazzaf astsubaylığa geçirilmelerinin yasal dayanağının oluşturulması, kritik görevlerde ve zor şartlarda görev yapan askeri sağlık personelinin sağlık hizmet tazminatının artırılması, astsubaylıktan subaylığa geçirilenlerin mesleki bilgileri ve tecrübelerinden daha uzun süre faydalanmak maksadıyla rütbe yaş hadlerinin artırılması, Türk Silahlı Kuvvetlerinin nitelikli ve tecrübeli personel ihtiyacının karşılanması maksadıyla, emsalleri arasında temayüz eden personele statüler arası geçiş sınavlarında ilave müracaat hakkı verilmesi,

ç. 1325 sayılı Askeri Okullar, Askeri Öğrenciler, Askeri Fabrikalar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunda yapılan düzenleme ile; askeri öğrenci harçlıklarının günümüz şartlarına uygun olarak artırılması,

d. 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede yapılan değişiklik ve düzenlemeler ile; sözleşmeli erbaş ve erlerin temininin teşvik edilmesi, sistemde azami süre kalmalarının sağlanması ve mevcut personelin görev motivasyonunun artırılması maksadıyla, görevli oldukları birliğin günlük faaliyet programı ile görevlerini ve emniyetini aksatmayacak şekilde bu personele hafta içi mesai sonrası ve hafta sonu görev yerlerinden ayrılmasına izin verilmesi, ayrıca bunların kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen Devlet memurları ile Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu diğer personelde olduğu gibi aile yardımı ödeneğinden faydalandırılması,

e. 6413 Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununda yapılan değişiklikler ve düzenlemeler ile; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Milli Savunma Bakanlığı teşkilatında yapılan değişiklik çerçevesinde Genelkurmay Başkanlığının Milli Savunma Bakanına bağlanması nedeniyle general ve amiraller hakkında Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası vermeye yetkili yüksek disiplin kurulunun Milli Savunma Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu olarak belirlenmesi, Genelkurmay Başkanlığı ile Kuvvet Komutanlıkları teşkilatında kurulan disiplin kurullarının kararlarına karşı yapılan itirazın Milli Savunma Bakanlığı Disiplin Kurulunda incelenmesi, Türk Silahlı Kuvvetlerinden çeşitli nedenler ile ayrılanların (emekliye sevk edilen, kendi isteği ile emekli olan, istifa eden veya başka bir sebep ile ilişkisi kesilenler) ilişkileri kesilmeden önce haklarında Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası verilmesini gerektiren bir disiplinsizliği işlemeleri durumunda, disiplinsizliğin cezasız kalmaması, disiplinsizliklerin hızlı ve etkin bir şekilde önlenmesi ve disiplin cezalarının caydırıcılığının artırılması maksadıyla, disiplin amirlerine erbaş ve erlere askerlik hizmet sürelerinin uzatılması sonucunu doğuracak şekilde hizmetten men cezası verebilme yetkisinin tanınması ve disiplin kurullarının verebileceği hizmetten men cezası sürelerinin artırılması,

f. Milli güvenliğe ilişkin ihtiyaç duyulan modern silah, araç ve gereçlerin tedarikinde önemli rol üstlenen kuruluşlarımızdan biri olan Savunma Sanayii Başkanlığının sözleşmeli personel istihdamına ilişkin düzenleme yapılması,

amaçlanmaktadır.

Kanun Teklifinin bütünü ele alındığında yapılan düzenlemeler ile; aziz milletimizin gönlünde müstesna bir yere sahip olan ve peygamber ocağı kabul edilen, milletimizden aldığı sevgi, saygı, güven, dua ve güçle kendisine verilecek her türlü görevi tarihî bir sorumluluk bilinciyle geçmişte olduğu gibi gelecekte de icra etme azim ve kararlılığında olan Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin, sahip olduğu teknoloji, bilgi ve eğitim üstünlüğü, azami ölçüde millî harp sanayisine dayanan silah gücü, terörle mücadele ve sınır ötesi harekât kabiliyeti ile her türlü hava koşulunda harekât icra kapasitesine mütevazi katkılar sağlanması hedeflenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, astsubay kıdemli başçavuş rütbesindeki personelin mesleki tecrübelerinden daha uzun süreli istifade edebilmek maksadıyla; rütbe yaş haddinin (55 yaş), emsalleri arasında temayüz etmiş, hizmetine ihtiyaç duyulan ve istekli olan personel için ilgili kuvvet komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığının teklifi üzerine veya ilgisine göre resen Millî Savunma Bakanı ya da İçişleri Bakanı tarafından 60 yaşına kadar uzatılabilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 2- Değişen risk ve tehditlerin bulunduğu güvenlik ortamında, ülkemizin her türlü tehlikeden uzak kalabilmesi, Türk Silahlı Kuvvetlerinin kendisine tevdi edilen görevleri başarıyla yerine getirebilmesi; her türlü harekâta hazır etkin, caydırıcı ve saygın bir kuvvet olma vasfını sürdürmesine bağlıdır. Söz konusu görevlerin başarıya ulaştırılabilmesi için ihtiyaç duyulan nicelik ve nitelikteki personelin geçici görev ile farklı birliklere görevlendirilmesi gerekmektedir.

Hâlihazırda 6245 sayılı Harcırah Kanununun 42 nci maddesinde kalkınmada birinci derecede öncelikli illere yapılacak görevlendirmelerde, yine aynı maddede belirtilen azami süre kısıtlamalarının uygulanmayacağına dair hüküm düzenlenmiş, ancak söz konusu iller arasında Hatay ve Gaziantep'e yer verilmemiştir. Yine anılan maddede yer alan harcırah kısıtlamalarından istisna tutulan personel arasında benzer görevi icra eden Türk Silahlı Kuvvetleri personeli yer almamaktadır.

Madde ile, içerisinde bulunduğumuz dönem itibarıyla Suriye hudut birliklerinde alınan/alınacak önlemler neticesinde Hatay ve Gaziantep illerinde görevlendirilen personele de 42 nci madde hükümlerinin uygulanmaması amaçlanmakta, ayrıca Millî Savunma Bakanlığı personelinin de geçici görev gündeliğinin verileceği azami sürelerden istisna tutularak Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı personeli gibi bu haktan herhangi bir süre sınırlamasına tabi olmaksızın yararlanmasına imkân tanınmaktadır.

Madde 3- Madde ile, Harp Akademileri ve Gülhane Askeri Tıp Akademisinin kapatılması nedeniyle, buna ilişkin düzenlemeler madde metninden çıkarılmakta ve yeni kurulan Millî Savunma Üniversitesinin teşkilat yapısı dikkate alınarak, bağlilarında yapılan eğitim sonucu personele verilecek kıdemlerin yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 4- Madde ile, yedek astsubaylıktan muvazzaf astsubaylığa geçişin yasal dayanağının oluşturulması ve muvazzaf astsubay kaynakları arasına yedek astsubaylığın da ilave edilmesi ve yedek astsubaylıktan muvazzaf astsubaylığa geçiş için başvurularda aranacak şartlar, bunların tabi tutulacakları seçme sınavları ile temel askerlik eğitimi ile ilgili esasların yönetmelikle düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 5- Madde ile, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu kapsamında astsubaylıktan subaylığa geçen personelin rütbe yaş hadleri nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinden erken ayrılma durumlarının önüne geçilerek personelden daha uzun süre istifade etmek maksadıyla rütbe yaş hadlerinin artırılması amaçlanmaktadır.

Madde 6- Madde ile; askeri tabipliğin tercih edilebilirliğinin artırılması amacıyla Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi kadrolarında istihdam edilen tabip ve diş tabiplerine ilave sağlık hizmetleri tazminatı ödenmesi ile birinci derece kritik illerde terörle mücadele harekâtına iştirak eden birliklerde fiilen görev yapan sağlık astsubaylarına sağlık hizmetleri tazminatı ödenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 7- Madde ile, astsubay kıdemli başçavuş rütbesindeki personelin mesleki tecrübelerinden daha uzun süreli istifade edebilmek maksadıyla; bu personele ilişkin 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ncı maddesi ile 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 33 üncü ve geçici 42 nci maddelerinde düzenlenen rütbe yaş haddinin (55 yaş), emsalleri arasında temayüz etmiş, hizmetine ihtiyaç duyulan ve istekli olan personel için ilgili kuvvet komutanlığının teklifi üzerine veya resen Millî Savunma Bakanı tarafından 60 yaşına kadar uzatılabilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 8- Madde ile; komutanlık ve karargâh subaylığı öğrenimini bitiren ve bir yıl kıdem alan subaylara karargâh subaylığı eğitimi nedeniyle; kapatılan Silahlı Kuvvetler Yüksek Sevk ve İdare Akademisinden mezun olan ve bir yıl kıdem alan subaylara ise müşterek komuta ve kurmay eğitimi nedeniyle ayrıca kıdem verilmemesi, bu suretle kapatılan Harp Akademilerinde daha önce gördükleri eğitim sonucu kıdem verilen personele Milli Savunma Üniversitesinde aynı kapsamda eğitim almaları durumunda mükerrer kıdem verilmesinin engellenmesi; kapatılan Kuvvet Harp Akademileri öğrenimini tamamlayıp kurmaylığı onaylanan subaylardan Milli Savunma Üniversitesi Müşterek Harp Enstitüsünde verilen müşterek komuta ve kurmay eğitimi tamamlayanlara ise ilave bir yıl kıdem verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 9- Madde ile; Türk Silahlı Kuvvetlerinde farklı statülerde görev yapan personelin tecrübelerinden daha etkin şekilde faydalanılabilmesi ve mesleki motivasyonunun artırılması amacıyla statüler arası geçiş sınavlarına ilave müracaat hakkı verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 10- Madde ile; askeri öğrencilerin Devlet tarafından karşılanmayan kişisel ihtiyaçları ile kültürel ve sosyal etkinlikler kapsamında yapılan harcamalarının karşılanabilmesi maksadıyla askeri öğrenci harçlıklarının artırılması amaçlanmaktadır. Yapılan düzenlemeden, ilgili kanunlarda askeri öğrenci harçlığı ödenmesi hüküm altına alınan Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ile Polis Meslek Yüksek Okulu öğrencileri de faydalanacaktır.

Madde 11- Madde ile; astsubay kıdemli başçavuş rütbesindeki personelin mesleki tecrübelerinden daha uzun süreli istifade edebilmek maksadıyla; bu personele ilişkin 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ıncı maddesi ile 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun ilgili maddelerinde düzenlenen rütbe yaş haddinin (55 yaş), emsalleri arasında temayüz etmiş, hizmetine ihtiyaç duyulan ve istekli olan personel için Sahil Güvenlik Komutanlığının teklifi üzerine veya resen İçişleri Bakanı tarafından 60 yaşına kadar uzatılabilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 12- Madde ile; astsubay kıdemli başçavuş rütbesindeki personelin mesleki tecrübelerinden daha uzun süreli istifade edebilmek maksadıyla; bu personele ilişkin 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ıncı maddesi, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun ilgili maddeleri ile 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun ek 16 ncı maddesinde düzenlenen rütbe yaş haddinin (55 yaş), emsalleri arasında temayüz etmiş, hizmetine ihtiyaç duyulan ve istekli olan personel için Jandarma Genel Komutanlığının teklifi üzerine veya resen İçişleri Bakanı tarafından 60 yaşına kadar uzatılabilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 13- Madde ile, 3238 sayılı Savunma Sanayii ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna ek madde eklenmesi öngörülmektedir. Eklenecek maddeyle, milli güvenliğe ilişkin ihtiyaç duyulan modern silah, araç ve gereçlerin tedarikinde önemli rol üstlenen kuruluşlarımızdan biri olan Savunma Sanayii Başkanlığının sözleşmeli personel istihdamına ilişkin düzenleme yapılması ve bu suretle Savunma Sanayii Başkanlığında istihdam edilecek tüm sözleşmeli personele ilişkin esasların 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 26 ncı maddesi kapsamından çıkarılması ve 3238 sayılı Kanun kapsamında yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır. Bu suretle Savunma Sanayii Başkanlığında hem özel bilgi ve ihtisas gerektiren projelerde hem de Başkanlığın diğer ihtiyaçları doğrultusunda sözleşmeli personel istihdamına olanak sağlanacaktır.

Bu çerçevede; maddenin birinci fıkrasında Başkanlıkta istihdam edilmekte olan kadro karşılıksız sözleşmeli personelin istihdam dayanağı tanımlanmış ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılacak bu personelin, net ücretlerinin 1. dereceli savunma sanayii uzmanı kadrosunda bulunanlara ödenen net maaş tutarını aşmamak üzere belirlenecek brüt sözleşme ücretleri ile istihdamlarına dair usul ve esasların Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenmesi hüküm altına alınmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında ise, Başkanlıkta Savunma Sanayii İcra Komitesi veya yetki devri yapılan komite üyesi tarafından onaylanan projelerde, ücretleri doğrudan Savunma Sanayii Destekleme Fonundan karşılanmak üzere; fıkra da belirlenen amaçlarla sınırlı olmak üzere, özel bilgi ve ihtisas sahibi, kamu personeli olmayan kişilerin, üç yılı geçmemek şartıyla istihdamları hüküm altına alınmış ve istihdamlarına dair hususlar ile bunlara verilecek her türlü ödemeler dahil net ücretlerin, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) bendine göre çalıştırılanlar için uygulanmakta olan sözleşme ücreti tavanının yedi katını aşmamak üzere Savunma Sanayii İcra Komitesi veya yetkilendireceği Komite üyesi tarafından ilgililerin yürüteceği görevler göz önüne alınarak tespit edileceği düzenlenmiştir. Ayrıca bu fıkra kapsamındaki personelin 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılacağı, istihdam için diğer mevzuatta yer alan pozisyon ihdası ve atama iznine ilişkin hükümlerin bunlar hakkında uygulanmayacağı ve bu statüde çalıştırılmanın, sözleşme bitiminde kamu kurum ve kuruluşlarında herhangi bir pozisyon, kadro veya statüde çalışma açısından kazanılmış hak teşkil etmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Madde 14- Madde ile, sözleşmeli personele ilişkin halen yürürlükte bulunan mevzuatın, ek 2 nci madde ile öngörülen esaslar yayımlanıncaya kadar uygulanmasına imkân verilmekte ve hâlihazırda Başkanlıkta çalışmakta olan sözleşmeli personelin mali ve sosyal hak kaybı yaşamaksızın istihdamlarına devam edilebilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilana çıkmış sınavların, bir defaya mahsus olmak üzere, pozisyon ihdası ve atama izni aranmaksızın mevcut mevzuat hükümlerine göre tekemmül ettirilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 15- Madde ile; sözleşmeli erbaş ve erlerin temininin teşvik edilmesi, sistemde azami süre kalmalarının sağlanması ve mevcut personelin görev motivasyonunun artırılması maksadıyla görevli oldukları birliğin günlük faaliyet programı ile görevlerini ve emniyetini aksatmayacak şekilde bu personele hafta içi mesai sonrası ve hafta sonu görev yerlerinden ayrılmasına izin verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 16- Madde ile, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Milli Savunma Bakanlığı teşkilatında yapılan değişiklikle Genelkurmay Başkanlığının Milli Savunma Bakanına bağlanması nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinde disiplin soruşturması ve yetkilere ilişkin maddede uyum düzenlemesi yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 17- Madde ile, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Milli Savunma Bakanlığı teşkilatında yapılan değişiklikle Genelkurmay Başkanlığının Milli Savunma Bakanına bağlanması nedeniyle uyum düzenlemesi yapılması, bu kapsamda general ve amiraller hakkında Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasını vermeye yetkili yüksek disiplin kurulunun Milli Savunma Bakanlığında teşkil edilecek yüksek disiplin kurulu olarak, ayrıca general ve amiraller ve Milli Savunma Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında görevli personel hakkında karar vermeye yetkili yüksek disiplin kurulunun yapısının belirlenmesi öngörülmektedir. Bunun yanı sıra Türk Silahlı Kuvvetlerinden çeşitli nedenler ile ayrılanların (emekliye sevk edilen, kendi isteği ile emekli olan, istifa eden veya başka bir sebep ile ayrılanlar) ilişkileri kesilmeden önce haklarında Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası verilmesini gerektiren bir disiplinsizliği işlemeleri durumunda disiplinsizliğin cezasız kalmaması ve bu suretle Türk Silahlı Kuvvetlerinin disiplinini muhafaza edilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 18- Madde ile, Türk Silahlı Kuvvetlerdeki disiplinin ivedilikle tesis edilebilmesi amacıyla disiplin kurulları tarafından erbaş ve erlere verilen hizmetten men cezasının, disiplin amirleri tarafından da verilebilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 19- Madde ile, aylıktan kesme ile hizmet yerini terk etmeme cezalarını gerektiren disiplinsizlikleri işleyen erbaş ve erlere, disiplinsizlikleri nedeniyle verilen disiplin cezalarının caydırıcılığının artırılması maksadıyla disiplin kurulları tarafından 7 günden az olmamak üzere 14 güne kadar verilen hizmetten men cezasının, 15 günden az olmamak üzere 30 güne kadar verilebilmesi amaçlanmakta ve bu cezanın 6413 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı çizelgeye göre disiplin amirleri tarafından da verilebilmesi hüküm altına alınmaktadır.

Madde 20- Madde ile, disiplin amirlerince yedek subaylar ve yedek astsubaylara verilen oda hapsi cezası ile erbaş ve erlere verilen oda hapsi ve hizmetten men cezasının askerlik hizmet sürelerine eklenmesi ve bu kişilerin verilen disiplin cezası süresi kadar geç terhis edilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 21- Madde ile, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Milli Savunma Bakanlığı teşkilatında yapılan değişiklikle Genelkurmay Başkanlığının ve Kuvvet Komutanlıklarının Milli Savunma Bakanına bağlanması nedeniyle general ve amiraller hakkında disiplin tahkikatını yürütme yetkisinin Milli Savunma Bakanlığı disiplin kurulu tarafından kullanılması amaçlanmaktadır.

Madde 22- Madde ile, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Milli Savunma Bakanlığı teşkilatında yapılan değişiklikle Genelkurmay Başkanlığının ve Kuvvet Komutanlıklarının Milli Savunma Bakanına bağlanması nedeniyle uyum düzenlemesi yapılması, bu kapsamda Genelkurmay Başkanlığı ile Kuvvet Komutanlıkları teşkilatında kurulan disiplin kurullarının kararlarına karşı yapılan itirazın Milli Savunma Bakanlığı bünyesinde kurulan disiplin kurulunda incelenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 23- Madde ile, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan veya bulunduran, kullanılması maksadıyla başkalarına veren, kullanımını kolaylaştırmak için donanım veya malzeme sağlayan veya kullanılmasını özendiren erbaş ve erlere, disiplin kurulları tarafından 10 günden az olmamak üzere 20 güne kadar verilen hizmetten men cezasının, 20 günden az olmamak üzere 40 güne kadar verilebilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 24- Madde ile, Teklifin ilgili maddelerinde disiplin amirlerine erbaş ve erlere hizmetten men cezası verme yetkisi tanındığından disiplin amirlerinin rütbesine göre erbaş ve erlere verebilecekleri hizmetten men cezası sürelerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 25- Madde ile, sözleşmeli erbaş ve erlerin kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen Devlet memurları ile Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu diğer personelde olduğu gibi aile yardımı ödeneğinden faydalandırılması amaçlanmaktadır.

Madde 26- Teklif ile 3238 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen ek 2 nci madde nedeniyle uygulama imkânı kalmayacak olan ve Savunma Sanayii Başkanlığında 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 26 ncı maddesinin ikinci fıkrası kapsamında istihdam edilenlerin ücretlerine ilişkin cümle yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 27- Yürürlük maddesidir.

Madde 28- Yürütme maddesidir.

Milli Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Milli Savunma Komisyonu

7/7/2020

Esas No: 2/3002

Karar No: 6

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3002 esas numaralı “Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” Komisyonumuzun 6/7/2020 tarihinde yapılan 5’inci toplantısında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa arz olunur.

1. Giriş

Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait KİRAZOĞLU ve 56 milletvekili tarafından 1/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/3002 esas numaralı “Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 6/7/2020 tarihli 5’inci toplantısında 2/3002 esas numaralı Kanun Teklifi, Teklifin ilk imza sahibi Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait KİRAZOĞLU ile Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, Milli Savunma Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi ve Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

2/3002 esas numaralı Kanun Teklifi ile;

- Astsubay kıdemli başçavuş rütbesindeki personelin 55 olan rütbe yaş haddinin, hizmetine ihtiyaç duyulması ve istekli olması hâlinde 60 yaşına kadar uzatılabilmesi,

- Suriye hudut birliklerinde alınan/alınacak önlemler sonucunda Hatay ve Gaziantep illerinde görevlendirilen personelin geçici görev gündeliğinin verileceği azami sürelerden istisna tutulması, ayrıca Milli Savunma Bakanlığı personelinin de geçici görev gündeliğinin verileceği azami sürelerden istisna tutularak Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı personeli gibi bu haktan herhangi bir süre sınırlamasına tabi olmaksızın yararlanması,

- Milli Savunma Üniversitesi Harp Enstitülerinde icra edilen eğitim sonucu verilecek komuta kurmay ve karargâh subaylığı eğitimi kademelerinin yeniden düzenlenmesi,

- Yedek astsubaylık statüsünde görev yapanların muvazzaf astsubaylığa geçirilmelerinin yasal dayanağının oluşturulması,

- Askeri sağlık personelinin sağlık hizmetleri tazminatının artırılması,

- Astsubaylıktan subaylığa geçirilenlerin rütbe yaş hadlerinin artırılması, Türk Silahlı Kuvvetlerinin nitelikli ve tecrübeli personel ihtiyacının karşılanması amacıyla emsalleri arasında temayüz eden personele statüler arası geçiş sınavlarında ilave müracaat hakkı verilmesi,

- Askerî öğrenci harçlıklarının günümüz şartlarına uygun olarak artırılması,

- Sözleşmeli erbaş ve erlerin görevli oldukları birliğin günlük faaliyet programı ile görevlerini ve emniyetini aksatmayacak şekilde bu personele hafta içi mesai sonrası ve hafta sonu görev yerlerinden ayrılmasına izin verilmesi, ayrıca bunların kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen Devlet memurları ile Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu diğer personelde olduğu gibi aile yardımı ödeneğinden faydalandırılması,

- General ve amiraller hakkında Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası vermeye yetkili yüksek disiplin kurulunun Milli Savunma Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu olarak belirlenmesi,

- Genelkurmay Başkanlığı ile Kuvvet Komutanlıkları teşkilatında kurulan disiplin kurullarının kararlarına karşı yapılan itirazın Milli Savunma Bakanlığı Disiplin Kurulunda incelenmesi,

- Türk Silahlı Kuvvetlerinden çeşitli nedenler ile ayrılanların ilişkileri kesilmeden önce haklarında Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası verilmesini gerektiren bir disiplinsizliği işlemeleri durumunda söz konusu disiplinsizliğin cezasız kalmaması,

- Disiplin amirlerine erbaş ve erlere askerlik hizmet sürelerinin uzatılması sonucunu doğuracak şekilde hizmetten men cezası verebilme yetkisinin tanınması ve disiplin kurullarının verebileceği hizmetten men cezası sürelerinin artırılması,

- Savunma Sanayii Başkanlığının sözleşmeli personel istihdamına ilişkin düzenleme yapılması öngörülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Kanun Teklifinin geneli üzerinde yapılan görüşmelerde Komisyon Başkanı İsmet YILMAZ tarafından;

- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda 6771 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçildiği ve hükümet sistemi değişikliğine bağlı olarak Devlet teşkilatının yeniden yapılandırıldığı,

- 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Milli Savunma Bakanlığı teşkilatında değişiklik yapılarak Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlıklarının Milli Savunma Bakanlığına bağlandığı, Bakanlık teşkilatında yapılan bu değişiklikle bağlantılı olarak ilgili mevzuatta uyum düzenlemeleri yapılması gerekliliğinin ortaya çıktığı,

- Kanun Teklifi ile Bakanlık teşkilat yapısındaki değişikliğe ilişkin ilgili mevzuatta uyum düzenlemeleri ile Türk Silahlı Kuvvetleri disiplin nizamında ihtiyaç duyulan düzenleme ve değişikliklerin yapılmasının öngörüldüğü,

- Diğer taraftan Bakanlık kadrolarında görevli personelin tecrübelerinden daha uzun süreli ve etkin bir şekilde faydalanılması, özlük haklarının iyileştirilmesi ile hareket etkinliğinin artırılmasına yönelik tedbirlerin alınmasının amaçlandığı

ifade edilmiştir.

Kanun Teklifinin ilk imza sahibi Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait KİRAZOĞLU tarafından yapılan açıklamalarda;

- Türk Silahlı Kuvvetlerinin yurt içinde ve sınır ötesinde yürütülen terörle mücadele faaliyetlerinin yanı sıra Kıbrıs ve Doğu Akdeniz dâhil, denizlerimizdeki hak ve menfaatlerimizi korumak, tehdit ve tehlikelere karşı ülkemizi savunmak konusunda kendisine tevdi edilen görevleri başarılı bir şekilde yerine getirdiği,

- Ülkemizin jeopolitik konumu gereği güvenlik riski yüksek bir bölgede bulunması nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerimizin her türlü harekâta hazır durumda olabilmesi için mevcut personelin tecrübelerinden daha uzun süreli ve etkin bir şekilde faydalanılmasının büyük önem arz ettiği,

- Ülkemizin savunma ve güvenlik alanındaki ihtiyaçlarının millî ve yerli teknolojiyle karşılanmasına yönelik olarak savunma sanayi yetkinliklerimizin artırılması açısından önemli olan savunma sanayi projelerinde nitelikli personel temin imkânlarının artırılması gerektiği,

-Bu çerçevede Kanun Teklifi ile; Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin sahip olduğu teknoloji, bilgi ve eğitim üstünlüğü, azami ölçüde millî harp sanayisine dayanan silah gücü, terörle mücadele ve sınır ötesi harekât kabiliyetiyle her türlü hava koşulunda harekât icra kapasitesine mütevazı katkılar sağlanması, silahlı kuvvetler personelinin özlük haklarının iyileştirilmesi suretiyle moral ve motivasyonunun artırılması ve askerî disiplinin tesisine yönelik ilgili mevzuatta düzenlemeler yapılmasının öngörüldüğü

ifade edilmiştir.

Kanun Teklifinin geneli üzerinde Milli Savunma Bakanlığı adına Bakan Yardımcısı Şuay ALPAY tarafından yapılan açıklamalarda;

- Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi'nin yürürlüğe girmesinin ardından bakanlıkların merkez ve taşra teşkilatlarında değişiklikler yapıldığı,

- 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlıklarının Milli Savunma Bakanına bağlanması nedeniyle uyum düzenlemeleri yapılması ihtiyacı ortaya çıktığı,

- Türk Silahlı Kuvvetlerinin mevcut disiplin nizamında bazı hususların yeniden gözden geçirilmesine ihtiyaç duyulduğu,

- Türk Silahlı Kuvvetlerinin personel ihtiyacının karşılanması amacıyla dış kaynaktan temin çalışmaları yanında iç kaynaktan personel teminine yönelik olarak statüler arası geçiş imkânlarının artırıldığı ve ilave sınav haklarının verildiği,

- Milli Savunma Üniversitesi bağlilarında alınan eğitimlere bağlı kıdem uygulamaları ile askerî öğrenci harçlıklarına ilişkin düzenleme yapıldığı

ifade edilmiştir.

Kanun Teklifi üzerinde milletvekilleri tarafından yapılan açıklamalarda;

- Genelkurmay Başkanlığı ile Kuvvet Komutanlıkları arasındaki hiyerarşinin ortadan kalkması sonucunu doğuracak şekilde Milli Savunma Bakanlığına bağlanmış olmalarının Türk Silahlı Kuvvetlerinin teşkili açısından çeşitli sorunlara sebebiyet verdiği,

- Askerî mahkemeler ve disiplin mahkemeleri kaldırıldığı için sorunlar yaşandığı, disiplin kurullarının yetkilerinin, disiplin amirlerine devredilmesinin mevcut yapıda bir disiplin sorunu varlığına işaret ettiği, Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin Yargıtay ve Danıştay içerisinde birer daire şeklinde kurulabileceği,

- Harp akademileri ve askerî liselerle ilgili yapılan düzenlemelerin Türk Silahlı Kuvvetleri eğitim sisteminde sorunlara yol açtığı, bu sorunlara çözüm olarak harp akademileri teşkilatının bozulmadan Milli Savunma Üniversitesine taşınması, harp okullarının yeniden Kuvvet Komutanlıklarına bağlanması ve askerî liselerin tekrar açılması gerektiği,

- Askerî hastanelerin Sağlık Bakanlığına devrinin askerî sağlık sisteminde zafiyet oluşturduğu ve bu hastanelerin tekrar Milli Savunma Bakanlığına devredilmesi gerektiği,

- Ülkenin güvenlik ihtiyaçlarını gözetken bir yaklaşımla Millî Güvenlik Kurulunun ve Yüksek Askerî Şûranın yeniden yapılandırılması gerektiği,

- Askerî fabrikalar gibi stratejik tesislerin özelleştirilmesi politikasının terk edilmesi gerektiği ve savunma sanayi projelerine artan bir hızla devam edilerek bu projelere savunma sanayi fonlarda gereken önceliğin sağlanması gerektiği,

- Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin mali ve özlük haklarında iyileştirmeler yapılması gerektiği, mevcut Teklifte buna yönelik düzenlemeler olmakla birlikte bunların yeterli olmadığı,
- Sözleşmeli er ve erbaşların maaş, ek gösterge, rapor, izin, hava değişimi ve istirahat süreleri gibi alanlarda mali ve özlük haklarında istenen iyileştirilmelerin yapılması gerektiği,
- Uzman erbaşların kadro, ek gösterge, hava değişimi ve istirahat süreleri, kadro görevleri dışında iş yaptırılmama, rütbe işaretleri ve orduevlerinden yararlanamama gibi sorunlarının çözülmesi gerektiği,
- Astsubayların görev tazminatı, öğrenim durumları itibarıyla göreve başlatılma derece ve kademeleri ile ilgili sorunlarını gidermeye yönelik düzenleme yapılmasına ihtiyaç olduğu,
- Sözleşmeli subay ve astsubaylardan on senesini dolduranların belirli şartlar dâhilinde sınavsız kadroya geçirilmelerine imkân sağlanması gerektiği,
- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamındaki memurlara verilen sicil affının, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu’na tabi personele de uygulanması gerektiği ifade edilmiştir.

4. Komisyonun Maddeler Hakkında Kararı

Kanun Teklifinin geneli üzerinde yapılan görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddeleri üzerinde görüşmelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Kanun Teklifinin;

- Çerçeve 1 inci maddesi, kanun yazım tekniğine uyum sağlama amacı doğrultusunda madde çerçevesinde yer alan “40 ıncı maddesinin (ç) fıkrasının 2 nci paragrafına” ibaresinin “40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine” şeklinde ve maddenin işlenecek hükmünde yer alan “(ç) fıkrasının (I) işaretli bendinin” ibaresinin “(ç) bendinin (I) numaralı alt bendinin” şeklinde düzeltilerek redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

- Çerçeve 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 ve 17 nci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

- Çerçeve 18 inci maddesi, doğru kullanım olan “disiplin amirleri veya disiplin kurulları” ifadesine uygun olarak “disiplin kurulları” ibaresi ile “disiplin amirleri” ibaresinin yerlerinin değiştirilerek redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

- Çerçeve 19 uncu maddesi, aynen kabul edilmiştir.

- Çerçeve 20 nci maddesi, doğru kullanım olan “disiplin amirleri veya disiplin kurulları” ifadesine uygun olarak “disiplin kurulları” ibaresi ile “disiplin amirleri” ibaresinin yerlerinin değiştirilerek redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

- Çerçeve 21, 22, 23, 24, 25, 26 ncı maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 27 ve 28 inci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

Teklifin maddeleri üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip Teklifin tümü kabul edilmiştir.

Ayrıca, verilen redaksiyon yetkisi doğrultusunda kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde metnin tamamı redaksiyona tabi tutulmuştur.

5. Komisyonun Özel Sözcüler Hakkında Kararı

İçtüzük'ün 45 inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Bingöl Milletvekili Feyzi BERDİBEK, Burdur Milletvekili Yasin UĞUR, Manisa Milletvekili Mehmet Ali ÖZKAN, Nevşehir Milletvekili Yücel MENEKŞE, Osmaniye Milletvekili İsmail KAYA ve Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Ali CEVHERİ özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>İsmet Yılmaz</i>	<i>Refik Özen</i>	<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>
Sivas	Bursa	Gaziantep
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mustafa Hidayet Vahapoğlu</i>	<i>Kemal Bülbül</i>	<i>Feyzi Berdibek</i>
Bursa	Antalya	Bingöl
	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Yasin Uğur</i>	<i>Özgür Ceylan</i>	<i>Haşim Teoman Sancar</i>
Burdur	Çanakkale	Denizli
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>İmam Taşçier</i>	<i>Zülfü Tolga Ağar</i>	<i>Bayram Yılmazkaya</i>
Diyarbakır	Elâzığ	Gaziantep
(Muhalefet şerhimiz vardır)		(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Uğur Gökgez</i>	<i>Mehmet Ali Çelebi</i>	<i>Dursun Ataş</i>
Isparta	İzmir	Kayseri
	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Önal</i>	<i>Mehmet Ali Özkan</i>	<i>Yücel Menekşe</i>
Kırıkkale	Manisa	Nevşehir
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Yavuz Ergun</i>	<i>İsmail Kaya</i>	<i>Mehmet Ali Cevheri</i>
Niğde	Osmaniye	Şanlıurfa
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
	Üye	
	<i>Polat Şaroğlu</i>	
	Tunceli	
	(Muhalefet şerhimiz vardır)	

MUHALEFET ŞERHİ

2/3002 esas numaralı “Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir. Bilgilerinize sunarız.

1-GENEL DEĞERLENDİRME

Teklif genel olarak incelendiğinde stratejik seviyede yapılan hataların taktik çözümlerle giderilme çabası önümüze çıkmaktadır. Öncelikli olarak Türk Silahlı Kuvvetleri’nin aşağıda belirtilen yapısal sorunlarına dönük çalışma yapılmalıdır:

1-Ordu birlik bütünlüğü bozulmuştur. Kuvvetler ve Genelkurmay ayrı ayrı MSB’ye bağlanmış, sıkı emir komuta bağı parçalanmış, genelkurmay başkanı yetkileri budanmıştır. Tekrar düzenlenmelidir.

2-Ordu yargı sistemi bozulmuştur. Askeri mahkemeler, disiplin mahkemeleri kaldırılmıştır. Askeri mahkemeler korunmalıdır. Askeri Yargıtay Yargıtay’ın; askeri yüksek idare mahkemesi Danıştay’ın içinde birer daireye dönüştürülmelidir.

3-Ordu eğitim sistemi bozulmuştur. Harp Akademileri teşkilatı bozulmadan Milli Savunma Üniversitesi’ne bağlanmalıydı. Harp okulları kuvvetlere bağlı kalmalıydı. Bunlar yapılmalı, askeri liseler tekrar açılmalıdır.

4-Ordu sağlık sistemi bozulmuştur. Askeri hastanelerin sağlık bakanlığına devri yanlıştır. Kritik önemdekiler tekrar açılmalı MSB’ye devredilmelidir.

5-Ordu atama sistemi bozulmuştur. Yüksek Askeri Şura ilgili ilgisiz sivillerle doldurulmuştur. Siyasi müdahaleye açık, milli ordu yerine parti ordusu kuran yaş yapısı değiştirilmelidir. Milli güvenlik kurulu da ülke güvenlik ihtiyaçlarına göre yeniden tasarlanmalıdır.

6-Ordu liyakat sistemi bozulmuştur. Atama, terfi sistemi komple yeniden düzenlenmiş, rütbelerde bekleme, emeklilik süreleri değiştirilmiştir. Öğrenci, muvazzaf alımlarında komisyondalar usulsüzlükler, yandaş kayırmacılığı yapılmaktadır. Liyakat merkezli bir yapı kurulmalıdır.

7-Ordunun vazifede devamlılık ilkesi bozulmuştur. Askerlik yasası ile %70 olan yükümlü erbaş/er oranı %30 seviyelerindedir. Süresi, sınırı, sonuçları belli olmayan geçici güvenlik zafiyeti yaşanmaktadır. 6 aylık askerlikle yeterli eğitim verilememektedir. Konu tekrar ele alınmalıdır.

8-Kumpas davalarda yaşanan tahribat, 15 Temmuz darbesiyle üst seviyeye çıkmıştır. Kumpaslarda yargılananlardan özür dilenip, iade-i itibarla ordunun yükünü omuzlamalarının sağlanması gerekirken tam tersine görevde olanlar yaş kararlarıyla uzaklaştırılmışlardır. FETÖ gerçeğinden ders çıkarılmamıştır. Bu hatadan dönülmeli ordunun yapılandırılmasında bu subaylardan faydalanılmalıdır.

9-15 Temmuz davalarında FETÖ üyesi olmadığı, hiçbir eyleme karışmadığı sabit olan askeri öğrenci, uzman erbaş, astsubay ve subayların emir veren fetöcülerle aynı şekilde müebbet ceza almaları yanlıştır. Hiyerarşiye uygun içtihatlar oluşmalı, yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Mağduriyetler giderilmelidir.

10-Askeri fabrikalar gibi stratejik tesislerin özelleştirilmesi politikası terk edilmeli, tank palet fabrikasının bedelsiz olarak yabancılara devredilmesi yanlışından dönülmelidir.

11-Türkiye son on yıldır FETÖ, PKK ve İŞİD odaklı terör, göç ve iç güvenlik sorunları yanında ayrıca bir ekonomik darboğazdan geçmektedir. Bu durumun savunma sanayi projelerine yansımaları kaçınılmazdır. Ancak modernizasyon ve idame projelerinde deniz kuvvetlerinin özellikle Doğu Akdeniz harekât alanında ateş ve manevra gücü kaybına neden olacak durumlara asla düşülmemelidir. Olası bir ambargoya karşılık milli olarak üretilmeye başlanan deniz kuvvetlerinin ihtiyacı olan savunma projeleri artan bir tempoda devam etmeli, savunma sanayii fonlarında gereken öncelik ve artışlar sağlanmalıdır.

12-Kahraman ve fedakâr silahlı kuvvetler personelinin özlük haklarında iyileştirmeler yapılmalıdır.

13-Türk Silahlı Kuvvetleri’nin afetlerde daha etkin görev alması sağlanmalıdır.

Teklifteki bazı maddelerde yetkilerin tek elde toplanması ve ordunun siyasallaşmasına dair endişelerimiz bulunmaktadır:

7,11,12 nci maddelerde astsubay kıdemli başçavuşların emeklilik yaş haddinin 55 yaşından 60 yaş haddine çıkarılması ile tecrübeli ve mesleğinde kendisini kabul ettirmiş olanların tecrübesinden faydalanılmak istenmiştir. Ancak istekli olanların Kuvvet Komutanlığının teklifi veya MSB tarafından RESEN uzatılması öngörülmüştür. Burada Kuvvet Komutanlığının teklif ettiğinin dışında bakanın kararıyla resen uzatma astsubaylar arasında ayrımcılık yapılmasına neden olacaktır. Bu husus askeri hiyerarşi dışında davranışlara sebep olabilir. Ordu içinde siyaset etkili olmaya başlar.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi diye isimlendirilen ve tüm yetkileri bir kişide toplayan sisteme benzer şekilde Milli Savunma Bakanlığı da askeri konularda yetki dağıtımını yerine tüm yetkileri bünyesinde toplayan anlamsız ve yararsız bir çaba içindedir.

16.madde ile Genelkurmay başkanının disiplin soruşturma yapma yetkisinin elinden alınması disiplin ve hiyerarşide zafiyete neden olur. Bu durum, Genelkurmay Başkanlığının içini daha da boşaltmaktadır.

17.madde ile generallere verilen TSK’dan ayırma cezasını partili Cumhurbaşkanının onaylaması TSK’daki disiplin sistemini siyasallaştırır.

21.madde ile generallerin disiplin soruşturmasını Millî Savunma Bakanlığı yapacaktır ki bu ordunun siyasallaşma riskini barındırmaktadır.

Erbaş ve erlere verilebilecek olan “hizmetten men” cezasının sadece disiplin kurulları tarafından verilebilmesi yerine artık disiplin amirleri tarafından da verilebilmesine olanak sağlanmaktadır. Anayasaya aykırı biçimde; teklifin 18 inci maddesinde yapıldığı gibi, hizmetten men cezasının sadece disiplin kurulları tarafından verilebileceği kuralı değiştirilmekte, bu cezanın disiplin amirlerince de verilebileceği kuralı getirilmektedir. Yaptırımın kurul haricinde disiplin amirinin de takdirine bırakılması, keyfi uygulamaya yol açabilecek, kurul önünde savunma hakkını kısıtlayabilecek, masumiyet karinesini zedeleyebilecek, Kurul önünde adil yargılanma hakkının özüne dokunabilecek niteliktedir. Hizmetten men cezasının, mevcut Kanundaki haliyle sadece disiplin kurullarının yetkisinde kalmasında yarar vardır. Er/erbaşa uygulanacak hizmetten men cezasının disiplin kurulu ile disiplin amirlerinde farklı müeyyidelere, sürelerle tabi tutulması, suç ve cezanın teklifi ilkesine aykırıdır.

2-MADDELER ÜZERİNDE DEĞERLENDİRME

MADDE 4

Madde ile, yedek astsubaylıktan muvazzaf astsubaylığa geçişin yasal dayanağının oluşturulması ve muvazzaf astsubay kaynakları arasına yedek astsubaylığın da ilave edilmesi ve yedek astsubaylıktan muvazzaf astsubaylığa geçiş için başvuranlarda aranacak şartlar, bunların tabi tutulacakları seçme sınavları ile temel askerlik eğitimi ile ilgili esasların yönetmelikle düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

7179 sayılı Askeralma Kanunu ile “Yedek Astsubaylık” sınıfı teşkil edilmiştir. Bu düzenleme yapılırken bazı konular eksik kalmıştır. Yedek astsubaylar, 926 sayılı Kanun’un 77’nci “Rütbelere” maddesinde Astsubay Astçavuş olarak yer almış ancak “Temin ve Yetiştirme” ile ilgili 68 inci maddenin hiçbir yerinde yer almamıştır.

Ayrıca, astsubaylara ait Aylık Gösterge Tablosu EK-VIII/C’nin son sırasına eklenen Astçavuş’un göreve başlama derecesi 10/1 olmuştur. Henüz muvazzaf astsubaylığa geçmeyen personel, astsubay rütbeleri arasında gösterilmesine rağmen “Temin ve Yetiştirme” ile ilgili maddede yer almamıştır. Göreve 10/1’den başlayan yedek astsubaylardan muvazzaf astsubaylığa geçenlerin intibakları yapılacak ve başlama dereceleri 9/1’e yükseltilecektir. Yani 3 kademe birden verilecektir. Bu usul 926 sayılı Kanun’daki “Kademe terfii esas ve şartları: Madde 93”e uygun değildir. Dolayısıyla yedek astsubayların göreve başlama derecesi 9/1, muvazzaf astsubayların başlama derecesi de 9/2 olmalıdır.

Aynı şekilde, göreve 9/1’den başlayan yedek subaylar muvazzaf subay (teğmen) olduklarında 8/1’e yükseltilmekte ve 3 kademe birden verilmektedir. Bu durum 926 sayılı Kanun’daki “Kademe ilerlemesi şartları: Madde 45”e uygun değildir. Yedek subayların göreve başlama derecesi de 9/3 olmalıdır.

MADDE 6

Madde ile; askeri tabip ve dış hekimlerine ek mali haklar tesis edilmektedir. İlk olarak, Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi kadrolarında istihdam edilen tabip ve dış tabiplerine sağlık hizmetleri tazminatının yüzde 200 arttırılarak ödenmesi düzenlenmektedir.

İkinci olarak birinci derece kritik illerde ve terörle mücadele harekâtına iştirak eden birliklerde fiilen görev yapan tabip ve dış hekimlerine orgeneral aylığının brüt tutarının %200’ü oranında ilave sağlık hizmeti tazminatının ayrıca ödenmesi düzenlenmektedir.

Üçüncü olarak tabip ve dış hekimleri dışındaki askeri sağlık personeli olarak tanımlanan ve birinci derece kritik illerde ve terörle mücadele harekâtına iştirak eden birliklerde fiilen görev yapan sağlık astsubaylarına orgeneral aylığının (ek gösterge dâhil) brüt tutarının %50’si sağlık hizmetleri tazminatı ödenmesi öngörülmektedir. Ancak bu tazminatın aylık mı yıllık mı olacağına dair bir ibare bulunmamaktadır, netleştirilmelidir.

MADDE 7-11-12

Astsubay kıdemli başçavuşların emeklilik yaş haddinin 55 yaşından 60 yaş haddine çıkarılması ile tecrübeli ve mesleğinde kendisini kabul ettirmiş olanların tecrübesinden faydalanılmak istenmiştir. Ancak maddede istekli olanların Kuvvet Komutanlığının teklifi veya MSB tarafından RESEN uzatılması öngörülmüştür. İlgili Kuvvet Komutanının ve ilgili komutanlığın görüşü ve teklifi olmadan siyasi bir makam olan bakan tarafından uzatma yapılması TSK, SG ve J. Personelini siyasi tercih yapmaya zorlayacak, askeri hiyerarşiyi bozacak davranışlara itecek kurum disiplini bozacak, silahlı kuvvetler içinde siyasallaşmanın artmasına neden olacaktır. Kanunun düzenlemesine yönelik olarak genel gerekçede "TSK'nın iki bin yılı aşkın tarihi geçmişi, köklü milli ve manevi değerleriyle TSK destanlaşan zaferlere imza atmıştır. Bu büyük başarılarının altındaki en temel unsur dünya hayranlığını kazanan disiplinli yapısı olduğu" vurgulanmıştır. Siyasi makam olan Bakanlarca, kuvvet komutanlıklarının teklifi olmadığı halde resen yapılacak uzatmalar siyasi karar olarak Kıdemli başçavuşlara yansıyacaktır. Bu yansıma sadece bu rütbelerde kalmayacak diğer statü ve rütbeleri de etkileyecektir. Bu da TSK/Sahil Güvenlik/Jandarma'da disiplin yapısının bozulmasına, hiyerarşik yapının dağılmasına neden olacaktır. Gerekçede gurur duyularak yazılmış olan "disiplini ile dünyanın hayranlığını kazanmış olması" hususuna aykırılık oluşacaktır.

Bununla birlikte kuvvetlerin personel ihtiyacının MSB'ce tam olarak bilinmesine imkân yoktur. Kuvvet komutanlığınca hazırlanan ve kuvvet komutanlarınca onaylanan listede bakan tarafından resen değişiklik yapılması kuvvet komutanının otoritesini de sarsacaktır. Tekliften RESEN MSB ve RESEN İÇİŞLERİ BAKANI düzenlemesi çıkarılmalıdır.

Yine aynı maddelerde EMSALLERİ ARASINDA TEMAYÜZ ETMİŞ ifadesi gerekçede daha net olarak ortaya konmalıdır. Temayüz kelime anlamı itibarı ile "başkaları arasında iyi ve başarılı yönleriyle kendini göstermek, belirtmek, sıvrılmak, seçkinleşme" olarak tanımlanmıştır. Burada mesleki tecrübesinden faydalanmak üzere temayüz etmiş personelde seçici olabilmek için sicil notunun % 90'ı çok düşük seviyedir. Bu not %95 çıkarılmalıdır. Kıdemli Başçavuşlarda sicil notu ortalaması göz önüne alınmamıştır. Çoğu Başçavuşun sicil ortalaması %90'ın üzerindedir. Dolayısıyla temayüz etmiş olma kavramı burada boşa çıkmaktadır. Ayrıca temayüz etmiş olmak için TSK/J/SG personeli için disiplin vazgeçilmez kavramlardan biridir. Teklif metnine DİSİPLİN /MAHKEME YOLUYLA CEZA ALMAMIŞ (HAGB Dahil olmak üzere) OLMAK kavramı da dahil edilmelidir ki meslek yaşantısı boyunca emsallerine göre öne çıkan özellikleri ile ayırıcı olsun. Ve uzatmayı hak eder durumda olsun. Maddeler aşağıdaki şekilde düzenlenmelidir.

"Emsalleri arasında temayüz etmiş, hizmetine ihtiyaç duyulduğu tespit edilen ve sicil notu ortalaması, sicil tam notunun **%95(dahil)** üzerinde, **disiplin cezası almamış, mahkeme yoluyla cezalandırılmamış(HAGB kararı dahil) olan ve bu şartları sağlayan** istekli Astsubay Kıdemli Başçavuşların yaş haddi; ilgili kuvvet komutanlığının / Sahil Güvenlik Komutanlığının/Jandarma genel Komutanlığının **komutan onaylı** teklifi üzerine Milli Savunma Bakanı/ İçişleri Bakanı tarafından, ilk olarak iki yıl, müteakip yıllarda da aynı esaslarla 60 yaşına kadar uzatılabilir."

MADDE 15-25

Sözleşmeli erbaş ve erlere günlük faaliyet programı ile görevlerini ve emniyetini aksatmamak koşuluyla hafta içi mesai sonrası ve hafta sonlarında görev yerlerinden (kışladan) ayrılma izni verilmektedir. Ancak uygulamaya dönük endişelerin giderilmesi gerekmektedir.

25.maddede sözleşmeli erlerin aile yardımı yanında çocuk yardımı, asgari geçim indirimi, refakat meyl izni, yol harcırahı gibi temel sosyal hakları da çözülmeli, iyileştirme zammından faydalanmaları sağlanmalıdır.

MADDE 16

Madde ile Kanunun “Disiplin soruşturması ve yetkiler” başlıklı 7’nci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü yürürlükten kaldırılmaktadır. (Disiplin soruşturması, Genelkurmay Başkanınca gerek görülmesi hâlinde, Genelkurmay Başkanlığı bünyesinde bu amaçla kurulmuş birimde görevli personel eliyle de yürütülebilir.)

Genelkurmay başkanının elinden disiplin soruşturma ve soruşturmacı görevlendirme yapma yetkisi alınmaktadır. Bu düzenleme ile genel kurmay başkanı sembolik hale gelecektir. Amirlik yetkisinin en önemli dört (izin, sicil, ödül, ceza) yetkisinden biri olan disiplin yetkisi elinden alınmaktadır. Kendisine karşı yapılan suçlarda dahi soruşturma yetkisi olmamaktadır. Genelkurmay Başkanı da bakana bağlıdır. Böyle bir yetkinin alınması genel kurmay başkanlığı makamını boşa çıkarmaktır. Bakan soruşturma konusunda genel kurmay başkanını yetkili kılarak soruşturma yapabilir, yapılan soruşturmadan bakana karşı sorumluluğu vardır bu devam edebilir.

Ayrıca kuvvet ve genelkurmay başkanlığı disiplin kurallarına yapılan itirazlar idari yargıda çözümlenmelidir. Bir idari kararı başka bir kurul incelemesi hukuk açısından yerinde değildir.

MADDE 17

Genelkurmay Başkanlığı Milli Savunma Bakanlığı’na bağlandı diye Genelkurmay Başkanlığında teşkil edilen kurulların Milli Savunma Bakanlığı’nda teşkil edilecek olması Genelkurmay Başkanlığının içinin boşaltılarak tamamen önemsizleştirilmesine yöneliktir. Bu değişiklik ilave personel, kaynak ve gayret sarfına neden olacaktır. Yüksek Disiplin Kurulunun devri yerine Genelkurmay Başkanlığında alınacak kararlar Milli Savunma Bakanı onayına sunulur denmesi yeterli olacak, personel-kaynak ve gayret sarfını engelleyecektir. Bu düzenleme Genelkurmay Başkanının generaller üzerinde emir komuta etme yetkisini zedelemektedir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi diye isimlendirilen ve tüm yetkileri bir kişide toplayan sisteme benzer şekilde Milli Savunma Bakanlığı da askeri konularda yetki dağıtımını yerine tüm yetkileri bünyesinde toplayan anlamsız ve yararsız bir çaba içindedir. Generallere verilen TSK’dan ayırma cezasını partili Cumhurbaşkanının onaylaması, soruşturmaların bağımsızlığını etkiler, TSK’daki disiplin sistemini siyasallaştırır.

Çeşitli nedenlerle TSK’dan ilişkisi kesilenler (emeklilik veya istifa gibi) hakkında da varsa ilişkileri kesilmeden önce işledikleri ilgili fiiller nedeniyle Silahlı Kuvvetlerden ayrılma cezasının da verilmesi hususu emekli olmuş istifa etmiş komutanlara bir baskı aracı olarak kullanılabilir.

Eklenecek fıkra ile kuvvetlerde oluşacak disiplin kurullarına personel işlem daire başkanları ilave edilmelidir. Çünkü bu başkanlık bütün personele yönelik şikayet ve disiplin işlemlerini takip etmektedir. Disiplin kurullarında bulunmaları kurum yararına. Ayrıca MSB’de oluşacak kurullarda askerlik hizmetinden ve ruhundan anlamayan personeller vardır. Asker kişi sayısı azınlıktadır. Tamamen siyasi irade ile atanmış kişilerin kararları da siyasi olacaktır.

MADDE 18

Erbaş ve erlere verilebilecek olan “hizmetten men” cezasının sadece disiplin kurulları tarafından verilebilmesi yerine artık disiplin amirleri tarafından da verilebilmesine olanak sağlanmaktadır.

Er/erbaşlara disiplin kurulu tarafından verilecek “hizmetten men” cezası en az 15, en çok 30 gün olacaktır. Bu cezanın disiplin amirleri tarafından verilmesi durumunda ise; amirin rütbe ve makamına göre değişen sürelerde en az 6 gün, en çok 14 güne kadar ceza takdir edilebilecektir.

Anayasaya aykırı biçimde; teklifin 18 inci maddesinde yapıldığı gibi, hizmetten men cezasının sadece disiplin kurulları tarafından verilebileceği kuralı değiştirilmekte, madde başlığı buna uygun biçimde düzenlenmektedir. Bu cezanın disiplin amirlerince de verilebileceği kuralı getirilmektedir. Disiplin amiri mevcut durumda “İzinsizlik, ilave hizmet yükleme ve oda hapsi cezaları”nı verebiliyorken, “hizmetten men” gibi daha üst bir yaptırım için kurul kararına gerek duyulmadan da amirin kararı yeterli sayılabilecektir. Yaptırımın kurul haricinde disiplin amirinin de takdirine bırakılması, keyfi uygulamaya yol açabilecek, kurul önünde savunma hakkını kısıtlayabilecek, masumiyet karinesini zedeleyebilecek, Kurul önünde adil yargılanma hakkının özüne dokunabilecek niteliktedir.

Disiplin amirine hizmetten men cezası yetkisi verilmesi ciddi hak ihlallerine neden olacaktır. Bu ceza ile askerlik hizmetinin uzatılması sonucu doğmaktadır. Erbaş ve erlere ağır bir yükümlülük getirecektir. Bu cezanın tek başına subaylar tarafından dahi verilmesi yanlışken, astsubaylarımıza bu cezayı verecek şekilde düzenleme yapılması onlara da haksızlıktır, hak ihlallerini artıracaktır. Bu cezalar yargı denetimine tabi olacak, AYM ve AİHM’e kadar uzanan müracaatların oluşmasına sebep olacaktır. Hizmetten men cezasının, mevcut Kanundaki haliyle sadece disiplin kurullarının yetkisinde kalmasında yarar vardır. Er/erbaş uygulanacak hizmetten men cezasının disiplin kurulu ile disiplin amirlerinde farklı müeyyidelere, sürelerle tabi tutulması, suç ve cezanın teklifi ilkesine aykırıdır.

MADDE 19-20

6413 sayılı kanun 26.maddede değişiklik yapılarak hizmetten men cezası iki katına çıkarılmaktadır. Askerlik hizmeti 12 ay iken 7-15 gün arasında olan bu ceza askerlik 6 aya inince iki katına çıkarılmış olmaktadır. 6 aylık süre içinde men cezası alan bir er bunu ikinci defa işlerse kışlada kalma süresi uzayacaktır. Bu cezayı alan personel kışladaki diğer personelden tecrit edilmediği için diğer kışla personelini de etkileyebilir. Bu da kışla disiplinine olumsuz etki eder. Olumsuz durumlar meydana gelebilir, ceza ile sağlanmaya çalışılan disiplin cezanın infazı esnasında bozulur ve amaçlanan disiplin elde edilemez. Bu cezanın süresi hizmetteki süre ile ölçülü olmamaktadır. Ölçülülük ilkesine aykırıdır. Bu cezanın yükümlü erlere verilmesinde 20 gün gibi üst sınır koyulmalıdır.

Bu ceza süresi içinde geçen zaman için harçlık ödenmemektedir. Bu cezayı alan personelde mağduriyet yaratabilir. Cezanın makul bir süresi için harçlık ödemesi yapılmalıdır.

MADDE 21

Madde ile general ve amiraller hakkındaki tahkikat işlemlerini artık Genelkurmay Başkanlığı disiplin kurulu değil, Millî Savunma Bakanlığı disiplin kurulu yürütecektir. Genelkurmay Başkanlığı'nın disiplin ve hiyerarşi yetkisine darbe vurulmaktadır. Bu madde ile generallerin disiplin soruşturmasını Millî Savunma Bakanlığı yapacaktır ki bu ordunun siyasallaşma riskini barındırmaktadır.

MADDE 22

Kuvvet komutanlığı disiplin kurullarında alınan ve kuvvet komutanının onayladığı bir kararın MSB disiplin kurulunda ayrıca incelenmesi disiplin ve hiyerarşi sorunlarına neden olur. Kuvvet komutanının onayladığı bir kararın MSB'de tekrar tartışmaya açılması kuvvet komutanının otoritesini azaltacaktır. Emir komuta kabiliyetini zaafa uğratacaktır. Ayrıca üst kurulda kararın tekrar tartışmaya açılması hiyerarşik düzene aykırıdır. Disiplin kurulu kararları zaten yargı yoluna açıktır. İtiraz yoluna ara bir kademe koymak disiplin kurulu kararlarının uygulanmasını geciktirecektir. Bu geciktirme disiplin zafiyetine sebep olacaktır. _

Haşim Teoman Sancar

Denizli

Bayram Yılmazkaya

Gaziantep

Mehmet Ali Çelebi

İzmir

Polat Şaroğlu

Tunceli

Özgür Ceylan

Çanakkale

Ahmet Önal

Kırıkkale

MUHALEFET ŞERHİ

Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile ilgili muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Öncelikle ifade etmek gerekir ki iktidarın sadece Kürt sorununa yaklaşımında değil gerek ülke içinde gerek ülke dışında diyalog ve diplomasiye yer vermeyen güvenlikçi siyaset tarzı hem meseleleri içinden çıkılmaz hale getirmekte hem de devlet yönetimini çatışma ve güvenlik eksenli hale getirmektedir. Hal böyle olunca güvenlik harcamaları artmakta, yaşanan tüm sorunlar çivi olarak görülmekte, mesele ne olursa olsun zor aygıtları devreye sokulmaktadır.

Türkiye'nin güvenlikçi siyaset anlayışı devam ettikçe her yıl bütçeden aslan payı güvenlik harcamalarına gitmektedir. Türkiye'nin geleceği bu şekilde çatışma ve şiddet konseptiyle ipotek altına alınmaktadır. Geçtiğimiz günlere Meclis'e getiren bekçilik yasa teklifi Pandemi sonrası açılan Meclis'ten çıkan ilk yasa niteliğindedir. Bu bile siyasi iktidarın yaşanan sağlık, ekonomi, eğitim vb onlarca soruna yaklaşımını sergiler niteliktedir.

Dünya devletlerinin 2019'daki askeri harcamaları yaklaşık 2 trilyon dolar. Türkiye'nin askeri harcamalarında ise 10 yıllık süreçte yüzde 86'lık artış kaydedildi. Stockholm Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün (SIPRI) yayınladığı verilere göre, 2019 yılı için hesaplanan rakam, 2010 yılından bu yana askeri harcamalardaki en büyük yıllık yükseliş olma niteliğini taşıyor. Türkiye'nin askeri harcamaları, 2010-2019 yılları arasındaki on yıllık süreçte yüzde 86 artarak 20,4 milyar dolara ulaştı. Türkiye'nin harcamalarında 2017-2018 yılları arasında yüzde 27, 2018-2019 yılları arasında da yüzde 5,8'lik bir yükseliş gerçekleşti. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, güvenlikle ilgili kurumların 2014 yılı bütçesi 51,9 milyar TL iken 2019'da 111,4 milyar liraya yükseldiğini açıkladı.

Savunma ve güvenlik harcamalarında ayrılan paylarda bu artışlar yaşanırken, eğitim ve sosyal politikalar alanına dair artış oranları ise yıldan yıla düştü. Örneğin, bunlardan biri Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) bütçesi. 2019 yılı bütçesinde 21,2 milyar TL artış yapılan MEB bütçesinde, 2020 yılı için artış 11, 5 milyar TL'de kaldı.

Sözkonusu değişiklik teklifinin gerekçesinde harekât etkinliğinin artırılması amacıyla “Türk Silahlı Kuvvetlerinde yürürlükte olan disiplin nizamında ihtiyaç duyulan düzenleme ve değişikliklerin yapılması” öne sürülmektedir.

Gerekçede öne sürülen “yeni ihtiyaçlar” için ihtiyaç duyulan yeni yasal düzenlemeler ile kutsiyet gerekçesinin arkasına sığınarak Türkiye Cumhuriyeti kurumları arasında “Anayasal eşitlik” ile uyumlu olmayan talepler dile getirilmektedir.

“Millî Savunma Bakanlığı kadrolarında görevli personelin tecrübelerinden daha uzun süreli ve etkin bir şekilde faydalanılması, özlük haklarının iyileştirilmesi suretiyle personelin motivasyonunun artırılması” kadar eğitim, sağlık vb. diğer alanları için de geçerli olmalı, bu alanlarda çalışan personel öncelikli hale getirilmelidir. Pandemi sürecinde sağlık emekçilerinin yaşadığı sorunlar ayyuka çıkmasına rağmen Sağlık alanında herhangi bir düzenlemeye gidilmemesi, aksine bekçiler, polisler ve askerler ile ilgili düzenlemelerin Meclis’e getirilmesi bu söylediklerimizi kanıtlar niteliktedir.

Ülkemizin eğitim ve sağlık emekçilerine sağlanmayan kolaylıkların silahlı kuvvetler kurumları ve mensuplarına sağlanmak istenmesi anayasal eşitlik ilkesi ile çelişmektedir.

Getirilen düzenleme ile,

a- 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu’nda yapılan düzenleme ile; Türk Silahlı Kuvvetleri ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı’nda görevli astsubay kıdemli başçavuş rütbesindeki personelin, mesleki tecrübelerinden daha uzun süreli istifade edebilmek maksadıyla; emsalleri arasında temayüz etmesi, hizmetine ihtiyaç duyulması ve istekli olması kaydıyla halihazırda 55 olan rütbe yaş haddinin 60 yaşına çıkarılması teklif edilmektedir.

Yukardaki benzer gerekçelerle eğitim ve sağlık gibi daha hayati alanlar varken “abartılmış güvenlik konsepti” dolayısıyla sadece savunma sektörüne odaklanılmaktadır.

b- “6245 sayılı Harcırah Kanunu’nda yapılacak düzenleme ile; içerisinde bulunduğumuz dönem itibarıyla Suriye Hudut Birliklerinde Hatay ve Gaziantep illerinde görevlendirilen personelin özlük haklarının iyileştirilmesi suretiyle moral ve motivasyonunun artırılması maksadıyla geçici görev gündeliğinin verileceği azami sürelerden istisna tutulması”na dair teklif benzer şekilde kamu hizmetlerini yürüten

diğer bakanlık mensuplarına da verilmedikçe yeni bir eşitsizliğin yaratılmasından söz edilebilir.

- c- Benzer talepler bu maddede de dile getirilmekte, “7179 sayılı Askeralma Kanunu ile ihdas edilen Türk Silahlı Kuvvetleri’nin yetişmiş personel ihtiyacının karşılanmasında kaynak oluşturabilecek yedek astsubaylık statüsünde görev yapanların, kazandıkları tecrübeden azami faydalanmak maksadıyla muvazzaf astsubaylığa geçirilmelerinin yasal dayanağının oluşturulması, kritik görevlerde ve zor şartlarda görev yapan askeri **sağlık personelinin sağlık hizmet tazminatının artırılması**, astsubaylıktan subaylığa geçirilenlerin mesleki bilgileri ve tecrübelerinden daha uzun süre faydalanmak maksadıyla **rütbe yaş hadlerinin artırılması**” gibi talepler kamusal hizmetleri sunan kişi ve kurumlar arasındaki eşitsizliğin büyümesine sebep olacaktır.

Teklifin gerekçesinin “ç” maddesinde “1325 sayılı Askeri Okullar, Askeri Öğrenciler, Askeri Fabrikalar ve bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun’da yapılan düzenleme ile;**askeri öğrenci harçlıklarının günümüz şartlarına uygun olarak artırılması**” harçlıklara varıncaya kadar ayrıntılı talepler ileri sürülmektedir.

- d- “6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede yapılan değişiklik ve düzenlemeler ile sözleşmeli erbaş ile erlerin temininin teşvik edilmesi sistemde azami süre kalmalarının sağlanması amacıyla” **bu personele haftaiçi mesai sonrası ve hafta sonu görev yerlerinden ayrılmalarına izin verilmesi** ve bunların Devlet memurları ile TSK mensubu diğer personelde olduğu gibi **“aile yardımı ödeneğinden faydalandırılması”** talep edilmektedir. Burada görüldüğü üzere kıyas ölçütü **“Devlet memurları”** ile **“TSK mensupları”**dır. Biz işte tam da böylesi bir nedenden dolayı bu “kıyasa ölçütüne” itiraz etme gereği duyuyoruz.

- e- 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu’nda yapılan değişiklik ve düzenlemelerle “... disiplinsizlikleri kesinleşmiş olanlara Silahlı Kuvvetlerden ‘ayırma’ cezasının verilebilmesi, disiplinsizliklerin hızlı ve etkin bir şekilde önlenmesi ve disiplin cezalarının caydırıcılığının artırılması maksadıyla, disiplin amirlerine erbaş ve erlere askerlik hizmet sürelerinin uzatılması sonucunu doğuracak şekilde hizmetten men cezası sürelerinin artırılması” talep edilmektedir. Talebin hangi somut ihtiyaçtan kaynaklandığı yeterince açıklanmamıştır. Muğlaktır ve bu niteliğiyle disiplin amirlerinin keyfî tutumlarına yasal zemin hazırlamaktadır.

- f- Bu madde de Savunma Sanayii Başkanlığının sözleşmeli personel istihdam etmesi amacına hizmet etmektedir.

Kanun teklifinin bütünü ele alındığında talep edilen ayrıcalıklar kamu hizmeti veren kurumlar arasında bir eşitsizliğe yol açacaktır. Bu düzenleme bu bağlamda **Asker / Polis devletine doğru gidişin önünü hızlandıran bir nitelik taşımaktadır.**

Kemal Bülbül
Antalya

İmam Taşçılar
Diyarbakır

MUHALEFET ŞERHİ

Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi 'ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıda sunulmuştur.

I. Genel Değerlendirme

İlgili kanun teklifi ile Türk Silahlı Kuvvetlerinde yürürlükte olan disiplin nizamında ihtiyaç duyulan düzenleme ve değişikliklerin yapılması ile harekât etkinliğinin artırılması diğer taraftan ise cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin yürürlüğe girmesinden dolayı mevzuatta uyum düzenlemeleri gerektiği belirtilmektedir. Ayrıca Milli Savunma Bakanlığı kadrolarında görevli personelden daha uzun süreli ve etkin bir şekilde faydalanılması, özlük haklarının iyileştirilmesi suretiyle personelin motivasyonunun artırılması amaçlandığı söylenmektedir.

Türk Silahlı Kuvvetleri, tarihinde birçok kahramanlığa imza atmış ve hala sınırlarımız bölgesinde ve dünyanın farklı bölgelerinde kahramanca görevini yerine getirmektedir. Türk Silahlı Kuvvetleri, Türk Milleti'nin göz bebeği olup, etkin ve verimli çalışması için gereken düzenlemelerin yapılması elzemdir. Bu kapsamda teklifin geneline olumlu bulmakla beraber teklifin eksik olduğu kanaatindeyiz.

15 Temmuz hain darbe girişimi sonrası Türk Silahlı Kuvvetlerinin yapısında köklü değişikliklere gidilerek, TSK'nın hiyerarşik düzeni bozulmuş, silah arkadaşlığı ruhu ve emir komuta zinciri tahrip edilmiştir. 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kuvvet komutanlıkları ve Genel Kurmay Başkanlığı ayrı ayrı Milli Savunma Bakanlığına bağlanmıştır. Genel Kurmay Başkanlığının tarihsel ve hiyerarşik önemi hiçe sayılmıştır. Genelkurmay ve kuvvet komutanlıkları arasındaki sıkı emir ve komuta bağı koparılmıştır. Darbe girişimi sonrası ilk etapta makul görülebilir olsa da artık bu durumun eski haline getirilmesi gerekmektedir. Türk Silahlı Kuvvetleri, Türk Milleti'nin ve devletin en önemli ve güzide kurumlarından olup yıpratılmaması, siyasete alet edilmemesi gerekmektedir.

Türk Silahlı Kuvvetleri Subay, Astsubay, Uzman Jandarma, Uzman Çavuşları, Uzman Er ve Erbaşları ve Mehmetçikle birlikte Türk Milletinin en önemli güç kaynağıdır. Bu kanunda da bu personelin moral ve motivasyonunun artırılması amaçlandığı söylene de, bu amaçtan uzak kalmıştır. Askeri personellerimizin hepsinin birbirinden farklı, çözülmeyi bekleyen pek çok sorunu bulunmaktadır.

Bu kapsamda, Binbaşı rütbesindeki bir üst subay, Yarbay ile aynı görev ve makamlara (örneğin Tabur Komutanlığı vb.) devletçe atanmasına rağmen, Yarbaya verilen görev ve makam tazminatı, aynı görev ve makamdaki Binbaşıya verilmemektedir.

Sözleşmeli subay ve astsubaylarında muvazzaf personele kıyasla özlük haklarındaki farklılıklar, sözleşmelerinin yenilenmesinde personele güvence verilmemesi, hizmet süresi dolduğunda sınavsız devlet memurluğuna geçilme hakkına sahip olmamaları, kamu kurum ve kuruluşlarında sözleşmeli olarak çalışan personelin durumlarına uygun kadrolara geçirilmesine yönelik düzenlemeler kapsamı dışında tutulmaları başta olmak üzere pek çok sorunların yaşanması anılan personelin maddi ve manevi yönden mağduriyetine yol açmış ve açmaya devam etmektedir. Bu kanunda bu sorunlara ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır.

Astsubaylar 2003 yılından itibaren meslek yüksekokulu yani ön lisans mezunu olarak 9. derecenin 1. kademesinden göreve başlamaktadırlar. Ancak diğer meslek yüksekokulu mezunu hemen hemen tüm devlet memurları 9. derecenin 2. kademesinden göreve başlamaktadır. Bu ciddi bir eşitsizliktir. Aynı eğitime sahip kişiler arasında, kanun önünde eşitlik ilkesi gereği aynı hakların verilmesi gerekir. Yine, TSK’da ki astsubaylar emekliliklerine yansıyacak şekilde makam veya görev tazminatı gibi hiçbir tazminat almamaktadır. TSK’nın bel kemiği olan astsubaylarımız emekli olduktan sonra tekrar çalışmak zorunda kalmaktadır. Bu konulara ilişkin herhangi bir düzenleme öngörülmemiştir.

Sayıları 100 bini aşan Uzman Çavuşların yıllardır birikmiş sorunları vardır. Bu sorunlar hakkında Uzman çavuşlara hakları konusunda söz verilmiş olmasına rağmen bu kanun teklifi de, kadro, 3600 ek gösterge beklentilerini karşılamamıştır. Uzman çavuşlarımızın diğer ve önemli sorunlarından biride emeklilikleri ile alakalıdır. 20-25 yıl görevini yapan uzman çavuşlarımız, görev şartını doldurmuş ama yaş şartını doldurmadığı için sivil memurluğa geçiyor veya açıkta kalıyorlardır. Uzman çavuşlarımızın bu sorunlarına da yer vermeyen iş bu kanun teklifi bahsedildiği üzere eksikliklerle doludur. Uzman erbaşlarımızda bu teklifte kendine yer bulamamıştır. Kadro ve 3600 ek gösterge olmak üzere diğer sorunlarına çözüm olacak düzenlemeler yapılmamıştır.

II. Teklifin Bazı Maddelerine İlişkin Değerlendirme

Teklifin 3. Maddesi: İlgili madde ile harp akademileri ve Gülhane Askeri Tıp Akademisi’nin kapatılması nedeniyle, Milli Savunma Üniversitesi’nin teşkilat yapısı dikkate alınarak bazı düzenlemeler yapılmaktadır. Bu düzenlemeleri yapmaktan ziyade Türk Silahlı Kuvvetlerini besleyen, yaklaşık iki asırlık askeri liseler, harp okulları, harp akademileri, astsubay hazırlama okulları, askeri hastaneleri tekrardan açılmasına ilişkin düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Kamuoyunda neredeyse her kesim, bu okullarda okumuş olsun ya da olmasın, bu askeri okulların kapatılmasına karşı çıkmaktadır. Milletimizin hiçbir ferdi askeri okulların cezalandırılmasını, tarihi öneme sahip okulların kapatılmasını anlayamamıştır. Nitekim buralarda bulunan FETÖ’yle iltisaklı kişilerin tespit edilip, yargılanıp, cezalandırılması gerekirken, anlaşılması güç bir şekilde okulların tamamen kapatılması kabul edilemez bir durumdur. Bu okulların kapatılmasının ne kadar yanlış olduğu bugün bu kanunla daha iyi anlaşılmıştır. İş bu kanunla sürekli astsubaylıktan, subaylığa; yedek astsubaylıktan,

astsubaylığa gibi yollarla personel eksikliği giderilmeye çalışılmaktadır. Liyakatli personel eksikliğini tam olarak giderilmesi ancak kapatılan okulların açılması ile mümkün olacaktır. Taşıma suyla değirmenin dönmeyeceği aşikârdır.

Teklifin 6. Maddesi: Madde ile askeri tabipliğin tercih edilebilirliğinin artırılması amaçlanmıştır. Teklifin 3. Maddesine yönelik açıklamalarımızda da belirttiğimiz üzere, askeri hastanelerin kapatılması hayati bir hata olmuştur. Bu hatadan bir an evvel dönülmelidir. Bilinmektedir ki, askeri tıp eğitimi ve uygulaması, normal tıp eğitimi ve uygulamasından farklılıklar taşımaktadır. Ülkemizin ve dünyanın pek çok yerinde kahramanca görev yapan Mehmetçiklerimizin, hiç istenilmese de oluşabilecek yaralanmaları ve hayati tehlikeleri yine olası bir savaş hali uzmanlık, tecrübe ve tıp bilgisinin yanına askerlik bilgisi de gerekmektedir. Askeri bir doktor her türlü askeri harekât, savaş vb. durumlara ve bu durumlarda çalışmaya hazırlıklıyken; normal bir doktorun bu durumlara hazırlıklı olması ve bu durumlarda mesleki bilgisini tam olarak kullanması beklenemeyecektir. Bu sebeplerden ötürü, askeri tıp akademisinin ve hastanelerinin tekrar açılması, ordumuz için hayati öneme sahiptir.

Teklifin 7. Maddesi: Madde metninde geçen resen ifadesi orduda siyasallaşmanın önünü açabilecek mahiyettedir. Bu bakımdan ilgili maddede sadece kuvvet komutanlığının teklifi üzerine Milli Savunma Bakanlığının onayı ile olması daha uygun olacaktır.

Teklifin 10. Maddesi: Madde ile askeri öğrencilerin harçlıklarının artırılması amaçlanmaktadır. Olumlu bir düzenlemedir. Ancak subay ve astsubay öğrencileri arasında farklılık bulunmaktadır. Astsubay eğitimi ön lisans, subay eğitimi ise lisans eğitimi olduğu göz önüne alındığında, iki eğitimde yükseköğretim kapsamındadır. Dolayısı ile yükseköğretim harçlığında ayrıma gitmek doğru görülmemektedir. Nitekim bu durumu düzeltmek devlete çok az bir mali yük getirecektir.

Dursun Ataş

Kayseri

GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ MEHMET SAİT
KİRAZOĞLU VE 56 MİLLETVEKİLİNİN
TEKLİFİ

**TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ DİSİPLİN
KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA VE 375
SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ncı maddesinin (ç) fıkrasının 2 nci paragrafına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Yukarıdaki (ç) fıkrasının (I) işaretli bendinin 15 inci sırasında gösterilenlerin yaş hadleri ilgisine göre 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu veya 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununda belirtilen esaslara göre 60 yaşını geçmemek kaydıyla uzatılabilir.”

MADDE 2- 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 42 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “illerde terörle mücadele kapsamında operasyonel faaliyetlerde takviye kuvvet olarak geçici görevlendirilen” ibaresi “iller ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinin (A) fıkrası uyarınca tespit edilen birinci derece kritik iller ve ilçelerde terörle mücadele kapsamında operasyonel faaliyetlerde takviye kuvvet olarak geçici görevlendirilen Milli Savunma Bakanlığı (Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlıkları dahil),” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “Harp Akademileri tahsili, Gülhane Askeri Tıp Akademisinde tıpta uzmanlık eğitimi,” ibaresi “Milli Savunma Üniversitesi Harp Enstitüleri Eğitimi, Milli Savunma ve Güvenlik Enstitüsü ile Milli Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı nam ve hesabına tıpta uzmanlık eğitimi,” şeklinde, (d) bendinin birinci paragrafı

MİLLİ SAVUNMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ DİSİPLİN
KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA VE 375
SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinin ikinci paragrafının başına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Yukarıdaki (ç) bendinin (I) numaralı alt bendinin 15 inci sırasında gösterilenlerin yaş hadleri ilgisine göre 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu veya 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununda belirtilen esaslara göre 60 yaşını geçmemek kaydıyla uzatılabilir.”

MADDE 2- 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 42 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “illerde terörle mücadele kapsamında operasyonel faaliyetlerde takviye kuvvet olarak geçici görevlendirilen” ibaresi “iller ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinin (A) fıkrası uyarınca tespit edilen birinci derece kritik iller ve ilçelerde terörle mücadele kapsamında operasyonel faaliyetlerde takviye kuvvet olarak geçici görevlendirilen Milli Savunma Bakanlığı (Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlıkları dâhil),” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “Harp Akademileri tahsili, Gülhane Askeri Tıp Akademisinde tıpta uzmanlık eğitimi,” ibaresi “Milli Savunma Üniversitesi Harp Enstitüleri Eğitimi, Milli Savunma ve Güvenlik Enstitüsü ile Milli Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı nam ve hesabına tıpta uzmanlık eğitimi,” şeklinde, (d) bendinin birinci paragrafı

(Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu
ve 56 Milletvekilinin Teklifi)

aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı bendin ikinci paragrafı yürürlükten kaldırılmış ve üçüncü paragrafında yer alan “Türk Silâhlı Kuvvetleri Lisansüstü Öğrenim Yönetmeliğinde” ibaresi “ilgili yönetmeliklerde” şeklinde değiştirilmiştir.

“Milli Savunma Üniversitesi Kara, Deniz ve Hava Harp Enstitülerinde karargâh subaylığı eğitimi tamamlayanlara bir yıl, bunlardan komuta ve kurmay eğitimi tamamlayanlara ayrıca bir yıl, bunlardan Milli Savunma Üniversitesi Müşterek Harp Enstitüsünde verilen müşterek komuta ve kurmay eğitimi tamamlayanlara ilave bir yıl,”

MADDE 4- 926 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine “8 inci hizmet yılını bitirmemiş olmak;” ibaresinden sonra gelmek üzere “yedek astsubaylar için eğitim durumuna göre bu bentte belirtilen yaş koşulunu taşımak;” ibaresi eklenmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “meslek yüksek okullarını bitirenlerden” ibaresi “meslek yüksek okullarını bitirenler ile yedek astsubaylık hizmetlerini yapmakta iken istekli bulunanlardan muvazzaa” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 926 sayılı Kanunun 109 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının dördüncü cümlesinde yer alan “, yaş hadleri de dâhil” ibaresi “ve” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki cümle ve buna bağlı tablo eklenmiştir. “Ancak bu personel hakkında aşağıda belirtilen yaş hadleri uygulanır.

Rütbe	Yaş Haddi
Teğmen, üsteğmen	49
Yüzbaşı	55
Binbaşı	56
Yarbay	57
Albay	60

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı bendin ikinci paragrafı yürürlükten kaldırılmış ve üçüncü paragrafında yer alan “Türk Silâhlı Kuvvetleri Lisansüstü Öğrenim Yönetmeliğinde” ibaresi “ilgili yönetmeliklerde” şeklinde değiştirilmiştir.

“Milli Savunma Üniversitesi Kara, Deniz ve Hava Harp Enstitülerinde karargâh subaylığı eğitimi tamamlayanlara bir yıl, bunlardan komuta ve kurmay eğitimi tamamlayanlara ayrıca bir yıl, bunlardan Milli Savunma Üniversitesi Müşterek Harp Enstitüsünde verilen müşterek komuta ve kurmay eğitimi tamamlayanlara ilave bir yıl,”

MADDE 4- 926 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “8 inci hizmet yılını bitirmemiş olmak;” ibaresinden sonra gelmek üzere “yedek astsubaylar için eğitim durumuna göre bu bentte belirtilen yaş koşulunu taşımak;” ibaresi eklenmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “meslek yüksek okullarını bitirenlerden” ibaresi “meslek yüksek okullarını bitirenler ile yedek astsubaylık hizmetlerini yapmakta iken istekli bulunanlardan muvazzaa” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 926 sayılı Kanunun 109 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının dördüncü cümlesinde yer alan “, yaş hadleri de dâhil” ibaresi “ve” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki cümle ve buna bağlı tablo eklenmiştir. “Ancak bu personel hakkında aşağıda belirtilen yaş hadleri uygulanır.

Rütbe	Yaş Haddi
Teğmen, üsteğmen	49
Yüzbaşı	55
Binbaşı	56
Yarbay	57
Albay	60

(Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu
ve 56 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 6- 926 sayılı Kanunun ek 17 nci maddesinin (Ç) fıkrasına dördüncü paragrafından önce gelmek üzere aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi kadrolarında bulunan tabip ve diş tabipleri ile sınırlı olmak üzere bu personel için rütbe ve dereceleri itibarıyla belirlenmiş olan sağlık hizmetleri tazminatı oranları 200 puan artırılmak suretiyle uygulanır. Bunlardan 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinin (A) fıkrası uyarınca belirlenen birinci derece kritik iller kapsamındaki yerler ile görev yerinin özellikleri ve hizmet şartları dikkate alınarak Milli Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen diğer yerlerde ve yüzer birliklerde fiilen görev yapan tabip ve diş tabiplerine orgeneral aylığının (ek gösterge dâhil) brüt tutarının %200’ünü geçmemek üzere aynı usul ve esaslar çerçevesinde ayrıca ilave sağlık hizmetleri tazminatı ödenir. 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinin (A) fıkrası uyarınca belirlenen birinci derece kritik illerde terörle mücadele harekâtına iştirak eden birliklerde fiilen görev yapan sağlık astsubaylarına orgeneral aylığının (ek gösterge dâhil) brüt tutarının %50’si sağlık hizmetleri tazminatı olarak ödenir.”

MADDE 7- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 37- Emsalleri arasında temayüz etmiş, hizmetine ihtiyaç duyulduğu tespit edilen ve sicil notu ortalaması, sicil tam notunun %90’ının (dâhil) üzerinde olan istekli astsubay kıdemli başçavuşların yaş haddi; ilgili kuvvet komutanlığının teklifi üzerine veya resen Milli Savunma Bakanı tarafından, ilk olarak iki yıl ve müteakip yıllarda da aynı esaslarla 60 yaşına kadar uzatılabilir.”

MADDE 8- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6- 926 sayılı Kanunun ek 17 nci maddesinin (Ç) fıkrasına dördüncü paragrafından önce gelmek üzere aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi kadrolarında bulunan tabip ve diş tabipleri ile sınırlı olmak üzere bu personel için rütbe ve dereceleri itibarıyla belirlenmiş olan sağlık hizmetleri tazminatı oranları 200 puan artırılmak suretiyle uygulanır. Bunlardan 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinin (A) fıkrası uyarınca belirlenen birinci derece kritik iller kapsamındaki yerler ile görev yerinin özellikleri ve hizmet şartları dikkate alınarak Milli Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen diğer yerlerde ve yüzer birliklerde fiilen görev yapan tabip ve diş tabiplerine orgeneral aylığının (ek gösterge dâhil) brüt tutarının %200’ünü geçmemek üzere aynı usul ve esaslar çerçevesinde ayrıca ilave sağlık hizmetleri tazminatı ödenir. 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinin (A) fıkrası uyarınca belirlenen birinci derece kritik illerde terörle mücadele harekâtına iştirak eden birliklerde fiilen görev yapan sağlık astsubaylarına orgeneral aylığının (ek gösterge dâhil) brüt tutarının %50’si sağlık hizmetleri tazminatı olarak ödenir.”

MADDE 7- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 37- Emsalleri arasında temayüz etmiş, hizmetine ihtiyaç duyulduğu tespit edilen ve sicil notu ortalaması, sicil tam notunun %90’ının (dâhil) üzerinde olan istekli astsubay kıdemli başçavuşların yaş haddi; ilgili kuvvet komutanlığının teklifi üzerine veya resen Milli Savunma Bakanı tarafından, ilk olarak iki yıl ve müteakip yıllarda da aynı esaslarla 60 yaşına kadar uzatılabilir.”

MADDE 8- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

(Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu
ve 56 Milletvekilinin Teklifi)

“GEÇİCİ MADDE 46- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce;

a) Komutanlık ve karargâh subaylığı öğrenimini bitiren ve bir yıl kıdem alan subaylara karargâh subaylığı eğitimi nedeniyle; kapatılan Silahlı Kuvvetler Yüksek Sevk ve İdare Akademisinden mezun olan ve bir yıl kıdem alan subaylara ise müşterek komuta ve kurmay eğitimi nedeniyle ayrıca kıdem verilmez.

b) Kapatılan Kuvvet Harp Akademileri öğrenimini tamamlayıp kurmaylığı onaylanan subaylardan Milli Savunma Üniversitesi Müşterek Harp Enstitüsünde verilen müşterek komuta ve kurmay eğitimini tamamlayanlara yalnızca ilave bir yıl kıdem verilir.”

MADDE 9- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 47- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte,

a) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında icra edilen görevlerde yaralanarak Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından vazife malulü kabul edilen ve ilgili mevzuata göre göreve devam etmesi uygun görülen astsubaylardan, müracaat edilen yılın ocak ayının ilk günü itibarıyla kırk yaşını bitirmemiş olanlara, hizmet yılı hariç 109 uncu maddedeki diğer şartları taşımaları kaydıyla, yapılacak ilk astsubaylıktan subaylığa geçiş sınavına,

b) Yedinci hizmet yılını tamamlamış ve ondördüncü hizmet yılını bitirmemiş olan bu Kanun kapsamında istihdam edilen astsubaylardan müracaat edilen yılın ocak ayının ilk günü itibarıyla 40 yaşını bitirmemiş olanlara, 109 uncu maddedeki diğer şartları taşımaları kaydıyla, yapılacak ilk iki astsubaylıktan subaylığa geçiş sınavına,

c) Sekizinci hizmet yılını tamamlamış ve onuncu hizmet yılını bitirmemiş olan uzman erbaşlara, 3269 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki diğer şartları taşımaları kaydıyla, yapılacak ilk iki astsubaylığa geçiş sınavına,

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“GEÇİCİ MADDE 46- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce;

a) Komutanlık ve karargâh subaylığı öğrenimini bitiren ve bir yıl kıdem alan subaylara karargâh subaylığı eğitimi nedeniyle; kapatılan Silahlı Kuvvetler Yüksek Sevk ve İdare Akademisinden mezun olan ve bir yıl kıdem alan subaylara ise müşterek komuta ve kurmay eğitimi nedeniyle ayrıca kıdem verilmez.

b) Kapatılan Kuvvet Harp Akademileri öğrenimini tamamlayıp kurmaylığı onaylanan subaylardan Milli Savunma Üniversitesi Müşterek Harp Enstitüsünde verilen müşterek komuta ve kurmay eğitimini tamamlayanlara yalnızca ilave bir yıl kıdem verilir.”

MADDE 9- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 47- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte,

a) 3713 sayılı Kanun kapsamında icra edilen görevlerde yaralanarak Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından vazife malulü kabul edilen ve ilgili mevzuata göre göreve devam etmesi uygun görülen astsubaylardan, müracaat edilen yılın ocak ayının ilk günü itibarıyla kırk yaşını bitirmemiş olanlara, hizmet yılı hariç 109 uncu maddedeki diğer şartları taşımaları kaydıyla, yapılacak ilk astsubaylıktan subaylığa geçiş sınavına,

b) Yedinci hizmet yılını tamamlamış ve on dördüncü hizmet yılını bitirmemiş olan bu Kanun kapsamında istihdam edilen astsubaylardan müracaat edilen yılın ocak ayının ilk günü itibarıyla 40 yaşını bitirmemiş olanlara, 109 uncu maddedeki diğer şartları taşımaları kaydıyla, yapılacak ilk iki astsubaylıktan subaylığa geçiş sınavına,

c) Sekizinci hizmet yılını tamamlamış ve onuncu hizmet yılını bitirmemiş olan uzman erbaşlara, 3269 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki diğer şartları taşımaları kaydıyla, yapılacak ilk iki astsubaylığa geçiş sınavına,

(Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu
ve 56 Milletvekilinin Teklifi)

ç) Onikinci hizmet yılını tamamlamış olan sözleşmeli subay ve astsubaylara, 13/6/2001 tarihli ve 4678 sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hakkında Kanunun 7 nci ve 11 inci maddelerindeki diğer şartları taşımaları kaydıyla, yapılacak ilk iki muvazzaf subay veya astsubaylığa geçiş sınavına,

müracaat hakkı verilir.

Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamında ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce astsubaylıktan subay olanlara 109 uncu maddedeki yaş hadleri uygulanır.”

MADDE 10- 31/7/1970 tarihli ve 1325 sayılı Askeri Okullar, Askeri Öğrenciler, Askeri Fabrikalar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun ek 8 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Askeri öğrencilerin harçlıkları aşağıda gösterilmiştir.

a) Harp okullarında, üniversite ve yüksekokullarda öğrenim gören askeri öğrencilere (10.200) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarın;

Hazırlık sınıfında	% 45’i,
Birinci sınıfta	% 47’si,
İkinci sınıfta	% 49’u,
Üçüncü sınıfta	%51’i,
Dördüncü sınıfta	% 53’ü,
Beşinci sınıfta	% 55’i,
Altıncı sınıfta	% 57’si,
Yedinci sınıfta	% 59’u,

b) Astsubay meslek yüksekokulu öğrencilerine, (5.475) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarın;

Hazırlık sınıfında	% 75’i,
Birinci sınıfta	% 80’i,
İkinci sınıfta	% 82’si.”

MADDE 11- 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ç) On ikinci hizmet yılını tamamlamış olan sözleşmeli subay ve astsubaylara, 13/6/2001 tarihli ve 4678 sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hakkında Kanunun 7 nci ve 11 inci maddelerindeki diğer şartları taşımaları kaydıyla, yapılacak ilk iki muvazzaf subay veya astsubaylığa geçiş sınavına,

müracaat hakkı verilir.

Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamında ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce astsubaylıktan subay olanlara 109 uncu maddedeki yaş hadleri uygulanır.”

MADDE 10- 31/7/1970 tarihli ve 1325 sayılı Askeri Okullar, Askeri Öğrenciler, Askeri Fabrikalar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun ek 8 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Askeri öğrencilerin harçlıkları aşağıda gösterilmiştir.

a) Harp okullarında, üniversite ve yüksekokullarda öğrenim gören askeri öğrencilere (10.200) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarın;

Hazırlık sınıfında	%45’i,
Birinci sınıfta	%47’si,
İkinci sınıfta	%49’u,
Üçüncü sınıfta	%51’i,
Dördüncü sınıfta	%53’ü,
Beşinci sınıfta	%55’i,
Altıncı sınıfta	%57’si,
Yedinci sınıfta	%59’u,

b) Astsubay meslek yüksekokulu öğrencilerine, (5.475) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarın;

Hazırlık sınıfında	%75’i,
Birinci sınıfta	%80’i,
İkinci sınıfta	%82’si.”

MADDE 11- 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

(Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu
ve 56 Milletvekilinin Teklifi)

“EK MADDE 14- Emsalleri arasında temayüz etmiş, hizmetine ihtiyaç duyulduğu tespit edilen ve sicil notu ortalaması, sicil tam notunun %90’ının (dahil) üzerinde olan istekli astsubay kıdemli başçavuşların yaş haddi, Sahil Güvenlik Komutanlığının teklifi üzerine veya resen İçişleri Bakanı tarafından 60 yaşına kadar uzatılabilir.”

MADDE 12- 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 18- Emsalleri arasında temayüz etmiş, hizmetine ihtiyaç duyulduğu tespit edilen ve sicil notu ortalaması, sicil tam notunun %90’ının (dâhil) üzerinde olan istekli astsubay kıdemli başçavuşların yaş haddi, Jandarma Genel Komutanlığının teklifi üzerine veya resen İçişleri Bakanı tarafından 60 yaşına kadar uzatılabilir.”

MADDE 13- 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Savunma Sanayii ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- Savunma Sanayii Başkanlığında, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılmasına dair hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bu fıkra kapsamındaki personel, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Bu personelin, net ücretleri 1 inci dereceli savunma sanayii uzmanı kadrosunda bulunanlara ödenen net maaş tutarını aşmamak üzere belirlenecek brüt sözleşme ücretleri ile kurumsal hizmetlerin gerektirmesi halinde aranacak öğrenim ve yabancı dil bilgisi şartı ile diğer şartlar, bunların işe alınmaları, sınav ve istisnaları, sözleşme süre, usul ve esasları, görev, yetki ve yükümlülükleri, sözleşmelerinin feshi ile istihdamlarına dair diğer usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir.

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“EK MADDE 14- Emsalleri arasında temayüz etmiş, hizmetine ihtiyaç duyulduğu tespit edilen ve sicil notu ortalaması, sicil tam notunun %90’ının (dâhil) üzerinde olan istekli astsubay kıdemli başçavuşların yaş haddi, Sahil Güvenlik Komutanlığının teklifi üzerine veya resen İçişleri Bakanı tarafından 60 yaşına kadar uzatılabilir.”

MADDE 12- 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 18- Emsalleri arasında temayüz etmiş, hizmetine ihtiyaç duyulduğu tespit edilen ve sicil notu ortalaması, sicil tam notunun %90’ının (dâhil) üzerinde olan istekli astsubay kıdemli başçavuşların yaş haddi, Jandarma Genel Komutanlığının teklifi üzerine veya resen İçişleri Bakanı tarafından 60 yaşına kadar uzatılabilir.”

MADDE 13- 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Savunma Sanayii ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- Savunma Sanayii Başkanlığında, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılmasına dair hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bu fıkra kapsamındaki personel, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Bu personelin, net ücretleri 1 inci dereceli savunma sanayii uzmanı kadrosunda bulunanlara ödenen net maaş tutarını aşmamak üzere belirlenecek brüt sözleşme ücretleri ile kurumsal hizmetlerin gerektirmesi halinde aranacak öğrenim ve yabancı dil bilgisi şartı ile diğer şartlar, bunların işe alınmaları, sınav ve istisnaları, sözleşme süre, usul ve esasları, görev, yetki ve yükümlülükleri, sözleşmelerinin feshi ile istihdamlarına dair diğer usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir.

(Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu
ve 56 Milletvekilinin Teklifi)

Savunma Sanayii Başkanlığında Savunma Sanayii İcra Komitesi tarafından veya yetki devri yapılan komite üyesi tarafından onaylanan projelerde, ücretleri doğrudan Savunma Sanayii Destekleme Fonundan karşılanmak üzere; konsept oluşturma, AR-GE, tasarım, prototip üretme, geliştirme, modernizasyon, imalat, kabul ve muayene, doğrulama, test, sertifikasyon, lojistik ve benzeri modern savunma sanayii ürün ve hizmetleri geliştirmek amacıyla, özel bilgi ve ihtisas sahibi, kamu personeli olmayan kişiler, üç yılı geçmemek şartıyla istihdam edilebilir. İlgili projenin bu süre içerisinde sonuçlanmaması durumunda Savunma Sanayii Başkanlığı tarafından birer yıllık sürelerle istihdam uzatılabilir. Bu personelin istihdamına dair hususlar ile bunlara verilecek her türlü ödemeler dahil net ücretler, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) bendine göre çalıştırılanlar için uygulanmakta olan sözleşme ücreti tavanının yedi katını aşmamak üzere Savunma Sanayii İcra Komitesi veya yetkilendireceği Komite üyesi tarafından, ilgililerin yürüteceği görevler göz önüne alınarak tespit edilir. Bu fıkra kapsamındaki personel, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Bu fıkra kapsamındaki istihdam için diğer mevzuatta yer alan pozisyon ihdası ve atama iznine ilişkin hükümler uygulanmaz. Kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu statüde çalıştırılma, sözleşme bitiminde kamu kurum ve kuruluşlarında herhangi bir pozisyon, kadro veya statüde çalışma açısından kazanılmış hak teşkil etmez.”

MADDE 14- 3238 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 11- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Savunma Sanayii Başkanlığında sözleşmeli personel olarak çalışanların istihdamlarına, mali ve sosyal haklar kapsamında yapılmakta olan her türlü ödemeler saklı kalmak kaydıyla, ek 2 nci maddenin ilgili fıkraları kapsamında devam olunur.

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Savunma Sanayii Başkanlığında Savunma Sanayii İcra Komitesi tarafından veya yetki devri yapılan komite üyesi tarafından onaylanan projelerde, ücretleri doğrudan Savunma Sanayii Destekleme Fonundan karşılanmak üzere; konsept oluşturma, AR-GE, tasarım, prototip üretme, geliştirme, modernizasyon, imalat, kabul ve muayene, doğrulama, test, sertifikasyon, lojistik ve benzeri modern savunma sanayii ürün ve hizmetleri geliştirmek amacıyla, özel bilgi ve ihtisas sahibi, kamu personeli olmayan kişiler, üç yılı geçmemek şartıyla istihdam edilebilir. İlgili projenin bu süre içerisinde sonuçlanmaması durumunda Savunma Sanayii Başkanlığı tarafından birer yıllık sürelerle istihdam uzatılabilir. Bu personelin istihdamına dair hususlar ile bunlara verilecek her türlü ödemeler dâhil net ücretler, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) bendine göre çalıştırılanlar için uygulanmakta olan sözleşme ücreti tavanının yedi katını aşmamak üzere Savunma Sanayii İcra Komitesi veya yetkilendireceği Komite üyesi tarafından, ilgililerin yürüteceği görevler göz önüne alınarak tespit edilir. Bu fıkra kapsamındaki personel, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Bu fıkra kapsamındaki istihdam için diğer mevzuatta yer alan pozisyon ihdası ve atama iznine ilişkin hükümler uygulanmaz. Kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu statüde çalıştırılma, sözleşme bitiminde kamu kurum ve kuruluşlarında herhangi bir pozisyon, kadro veya statüde çalışma açısından kazanılmış hak teşkil etmez.”

MADDE 14- 3238 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 11- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Savunma Sanayii Başkanlığında sözleşmeli personel olarak çalışanların istihdamlarına, mali ve sosyal haklar kapsamında yapılmakta olan her türlü ödemeler saklı kalmak kaydıyla, ek 2 nci maddenin ilgili fıkraları kapsamında devam olunur.

(Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu
ve 56 Milletvekilinin Teklifi)

Ek 2 nci madde kapsamında istihdam edilen personele, aynı maddede belirtilen Kararlar yayımlanıncaya kadar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Savunma Sanayii Başkanlığında sözleşmeli personel olarak çalışanlara uygulanan Hizmet Sözleşmesi Esasları ile Savunma Sanayii İcra Komitesi Kararı ve mevzuatı ilgisine göre uygulanır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilana çıkmış sınavlar, bir defaya mahsus olmak üzere, pozisyon ihdası ve atama izni aranmaksızın bu fıkra hükümlerine göre tekemmül ettirilir.”

MADDE 15- 10/3/2011 tarihli ve 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununun 8 inci maddesinin sekizinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak sözleşmeli erbaş ve erlere birliğin günlük faaliyet programı ile görevlerini ve emniyetini aksatmayacak şekilde hafta içi mesai sonrası ve hafta sonu görev yerlerinden ayrılmaları için izin verilir.”

MADDE 16- 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun 7 nci maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 17- 6413 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “Genelkurmay Başkanlığında teşkil edilecek” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığı” şeklinde değiştirilmiş, cümleye “verilir ve” ibaresinden sonra gelmek üzere “bu kararlar Cumhurbaşkanının onayı ile” ibaresi eklenmiş, üçüncü fıkrasında yer alan “Genelkurmay Başkanı veya” ibaresi madde metninden çıkarılmış, dördüncü fıkrasının birinci, ikinci ve üçüncü cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kuvvet komutanlıklarında teşkil edilecek yüksek disiplin kurulları; kurmay başkanının başkanlığında personel, istihbarat, harekât, lojistik ve savunma planlama ve proje yönetim başkanları, tayin dairesi başkanı, hukuk

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Ek 2 nci madde kapsamında istihdam edilen personele, aynı maddede belirtilen Kararlar yayımlanıncaya kadar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Savunma Sanayii Başkanlığında sözleşmeli personel olarak çalışanlara uygulanan Hizmet Sözleşmesi Esasları ile Savunma Sanayii İcra Komitesi Kararı ve mevzuatı ilgisine göre uygulanır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilana çıkmış sınavlar, bir defaya mahsus olmak üzere, pozisyon ihdası ve atama izni aranmaksızın bu fıkra hükümlerine göre tekemmül ettirilir.”

MADDE 15- 10/3/2011 tarihli ve 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununun 8 inci maddesinin sekizinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak sözleşmeli erbaş ve erlere birliğin günlük faaliyet programı ile görevlerini ve emniyetini aksatmayacak şekilde hafta içi mesai sonrası ve hafta sonu görev yerlerinden ayrılmaları için izin verilir.”

MADDE 16- 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun 7 nci maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 17- 6413 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “Genelkurmay Başkanlığında teşkil edilecek” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığı” şeklinde değiştirilmiş, cümlede yer alan “verilir ve” ibaresinden sonra gelmek üzere “bu kararlar Cumhurbaşkanının onayı ile” ibaresi eklenmiş, üçüncü fıkrasında yer alan “Genelkurmay Başkanı veya” ibaresi madde metninden çıkarılmış, dördüncü fıkrasının birinci, ikinci ve üçüncü cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kuvvet komutanlıklarında teşkil edilecek yüksek disiplin kurulları; kurmay başkanının başkanlığında personel, istihbarat, harekât, lojistik ve savunma planlama ve proje yönetim başkanları, tayin dairesi başkanı, hukuk

(Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu
ve 56 Milletvekilinin Teklifi)

hizmetleri başkanı ile yüksek disiplin kurulu işlemlerinin yürütülmesinden sorumlu şube müdüründen oluşur. Milli Savunma Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında görevli personel hakkında karar vermek üzere teşkil edilecek Milli Savunma Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu; Bakan Yardımcısının başkanlığında, Personel Genel Müdürü, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü, Personel Genel Müdür Yardımcısı ve Hukuk Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısından oluşur. General ve amiraller hakkında karar vermek üzere Milli Savunma Bakanlığında teşkil edilecek Yüksek Disiplin Kurulu; Milli Savunma Bakanının başkanlığında, Genelkurmay Başkanı, ilgili Kuvvet Komutanı, Bakan Yardımcısı, Genelkurmay Personel Başkanı, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü ile Personel Genel Müdüründen oluşur.”

“(9) Türk Silahlı Kuvvetlerinden çeşitli nedenlerle ilişkisi kesilmiş olanlar hakkında, ilişkileri kesilmeden önce Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası verilmesini gerektiren bir disiplinsizliği işlemleri nedeniyle 39 uncu maddedeki zamanaşımı süresi dolmadan önce, Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası verilir.”

MADDE 18- 6413 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “disiplin amirleri tarafından” ibaresi madde metninden çıkartılmış ve ikinci fıkrasına “disiplin kurulları” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya disiplin amirleri” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 19- 6413 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin başlığı “Verilen disiplin cezalarının yerine getirilme şekilleri” şeklinde, dördüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “yedi” ibaresi “on beş” şeklinde, “on beş” ibaresi “otuz” şeklinde ve “süre dâhil” ibaresi “süre dâhil veya disiplin amirleri tarafından ekli (1) sayılı çizelgeye göre” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 6413 sayılı Kanunun 31 inci maddesinin başlığı “Disiplin cezalarının idari etkileri” şeklinde değiştirilmiş ve birinci

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

hizmetleri başkanı ile yüksek disiplin kurulu işlemlerinin yürütülmesinden sorumlu şube müdüründen oluşur. Milli Savunma Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında görevli personel hakkında karar vermek üzere teşkil edilecek Milli Savunma Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu; Bakan Yardımcısının başkanlığında, Personel Genel Müdürü, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü, Personel Genel Müdür Yardımcısı ve Hukuk Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısından oluşur. General ve amiraller hakkında karar vermek üzere Milli Savunma Bakanlığında teşkil edilecek Yüksek Disiplin Kurulu; Milli Savunma Bakanının başkanlığında, Genelkurmay Başkanı, ilgili Kuvvet Komutanı, Bakan Yardımcısı, Genelkurmay Personel Başkanı, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü ile Personel Genel Müdüründen oluşur.”

“(9) Türk Silahlı Kuvvetlerinden çeşitli nedenlerle ilişkisi kesilmiş olanlar hakkında, ilişkileri kesilmeden önce Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası verilmesini gerektiren bir disiplinsizliği işlemleri nedeniyle 39 uncu maddedeki zamanaşımı süresi dolmadan önce, Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası verilir.”

MADDE 18- 6413 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “disiplin amirleri tarafından” ibaresi madde metninden çıkartılmış ve ikinci fıkrasında yer alan “disiplin kurulları” ibaresinden önce gelmek üzere “disiplin amirleri veya” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 19- 6413 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin başlığı “Verilen disiplin cezalarının yerine getirilme şekilleri” şeklinde, dördüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “yedi” ibaresi “on beş” şeklinde, “on beş” ibaresi “otuz” şeklinde ve “süre dâhil” ibaresi “süre dâhil veya disiplin amirleri tarafından ekli (1) sayılı çizelgeye göre” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 6413 sayılı Kanunun 31 inci maddesinin başlığı “Disiplin cezalarının idari etkileri” şeklinde ve birinci fıkrasının birinci

(Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu
ve 56 Milletvekilinin Teklifi)

fıkrasının birinci cümlesine “Disiplin kurulları” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya disiplin amirleri” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 21- 6413 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “Genelkurmay Başkanlığı” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 22- 6413 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin ikinci fıkrasına birinci cümlesinden önce gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, mevcut birinci cümlesinde yer alan “ile Genelkurmay Başkanlığı” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve dördüncü fıkrasında yer alan “Üst komutanlık disiplin kurulu” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığı veya üst komutanlık disiplin kurulları” şeklinde değiştirilmiştir.

“Genelkurmay Başkanlığı ile Kuvvet Komutanlıkları teşkilatında kurulan disiplin kurullarının kararlarına karşı yapılan itirazı, Milli Savunma Bakanlığı teşkilatında kurulan disiplin kurulu inceler.”

MADDE 23- 6413 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “on” ibaresi “yirmi” şeklinde ve “yirmi” ibaresi “kırk” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 24- 6413 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı Disiplin Amirlerinin Ceza Yetkilerini Gösteren Çizelgeye aşağıdaki sütun eklenmiştir.

Hizmetten Men
Erb./Er
-
-
6 güne kadar
8 güne kadar
10 güne kadar
12 güne kadar
14 güne kadar

”

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

cümlesinde yer alan “Disiplin kurulları” ibaresi “Disiplin amirleri veya disiplin kurulları” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 21- 6413 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “Genelkurmay Başkanlığı” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 22- 6413 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin ikinci fıkrasına birinci cümlesinden önce gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, mevcut birinci cümlesinde yer alan “ile Genelkurmay Başkanlığı” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve dördüncü fıkrasında yer alan “Üst komutanlık disiplin kurulu” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığı veya üst komutanlık disiplin kurulları” şeklinde değiştirilmiştir.

“Genelkurmay Başkanlığı ile Kuvvet Komutanlıkları teşkilatında kurulan disiplin kurullarının kararlarına karşı yapılan itirazı, Milli Savunma Bakanlığı teşkilatında kurulan disiplin kurulu inceler.”

MADDE 23- 6413 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “on” ibaresi “yirmi” şeklinde ve “yirmi” ibaresi “kırk” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 24- 6413 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı Disiplin Amirlerinin Ceza Yetkilerini Gösteren Çizelgeye aşağıdaki sütun eklenmiştir.

Hizmetten Men
Erb./Er
-
-
6 güne kadar
8 güne kadar
10 güne kadar
12 güne kadar
14 güne kadar

”

(Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu
ve 56 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 25- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 8 inci maddesinde yer alan “yararlanamayanlara” ibaresi “yararlanamayanlar ile 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununa tabi personele” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 26- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 27- Bu Kanunun;

a) 9 uncu maddesi ile 926 sayılı Kanuna eklenen geçici 47 nci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi 1/9/2020 tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 28- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 25- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 8 inci maddesinde yer alan “yararlanamayanlara” ibaresi “yararlanamayanlar ile 6191 sayılı Kanuna tabi personele” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 26- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 27- Bu Kanunun;

a) 9 uncu maddesi ile 926 sayılı Kanuna eklenen geçici 47 nci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi 1/9/2020 tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 28- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

